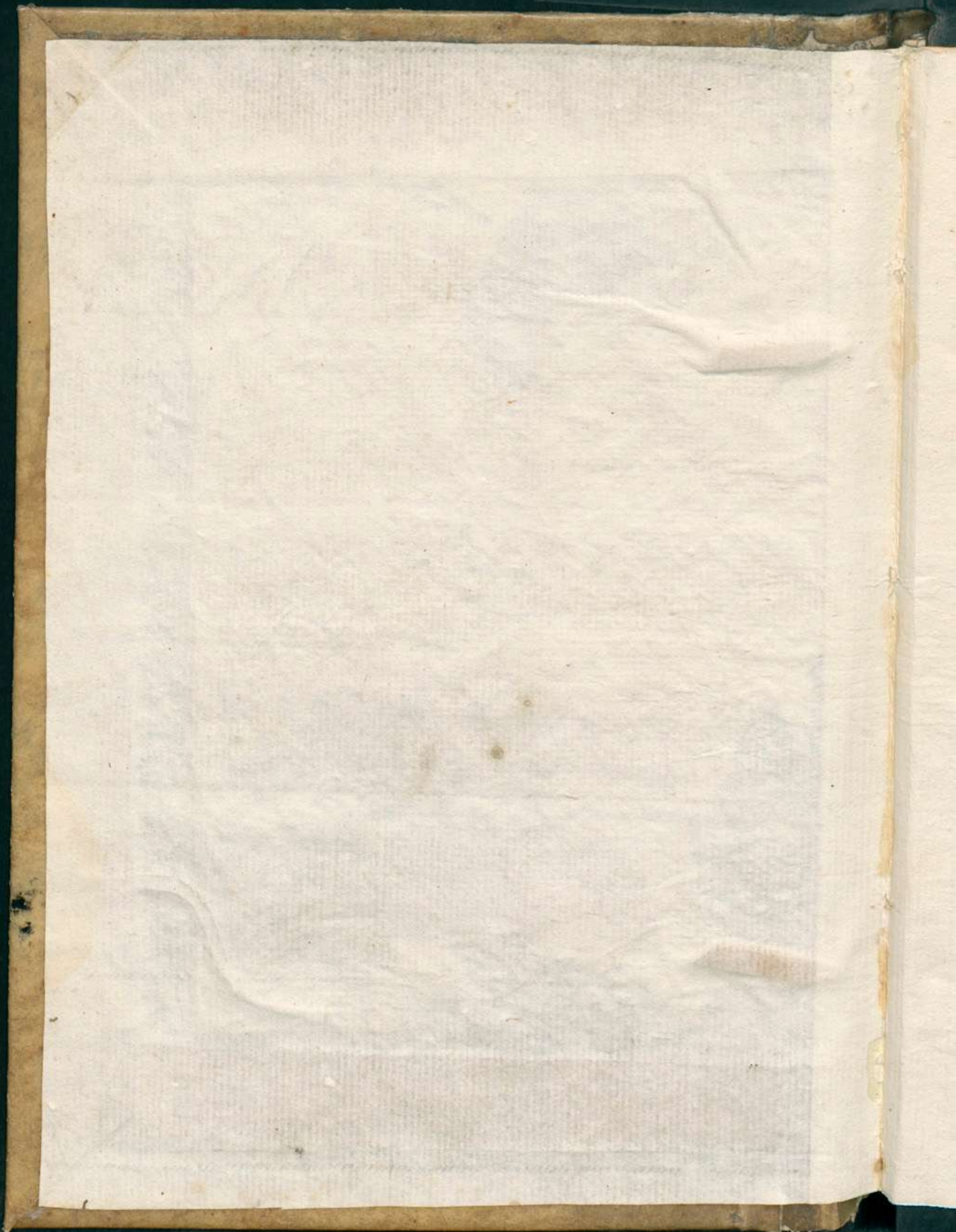
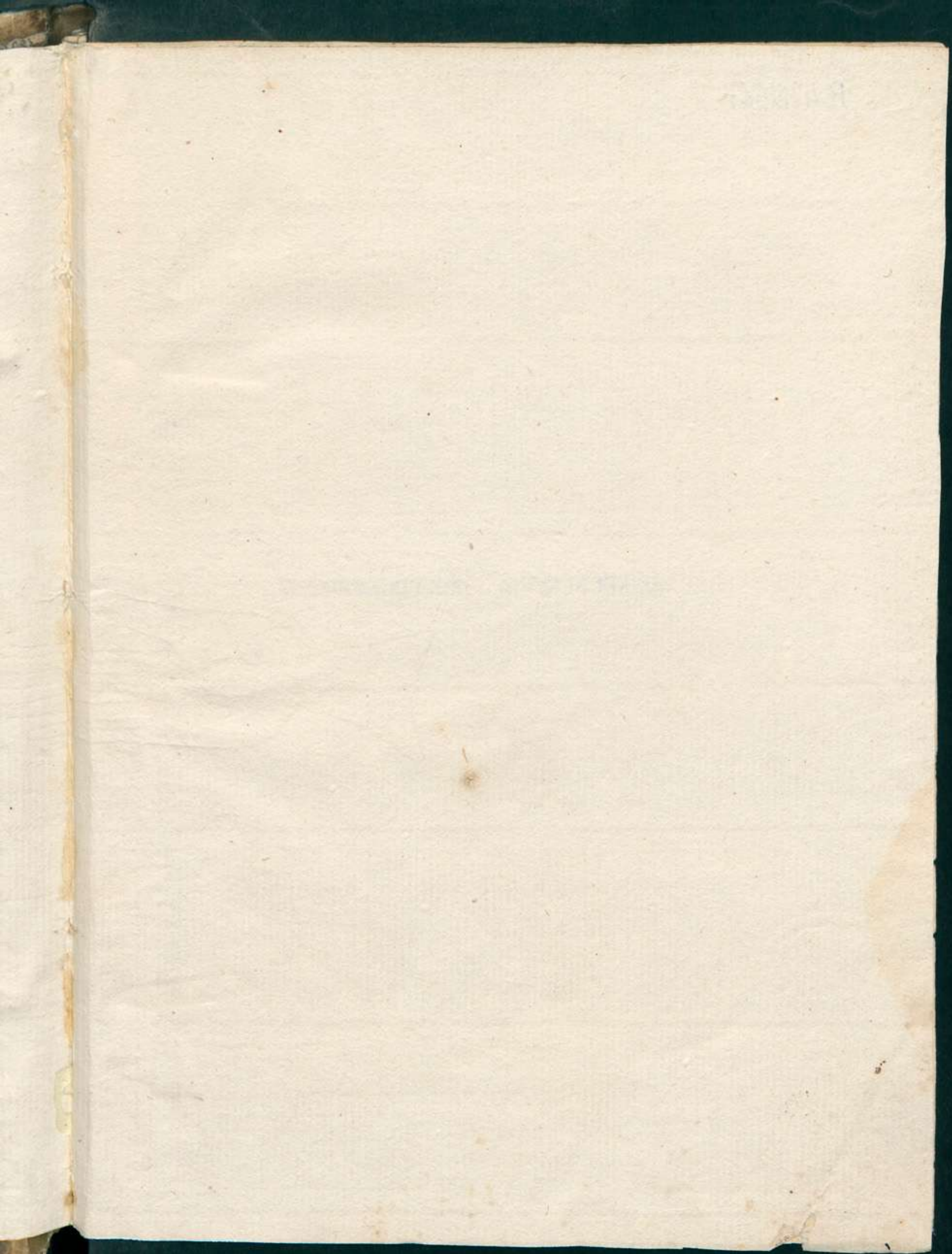

7492 Venice

R.478567

1492

HOROLOGIJM SAPIENTIE

Ad lectorem

9 Quisquis es o lector piissime te per tuam rogo humanitatem neq; horo-
logij titulum neq; nomē abhorreas. Siste obsecro ⁊ turbulentissimos si qui
forte cōmōtionis animi motus sunt ad sanctissimi spiritus arcē ac sedem re-
uoca: nec illum a statu suo quibusuis artibus dimoueri patiaris. Quod si feceris
(vt p̄cor facias) certo cognosces horologiū dignitatē ac maiestātē: nec modo hē-
rici diuinum auctoris sapiētissimi cōsilium laudabis: verum sanctimoniā ⁊ pietatē
ac sublimes illius celsi ingenij cogitatus admirabē. ¶ Perlege doctā p̄ter ac deuot-
tissimā lectionē: nec tm̄ legas velim sed studeas quoq; ac ingēti quodaz otio me-
diteris. ¶ Mi fallor inuenies vnde maio: ē immodū valeas oblectari. ¶ Habet enī om-
nis nostra philosophia purissimū quoddā voluptatis genus: quod p̄fecto cū adū-
reris innocētie tum nihil melius in vita p̄peries. ¶ Nā cum sapiētia ⁊ pietate xp̄ia-
na res cōstet: de incōp̄hēnsibili verbo quod deus optim⁹ maxime signit de ip̄ius
hortu in hanc lucē: de morte quā nostri gratia pertulit: de suscitacione ab inferis:
ac de sapiētia diuinaz rez tum deuotissimā: tum grauitē ac magnifice disputat
Lege felix aliosq; vt henricum legant consulas. Vale.

Prologus

Incipit prologus in librum qui intitulatur horologium sapientie editum a beato herico suo viro sanctissimo ordinis sacri predicatorum.

Sentite de domino in bonitate et in simplicitate cordis querite illum: quoniam inuenitur ab his qui non temptant illum. apparet autem eis qui fidem habent in illum. Multifarie multisque modis olim in primitiua ecclesia electis suis diuina sapientia apparuit: metesque eorum suo lumine illustrauit: qui spiritu feruentes domino seruientes erant in sanctitate et iusticia coram ipso. Miserat tunc namque deus de excelso igne in omnibus eorum: et facta sunt corda ardore charitatis estuata uehementer. Diffundebatur autem flamma exterius lucentium operum et efficacium exemplorum. Siquidem in bonitate et in simplicitate cordis dominum querentes negotiorum secularium nulla erat eis recordatio: sed solum peccata plangere: diuinis intendere: se intra se continere: corpus suum spiritui subicere: soli que eterne sapientie iugiter adherere sollicitudo et intentio tota fuit. Sed heu modernis temporibus modo iam senescere hic amor et feruor diuinus in multorum cordibus tantum refriguit. ut pene sit extinctus: et pauci inueniantur qui deuotioni studeant: qui non nam gratiam se calefacientem querant qui imbre lachrymarum austro flante perfundi gaudeant: qui uisitationis diuine et allocutionis superne gratiam querant: sed studio vanitatis: et genealogiis interminatis ac delitijs corporalibus et promotionibus intendentes letali quodam sopore tenentur ligati. At uere sapientia diuina de salute cunctorum sollicita hec mala per electos suos emendare semper cupiens. in presenti opere principaliter non intendit quidem informare nescientes eo quod iam repleta sit terra scientia domini: sed reaccendere extinctos. frigidos infla-

mare: mouere tepidos: in deuotos ad deuotionem prouocare ac somno negligentie torpentes ad uirtutum uigilantiam excitare dignata est. **U**n et presens opusculum in uisione quadam sub figura cuiusdam horologii pleberrimis et speciosissimis decorati et cymbalorum bene sonantium et suauem ac celestem sonum reddentium cunctorumque corda sursum mouentium uarietate perornati. dignata est ostendere clementia saluatoris. **O**bscuro autem deuotos lectores ut sermo imperitus et incultus: etiam si barbarum aliquid fortassis sonare videatur non displiceat. **N**on enim multum curo uicia incurrere artum sermocinalium. dummodo uicia animorum eo commodius possim feruida collocatione corrigere et emendare. ueritates quidem patrum uel ea que comperita sunt certissima attestatione rerum secundum sacre scripture sensum prout accepi a domino simplici stillo posui: extra eas nil ex proposito dicendo. **U**erumtamen quia eadem materie dudum a multis subtiliter et luculenter declarate sunt: et pene ex frequenti usu iam plerisque in fastidium uertitur. ideo non fuit opus ad singula queque auctoritates adducere. **N**am ex hoc consonantia motiua huius uoluminis: utique intercepta fuisse. **N**otandum quoque quod locutio ista quantum ad interrogationem discipuli et rationem sapientie uel e conuerso: solum posita est ad feruentiorem modum tradendi. **N**ec est taliter accipiendum quasi discipulus fuerit ille talis de quo sapientia in persona propria solum intenderit: uel qui sapientiam solus preceteris tantum amauerit: uel cui sapientia tota et tanta fecerit sed reuera pro quolibet in genere habeat. **S**iquidem per modum doctoris nunc loquitur in persona hominis perfecti: nunc imperfecti: nunc in persona alicuius qui affectuose christum diligit: et perfecte in fide ac dilectione eum sibi desponsat: deinde in persona peccatoris qui deum pro suis excessibus flebiliter exorat. **E**t sic diuersimode stillum uertit: secundum

q̄ tūc materie congruit. **N**ūc etiā dei fili-
 liuz vt denote aie spōsus inducit: postea
 eūdē tanq̄ eternā sapiētīā viro iusto de
 spōsatam itroducit. **V**isiones quoqz i se
 quētibus nōtē nō sunt oēs accipiēde s̄z
 lram l̄z multe ad lram cōtigerint: s̄z est
 figurata locutio: sicut ⁊ in libro regū le-
 gumus de nathan p̄ph̄a: q̄ missus a dño
 ad regē dauid parabolice sub figura di-
 uitis ⁊ pegrini iudiciū ab eo exegit ⁊ se-
 ipsuz p̄pter pctm̄ qd̄ in seruū suū cōmī-
 serat. Et de muliere thecuta sapiente:
 que ad regē intrans in p̄sona aliena v̄z
 duoz filioz suoz animū regis ad clemē-
 tiā flectebat. **A**ngelus quoqz ad thobiā
 missus ⁊ ab eo requisitus q̄s esset r̄ndit se
 ananiam azarie magni filiū esse: q̄ oīa
 nō qdem ad lram sed s̄m sua significa-
 ta vera fuerūt. **S**ic ⁊ p̄dicato: egregius
 paulus discipuloz suoz p̄sonā induerat
 cū eos culpando dicebat. Ego quidem
 sum pauli: ego aut̄ apollo. **N**ōne hoīes
 estis? **E**t paulo post. **H**oc inq̄t fratres
 trāfigurauī in me ⁊ apollo p̄p̄ vos vt in
 nobis discatis. **P**oro huius figurate lo-
 cutionis occulta mylteria diligēs lecto:
 facilliter poterit aduertere. si tñ solertem
 curā studuerit adhibere. oro aut̄ ⁊ sup-
 plico bonitatē ei⁹ imensaz q̄ me hūc la-
 bore suo ex amore subire coegit de ipsi⁹
 pietate p̄fidens: vt q̄ facultatē meā ne-
 ge tūc b̄ excedere cognoscit ipse defectū
 meū in cordib⁹ pioz b̄ legere volentium
 suppleat b̄ modo: vt oīs qui p̄ns opuscu-
 lū cū sincera intētōe p̄legerit vel audie-
 rit haustū alicui⁹ deuotōis vel aliquā no-
 uā diuinit⁹ collatā gr̄am inde reportare
 mereat. **S**ane imp̄fectū meū tā scie q̄
 vite recognoscēs vobis patri filioz ama-
 bili **H**ugoni mḡro ordinis p̄dicatoz ve-
 nerabili b̄ opus trāsmittere curauī: qui ⁊
 auctoritate ceteros p̄cellitis ⁊ honore
 magisterij theologicē sciētie polletis: ⁊
 q̄ his maius est lumie quoqz eterne sa-
 pientie ac donis spūalib⁹ p̄dit⁹ estis vt
 lre vestre exortatorie satis d̄clarāt: i q̄b⁹

filios dilectos admonitōe p̄na ad pacē
 ⁊ fraternā charitatē: ad rigore disciplie
 ⁊ feruore deuotōis ad p̄formitatez iesu
 xp̄i ac oīum virtutū p̄fectōez tanta soli-
 citudine excitastis: nec his p̄tentus s̄z de
 multoz quoqz salute sollicitus miseros
 quosqz hui⁹ modi sectatores vt hūc mō-
 dū fugitiuū ac fallacē deserāt ⁊ ad ve-
 raz ⁊ eternā sapiētīā veniāt inuitari ver-
 bo ⁊ exēplo p̄ eosdē p̄curatis. **V**os ergo
 pater reuerēdissime manū peritā appo-
 nite: ⁊ gustu iterno put oīs i talib⁹ viscer-
 nite si qd̄ plus vel si qd̄ minus: ⁊ q̄ diuī-
 na sapientia inspirauerit pro glia sua ⁊
 vtilitate p̄rimoz faciatis. **M**ihi quoqz
 oīum filioz vestroz deuū amantiū vilissi-
 mo veniā de defectib⁹ hic repp̄is p̄ceda-
 tis: nec p̄sumptōi b̄ factū ascribite: s̄z dei
 emulationi imo sup̄ne inspiratōi: que vt
 testis est mihi deus me die noctuqz qe-
 scere nō p̄misit donec ei⁹ coactioni age-
 ui. **S**ed vtrū bene vos p̄bate: q̄ vnctōez
 a sc̄to habetis. **S**ciēdū q̄ colloquz istō
 inter sapiētīā ⁊ discipulū: hoc mō initi-
 tiū ⁊ occasionē habuit. **M**ā dū quada-
 vice post matuti. idē discipulus similitu-
 dinē p̄cessionis illius amarissime quam
 xp̄s p̄denatus fecit dū ad locū passionis
 duceret more solito expleuisset. ⁊ in am-
 bone ante crucifixū staret animoqz do-
 lenti p̄quereret crucifixo q̄ affectū tam
 feruidū ad suā passionē put dignū esset
 nō haberet s̄z nec hactenus habuisset:
 statim quasi in extasi positus lumie quo-
 dā celesti illustratus ⁊ ei⁹ mētalibus oc-
 culis centū meditatōes seu p̄sideratōes
 sue passionis oñduntur: sibiqz dicitur q̄
 omni die debeat has centū meditatōes
 cum cētū venis deuota meditatōe trā-
 currere ⁊ totidem petitiones adiungere
 ac se xp̄o passio spūalr̄ q̄tū possibile est
 in eisdem p̄formare quas tñ hic cā bre-
 uitatis explicite ponere: obmisi: sed de-
 uotis p̄sonis doctis ⁊ indoctis in nostro
 vulgari v̄z theotónico fideliter cōmuni-
 caui. **I**git̄ discipul⁹ q̄ añ fuerat affectu

compassionis durus cepit p̄tinuū eiusdem meditationis vsum ad tante memoriam passionis mollescere: & diuersas eo modo put in sequētib' apparebit illuminatōes habere. **D**um autē predicta put doctus fuerat scribere incohasset & examinatrix bonorū aduersitas cum acceptis retrahere temptaret: x̄ps ei in visione astitit in forma quasi iam de columna in qua flagellatus fuit descendens & sua vulnera recentia ac cruentata enī contrectari permittens aduersitatis illi' vulnera sanauit: & ad perficiendū incohabata animauit. **N**otāduz quoqz originale huius operis certis temporibus: & non nisi in presentia magne gratie cōscriptum fuit. **N**ō enim p̄dictus discipulus noie & p̄sona i b' ope ignot' videbat ibidē h̄e modū agētis: s̄z modū q̄ndam diuina patiētis. **N**ā cū oīo nesciret quid scribē deberet: p̄ reuelatōes sp̄uales habuit & q̄n scribē debuit & pene singulas materias quas scripsit. **N**ono extra h' t̄ps si qd̄ quasi ex se dictasset v' aliunde collegisset: aut ēt ex se scripsisse voluisset & p̄dictis apposuisse. t̄ā insipidū reddebat & ineptū fiebat vt si q̄s saporē aut colorē duos i vnū p̄pingē miteret. **E**t cū ea q̄ data erāt ad tabulā p̄cepisset. ad se reuersus studiose rimat' est vt nihil in his eēt qd̄ a dictis sc̄tōz patrū discreparet: s̄z b' qd̄ diuina sapiētia tradente sibi p̄ sp̄uales illustratōem i fundebat auctoritate sacre scripture diuinit' sc̄tis inspirate fulciret: cū idē i sensu aut ēt in verbis v' certe file repiret eē. **P**ost p̄pletū vero hui' op̄is laborē dū timore quodā hūano teneret ne ab emulis qui nūc quoqz sicut olim inuidia stimulatē facta quoqz l̄z bona deprauare aut penitus annullare nō desistūt: diuina charismata appellātes sup̄stitiosa figmēta: & sc̄tās reuelatōes fantasticas deceptōes: sc̄o p̄ qz gesta patrū dicunt narratoziuz fabulosum. tanq̄ hoīes q̄ nō gustauerunt ea q̄ sūt sp̄s sc̄ti. ipsi vero solūmodo suas ad

inuētiones topicas vel p̄pōes dubias sequitur tāqz demōstratōes certas: & l̄z in p̄dictis diligēs cautela sit adhibēda non t̄n spernēda sunt vsqz quaqz: timēs q̄ ne istud quoqz opus piū eoz dētib' lacerares. cogitauit ip̄m occultare ac ēt penitus suppressere: qd̄ ne feret diuina sapiētia p̄ aptissima signa & pulchras reuelatōes oīo p̄hibuit. **S**ed & btā virgo cū filio suo cuidam p̄sonē apparēs: b' eadez omnib' deū diligētibus cōicari p̄cepit.

Incipiunt capitula primi libri borolozij sapientie.

Materia p̄mi huius libri est x̄pi passio p̄tiosissima que de se ad amorē feruidū multa est mortua. & qual' verus sapiētie discipul' in suis actib' se eidē debeat p̄formare. his iterferunt qdā materie cōes & motiue ad p̄positū pertinētes.

Qualiter quidā electi & diuina gr̄a p̄uēti ad deū mirabiliter trahūtur: & sp̄ualiter quō quidā inuenis fuerit tract'. c. 1.
Quō x̄pi passio sit p̄ambula ad cognitionem diuinitatis: & qualem formā x̄ps p̄traxerit ex acerbitate sue passiois. c. 2.
De quibusdam x̄pi passionib' & qual' verus amator debet se eisdem cōformare: & qualiter deus per talem mortē voluit genus humanum redimere. c. 3.

Qualiter anima que sponsus p̄pter peccatum perdidit ip̄sum sub cruce p̄ feruidam penitentiam inuenit x̄pi passione adiuncta. c. 4.

Planctus super extincto seruore deuotionis in diuersis personis in vtriusqz seculi modernis temporibus. quos x̄ps p̄ suā passionē reuocat ad verū amorē. c. 5.

Qualiter sit diuina sponsa eterna sapiētia & de qualitate amoris ipsius. c. 6.

Quod diuina sapiētia amabilis sit pariter & terribilis. c. 7.

De vicissitudine diuine visitatiōis & qualiter anima debet se tūc tenere. c. 8.

Quare diuina sapientia suos caros in b' nō p̄mittit tā multipliciter tribulari. c. 9.

Tabula primi libri

De cruciatibus infernalibus .c.10.
 De gaudijs supercelestibus .c.11.
 Determinatio quarūdam obiectionum
 que in precedētibus sūt omisse .c.12.
 Quaz utile sit seruo dei in b mūdo mul-
 tas sustinere tribulationes .c.13.
 Quam utile sit passionez xpī iugiter ha-
 bere in memoria .c.14.
 Quomodo verus discipulus xpī se debet
 p̄signare passionibus ipsius .c.15.
 Comēdatio singularis btē virginis ⁊ de
 dolore eius inextimabili quez habuit in
 passione filij .c.16.

Incipit primus liber horologii sapien-
 tie. Qualiter quidaz electi ⁊ diuina gra-
 tia p̄uētī ad deū mirablī trahūt: ⁊ spe-
 cialiter quodammodo qdā iuuenis fuit
 tractus. .c.1.

Anc amani ⁊ exq̄siui a iuuetute
 mea. ⁊ q̄siui mihi sp̄saz assu-
 mere. Erat qdā iuuenis deo de-
 uot⁹ q̄ dū in p̄meue iuuetutis flore sc̄li
 vanitatib⁹ implicari cepisset ⁊ p̄ labētia
 mūdi oblectamēta defluēt atqz i regio-
 nē dissimilitudinis a statu pprie salutis
 oberrare vellet diuina miserāte clemētia
 modo quodā ineffabili illustratio. ⁊ per
 blāda p̄ter ⁊ aspa tract⁹ tandē ad semī-
 tas veritatis p̄ amores sapiētie mirablī
 reducit. Cū. n. iuuenis p̄fat⁹ adhuc pue-
 rul⁹ ⁊ nouit⁹ necdū amorī apt⁹ quada-
 vice ad legēdū i biblia se p̄tulisset: occur-
 rerūt iter alia qdā verba ad amorē sapiē-
 tie inuitātia. q̄b⁹ valde delectat⁹ ceteris
 oibus p̄termisissis ad cedulā quādā p̄t
 potuit puer i genios⁹ p̄cedcā verba tran-
 scripsit. Idost b̄ dū frequēter lectōi mē-
 se iteresset. audiuit ibidē qualr diuina sa-
 piētia veluti delicata sponsa ⁊ dilecta
 amica. se oibus exhibet ad amādū. Cū
 qz p̄cessū t̄pis aliquāl̄ creuisset. cepit
 h̄re cor valde amozosum: s̄z quo vel ad
 quē finē hūc amorē flectēt q̄due amor
 eēt nōduz sciebat. Igit̄ dū crebri⁹ preco-
 niū tāte sp̄sē diuine sapiētie audiret le-
 gē dicētis. Melior ē sapiētia cūctis opi-

bus p̄tiosissimis: ⁊ omne d̄siderabile nō
 pōt ei p̄pari: longitudo diez in dextera
 ei⁹: ⁊ in sinistra ei⁹ diuitie ⁊ glia lignum
 vite ē his q̄ apprehēderūt eā. ⁊ q̄ tenue-
 rit eā beatus. Ne dimittas eā ⁊ custo-
 diet te. dilige eā ⁊ seruabit te. Arripe il-
 lā ⁊ exaltabit te glorificaberis ab ea dū
 eā fueris amplexat⁹. Dic sapientie soror
 mea es. ⁊ prudentiā voca amicā tuā. Ex
 his anim⁹ puerilis mor⁹ cepit gratiā p̄ci-
 pere ad hāc diuinā sp̄saz. ⁊ eā diligere
 vehemēter. Si⁹ aut̄ dilectio adhuc pue-
 rilis erat. qz predicta sp̄ualr̄ put oportu-
 it̄ itelligē neq̄bat. Nec tñ i b̄ amore q̄-
 q̄ materiale aut̄ ipurū itendebat. s̄z in
 quēdam modum abstractiuuz dulciter
 amozosuz: nō pure diuinū nec plene hu-
 manū hec oia trahēbat. ⁊ hac dilectōe
 miro ⁊ ineffabili modo diuinit⁹ p̄funde-
 bat. ⁊ trahēbat quodā dulcissimo sapo-
 re ⁊ gustu iterno. Cepit aut̄ cogitare hic
 iuuenis apud se dicēs. O q̄ multa bona
 audio de hac p̄clarissima sponsa. Igitur
 quare dissimulas? Quāobrem nō p̄bas:
 vtz eā tibi amicā h̄re valeas? O q̄ btis
 esses. si hāc in sp̄saz h̄re posses. Iuuenis
 q̄ppe es ⁊ amorī apt⁹: ⁊ nequaqz cor tā
 viuūdu poterit esse solitariū ⁊ amore p̄ua-
 tū. Altera quoqz die cū lectoz mense li-
 bros sapiētiales legeret: audiuit comen-
 dari sapiētiaz i hūc modū. Sapiētia est
 sp̄sioz sole ⁊ sup̄ oēm dispositionē stel-
 laz luci p̄parata iuuenit̄ p̄ior. Hāc ama-
 ni ⁊ exq̄siui a iuuentute mea. ⁊ q̄siui mi-
 hi sp̄sam assumere: ⁊ amatoz fact⁹ sum
 forme illius. habebō pp̄ hāc claritatem
 ad turbas. ⁊ honores apud seniores. ha-
 bebo pp̄ hāc immortalitē. ⁊ memoriā
 eternā his q̄ futuri sunt post me relinq̄s
 Intrās in domū meā cōquiescā cū illa.
 Nō enim habet amaritudinē p̄uersatio
 illi⁹ nec tediū p̄uict⁹ illius. sed leticiā ⁊
 gaudiū. In amicitia illi⁹ delectatio bōa.
 Si dormieris nō timebis q̄scēs ⁊ sua-
 uis erit somnus tuus. Dñs enim erit i la-
 tere tuo: ⁊ custodiet te. H̄dis itaqz audi-

tis iuuenis cepit extuare ei⁹ in amore: di-
 cebatq; itra se. Certe si oēs terras lu-
 straueris. huic simile in gratijs inuenire
 nō poteris. factū ē aut ut incētor maloz
 hūani generis inimicus pfectui ei⁹ inui-
 dēo: cogitatōes his pstrarias imittēt. d.
 O stulte vis amari incognitū: vis despō-
 sare iuisus? Melior ē pugill⁹ i possessiōe
 vtraq; man⁹ plena in expectatōe. Et emi-
 qu. in excelsis rupib⁹ domiciliū sibi collo-
 cant et in amicitia sua alte nidificant ni-
 mis sepi⁹ spe q̄ re exultāt. qz ventū i hor-
 reū suū pro pastu pgregāt. Nōne meli⁹
 esset de lignea testa bibire ad sufficiētā:
 q̄ de cypho aureo sustinē potus iopiā?
 Si quidez h̄ spōsa p omnia amabilis es-
 set: si delicias corpales nō p̄hibēt. si ad-
 libitum cōiuari et epulari permetteret
 Nūc aut ita est: vt oīa q̄ sunt corpi dele-
 ctabilia ei⁹ doctrine videant⁹ esse ptra-
 rīa. Ipsa nanq; dicit. Qui amat vinuz et
 pinguia. nō erit sapiens. Itē qz paulu-
 luz dormies et paululū dormitabis et pau-
 lulū pseres manus. Animaduerte nūc si
 est sup terrā sponsa tā crudelis q̄ hoc fa-
 ciat: vt tot durissimas leges suis amato-
 rib⁹ imponat. Ad h̄ et similia cogitatōum
 temptamēta qdaz sapiētie gustus ei itri-
 secus sic r̄ndebat. O amande adole-
 scens respice amozosos corde: qd̄ omniū
 amantiū p̄puz est ob amoris gr̄am ad-
 uersa sustinē: qz quot i litore conche tot
 sunt in amore dolores. Si ergo ita est:
 nōne iustissimus est vt et iste amator qui
 tā sublimē tamq; decorā ac oībus gra-
 tijs incōparabilr̄ decoratā et p̄ornatā si-
 bi p̄uilegio sp̄ali vendicat spōsaz aduer-
 sa patiat⁹: imo certe incōparabilr̄ eo plu-
 ra ex animo sustinē d̄z q̄to oīm magis
 delicatū laboris sui p̄miū h̄z. Reuolue
 innumera et stupenda q̄ legisti et audiisti
 q̄ p̄b̄ pudor: hui⁹ mūdi amozores ex amo-
 re vanissimo sustinuerūt. Nōne igemī-
 scebas cū ad noticiā tuā puenit iuuenes
 q̄ndaz tibi notū intantū fuisse fascinatū:
 vt ob amozes vnius puelle ferrū quod-
 dā carni sue infirū portaret? O stupenda

virtus amoris. O quot sunt et fuerunt
 qui et res et corpus et honorem ac aīam
 imortalez discrimini dederūt et p̄clis i-
 numeris se exposuerūt amore ligati vel
 poti⁹ excecati. et illi qd̄ez ut corruptibiles
 coronā et terrenā mercedez reciperēt: tu
 aut incorruptā. Audi fili mi et accipe p̄si-
 liū et intellectū: et ne abijcias p̄siliū meū.
 Iūge pedez tuū in p̄pedes illi⁹: et in tor-
 quem illi⁹ collū tuū. Subijce humerum
 tuū et porta illā. et ne accidieris in vicul⁹
 eius. In nouissimis. n. inuenies regem i
 ea et p̄uertet tibi in oblectatōem: et erūt
 tibi p̄pedes illi⁹ in p̄tectōem fortitudinis
 et bases virtutis et torques illius in stollā
 glie. Decor. n. vite est in illa. et vinclā il-
 lius alligatura salutaris. Stollaz glorie
 idues eā. et coronā gratulatōis suppōes
 tibi. Modicuz laborabis et inuenies tibi
 multā requiez. Vinū et musica letificant
 cor. et sup vtrūq; dilectio sapientie. Illi-
 us q̄ p̄iāione non desiste. s̄z p̄cede et
 te i amicitia illi⁹ ex corde p̄iūge. Tali-
 bus igit⁹ et silib⁹ recreatus p̄solationib⁹ i
 sc̄to p̄posito p̄firmabat. Quadā vice cū
 subtilissimis argumētatōib⁹ ad amozem
 mūdi et dei destōez vrgeret cor ei⁹. amo-
 ris ipatiens semetip̄z corā deo fundebat
 et talia q̄rula voce prestabat. Discipulus.
 O felix amator q̄ de p̄pe inuenit vbi su-
 us amor p̄quiescat. Nam si quis amat
 qd̄ amare iuuat feliciter ardet. Sed p̄b̄
 dolor me infelices qui fructu amoris ac
 mercede d̄siderata careo: dū p̄ p̄cta mū-
 di climata tāto cordis amore corr̄nden-
 tez nō inuenio. Dedi p̄siliū aīo inq̄eto vt
 ab amore d̄sistēt et se ad sectā ep̄ycureo-
 rū trāfferret. q̄tey carnis amaret. Ecce
 inq̄t q̄ feliciter nūc t̄p̄is arietes pingues
 et oues pascuales in p̄atis virentib⁹ et pa-
 scuis vberrimis pascunt⁹ dicentes non q̄-
 dez verbo s̄z sc̄o demōstrātes q̄ gaudia
 sint stomaci sup omnia gaudia mundi.
 Tu autem cum amore tuo macie atte-
 nuaris per singulos dies: dum quod q̄-
 ris non inuenis. nec de inuentis stenta-
 ris. Audi igitur consiliū sapientis.

Sufficit inq̄ri tibi lac caprarū in vsum ancillarū tuarum. Et iterum. Meli⁹ est videre qđ cupias q̄ desiderare qđ nescias. Vel si tibi magna placet amare ⁊ amore tuo sydereas affectas tangere sedes: saltem b̄ facias vt tibi nihilomin⁹ hincin de p̄uideas qbus p̄ amorem te diungas q̄ tediū pellāt ⁊ cordi gaudia conferant. Ecce quot amatores b̄ tpe repiunt q̄ ⁊ diuina petūt ⁊ trāsitoria per amores nō deserunt: volentes a te diligas ⁊ tñ nolentes ab amore carnali separari. Uade ergo ⁊ tu fac similiter. Nec inq̄ discipulus intra se latenter ⁊ quasi furtiue pertractās tale a sūma sapiētia intellexit respōsus: Sapiētia. Errant valde qui celebres epulatores ⁊ antiq̄ secte dudum reprobate nouos sectatores qui curam carnis in desiderio pagunt dum quoti die splendide viuunt arbitrantur felicitate gaudere: nisi forte peccorum felicitate glorientur qui peccoribus dissimiles nō sint. At vero hois rationalis mēs generosa cognitione ⁊ amore sursum elleuata illic lōge alti⁹ p̄fectiusq̄ felicitatis vbi suo amato p̄tēplatione ⁊ amore p̄fectōe diungit. Nec obstat si b̄ qđ desiderat i terdū parti⁹ cōcedit: q̄ modicū de balsamo p̄tiosius est q̄ multū de aceto. Melior est. n. racemus effraim videmīs abiecer. Porro nimīū delirat q̄ amori diuino sotium sotiare desiderat. En duo amores trahere se in vnū nō cōpatiunt. Quō ergo celestis amator cū terreno sotiabit? Porro: sus impossibilia attēptat. qui tantā maiestātē cū vilitate tāta copulari se putat. Taliū igit̄ cogitationū diuersa certamina amm⁹ predicti iuuenis lōgo tēpore sustinuit. ⁊ nūc huc nūc illuc flexibilis mouebat. Dū b̄ agerentur accidit vt hec vl̄ silia itēp legerent. Inueni amariore morte mulierē: q̄ laque⁹ venatorū ē: ⁊ sagena cor ei⁹ vincula man⁹ illius. Qui placet deo effugiet eam. qui auē peccator est capiet ab illa. E contrario aut̄ de sponsa diuina. Ego inq̄t quasi terebitus

extendi ramos meos. ⁊ rami mei honoris ⁊ gratie. Quasi libanus nō incensus vaporavi habitationē meā: ⁊ quasi balsamus nō mixtum odor meus. Qui me inuenit inueniet pacē. ⁊ hauriet salutem a dño. His auditis iuuenis quodaz̄ iter nō clamore quasi p̄n imio affcū rugiebat. Verum est verum est. nec est aliud qđ verius dici possit. ex nunc firum ⁊ deliberatum apud me est. ego certe me ipsum morti exponaz. vt hanc mihi in amicam ⁊ sponsam acquiram. Ipsa sponsa ⁊ ego eius seruulus: ipsa magistra ⁊ ego eius discipulus. O si hanc p̄e dilectam sponsam alloqui mihi liceret. Utinaz sola vice daretur ipsam videre. A de⁹ eterne que vel qualis est ista de qua audio talia: Lunq̄ vehementer hic scire cuperet ⁊ p̄e desiderio ertuaret: ecce agnitio quedam ineffabilis affuit in qua sibi hic sponsa taliter manifestata fuit. Eximī nanq̄ atq̄ miri decoris thronus eburneus in colūna nubis apparuit. in qua predicta sponsa nimium formosa refulsit inuestitu deaurato circūamicta varietate. Eius corona fuit eternitas: amict⁹ iocunda felicitas: verba eius dulcis suauitas: amplexus omnis boni perfecta sacietas. Lunq̄ discipulus iam familiariter alloqui vellet: satis prope esse videbatur: paulo post remotissime distare cernebatur. Jam supra cōcrum celli suppremi statura sua pertingebat: nunc minima quantitate apparebat. ⁊ in se imobilis existens omnibus mobilibus mobilior videbatur. Presens erat nec tamen cernebatur: apprehēdi se p̄mittebat nec tamē cōprehendebat. Ipsa attingebat a fine vsq̄ ad finem fortiter. ⁊ disponebat oīa suauiter. Cum iam putabat haberi velut delicata iuuecula. subito vt iuuenis pulcherrimis inueniebatur. Interdum quoq̄ vultū reuerendissimū quasi omnīū artiū magistra esset induebat. ⁊ vultu roseo apparebat. Inter hec dū discipulus obnixe aspiceret cupidusq̄ amo

ris in suspenso habere? ipsa amicabile-
ter quasi inclinādo se ad eū conuertit ⁊
gratioso vultu blādisq; ac ridētibus ocu-
lis diuinissima tñ admodū cūctis menti-
bus stupenda luce ex vultu eius reuerē-
dissimo pcedēte eū salutauit dicēs. *De-*
be fili co: tuus mihi. Quo audito premi-
mia amoris dulcedine liquecēs ⁊ quasi
in extasi positus ad pedes eius procidit
gratias agens ei⁹ presentia magnifice de-
lectatus. *Procedente tempore cum hic*
a memoria excidissent ⁊ rursū cogita-
tiones inique succrescentes eum de be-
nefactis molestarent ita vt iam pellagi
fluctibus pene mergeret maxime ppter
hoc q; ex omnibus istis descriptionibus
ipsum quem diligebat cōprehendere ne-
quibat: cōtigit vt legeret apostolus pau-
lus qui p̄dicta euidenter determinabat.
Aiebat nāq; xp̄m dei virtutem ⁊ dei sa-
pientiā esse. ⁊ in ipso esse absconditos oēs
thesauros sapientiē ⁊ scientie dei. Que
verba tenero ⁊ palato nōdum sano non
bene sapiebāt. q; xp̄m sapiēter diligere
idest s̄m diuinitatē adhuc nesciebat: ma-
gisq; presentia q̄ futuri in suo amore q̄-
rebat. Tandē puerilibus annis excursis
cū ad etatē maturaz venisset. quadā vi-
ce mēs eius ineffabiliter illustrat ita vt
tot⁹ quodāmodo absorptus in spiritu de-
lectatōe nimia repleret. Et tunc de pre-
dictis plenissime informatus fuit. ita vt
facies eius ⁊ cordis amor amplius in di-
uersa nō mutaret. In hac visione non
apparuit corpus nec qcq; corporeū: ⁊ tñ
omnē delectationē possibilem in quod
videbatur incorporaliter ⁊ sup essentia-
liter in se p̄tinebat. In hac fontali princi-
pio nec forma erat nec materia aut ima-
go depicta sed pura ⁊ simplicissima eēn-
tia cum p̄sonarum distinctione p̄fecta.
Sane ipm p̄ essentiā put in se est p̄dcā
abstractōe nō vidit. sed solū quādam sup
lucentiū radioz emanationē supnatura-
lem. quam verbis exprimere nō valebat
in se percepit. Porro obm illud melli-

Li. primus

fluū omnis boni p̄tentiū sibi hac vice
monstratū nō fuit: nec p̄sona patris tñ
vel solū p̄sona filij aut sp̄s sancti: nec fu-
it ipsa diuinitas in sua abstractissima sim-
plicitate accepta. sed fuit ipsa essentia di-
uina s̄m nostrū modū intelligēdi acce-
pta: put est sūmū ⁊ ineffabile bonum
sūmē pulchz ac delitiosum ac oīz bo-
noz in creaturis reparatoz originale pn-
cipiū sup optimū: ⁊ b̄ intellexit esse p̄di-
ctaz spon̄iam eternā sapientiā. *Uerū lz*
q̄libet p̄sona p se accepta sit sapientiā ⁊
oēs persone simul vna eterna sapientiā
tñ quia sapientiā attribuit filio ⁊ q; ratio-
ne sue generationis sibi p̄uenit: ideo di-
lectum patris filij sub eodez significato
consuetudinaliter accepit: nūc quidē vt de-
um deinde vt hoīem vt in vtroq; pari-
ter deuotionis exercitia ⁊ amoris solatia
inueniret. Postmodū igitur huius di-
scipuli vita ⁊ exercitia sp̄ualia cum deuo-
ta occupatione huius diuinissime spon-
se decurrebant. Quicquid enim amabi-
li siue pulchz vel delectabile ac iocun-
dum occurrisset: totū in illud reducebar
a quo bona cūcta pcedunt. Cum inter-
duz quelibet sp̄s amabilis ⁊ b̄n cuncta
occurrisset silq; cogitatio adesset q; saltē
hec pulchritudo in sua amabili sapientiā
nō haberet locū. rñdebat. Esto: sed nec
luminosus solaris ⁊ ad ius est lumē tale
q; sit ex materia cere vel quouis alio li-
quore p̄fectū est tñ lux purior ⁊ excellen-
tior omni lumine ex quacūq; materia fa-
cto. Sic est in p̄posito. Nā hec pulchri-
tudo nihil est ad b̄ qd est in suo exēplari
p̄ncipio nō materiali s; diuino. Abstra-
cto nāq; ab b̄ amabili qcqd est impfe-
ctionis mālitas ⁊ fetulentie corpalis ⁊
saluo qd est p̄fectionis ⁊ bonitatis: b̄ to-
tū nobilioz ⁊ eminentioz modo est i eter-
na sapientiā q̄ sit i hac vl' i aliqua creatu-
ra. Ex his ⁊ silib⁹ adolescēs p̄dict⁹ ad b̄
tandē puenit vt q̄ncūq; audiuit cantile-
nas amorosas vl' his filia. q; hec oīa ad
suā quā diligebat sapientiā purissimo cor-

21. primus

dis affectu tanq̄ amoris ipsi⁹ incitamenta
retrouebat. Quoties hanc p̄dulcissi-
mā cordis sui singularē amicam affectu
feruidissimo ocl̄s dulci amoris fleu stil-
lātibus brachijsq; amoris pre auiditate
ertēsis itra cordis viscera āplexib⁹ enar-
rabilib⁹ constrinxit. Quis dicere valeat
amorosos obtutus quib⁹ sepius ab ea pa-
scebat. et secreta silentia quoz dulcissi-
mo gustu eius fruebat presentia. Inter-
dum quoq; cū aliq de fratrib⁹ dicta no-
na licentiā peterēt vt ciuitatē gratia visi-
tandi amicos intrare possent. prefat⁹ iu-
uenis secretū locū petijt et amicā suam
alloqui cepit dicēs. Eia amoris magistra
pre cūctis viscerose cordi meo impressa:
animaduerte q; amor virt⁹ est vitia co-
pulans vel potius transformās amantes
in amatus. Eia q̄so veni tu amica mea
veni intra cordis mei reclusorijz tibi soli
reservatū amore tuo velut decore roseo
adornatū. Veni inq; et ibi inebriemur cō-
solationis tue vberib⁹: et fruamur cupi-
tis amplexib⁹. Igit̄ ex his et filibus fre-
quēter accidit vt cor suū pre amoris ve-
hemētia sensibiler quodāmodo feruē
inciper: et motu ac pulsu vehemētissimo
vim amoris pderet et p̄ alta suspiria ar-
dorem ignite charitatis p̄diret. Et quē
admodū infantulus nōdum loquere ap-
tus in gremiū matris posit⁹ matri letabū
de arridere cupit et motu capitis ac ge-
stu totius corpis applaudere nitit̄: sic et
cor istius in mediō vētris ei⁹ ad p̄ntiam
tante maiestatis quodāmodo gestiēdo
exultabat. et desiderio suo ignito vehe-
nēter put poterat dilecti sui presentiam
demonstrabat. dicebatq; verbis mētali-
bus ad sp̄sam suā diuinā sapientiā vo-
ce gratulabūda. Tu cordis mei nobilissi-
ma in patris regina sp̄tiosissima et oīuz
gratiaz largitrix. In te habeo diuitias et
gl̄iam et deitias et oīuz bonoz copiaz. et
q̄cqd optabile est p te mihi est. Et h̄ sua-
nter ruminās statim cepit vultus ei⁹ hi-
larescere: cor iubilare: anim⁹ exultare et

pre exultatione pr̄p̄ere in hanc vocem
Sup salutē et oēm pulchritudinē dilexi
sapientiā. et p̄posui pro luce h̄re illā. Ve-
nerūt mihi omnia bona p̄ter cum illa.
Quo xpi passio sit preambula ad cogni-
tionem diuinitatis: et quales formas xps
contraxerit ex acerbitate sue passionis.

Interea dū h̄ agerent̄ discipul⁹
i assumpta ad deū fiducia suā quas
d̄sp̄sauerat amicā taliter alloq-
tur. d. O amātissima sapiētia q̄ sola p̄fe-
cte nosti cordis naturā amorosi. tu ma-
nifeste scis q; nemo possit amare icogni-
tum. Igit̄ ex quo regis vt te soluz dili-
gam et dilectū cūctis amabile reddā. da
ergo te mihi amplius cognoscere vt q̄
iubes et doces meli⁹ valeam adimplere.
Sapientia. Processus emanationis
creaturaz a summo rex cardine deo fm
ordinē nature fit p̄ descēsuz ex p̄fectiori-
bus ad imp̄fectiora. q; omnes rex p̄fe-
ctiones quodā ordine a summo rex cardī-
ne deo descendūt. Ipse aut̄ hō nāliter
ab inferiorib⁹ incipiens et gradatim ascē-
dens in diuinaz p̄ficit cognitionē reruz
Unde si ad diuinitatis cognitionē pue-
nire desideras: restat vt p̄ assumptā hu-
manitatē et humanitatis passionē tanq̄
p̄ viam reglā gradatim ascēdere ad al-
tiora discas. Discipulus. O eterna sa-
pientia q̄ de excelso throno a regalibus
sedibus de corde eterni patris in hanc
vallē miserie te inclinasti et triginta et tri-
bus ānis exiliū hui⁹ mundi ptulisti quiq;
nimia charitatē tuā qua genus hūanuz
dilexisti p̄ amarissime passionis et mor-
tis tue mysteriū oñdere voluisti. p̄ hanc
mortis tue ineffabilē charitatē te obse-
cro ex intimis viscerib⁹: quatenus te mi-
hi ostēdere digneris in forma et disposi-
tione amātissima quam ex amarissime
passionis tue dolore p̄traxisti. Sapientia.
Quāto ex magnitudine amoris et do-
loris in morte palens ofuscatoe quada;
mortifera apparo deformatio: tanto cor-
di amoroso et menti bene disposito ero

amabilior. **N**ā sicut amās nāliter reamari appetit: sic et ab amato. amoris sui manifestationē requirit: quia amor inclusus nulli nisi amati est cognitus. **U**n amantes consueverunt conatibus quibus possunt signa et indicia dilectionis ab amatis expetere. et plerumque contingit quod tacente lingua vim amoris inclusi dispositio prodit supinduta et quod in corde lateat signa pronunciant exteriora. **N**onnunquam et contingit quod illud quod in amato indecorum iudicatur. id amantes tamquam singulariter decorum extollant. **D**iscipulus.

In amore quidem huiusmodi ut asseris ita esse veraciter cognosco: sed quomodo in homine crucifixo bene esse possit nodum clare video: quia in amato huiusmodi nonnunquam inveniatur quod etiam amati displiceat. sunt tamen alia plura amori congrua quae videntem delectant. **H**ic autem dilectus dolore mortis deformatus quomodo amabilis videri possit non intelligo cuius nimis amori contraria magis videatur dispositio. cum totum ex livore fordeat interius exteriusque marcescat ex dolore neque spiritum neque decorum ullum oculis amanti exhibeat. sed plenus dolore et miserijs existat. **Q**uomodo ergo tu dicis amabilem quem evidētia facti ostendit miserabilem? **S**apientia. **V**eri amatores non multum de spina quae rosam gignit curant dummodo rosam habeant quam habere desiderant. **N**ec veri sapientes scrinia pulchra et deaurata quae tamen in se vilia continent capsulis vilissimis preferunt quae pretiosissima ornamenta inclusa abscondunt. **S**ic spose huius mundi spernentur quidem dulcia ac suavia offerunt: posterius autem quasi reguli venena diffundunt: exterius colore roseo et niveo candore relucet. interius autem putredine virulenta et sanie ac spurcitia plene sunt. **V**erbis diligunt: factis autem ut frequentius infidelitatem ostendant. **A**t si anime tue sponsa eterna sapientia exterius quidem secundum faciem humilis abiecta et despectabilis putatur. interius autem viue lucis triclinio decoratur. **C**aro exterius mortua apparet. sed fulgor deitatis qui non videtur interius lucet. **C**aro

videtur misera: sed latet qualis sit glorificata. **U**el sic. **S**i credis vilia crede et magnifica. **T**alis est dilectus quem afforis deformatum cernis ut si daretur ipsum in decore suo vel ad momentum videre: necesse esset te: ex lucis amenitate: ex faciei pulchritudine: ex gaudiorum imensitate desiderare: cum nullus homo possit eum videre et vivere. **I**pse est enim in quem desiderant angeli prospicere. **P**orro exteriorum mortificati corporis dispositio ac forma non est deformitas censenda ut tu putas: sed maxima formositas. quia non qualis appetit quod vult attendere debes: sed qualia propter se sunt: et vult: et propter quod. **S**i quis. **V**ult: constat quia ex nimia charitate et dilectione. **S**i queris propter quod. certum est propter te: ut sua deformitate te formosum faceret: suo livore te sanaret. sua morte perhennis vite immortalitatem tibi tribueret. **S**ic igitur dilectum amoris oculo respiciendo videbis plenus charitate et dilectione: qui non solum verbis amavit: ut non nulle dilectrices. sed et scias se diligere probavit: quia in morte et usque ad mortem dilexit. **S**ic igitur patet: quia exterioris hominis forma et dispositio quam ex passionis acerbitate contrahit magis est amoris expressiva quam deformitatis indicativa. **N**ec obstat si bene ei quod non amat non videatur quia oculis egris odiosa est lux que puris est amabilis. **D**iscipulus. **V**ere et indubitanter sic est et beati oculi qui sic vident: quia hoc non est omnium sed paucorum. id est. fervide amanti. **F**alax proinde gratia et vana est pulchritudo. nec immerito stultus reputabitur quod secundum faciem et non secundum veritatem amat. **N**am quia falsus pro vero recipit. ideo operato fructu carebit. **S**apienter. **A**d redituam igitur semper tue menti salubrem passionis mee imprimendam memoriam amorisque artem atque materiam ampliore prebendam devotissimis auribus tuis quaedam de ea passione iterum replicabo. **D**e quibusdam christi passionibus: et qualiter verus amator de se eis conformatur: et qualiter deus propter talem mortem voluit generum humanum redimere.

Hæc diem festum pasche ultia
 cena iam facta cum discipulis in-
 stante tpe transit mei ex h mundo
 ad patrem egressus cum undecim
 abij in montem oliueti: vbi factus in agonia
 cum plurius orasset et intelligeret tam cru-
 delia tormentorum et suppliciorum quam mihi
 iam imminere tunc factus est sudor meus si-
 cut gutte sanguinis decurrentis usque in
 terras. Vir. n. credibile esset alicui homi-
 ni viventi sub celo quales angustias et quasi
 vehementes et terribiles mortis pressuras
 natura delicata morte horredo in eius pre-
 sentia tunc persensit. Postea venerunt fi-
 lij tenebrarum hostesibilibi qui me durissime
 captivantes et crudeliter ligantes ad civi-
 tatem reduxerunt. In octe illa sacrilegi di-
 versis suppliciorum generibus in me expede-
 runt: et se penis meis satiates ludibriis et
 verberibus iniuriis et obprobriis innumeris
 me affligerunt: faciem meam amabilem turpi-
 ter conspuerunt: oculos velabant collum cum sub
 sanatione percutiebant. Adane factus in atrio
 cayphe veritatem confitendo reum mortis me
 esse proclamabant. Ad maternis quoque vi-
 sceribus ipsa que me genuit super me do-
 luit: et irremediabilibus lachrymis fleuit
 cum me in tantis angustis et obprobriis
 positum vidit. Deinde ante presidem pilatum
 fui adductus: accusatus: et condemnatus. In-
 mici mei terribilibus oculis me intuebantur:
 et tanquam gigantes steterunt contra me. Ego
 autem mansuete tanquam agnus qui portatur ad
 victimam stabam demisso capite: patientis-
 simo corde. Post hec ab herode alba
 veste induit tanquam fatuus illusus fui. Cor-
 pus meum formosum flagellis accerrimis
 verberaverunt. Caput meum delicatum
 spinis pungentibus perforaverunt. faciem
 meam amabilem sputis et sanguine de-
 fluente sordabat. Et sic tandem condem-
 natum miserabiliter cruce humeris pro-
 priis superposita ad locum supplicii cla-
 mantes valenter tolle tolle crucifige ma-
 lefium deduxerunt. Discipulus. O sum-
 ma pietas si tam amara fuit tue pas-

sionis incubatio: heu qualis erit tanti
 doloris exitus et consumatio? Reuera
 animal irrationale tam crudelia pati
 esset mihi videre miseria: quanto magis te
 omnium creatorem et spectiosissimum homi-
 nem sustinere tam immania tormenta
 et supplicia. Ad merito proinde ex intimo
 cordis affectu et totis precordiis meis
 compatietur tibi anima mea. Sed unum
 est quod a te scire cupio: de quo etiam
 non desino mirari. Ecce querenti mihi
 tuam deitatem ostendis humanitates.
 querenti dulcedinem proferas amaritudi-
 nem. petenti mamillas suggendas ro-
 busta certamina decertare. O divina sa-
 pientia cur hoc facis vel quid per hoc vis ostē-
 dere? Sapientia. Notus tibi sit quod non
 datur pervenire ad deitatis altitudines
 vel inusitatam dulcedinem nisi tractis
 pro quodam fidei ac dilectionis affectu
 per humanitatis et passionis mee ama-
 ritudines. et quanto hac neglecta quis ascē-
 derit altius: tanto cadit profundius. Nec
 est via per quam itur. et hec porta per
 quam introitus ad desideratum finem
 conceditur. Quapropter deponere nunc
 omnem cordis tui formidolosum timo-
 rem. et induere animum virilem. Constanter
 age et in atie mecum fortiter assiste. quia
 non decet famulum delitari ubi viderit do-
 minus suus tam strenue decertare. Re-
 spice oculo mentali numerum fortium iter
 quos si spiritualiter eterno regi militatu-
 rus annumerari desideras necesse est
 ut pristina ignaviam deponas et exēplo
 trium fortium david inter prospera usque et
 adversa equanimiter te habendo tanquam
 per mediam atie inimicorum transeas: ac sic
 de cisterna bethle emitica aquam haurien-
 do potum desideratum summo regi offe-
 ras: temetipsum usque exponendo labori-
 bus cunctis ut eius filij pareas benepla-
 cito voluntatis. Induere sicut gigas
 scolla bellica. accipe armaturam me-
 am. Non precedat sed sequatur ar-
 miger dominum suum. quia de calice

quē bibi potaberis: et aduersa quę ptulit tu quoque posse spūaliter patieris. Nepe cor tuū ob quotidianā mortificationē sensualitatis rōni strariātis et impetum multarū tribulationū te dilectōi mee disponētū angustialiter et quodāmodo sudore sanguineo pfundet. hortus quippe plantationū mearū roseis floribus angustis vsque et tribulationib⁹ impiguare te desidero. Inueteratas namque in te consuetudines malas vicēdo captiuaberis et quasi ligaberis et ab aduersarijs quoque meis occultas calūnias et manifestas iniurias sustinebis: sed et passionē meā in pectore tuo tāquam mater fidelissimā filiū suū in suo corpore iugiter portabis. Reprehēsiōes et iudicia iusta a multis patieris et distractio nes multas ab emulis habebis: et quasi spinis caput tuū coronabit: cum spūalia exercitia tua inuidie stimulis supprimētur. Nost hic extra castra mecum educes: simulque improperia mea portabis: quando te ipsum et propriam voluntatē et oēs creaturas de salute te impediētes debueris pro posse tuo velut homo moritur⁹ cuncta dēdit in ultimo exitu spūs sui. Igitur forti aīo esto et prepara animā tuā ad tēptationē quia que vētura sunt annūciaui tibi. Dis.

O iudiciorum dei abyssus imperscrutabilis: o eterne preordinationis līnia formidolosa: cur nō si tibi dicere lēs decreuisti saluare genus humanū per alium modum magis quietum? O si liceret mihi dicere ad te: quare sic fecisti? Nūquid in tua eterna sapiētia nō potuisti inuenire alium modum per quē et miseros saluares et tuā nobis dilectōem oñderes. et sic te ipsum a tantis doloribus nosque a tantis compassionibus supportasses. Ad merito inde propheta sanctus occulta animaduersione cōsiliū hoc quasi impugnare ausus est dicens. Quare futurus es veluti vir vagus: ut vir qui nō potest saluare. Sapi.

Diuina substantia oēm formā quā intellectus humanus attingit: sua virtute excedit. vñ sicut ipsam nō potest apprehen

dere: ita nec profunditatē iudiciorū ipsius per quā creata omnia suū finē sortiuntur poterit inuestigare. Idcirco a talibus que ex sole diuine voluntatis beneplacito dependēt a nimia et curiosa inquisitione cauēdū est: ne vsque scrutator maiestatis opprimat a gloria. In hac enim imensitate deus per suā omnipotentē virtutē humanā naturam multis alijs modis recuperari poterat: sed statibus conditionibus ut nūc nullus congruentior modus erat. Auctor. n. nē in sua operatione nō attēdit quid sua virtus preualeat: sed quid unicuique creature congruū secundum suā naturā existat. Cum autem homo paucissimas veritates rerū etiam naturalium et inferiorū deductionibus scientificis ob imperfectionē intellectus humani sciat: et easdem nō nisi cum maximo studio et diutino labore tandem cōquerat: itēque naturaliter de visibilibus ad inuisibilia de corporalibus ad spūalia pcedat: quōd quęso congruentius diuina mysteria sciri poterant: maximeque ista p̄clara fidei p̄ncipia oēm facultatē intellect⁹ excedētia: nisi ea sapiētia diuina carne induta utpote veritas infalibilis reuelaret: ut inuisibilia dei a creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspiceret. sempiterna quoque virtus eius et diuinitas per assumptā humanitatē nota fieret: Nō etiā qui per inordinatam delectationē gaudia amiserat: qualiter ordinatus quę per tēporalē tribulationē amissa recuperare debuerat: Amplius autem cum via quę ducit ad vitas sit arcta et semite anguste et ante incarnationē fuerit minus trite: qualiter poterat hic via leuior fieri nisi hō modo ut ipse qui hanc tradidit preiret: et viā laboriosam, amarissime patiēdo alleviaret et sic facilius creatur fieret cum ipsam creator precedēdo tanta seculitate calcasset: Idcirco adhuc ex te metipso: si mortis obnoxius iudicialiter plectēdus fores si quis ictū ferictis pro te exciperet in corpore suo et te illesum abire pmitteret quō maiorē charitatē et dilectionē ostendere posset vel debito rē sibi

constitueret te qz ad reamandū magna in-
 uitarer. Interroga singulas creaturas et
 docebūt ordinē totius vniuersi et rēdebit
 tibi qz s̄m nullū pulchriore modū et con-
 gruētiore seruāda erat iustitia s̄l et mi-
 sericordia oñdenda: natura hūana exal-
 tanda: bonitas diuina effundēda: deniqz
 celū et terra pacificāda: qz cū dolore pas-
 sionis tāti mediatoris et amaritudie mor-
 tis ipsius. Nec te labor electoz exerce-
 at: aut aduersa picula frangāt. Ipsa nā
 qz ineffabilis p̄ntie mee suauitas et amo-
 ris dulcedo admiranda aut non sentire
 aut leuissime ferre faciet aduersa omnia
 vinctōe magna. Quis. n. p̄uilegio spūa-
 lis solatōis aut gr̄a supne uisitacionis
 ampli⁹ gaudet qz q̄ diu pp̄ me diuersas
 tribulationes sustinet? Amaritudinē te-
 ste minus curabit: qui nuclei dulcediez
 frequētius p̄gustauerit. Item athleta
 qui fortē et p̄pitiū adiutorē in p̄flictu h̄re
 dignoicit: pro magna pte iam triūphas-
 se sperat. Igit̄ nō cōcidat cor tuū s̄z pas-
 sionē meā semp̄ i mente habeto: et eam
 in corde tuo quasi in libro scribe: et te ei
 q̄tum uales studeas cōformare. Nunc
 vero amaritudinē passionis mee tibi af-
 fectuosius iculcare cupiens ordinē natio-
 nis ipsius vterius p̄sequamur. E ductū
 me itaqz extra castra suspēderūt in cru-
 cis patibulo iter duos latrones: ad hoc
 dūtarat vt mors mea turpiter appare-
 ret. Cūqz sic fixus manerē et seuisimis
 dolorib⁹ mortis circūdatus eēs: oclī mei
 luciferi fuerūt et tenebrati: aures derisio-
 nibus replete: olfatus propter malū odo-
 rem afflictus: os meum dulcissimuz fel-
 leo potu amaricatus. Percusserūt me:
 vulnerauerūt me: et durissimis castigati-
 onibus carnē meā lacerauerūt: ita vt at-
 troces ictus sanguinis vnde erūpētes se-
 querent̄ et p̄ corpus delicatū sprasuz de-
 currentes ipm cruentatū sanguie cūctis
 demonstrarēt. O si vidisses me in illa ho-
 ra tā miserabiliter pendentē i patibulo:
 defecisset anima tua p̄re dolore et tristi-

tia. Deu in hora et in tempore illo spa-
 tiosa terre latitudo defecerat mihi: ita
 non haberē vbi caput miseris⁹ fessū reclī-
 narem: sed iclinatū de p̄debat. Collum
 meū allapis et p̄cussionib⁹ afflirerant: fa-
 ciem meam elegantem sputis imundaz
 reddiderant. Ido viuūdo colore pallo-
 vmbrosus vultum meū occupauerat: et
 tota formositas mea itantum extincta
 fuit et emortua: vt aspectus mihi debet⁹
 iaz nō esset: sed quasi leprosi alicui⁹ aspe-
 ctus viluisse videret. Discipulus. O quis
 mihi det iam in hac hora tuā hāc faciē
 amabilem sub hac lugubri forma iuxta
 votum meū p̄spicere: ipsamqz p̄fundere
 resolutōe corde vehementissimo imbre
 lachrymarū. O speculus mūditie virtutū
 et gratiaz omnium pulcherrimū obie-
 ctum: in quem desiderant angeli⁹ p̄spice-
 re: iocūditissimis obtutibus suos gaudent
 oculos defigere felicitate i defessa. Quis
 dabit cordi meo tam erimū et p̄cipuū
 compassionis affectum: vt sua ex imensi-
 tate omnium singulari amore flagran-
 tium motiuas superet compassionēs? O
 si possem omnium oculorum vberes la-
 chrymas effundere omniumqz linguarū
 motiuas et flebiles voces habere: vt pas-
 sioni tue tanto efficacius daretur repen-
 dere vices. Sapientia. Nemo passioni
 mee melius rependit vices qz qui nō ver-
 bis solum sed factis ipsam cōsequit̄: qui
 stigmata. i. crucis opa iugiter i suo por-
 tat corpore se meis humiliter cōforman-
 do vestigijs: p̄spira v̄z calcans aduersa
 nō formidans: qui ardenti semp̄ deside-
 rio ad culmen tendit spiritualis perfecti-
 onis. Dico tibi qz nec tot lachrymarum
 imbres quot aquarum sunt gurgites co-
 rā me essent tā acceptabiles. q̄uis etiaz
 ple lachryme ex affectu compassionis p̄-
 cedentes amabiles et grate corā deo exi-
 stant Discipulus. Amantissima sapiētia
 idcirco qualiter me tibi in p̄dictis pas-
 sionibus cōformare debeam cupio edo-
 ceri. Sapientia. Auerte oculos tuos ne

videat nocua: aures tue ne audiant vana
 ⁊ p dulcib⁹ sume amara. Corpis tui sup
 fluas ⁊ inordinatas amoue delicias cor
 dis tui pacem ⁊ quietē i me solo regraf.
 Luctas tribulatōes gaudenter recipias
 mala illata patiēter sustineas: ⁊ despica
 bilis ab omnibus videri cōcupiscas. Di
 sce volūtatem tuā in oibus frangere ⁊
 ꝓcupiscentias carnis tue ob amores sal
 uatoris ꝓ te morietis iugiter mortifi
 care. Nec sunt fili mi hic sunt inq̃ ꝓma
 ꝓincipia que tibi ceterisq̃ amatorib⁹ su
 is tradit diuina sapiētia: q̃ in libro h̃ ap
 to v3 corpore meo crucifixo sicut vides
 sibi exarata. Discipulus. Tam copiosa ⁊
 imensa est redēptionis tue fidelitas ⁊ cū
 ctoꝝ excedēs ingenia mortaliū: vt etiam
 postpositis oibus ceteris bñficijs multi
 plicib⁹ sola passionis tue ex amore ꝓcedē
 tis tam larga imensitas ⁊ tā pia fideli
 tas sibi met totū iure capiat dilectōis af
 fectū. Sed nūc o eterna sapiētia anima
 mea iterato a te audire vehemēter sitit
 hoc qđ miseris tā dulciter sapit. Quid
 obsecro sibi vult tantus amor: vel qđ co
 gitasti qđ tā amara pati voluisti? Qua
 re tibi ipsi nō ꝓuidisti ⁊ ꝓpitius tibi non
 fuisti. Leuius nāq̃ absq̃ omni dubio h̃
 facere licuisset si placuisset. Sapiētia.
 Amoris magnitudo h̃ me facere nō ꝓmi
 sit charitatis flāma itantū desecuit: qđ in
 nullo ꝓcere voluit nihil ꝓdescēdere ad
 misit. Nec nāq̃ intantum in me exarsit
 vt nullus vnq̃ꝫ sities tam feruide limpi
 dūsimos aquarū fontes desiderauit: aut
 mortur⁹ vitā cūctis mortalib⁹ optatā af
 fectauerit sicut ego ex amore sitiu ꝓcto
 res saluos facere ⁊ me eis amabilē exhi
 bere. Facilius iā dies ꝓterita reiterabi⁹:
 flores ab initio mūdi arefacti reuiuiscer
 ent pluuarū gutte innumerabiles collige
 rent q̃ mēsurari aut estimari possit cha
 ritatis dilectōis mee imensitas i compre
 hensibilis. Uñ ⁊ corpus meū formosum
 doloribus inumeris tanq̃ qbusdā amo
 ris signaculis tā multipliciter signatum

Li. ꝓrimus

fuit: qđ nō inueniebat nec spatiū vni⁹ ꝓū
 cti in toto corpore crucifixo qđ nō dolore
 ⁊ amore singulari reluceret. Et h̃ quo
 q̃ iam in ꝓnti tibi aliquāliter videre di
 spēsatue ꝓcedit. Uide nūc man⁹ meas
 vtrasq̃ lōgas ⁊ pulchras clauis acerri
 me perfossas brachia atrociter extensa:
 pedes perforatos: crura ad modū fessa
 ⁊ violenti quadam cancelatione cōstri
 cta. Respice delicata corporis membra
 tam arte inclusioni mancipata: sangui
 ne quoq̃ respersa ⁊ perfusa. Corpus me
 um iuuenili decore venustū a flore suo
 decidit ⁊ emarcuit. Asperrimū crucis li
 gnum erat delicati dorsi reclinatum.
 Corpus ponderosum clauis confixum
 deorsum sua mole trahebatur ⁊ inde
 dolor vulnerum meorum augebatur.
 Quid plura? A planta pedis vsq̃ ad ver
 ticem seuissimis vulneribus ⁊ amarissi
 mis doloribus repleuerunt me: dedu
 rerunt in lacum mortis vitam meam.
 Nō ꝓepercerunt sed inebriauerunt me
 amaritudine. ⁊ exquisitis cruciatibus re
 gē glorie verauerūt. Et hec omnia amo
 ris vulnera cum magno sustinui cordis
 desiderio vt meo liuore peccatorum vul
 nera sanarem: ꝓ peccatoribus miseris
 satisfacere ⁊ omnes redire volentes
 patri celesti reconciliare. Qualiter ani
 ma que sponsum ꝓ peccatum ꝓdi
 derat ipsum sub cruce ꝓferuidam ꝓ
 nitentiam inuenit christi passione adiun
 cta. Capitulum. 4.

ffundite lachrymas oculi mei
 e plorate ⁊ nolite deficere. Zeta
 huiusmodi abscedant: cuncta
 que mihi solatiū esse videban
 tur ꝓcul recedant ⁊ me solitudinem
 meroris amicam tristitie sotiam quere
 re sinant vt flere possim repentina ma
 la que mihi ex peccatorum nebula su
 peruenerunt: ⁊ me quondam letis suc
 cessibus gaudentem ⁊ iuuenili decore
 florentē ad presentē miseriam deduxerūt.
 Ad temetipsum igit o aīa mea introsum

recurrēs et labentia cuncta supgrediens
 vastat solitudinē profundissimā tristitia-
 rū pquire: et excelsos montes rememo-
 ratay miseriarum pete corde qz sanciato
 voce flebilī et eiulatu miserabili exclama-
 tam valide vt montiū et collium alta ca-
 cumina aerisqz excelsa auspicia vsqz ad
 supremum celi cōnexum vor ista lamē-
 tabilis pertingat et ad aures illas pietate
 plenas celestium spirituum perueniat ta-
 libusqz clamoribus aggredere et dic. O
 lapides viui montes excelsi campi lumi-
 nosi syderearū mansionum: quis mihi
 det vt ignis ille vehemētissimus calore
 nimio precordia mea adurens et lachry-
 me amarissime vberime iam pfluētes
 vos moueāt ad cōpatiendum mihi et ad
 leniēdum dolorem meū. Dolorem vti-
 qz incōparabilem cordi meo vim facien-
 tem anime viscera cruciantem et me pre-
 mentem meduliter. Deu me infelicem.
 Siquidem sponsus ille celestis me sua
 charitate preuenerat: enutrierat: in spō-
 sam elegerat anulo suo subarrauerat et
 ornauerat multipliciter: mel et lac ex eius
 ore melliflūo frequentius suscepi: o scld
 oris sui interdū pfruitus sum. Nō nūqz
 etiā amplexu me spūali spūalis ille spon-
 sus lilioz amatoz limerat: et repleuerat
 multiplicibus bonis. At ego misera et in
 oibus his ingrata cū in honore eēm nō
 intellexi sed ab ipso aufugi. recessi et apo-
 statavi. Ute mihi qz ipsuz pdidi: ve mihi
 qz vnicū cordis mei gaudiū dereliqu. De-
 reliqui venā aquay viuentiū dñm. A di-
 lecto dilecta cōdam alienavi: ab ipso ifi-
 deliter me sepavi. Deu me miseram ad
 qd hoc facere volui: Cur ipm deserui?
 Eia quot et qualia cum ipso pdidi: Ad-
 metipm etenim amisi: et oēs celestes spi-
 ritus offēdi: tristia venerūt solatiofa qz
 me dereliquerūt. Sedeo nuda vidua ac
 desolata cōfusione et ignominia plena:
 quia mei sli amatores imo certe veri de-
 ceptores pbdolo: deceperūt me et misa-
 biliter dereliquerūt et oibus bonis qbus

a dilecto ditata erā spoliauerūt. O ho-
 noris amisso gaudioz pditio oiumqz cō-
 solationū priuatio: qz vna hora venit vni-
 uersorum desiderabiliū meoz et destru-
 ctio et plena destitutio. De cetero cōsola-
 ri nō potero: sed hoc erit mihi maria cō-
 solatio nullā solationez recipe sed sem-
 per gemere ac flere donec miserabili mor-
 te pfungar. Ute mihi. quo me vertā? Ad
 quem ibo? Quis me cōsolabit? Ecce to-
 tus mūdus me dereliquit: qz dilectum
 meū reliqui. Deu me quare hoc feci? O
 qz miserabilis hora q huius mali extitit
 cōscia. O rubescentes rose et lilia albescē-
 tia ac viole inuiolate anime v3 sancte et
 imaculate intuemini nūc quē prefero se-
 rotinū florez. Attendite et videte me spi-
 neto p̄similē et ponite ad cor qz citissime
 marcescit et dicit flos ille quē hic mun-
 dus carpit: qz d cetero nihil restat nisi vt
 viu? moriar flozēs marcescā iuuenis añ
 tps senescā et san? lāguid? fiā. Sed hec
 oia leuiter dissimular possēs ad b̄ solū qz
 tuā amabilez et paternā faciem offendi:
 et te solū dilectū cōtristavi. Hoc mihi in-
 fernus est et dolo: sup oēm dolorem. O
 mi dulcis mente deficio cū recolo qzta
 me charitate et dilectiōe preueneras cū
 qzta dulcedine admonebas: et qz amica-
 biliter me ad te cōdam trahebas. Ad-
 premit dolor eo qz his omnibus ingra-
 tus fui: qz tāta bona tam modicū curauī
 tm̄ thesaurū tā leuiter abieci. o mortis i-
 felicis optata pntia: ad qd retardas? Cur
 me nō tollis: o cordis humani fortitudo
 preualida: qz tanta patiēdo nō deficio. o
 cordis mei duritia ferrea: qz nimio dolo-
 re primo: et non derūpo: obaudite me
 diuini flores et p̄dolete mecū omnes pij
 amatores. Ego illa qdam dilecta nomi-
 ne excellentissimo decorata sponsa sum
 regis appellata fui. Uideo qz criminosi-
 or rpi adultera sum qz cuiusqz mariti spō-
 sa. O quam vberē pulchrā fructiferā vo-
 cauerat dñs nomen meū. Deu me infe-
 licē: quia nūc nō sum digna vocari ipsi?

socaria lotricis officio deputanda. Ocu-
 los meos pre rubore et verecundia ne-
 quaquam decetero audeo lenare: sed neque
 os meum amplius ad ipsum aperire. O
 angustie cordis. Angustie sunt mihi vin-
 dique. et quid eligam ignoro. Dilectum est
 absque spe recuperandi perdidisse graui-
 us est omni morte: ipsi vero sicut prius rebus
 apud tristissimam animam meam iudicantur im-
 possibile. En quo vndique coartor: in totius
 mundi latitudie spatiosa: atque vniuersam in so-
 litudie vastissima esse: vbi oculi humani
 me non videret neque auris audiret ut me
 liberi clamoribus atque fletibus satiare
 posses. quod huius finis solatiois mee existit.
 O peccatum quod mihi contulisti: O infelix cul-
 pa et laboriosa voluptas ad quam miserum
 statum me perduxisti. O munde imunde dece-
 ptio et fallacia: utique plene. Ubi ei qui
 tibi famulata: et voluntati tue se subij-
 cit. O quibus hic tribulationibus et miserijs
 angustabitur. Nam et si exterius blandiri
 videatur interius tamen latet quod mordeat. Et
 si a foris serenus videatur: infinita tamen
 occurrunt que animam miseram iugiter affli-
 gant. Heu heu deceptrix quanta mihi in
 initio promissisti dum me decipere voluisti.
 Dulcibus litteris crebrisque munusculis mi-
 hi insidias posuisti. verbis suavissimis et
 ad alliciendum compositis velut syrenarum
 vocibus fistularumque dulcissimis modulati-
 onibus sensus mihi abstulisti. Uultu me
 retriicio. gutture mentis ridentibusque oculis
 cor stulti transfixisti. aquas petenti utres cum
 lacte aperuisti et me dulci toxico et sua-
 ni absinthio iebriasti. Pomela pulchra
 et suauia ob solam gratitudinem fragran-
 tia manu propria exhibuisti: rosas de ro-
 sario pro munere dedisti iurasti que vali-
 de quod me summe diligeres: nec unquam mi-
 hi letis successibus prosperisque euentibus
 deficere velles. O callida vulpecula. O
 vipera venenata. Ecce his aliisque inu-
 meris falsis blanditijs me irretitum post-
 te in mortem traxisti: sicut cum oui viri-
 dis ramum ostendit et ad mortem leta gau-

densque perducit. O fera pessima o bestia
 cruenta: nunc pugis crudeliter quem leuiter
 vixisti: atrociter allidis quem leuiter
 eleuasti. Uoces syrene simulacrum aculeus
 te habere perdis. Ecce omnia versa sunt
 in stratum. Dum in sinu tuo me tutus quies-
 scere puto: capilli absconduntur oculi erui-
 tur recedit spiritus. robur tollit et inimicorum
 gladijs inermis occubo. Nec recolens
 mentem pertractans in memetipso marcesco:
 factusque sum mihi metipsum grauis. felix
 proinde anima regina merito diuitiarum nunc
 peccata quam rediderunt aliena pericula cautam
 quam suam mentis et corporis suauitatem innocentiam.
 O quanta felicitate talis etiam nesciens perfrui-
 tur. Gaudeat vita pura letetur et anima a con-
 cupiscentijs mundanis aliena. quam semper
 presumit seu turbata conscientia. Nec plu-
 ribus grauior: leone ferotior: tonitruo terri-
 bilior: absinthio amario: esse comprobatur.
 Hic est vermis interiora corrodens: qui
 non comedere nec quiescere sinit: sed plerum-
 que etiam dormientes horrore percutit. Tot
 et tanta sunt que iniquitatem conscientiarum ledunt. que
 hec congnati vix credere possent. Creatu-
 ra. n. tua tibi seconi desuiens erardescit in
 tormentis aduersus iniustos. et lenior fit
 ad benefaciendum his qui in te confidunt. Nec
 dicitur: que hec dicere experientia docuit et penitus
 amaritudo cordis mei amarissima ad hunc
 me perlocavit. Jaz. n. eius miseria me pre-
 mentes exclamare cogo: et dicere: que ma-
 lum et amaram est mihi reliquisse sponsus meum.
 et preceptis eius non obtemperasse. Quis mihi
 det membranas celi habentes latitudinem
 attramentum maris excedens quantitatem et
 calamos tot quot arborum folia et pratorum
 gramina: ut perstrigere posses dolores similes
 que damnum irrecupabile quod incurri: que dile-
 ctum meum dereliquit. Heu: ut quod in hunc mun-
 dum nascebar: Cur in utero matris non perii?
 Totus deficio et quod agam ignoro. Quid
 amplius moror? Quid turbo? Quid plo-
 ro? Quid amplius restat nisi ut meipsum
 despiciam et in baratrum infelicis desperatois
 a facie glorie dei me periciam desolatum?

Sapientia. An ignoras q̄ periculosa res ē desperatio? Despare de salute tua nullatenus debes. q̄ ego ad h̄ veni imū dūz q̄rere. s. et saluū facere qd̄ perierat. Discipulus. O qd̄ est qd̄ audio: q̄ taz dulciter resonat aurib⁹ meis ī hoīe misero et cane abiecto. Sapientia. Quid factū est: q̄ me non cognoscis? Qūo sic coruēs in terrā collapsus es? Nūq̄d pre dolore nimio alienatōez mētis pateris fili mi? O dilecte mi ecce ego suz illa eterna sapientia celestis p̄is fili⁹ misie baiul⁹ clemētie dur et pietatis: q̄ abyssus misericordie oībus creatis spiritib⁹ ex imensitate sua in p̄prehēsum apui te ipsuz oēs q̄ ad me redire volētes sinu pijsimo receptur⁹. Agnosce vultū meū. Ego. n. sū q̄ paup̄tatē sustinui vt te ditare: morte p̄tuli amarissimā vt te viuificare. Ecce hic sto mediator dī et hoīuz resuata h̄ns crucis stigmata iterponēs ipsa districto iudicio p̄is eterni et p̄ctis p̄ctis tuis. Nūc igit̄ noli timere. En ego sum frater tu⁹ sp̄sus tuus pat⁹ misereri et tegē p̄cā tua et p̄icere in p̄fundū maris et sic remittē quasi nūq̄ fuerint: dūmodo p̄verti et de cetero cauē tibi volueris. Lauare in sanguine meo: in sanguine inq̄ agni imaculati amore plenissimi et roseo colore p̄fulgētī. Leua de t̄ra cap̄ tuū: ap̄i oculos tuos et aie quior esto. Ecce p̄ferē tibi stola prima dat̄ anulus intelligentie et calciamēta exhibent̄: vitulus saginat⁹ occidit̄ nomē amabile reddit̄ vt sp̄sa eterni regis sis et appelleris. Et. n. nō corruptibilibus auro et argento s̄ pretioso sanguine meo te redemi: et cū tanto labore acquisi vt nō īmerito debeā gaudē de salute tua et adueniā esse facilis. Adix̄ est et valde mirandū qd̄ dicē volo: certissima t̄n et idubitata fide tenendū. Ecce si totus mūdus eēt glob⁹ igneus et in medio ei⁹ de stipula lini pugillus vnus: hic ex sua nāli inclinātōe nō tā cito flāmaz incendia recipet sicut abyssus miserationū meaz p̄ctōez penitentē et p̄verti volētē

q̄ in illa actōi nāli aliqualis lz mīma et i p̄ceptibil̄ req̄rere morula: s̄ nulla penitus mora iter penitentē et remittentē inter gemētē et gemit⁹ exaudientē. Discipul⁹. O paternaz miserationū pietas inaudita: o fraterne fidelitatis stupenda dilectio: o vniciū cordis mei gaudiū: tu ne illū abiectū p̄ditōis filiū dignaris adhuc recipe? Nūq̄d ne ree mortis oībus iniq̄tatib⁹ obnorio gr̄az vis impēdē? O gr̄a singularis: o benignitas īenarrabil̄: o diuine misie: die pelagus īfinitum cūctis mortalib⁹ incōprehēsum excedēs īgenia superās vota: deniq̄ sup̄grediēs merita vniuersa. Nūc igit̄ rei gr̄a flecto nūc genua cordis mei ad te p̄ misericordiaz: et in terra puolut⁹ p̄sterno me corā pedibus tuis clemētissimis gr̄as agēs ex int̄mis p̄cordijs: et peto vt respicias tuū vni⁹ genitū filiū quē ex nimia qua nos dilexisti charitate in mortē tradidisti: et vt pp̄ multitudinē dolorū ei⁹ oīuz iniq̄tatū mearum obliuiscaris. Recordare qd̄ misericordiaz tuaz et p̄missionū ātiquaz. Equē ore sc̄to tuo quondā mūdo p̄ diluuium p̄dito signū recōciliationis tradidisti dicēs. Nōnā arcū meū in nubib⁹ et recordabor federis mei vobiscū. Et a respice nūc pijsime pater arcū illū tūc p̄figuratū. i. dilectissimū filiū tuū in cruce suscipēs: cōsidera diligētissime quō ex ol̄pte est sp̄sus et p̄tesus: vt liceat dinumerare oīa ossa ei⁹. Ecce qualiter manus ipsi⁹ et brachia ceteraq̄ mēbra validissime sunt extēta vulnerib⁹ attrita sanguine p̄fusa. Nec q̄so ituere et p̄ ei⁹ vulnera tu n̄ra sana vulnera ac dimitte p̄cā. Admemento dñe qualr̄ misericors et pater misericordiaz dicaris. Nā ex eo v̄z oīum miserator⁹ misereris et iniuriarū ī te cōmissaz nō memineris atq̄ p̄ctōz obliuisceris. Nō enim pp̄ iustos q̄ nō indigēt penitētia: s̄ pp̄ nos q̄ peccauim⁹ et inique egimus misericors appellaris. Aut nūq̄d solos iustos et innocētes quoz vita erimā et celibata nobis p̄tinue in exēplū re

legit auricularios ac secretarios ponere
 screuisti et eos solos gratia et amicitia tua
 singulis decorare disposuisti: Aut nunquam in
 nocentium dominus tuus? In nomine et penitentium?
 Amodo et penitentium et eorum qui uertunt ad
 eorum. In nomine ubi habundauit delictum et gratia
 superabundare consuevit. Igitur ad te pater mi
 sericordiarum confugio: protectionis tue gratias
 quero. Insuper affectum quoque feruidentissimo
 amplexu precordiali o fili regis eterni me
 inter extensa et nuda restringe brachia tua
 sanguine cruetata: nolens a te neque uiuus
 neque mortuus unquam separari. Quamobrem dul
 cis et pie pater remitte mihi propter amorem
 unigeniti filii tui peccata mea quibus iram merui
 et malum coram te feci: quia tantus est mihi pro
 peccatis meis dolor: ut potius mille mortes
 uelle sustinere quam te pater piissime decete
 ro unquam offendere. Omnes namque calamitates
 quas patior seu est infernum quem merui aut
 purgatorium seuerissimum non tamen poterero nec
 me tamen tristat sicut offensa qua te crea
 torum meus offendit: te inquam o dominum meum et
 deum meum redemptorem meum et unicum cordis
 mei gaudium et quod te unquam tristauit uel ali
 quod irreuerentiam exhibuit. Unum et si possem
 nunc omnes celos implere clamoribus irreme
 diabilibus et tantam uim cordi meo inferre
 ut mille scissuris frangeretur huius mihi esset ac
 ceptabile pro omnibus solatiis quae habui omnibus
 diebus uite mee: et quanto mitius mecum agit ta
 nto amplius lachrymosus animus affligitur: eo
 quod tam pio amico et patri fidelissimo ingratus
 fui. Sed nunc tu doctrinam disciplinam dei o eter
 na sapientia doce me obsecro qualiter tua
 stigmata dulcissima et suauissima in corpe
 meo deferam qualiter ipsa iugiter in memo
 ria retinere debeam: ut saltem per hunc mo
 dum ostendat celigenis atque terrigenis quam
 gratiam referam pro tam innumeris bonis et su
 perabundantia pietatis tue largiter mi
 hi misero collatis. Sapientia. Te ip
 sum mihi et omnia tua offeras nec oblata
 aliquam frumas: et non solum a superfluis sed etiam
 interdum licitis abstineas: et ecce manus tu
 as perfixas cruci mee exhibuisti. Quod bo

num est debes facere et mala illata equa
 nimitur sustinere aliumque tuum mutabilem
 ac sparsas cogitationes debes colligere et
 recollectas in me summo bono firmare: et
 pedes tuos cruci affixisti. Uirtutem animi
 et corporis non permittas accidiose tepescere:
 sed ad similitudinem brachiorum meorum iugiter
 in meo famulatu extendere toto conamine
 stude: fessus et fatigatus ex labore quo
 cumque gratias age et patienter sustine. motus
 que sensualitatis subtiliter restringe: et sic
 violentie et lassitudini quam crura mea pa
 tiebantur respondebis. Porro caro mea reslo
 reat pro carnis tue deuota rationabilemque
 mortificationem: sed et dorso meo crucis
 ex asperitate afflicto dulce reclinatumque
 ad quiescendum fatias pro diuersorum inco
 modorum prope passionem voluntariam: ani
 mi corpore pregrauatum semper sursum ad
 dominum habeas: membra tua iustitie et
 sanctificationi exhibeas sicut ea pro iniusti
 tie exhibere solebas: cor promptum tibi sit ad
 sustinendum omnia aduersa pro nomine meo: et sic
 tamquam fidelis discipulus cum domino suo spiritualiter cru
 cifixus et quodammodo sanguine deuotionis res
 plus mihi similis amabilisque efficiaris.
 Inlactus super extincto seruore deuotionis
 in diuersis personis utriusque seruis moder
 nis temporibus: quos Christus pro sua passionem reuo
 cat ad uerum amorem. La. 5.

Uomodo sedet sola ciuitas plena
 quae populo: facta est quasi uidua domina gentium
 et cetera. Dum quidam uice discipulus sapientie
 mentem lugubrem piculosam iam statum huius mun
 di reuolueret et quantum amorum dominus suis temporibus
 defecisset si quis amorum parat in plerisque locis
 sub forma religionis furtive succreuisset.
 accidit ut iter lachrymosas preces ad dei
 sapientiam effusas spirituali quodam ac dulci so
 pore opprimere et ecce similitudo quidam affuit:
 qui eundem predicis plenus informauit. Nam in vi
 sione appuit pegrinum quidam pauper et erul for
 ris stans baculum in manu gestas. miseria et
 egestate plenus iuxta quem uidebantur quasi cuius
 dam antiquissime ciuitatis ruine cuius muri et
 edificia quidam pleherria turribus ac fossatis

portis ac seris ceterisque armaturis firmata fuerant. His aut qui deintus erant negligenter agentibus pars quedam civitatis hostium incurfione dirupta est: quedam aut ex negligentia inhabitantium corruit. Ea vero pars que remanserat ruinam minabatur: hincinde ad h. rupturis quibusdam in altum prominentibus. In hac civitate apparuerunt quedam animalia veluti monstra marina in effigie humana cum quibus peregrinus ille auxilium petens indignanter repellerebat: eius auxiliari cupientes a nonnullis prohibebant. Id propter quod turbatus et commotus ab eis expulsus recessit: et celum et terram contra eos in testimonium invocavit. Hec i gens discipulus vidi et significacione ei mihi, peto ostendi a te o eterna sapientia que pecta nosti mysteria et oia scis occulta. Sapiencia. Res miranda et ppassione dignissima. Ecce ego sum peregrinus ille huius civitatis destructe quodam scilicet princeps et sponsus preclarus. Unitas autem hec quam vidisti ruinofam ipsa est mater religio christiana quodam seruida et deuota: in qua tot fideles ab initio nascuntis ecclesie unanimiter et concorditer cum deuotione precipua sanctam et deo placentem vitam religione plenam duxerunt. Qui spiritus omnibus mundanis in solo conditoris amore flagrabant: que sanctis meditationibus et orationibus et bonis operibus semper intenti seipsum et primos edificabant neminem circumuenientes neminem ledentes: sed in simplicitate et sinceritate vitam beatam ducebant carnes suas cum vitis et conuiscientis crucifigebant exercitia magna et consuetudines deuotione plenas habentes diuersorum monasteriorum et solitudinum ac religionum viri. Viri utique virtutum fortissimi ac strenuissimi bellatores contra spiritualis nequitias inimici: semetipsos quoque pro defensione veritatis et iustitie in mortem usque tradentes. Tales inquam cives illustrissimos ac filios preclarissimos predicta ciuitas sancta mater seruida religio parit et nutrire et ad puectum usque pducere

solebat. Sed phidolo: multis iam in locis his temporibus ac regionibus predictae civitati non modicum icidit excidium ruine. Quibus nepe quibusdam ac eorum rectoribus negligenter se habentibus tota structura spiritualis edificij infirmata est et percussioibus vastata: ut h. modicum quod adhuc stare putatur continuis defectio nibus perire videatur. Jam enim plerisque eiusdem sancte religionis filij ac pfectores in tantam pteruiam contra suos superiores pperere ausi sunt ut pene nullus correptioni pateat locus: sed si dlicto adhibetur correptione perior scissura fiat. Armati enim subtilitatibus phycis ac allegatibus iuris superfluis in medium adductis manus corrigentis nequaquam admittunt: sed saltum ultra terminos quos posuerunt patres eorum facientes pentionibus piculosis seipsum et alios inuolunt. O certum iudicium exterminij huius edificij spiritualis. O verissimum p sagium future in primo calamitatis. Quamdiu putas edificium h. spirituale poterit stare submoto lapide angari et columna submersa tota structura spirituale pseruante: cum vix pempta et humilioribus piecta fuerit et vnusquisque h. quod sibi placet vel libet fecerit: nec quisquam dicere audeat que sic facis. Heu heu vbi est obia pauli simplicis et quorundam pbatissimorum discipulorum que antiquis pibus impossibilia impantibus deuotissime obreperabant. Sileat nunc loquor de h. lingua: sed deuota gemant corda vniuersa. Neque enim de h. loquor pderit. pderit autem tacuisse. Neque enim tacuisse in hac materia est phylosophatum esse. De paupertate autem voluntaria que nutrit et fomertum est totius religionis quam quidam sanctorum patrum in sponsas elegerant: quidam etiam dominas suas appellabant: quidam et pro testamento suis charissimis ipsas legabant quod dicant. Neque enim a plerisque iam ut sponsa amat sed velut agar acilla saray foras eiciunt: dum plerique ipsi contra omnes et manus omnium contra eam esse videant. Mille namque artes lucrandi querunt: et artes salutis operantur in artes lucrantibus transferunt: ita ut argutissima ouicula sit que vel modicum de lana contra frigus asperitatem sibi

ob venatorum caliditate ac totorum cupiditate reseruare possit. Et quod sub forma pecunie reseruari idcirco iudicatur dum in alium usum pietate quodammodo preferretur re autem vera cupiditati deseruietes comutat de eo quodammodo quasi idolum fabricatur. Mempe peccatum ad hoc in aliam spem. scilicet librorum vel panthorum ecclesiasticorum transferunt ut dum iam hita defecerint quasi deo non sit in israel deum accarum quem in marsupio repositum habent consulere possint. De castitate autem quod virtutis decor est persequi non expedit nisi tantillum quod per dolo agni nouelli dum sevas iam lupos fugiunt et ad pastorum protectionem confugiunt in musculas deterioris cadunt: et dum dentes lupinos declinare cupiunt insidiosis masticationibus arietum letaliter vulnerant aut penitus occubunt. Specie. n. quod pietatis habentes virtutem autem abnegantes dum notam inonestatis ex perditione solum timet incurrere: studet claculo latrocinia animarum exercere violasque celestis spiritus violare vel contrectatione inhonesta maculare. In exemplo quorundam sacerdotum mosayce legis mittunt fuscillas in ollam et de his que deo offerre debent rapina exercet. Et quod totum sacrificium assumere non audet saltim libamina sacrificiorum qualiter sapiant put possunt degustant. Porro de charitate que perierit est totius spiritualis structure quod dicitur: Exinanita est exinanita est usque ad fundamentum in ea. Omnes. n. que sua sunt querunt non que aliorum magisque nunc locum habet periculosa detractio quam sincera dilectio. Et sic frater odium fratris supplauit imo ut verum dicam perstravit charitatem ut merito exclamare libeat cum gemitu et dolore et dicere. Unusquisque a patre suo se custodiat et in omni fratre suo non habeat fiduciam quod omnis frater supplatans supplabit: et omnis aicus fraudulenter incedet et vir fratrem suum deridebit et inimici hominis domestici eius. Sagitta vulnerans ait propheta lingua eorum dolus loquuta est. In ore suo pacem cum amico loquitur et occulte ponet insidias. Et quod se in

uicem mordet provocat: insidiet lacerat et mendum est ne ab inuicem tadez presumant. Neque ista et filia adeo occulta sunt ut non sciant vel ut per hec tamquam abscondita in lucem non producantur: sed heu in omni terra exiit sonus eorum et in fines orbis terre verba eorum. Scias autem consuetudines et pietatis exercitia iuxta antiquorum semitas patrum si quis iam suare voluerit derisori patebit. et iter ceteros notam singularitatis incurreret utpote diuisis aliis viuis non modicas iniurias sustinebit: quod omnia vigete adhuc pie memorie sancta ac seruida religio in statu erat bono atque perfecto. fuerunt tunc per certo aurea tempora dies utique salutis: quod a superfluis sibi cauebant nec adulationibus insuebant per aliena donatione nec attentionibus seu bugis intendere permittebant sed operibus virtutum scilicet studiis ac meditationibus tempus suum occupabant et erat illis cor unum et anima una in domino in communi viuentes et non singuli sibi ipsis conquerentes: et tunc erant viri in omni virtute perfecti. De predictis autem in spiritualibus exercitiis non remansit nisi modicum ibi: modicum ibi. Quedam namque antique consuetudines velut huius spiritualis edificij parietes qualescunque adhuc stare et sursum prominere cernuntur: in quibus tamen non tam modernorum deuotus perpenditur exercitium quam antiquorum laudabile studium comendatur. Quod autem vidisti ibidem multitudinem copiosam quorundam animalium que velut monstra marina in effigie humana apparebant ipsa sunt corda secularia sub habitu religioso latitantia que honestatem habitus exterioris preferunt interioris autem gratia et deuotione vacui sunt. Et dum sic deformes interioris exteriorisque existant monstruosis utique animalibus dissimiles non sunt: qui velut asina baalam voce quidem humana resonantia verba abstractiua et spiritualia documenta proferunt sed concretive et carnaliter viuunt: quia quod verbis et

habitu p̄dicāt moribus impugnāt. Ex his sunt q̄ penetrāt domos curiose agētes ac mulierculas captiuas ducētes: sp̄ discētes ⁊ nūq̄ ad sciam veritatis puēientes: ⁊ p̄ vāitates ⁊ isanias falsas a corde suo ⁊ aliorū me excludūt. S̄z q̄ vidisti ibi quosdā in hitu ⁊ forma decenti q̄ mihi man⁹ p̄buere: significat nūq̄ electoz qui iuste ⁊ pie iter alios p̄uersātes eoz exēplo nō deprauātur: s̄z in medio natiōis prauē ⁊ puerse velut lūnaria lucētia in hoc mūdo caligioso verbo vite quosq̄ illumināt ⁊ iſlāmāt. Qui s̄z adhuc in magno nūcro iueniant in oī statu ⁊ religiōe ac vtriusq̄ sex⁹. p̄patione tñ ceteroz pauci sūt: q̄ re vera plures sunt q̄ p̄ latā ⁊ spatiosāz viā q̄ ducit ad mortez iſgrediūtur q̄ p̄ artā viā ⁊ angustāz portā itrare cōtendūt. Et hi inter alios sicut agni iter lupos se hñtes sicut liluz inter sp̄ias odorē virtutū reddūt ex tolerantia aduersitatum. Hi sūt quos reseruant dñs sibi: qui nō curauerūt gēua sua corā baal: qui nō fecerūt curā carnis in desiderijs: Qui hñt thau scriptū i frōtib⁹ suis: v̄z mortificationez iesu ch̄isti circūferētes in corde ⁊ in corpe suo: alioruz trāsgressiōes quas emēdare neq̄ūt gemūt ac lugēt. Hi pp̄ inuēra aduersa q̄ emergūt p̄nt dicere cū ap̄lo. foris pugne itus timores. Et post oīa alia picla in falsis fr̄ib⁹ se hñisse p̄cludere p̄nt. Tales nō in merito martyrib⁹ p̄parāt: q̄ ex ceptis alijs afflictiōib⁹ mltiplicib⁹ quot trāsgressiōes p̄tra deū vel iustiam fieri viderit q̄si tot gladijs itimi doloris trās verberāt: s̄z nō ad iſpiaz sibi. Ad ipos nāq̄ ē vox q̄ dicit. Dicite iusto qm̄ bñ: qm̄ fructū adiuētionuz suaz comedet. Ube ipio i malū: q̄ retributio opū ipi⁹ fiet ei. Ipi exuriēt ⁊ vos comedetis: ipi sitiēt ⁊ vos bibetis. Et q̄to ex oī pte disicilio: eoz ē cōgressus v̄pote cōmilitōibus a dextris ⁊ a sinistris eos non adiuuāt: s̄z p̄b dolo: aduersaz ptē fauentib⁹: tāto magis multis p̄decessorib⁹ suis q̄ iuneros coadiutores sui p̄positi

huerūt mēcedē maiorē i futuro s̄m suis labores recipiēt. Cū q̄ i p̄dcā similitudie vidisti quosdā q̄ nōnullos ad me accedere volētes p̄hibebant: significat eos qui ceteros bonū p̄positū hñtes suis malis p̄silijs vel exēplis deprauant: ⁊ ad istar phariseoz ad vitā nō itrāt nec itroentes sinūt itrare: q̄ et dei sapiētiaz ore ipiſsimo blasphemabant: ⁊ ceteros i xp̄s credētes mōis oib⁹ auertere cupiebāt se ductores eū appellātes. Sic pleriq̄ nō v̄gēte cōscia s̄z stimulatē iuidia: alios i gratijs se p̄cedētes de bono ope lapidāt: dū eoz d̄p̄auare bona opa coraz multis nō cessāt: ⁊ vbi sc̄m in se pp̄ bōitatis euidētiā puertere nō p̄nt: salte⁹ in tātū iuldi detractores calūniari conātur vt sic qdem eos quos positue egre nō poterāt saltē p̄uatiue p̄cedāt. Inuidia nāq̄ diaboli itravit i oib⁹ terraz: ipm sequit̄ qui sūt ex pte ei⁹. Bacul⁹ quē portare i manu p̄grinū me vidisti mortez quā i cruce p̄t̄h significat: quā in signū amoris fidelib⁹ p̄fero: vt amorē terrenū deserāt: ⁊ se i toto ad me corde p̄uertāt. Clamor que⁹ audisti seueritas ē iustie mee sup hos qui nec timorē nec amore p̄pucti p̄cā deserūt: s̄z in eis p̄tiaciter vsq̄ ad mortez p̄sistunt. Discipulus. Dū hec attēto corde audio ⁊ ita esse veraciter cognosco magis flere lib⁹ q̄ aliqd dicere. Quis n. nō lugeat? Quis nō ploret ⁊ igemiscat videns virgulta nata ⁊ fructeta in tā scō loco suborta: vidēs p̄mitine ciuitatis splendidas delicias ⁊ sp̄uales diuinas gr̄e copiā v̄ctiōis ⁊ deuotiōis ⁊ oīuz charismatū diuinorū abūdantiā. nūc aut̄ lopiā tātā: modicū gr̄e malitie plurimū? Quis nō suspiret ⁊ p̄ dolore nō exclamet: heu quō sedet sola ciuitas plena populo? Et illō. Quō obscuratū ē aurū: mutat⁹ ē color optim⁹? Dur⁹ valde ē aut̄ irreligiosus q̄ bec dāna diligenter p̄pedit ⁊ nō ex toto corde gemit. Et ecce m̄ā h⁹ tristitie ⁊ flet⁹ auget: dū iā tot⁹ mūd⁹ in maligno posit⁹ p̄spicit: ⁊ hostis ātiqu⁹ ap̄ p̄

piquate et termino tui pualē apd mul-
 tos euidēter cognoscit. Sapia. Mi-
 bil tibi ad pns de his qui foris sūt q in
 plateis aras edificāt et carnes suillas im-
 molāt: q i oi colle sublimi et sub omni li-
 gno frō dolo se ipudice psterunt: de hu-
 ius mūdi cultorib' loquor q manifesta
 peā: adulteria: furta et similia pmittē nō
 verent: s; excidiuz citatis scē defem v; z
 feruoris pmitiue religionis te cupio ad-
 co: ponere et pie deflere: atq; p eius re-
 stauratiōe ac bono statu ozones ad de-
 uz fundē lachrymosas. Sigdez ipa est
 ciuitas supra mōtē pōita lucerna sup cā
 delab: nā locata et sal spiritale p qd dīe
 di sūt hoies terreni: spectaculū mundo
 angelis et hoibus. Et' qppe verbo et ex-
 emplo ceteri p̄sueuerūt roborari illumi-
 nari ac sapia dīri. Cū hec ciuitas ma-
 luz exēplum dabit cū sal ifatuatum fue-
 rit. et lumē extictū: heu heu quō tūc sta-
 bit i mūdo cū hi qui huic mūdo abre-
 miciauerūt toto nisu mūdāna seqt: cuz
 hi qui spūales dicūt carnalia dīderia
 sectati fuerit: et se iplicabūt negotijs se-
 cularib'. O sacrosca m̄ ecclia q̄ta erit
 tūc tribulatio tua. Quis ē q surgat et te-
 neat iudicē iratū? Mā et in pnti quoq;
 tpe multi q ipm placare debuerāt: non
 minie eū offendūt. Sabbatū eozuz odi-
 uit aia mea. Amor nāq; iporum spūalis
 trāsiit in carnalē: et carnalis icāute pal-
 liaē sub spē spūali: sicut zizania sub tri-
 tico et admixtiōe eius viluit sicut bal-
 samus sophisticatū vilib' liquorib'. Sa-
 crificiū deo offerūt fermētātū. Mā am-
 bitio vsq; q; icordib' eozuz pualuit et
 regnat supramōm duz gliaz i platiōib'
 q̄rūt tā solcite tpalē: et dū qdā eozū b-
 iux votuz hēe nō pnt alo moti sectas i-
 troducē nō metuūt: et multi p̄uariato-
 res iudaici ppli gymnasium i hierosoly-
 mis facē q̄rūt: et se ac alios ad instituta
 sētū trāsserre p̄tēdūt: terminos trāsgre-
 diētes quos posuerūt p̄es eoz. Re-
 serā qd filētio trāssire cogitauerā: vt sūt

cū mā tristitie crescat et mā pie ppassio-
 nis et deuotiōis. Erat in citate p̄dcā vi-
 cus qdā p̄cipu' vn' d' p̄ncipaliorib' ce-
 teris cōtribulib' sapias atq; doctrinam
 p̄clarissime admistrās. Adulti at de se-
 niorib' ppli illi' moriētes d' medio sub-
 leuati sūt. fuit p̄terea ibi qdā hō dei q
 p salute loci duz assidue p̄cabat. Aspi-
 tiebat at i visu noctis: et ecce q̄si de p̄te
 loci ei' dē orētali aries vn' d' grege sur-
 rerit hōs duo cornua et i capite suo co-
 ronā ferreā: et data ē ei ptās vt regna-
 ret i p̄dcō loco: quē seqbāt q̄si. lxx. vul-
 pecule vel āpli' adhēntes arieti q et ipe
 singulas corōas accipiebāt: qb' multitu-
 do diuersoz aialiū vtriusq; serus iūcta
 erat: qdā ex timore: qdā ex cupiditate:
 nonnulla ex simplici quodā alo multitu-
 dinē seqbāt. Igit' aries volēs sibi suis-
 q; iperū loci vsurpare circuibat i mān
 valida deseniēs i oēs q sibi, resistebāt.
 Potētes deiciebat: magnates hūilia-
 bat: quosdā exilio dānabat: et frūs est ti-
 mor eoz magn' sup oēs icolas et p̄uica-
 neos loci ei' dez. Vidētes. n. p. fas siue
 p nefas p̄eē. nulli obfistēti p̄cebāt oio:
 nec serui aut etati c' cūq; existerēt me-
 riti vel vite. Cū et pleriq; metu victi ei
 iūcti sūt nolētes exē miari d' ēra. Non-
 nulli tū d' pplō dī flicti sūt q magis duz
 q̄ hoies timētes i tribulationib' maris
 virilit' et p̄stāt p̄stiterunt: pati p̄ p̄ijs et
 dei legib' mori fortiter q̄ p̄uariato-
 parere voluntati: per quoz lasciuas et
 trāsgressiōes loc' idē statū in nihilū redi-
 gi poterat. Licet aut et inter hos quoq;
 essent qui in via veritatis non recte am-
 bularent nec semitas iustitie et equita-
 tis vt oportet obseruarent: malis tamen
 grauioribus que per aduersaz partē sub-
 intrare ceperāt obuiare cupientes se eis-
 dem pro posse opponebant. Quibus in-
 adiutorium fuit dux filiorū dei loci eius-
 dē sup̄rem' gubernator vir vtiq; p oia
 laudabil' et magnanim' iustieq; zelato:
 diūse, quoq; q fug. ebāt mala additi sūt

Li. primus.

ad eos et facti sunt eis ad firmamentum. Igitur aries visus est cornibus suis impetere principem seu ducem gentis sue: eumque modis quibus poterat deicere nitentem. At vero durissime stabat. Quo viso aries cum quibusdam de suis ad principem totius multitudinis se transtulit: ac ipsum contra duces populi sui interpellabat dolosisque suggestionibus: aures enim inocentes nec fraudis scias impulsans principatum supersit in populo suo. Quod audiens ecclesia fidelium alii ingemuit et nonnulli lachrymantem vociferabant in celum minimam quidem curam habentes pro se maximam autem pro scias dei legibus primisque traditionibus quas violari aperte non sine scandalo multorum videbant: supplicantes auribus divinis ut si fieri posset cor principis multitudinis sanis informaret. Cumque durissimo famulatu multi innocenter premerent clamaverunt ad dominum et clamor eorum pervenit ad deum et audiuit gemitus eorum descenditque liberare eos. Adhuc namque iuenta sunt opera in israhel. Quodam igitur tempore in insula quadam convenerunt impii adversus filios obiecti in manu forti et multitudine prevalida in virtute sua confidentes. Quod videntes ex adverso hi qui erant ex parte domini vehementer extimuerunt: et desperabant se posse evadere. Erat enim congregatio magna et fortis et hi docti et patii ad plures: paucissimi vero ex adverso relictii erant simplices nec armorum consuetudinem habentes. Unus autem de his qui parte domini adiuvabant ceteros timore perterritos ad constantiam instanter aiabat et ad orationum suffragia perfugere orabat. Et ipse quidem ad locum orationis se referens prostratus ad terram et his similia in oratione dicebat. Dominator domine rex celorum et terre in voluntate tua cuncta sunt posita et non est qui possit resistere voluntati tue. Tu scis quod isti veniunt ad nos in sua audacia et in multitudine confidentes volentes regnare et non ex te et prius ac dei leges violare et nos in nos de terra dispossidere cupiunt. Eia do-

mine deus aperi oculos tuos et vide tribulationem nostram et sancte congregationis tue et converte luctum nostrum in gaudium. Disperge illos in virtute tua et depone eos ut cognoscant te adhuc curam populi tui gerere. Unde nunc quod victoria non est in multitudine sed ex tua voluntate et misere nobis ut hanc magnam tribulationem quam pro peccatis nostris patimur te adiuvante vincamus: et quemadmodum pater noster sic et nos tibi in pace et tranquillitate serviamus. Hec itaque gestis deus quod nunquam deseruit sperantes in se vocem servorum ad se clamantium exaudivit et virtutem adversariorum eliminavit. Nam in crastino in eodem loco in conspectu multitudinis congregata aries in terram corruit et unum de cornibus suis confractum est omnibus deum laudantibus. Et exinde cepit potestas eius deficere ac decrescere de die in diem. Nam multi intelligentes fraudes ipsius principis ducti ceperunt ab eo recedere et pars filiorum obiecti crescere cepit atque proficere adiuvante domino populum suum inimicos autem pacis persecutentem pro omnia benedictus deus Amen. Discipulus. Res stupenda pater et miranda quod inscrutabilis abyssus iudiciorum dei electos suos sic tribulavit permittit nec tamen usquequaque desit. Sed tamen prope liberat et protegit. Sed velles evidenter nosce mysterium similitudinis huius. Sapientia. Intelligentibus satis deum est tu aut amplius ignorare noli. fructus tamen non modicum tu ex his colligere debes: primo ut discas in nulla unquam adversitate despare: sed omnes spes in deo ponere et orationis refugia querere in tribulationibus cunctis: nec viam iustitie propter rabie cuiuscumque persecutoris sententis deserere et super omnia cautelam et circumspersionem debitam negociis tractandis adhibere. Intellectus enim vel rector frater tu cum sanctus sis sed in minimo gradu discas ex his non statim adhibere fidem his qui ceteros deserere consueverunt: nec primorum suggestionibus quibuscumque in patrocinium conductis se velle agere: nec faciliter ac

cusationē aduersus phatos recipias: qz
 ex his disc iplina oīs pstermit & pestilen
 tib' audacia resistēdi pferē ac vigor de
 struit religiois. Sz cās quā nescis dili
 gētissime in gras vel p te ipz vel p viros
 iustos & prudētes & deū timentes: & sic
 tandē veritate ptra cū debito libramie
 sntas pferas iustā. Et sic pculdubio nō
 nūqz iuemes actores cāe in cā obnorios
 eē. Interdū grauamia indebita supioz
 ptedūt q censurā monastice discipline
 effugere cupiūt & se pugiles iusticie ac d
 fensores veritatis iamter mētiūt q se a
 correctionib' platoz suozū eximē volūt
 ac ceteris iamter pēē pcupiscūt. Sic sic
 decet te cās quā ignoras iqrere: inuētā
 plene decernere & impijs b' qd d iustos
 cogitauerūt reddere i caput ipoz: vt sic
 gladi' eoz intret in corda ipoz & arcus
 eoz pfrigaat. Sic in isidijs suis capiunt
 impij. Sic lapidant' duo senes plēt in
 qua cogitatioe q susanā in dño pfidētē
 lapidare cupiebāt. Sic pit aman hostis
 & aduersari' iudeoz ipissim': q p iniqs
 regi scās suggestōes pplz dei pte labo
 rabat. Sic & saul supbissim' gladio oc
 cubuit. q iniuste pseq pmū nō formi
 dauit. Discip' s. O dñs piissima mo
 deratrix cāz eterna sapia q electis tuis
 & bōa & mala i bonū pūtis: b' solū mibi
 hūillimo famulo tuo i hac materia faci
 endū estimo: recurrere. s. ad oionis p
 fidia cordis deuoto. Igit' o pz misicor
 diaz & de' toti' p solatiois peto humili
 ter vt misearis pplō tuo & hereditati tue
 & da pacē cordiū & trāqllitatē tēp' in di
 eb' nrīs sz his q oderunt paces misere
 pp nomē tuū bndctū. Infunde eis qso
 spiritū bonū vt ab errorib' suis resipi
 scāt & ad vnitatē & pacē redeant vt tibi
 oēs in gremio scē mris ecclesie catholi
 ce vnamiter suiam' & ad ciuitatē glo
 riosā celestis pnie puenire valeam'. am.
 Qualis sit diuina spōsa eterna sapia: &
 de qualitate amoris ipi'. Ca. vi.
 Talis ē dilect' ex dilecto o pul

cherrima mlier. Sigs solutionē verbi
 hui' audire desiderat aures nūc pbeat
 diuini amoris. Da amatē da singulari
 amore feruētes & intelliget q dico. Ex
 amore. n. qzuis loquētē nō amās audi
 at: qz nō interno gustu vim amoris pē
 pit sz verba tm resonare audit ebrū po
 ti' q' sobriuz estimabit. Et bene quidez
 ebrūm sed non a vino in quo est lu
 ruria sz i quo ē spūaliū eruberātia gau
 dioz. Nobis igit' tacentib' q a tali a
 moris supfluētia adhuc lōge distam'
 ppe aut fieri toto corde desideram' ai
 mus amorosus in mediū pcedat mēs i
 diuinū affectū pūpat: dicatqz nob' mo
 dicū qualr a dilecto puent' & quō ad
 amorē ipi' tract' sit vt sil' ex hoc pate
 at qualis sit ex dilecto dilect'. Nec oc
 cultet nimū qz amor itensus seipm ēt
 pdere p̄suevit iuit'. Venite inqt a vs
 amoros' & audite qta fecit dñs aie mee
 Lū me florēs iuēt' & recens aius tēp'
 vernali ad prata virētia & florū diuersa
 germina cū sodalib' coeuis vtriusque
 ser' ad pfrūda desiderata solatia dul
 ceter inuitaret a plerisqz inter diuersos
 ludos vor lasciuēs pstrepebat. Caput
 .n. mouētes manib' plaudētes & velut
 arietes omiū erultātes salt' quosdā da
 bāt: sicqz tripudiādo aiebāt. Erguū &
 cū tedio ē tēp' vite nrē & nō ē refrigeriū
 i fine hoīs & nō ē q agnit' sit reuersus
 ab inferis: qz ex nihilo nati sum' & post
 b' erim' qsi nō fuerim'. Uēite ergo &
 fruamur bonis q sūt: et vtamur creatu
 ra tāqz i iuētute celeriter. Vno p̄cio
 so & vngūctis nos repleam' & nō pte
 reat nos flos tēpis. Coronem' nos rosif
 aūqz marcescāt. Nullū pratum sit qd
 nō p̄trāseat luxuria nrā: vbiqz reliqm'
 signa leticie qm b' ē pars nrā. Talia i
 qz & filia dicētes frenū p̄cupiscētie lara
 bāt & flores quos pot' at singli carpebāt
 Ego at cū paululū substitisē i me met
 ipso & quid nam facerem i animo meo
 h' esitare: ecce flores humanati quos

vernali amēitate decoros viderā et rece-
 ter virere cōspeream subito arefacti d-
 cidit et decor oīs pierat. Qui nouitate
 visōis stupefēs et i me reūsus cepi deie-
 rare: quod nullū ex florib' caducis vellē a-
 dunare quos tā breui tpe florere et erti-
 plo arere cōspereā. Quadā igrō die dū
 aim' i get' circūquaqz aspiceret et velut
 hynulus vmbrosū locū petēt ad gescē-
 dū feruorē declinās meridianū: ecce e re-
 giōe i sūmis excelsisqz Arcticib' apparu-
 it quasi flos cāpi cōspicius et ad vidēdū
 delectabilis oibusqz quos ātea videras
 florib' icōparabl' pulchrior apparebat.
 Ad quē vidēdū cū festināssē: ecce subito
 mutat' nō cōpuit sed quasi dea totius
 pulchritudinis an me stetit q̄ velut rosa
 rubens et cādoze niueo refulgēs sole cla-
 rius rutilabat et eloqa pulchritudinis da-
 bat. Hec cūctoꝝ i se sūmā optabilium
 p̄ferēbat odore suauissimo ad modū pā-
 there lōge lateqz diffuso circūquaqz ad
 amorē suū cūctos trahēbat voceqz dul-
 cissima sic dicebat. Transite ad me om-
 nes q̄ cōcupiscitis me: et a generatiōibus
 meis adimplemini. Ego mater pulchre
 dilectōis et timoris et agnitōis et scē spei.
 Quibus auditis steti attonitus fixisqz
 oculis ad terrā obmutui. Stupo: n. cir-
 cūcederat me. de tante pulchritudinis
 imēitate: vt oīo rñdere nō possēs. Que
 clemēter manū extendēs cor meum te-
 tigit et ad loquendū cōfortauit. Apertius
 qz i eā curiosiusqz itēdebā: et hec tacit'
 i corde meo voluebā. Nō ē filis huic su-
 p̄ terrā et aspēū et pulchritudine et i sensu
 vboꝝ diuīqz inter me. Ecce vere aby-
 sus amoris abyssum nūc repisti totius
 pulchritudinis: qz qd̄ diu quēstisti nūc i-
 uēstisti: quāmo vltra q̄ cogitare potuisti
 repisti. Sicqz ad eam cōuersus cordis i
 iubilo dixi clara voce. O pulcherrima to-
 tius vniuersitatis oīum creaturarū q̄ ex
 aīo letabūdo cōditoris vniuersoꝝ p̄disti
 e dicitō nobis p̄geniē tuā et nomē tuū:
 vtz ne sint cōdigna et p̄gruētia tāte for-

moſitati. Ipsa aut vultu sereno et micā-
 tibus oculis labijs mellifluis verba de-
 p̄omebat q̄ auditū corporeum penetrā-
 tia ad cordis tricliniū velut sagitte ignee
 puolauerunt: et ad animā amoris dulce-
 dine liquefactam sic dicebat. Sap.

Quī vir desiderioꝝ tu es iō thesaurū
 absconditū cūctoꝝ desiderabilius p̄ctū
 et circūferentiā oīū cōcupiscibiliū longi-
 tudinem latitudinem sublimitatē atqz
 p̄fundum vniuersoꝝ amabilium vti
 ostendere tibi. Imprimis ergo rōnem
 et interpretatiōes nōis mei scire si vis sapi-
 entia eternā appellari a terrigēis cogno-
 sce: qd̄ vtiqz mee p̄gruit poptie nobilita-
 ti. Nihil. n. ē mētib' creatis qd̄ tm̄ i cor-
 de p̄ditoris cūctoꝝ qz p̄fecte amatiū dul-
 cius possit sapere. Neqz. n. sonitus tube
 aut fistule ac cithare s̄abuce et psalterij et
 simphonie dulcisonē seu vniuersoꝝ ge-
 nera musicoꝝ: nō philomene cātus oīū
 qz auīū suauissimus concentus aures iu-
 ueniles tm̄ demulcēt: nec terrestris vni-
 q̄ melodia vel celestis armonia gaudio-
 rū vniqz ampliorē p̄buere materiā. Sa-
 por nominis mei velut botrus cypri in vi-
 nēis engadi: cypri cū nardo nardi et croci
 fistule et cinnamomi cū vniuersis lignis
 libani mirre et aloē cū oībus primis vni-
 guētis aromatibusqz p̄ciosissimis. Qua-
 si libanus non incisus vaporauit habita-
 tionem meā: et quasi balsamū non mix-
 tum odor meus. Et hec quidam de no-
 minis mei interpretatiōe. Porro qz
 amor tuus alta petit nec cōquestriū et pā-
 nificū vel vnguentarioꝝ alioꝝ qz simi-
 lium ac dissimilium amore contentus i-
 genuitatē ac p̄claritatem generis mei in-
 quiris: ad hec qdem rñdere non inme-
 rito ordo rōnis exposceret si facultas ad
 esset et impossibilitas non obstaret. Sz tā-
 ta est generationis mee profunditas vt
 cūctoꝝ mortalium igenia excedat. Ego
 nanqz sum illa de qua scriptus est. Ge-
 nerationem eius qz enarrabit. Ego ex
 ore altissimi prodi p̄mogenita ante

omnem creaturam: et egressus me' sicut a principio eternitatis. Ego quasi flui' dicitur: et sicut aqueduct' exiit de paradiso. Ab eterno ordinata suz: et ex antiqs a'ns terra fieret. Necdū erant abyssi et ego iam cōcepta eram. Necdū fontes aquarū eruperant: necdū montes graui molle constiterant ante oēs colles ego parturiebar. Adhuc terram non fecerat flumina et cardines orbis terre. Quando preparabat celos aderā: quando certa lege et giro vallabat abyssos: quando ethera firmabat sursum et liberabat fontes aquarū: quā circūdabat mari terminum suū et legem ponebat aquis ne trāsirent fines suos: quā appendebat fundamenta terre: cū eo erā cuncta cōponēs et delectabar p' singulos dies ludens coram eo oī t'p'e. Et deliciae mee esse cum filijs hominum. Beatus hō qui audit me et qui vigilat ad fores meas quotidie: et obsequat postes hostij mei. Qui me iuenerit iuenerit vitā et hauriet salutem a dño. Si igit' dilect' i dilecto semp' erā manens: ac dilectus ex dilecto sp' manēs in dilecto ab eterno ludens eram. Habes igit' q' sim et vñ processi. Porro qd' sim i essetia quātū ad plenā cōprehensionē ab hui' p'scrutatione iubet rō qescere: cū nā ordinata nō tēdat ad impossibilia. Discipulus. Dū hec summo cū affectu audio: vir meipsum p' cordis iubilo capē valeo totusqz spūs meus vehemēter exultat i dño. O qz mihi det te dilectum sponsū ex dilecto genitore p'genitū: ut iueniam te foris et deosculer te et iā nemo me despiciat. Sz obsecro te dilecte mi qd' cause ē q' tā crebro rebus corporalibus in amore tuo cōparare cōsueuisti cū tñ sm vba tua et sm sniam oīuz bñ philosophantiū nec corp' sis nec virtus i corpe? Sap. Rex altissimaz Nitates i sua simplicitate acceptas itellect' hūan' capē nō p't: et iō necē est eas tradē p' imagines et cōsuetas similitudines. Pulchritudo app'e mea tanta ē vt

si qz magis cruciatib' multis ānis se exponeret vt vel ad ictū oculi me i tanto decore cōspicere posset absqz oī dubio labor' p'mio min' adhuc responderet. Discipulus. Ex quo vt asseris de supcelestibus et diuinis reb' aliter loq' nō possum' nisi p' modū rez corporalium liceat simplici discipulo magistro prudentissimo verbū simplex p'ponē: cuius declarationez cupio h're. En spēs celi ex gloria stellarū: atqz venustas campi ex multitudīne p'pendit' florū. Sic nōnūqz decor iuencularū seu spōsarū terrigenarū et ornatu attendit' vestimentoz: vnde et auro tecte gēmis coruscantibus infuse subtilibus idute p'tis micantib' redemitte pulchre p'cedunt. Tu vero qd' Sap.

Prudent' pictor: vbi subiectuz deficit accidentia multiplicare consuevit. et qd' maculosuz eē cognouerit rubrica lenire festinabit: vt ex sophistica forma ignoretur: qz latet āguis i herba. Ridere apparet cogit qd' nec sensibile qdem ē: sic qz oculos humanos decipit dūz qd' de forme sub tegine ē colifero splendore p'liniens reddit formosuz: i quo tamē magis artificis qz artificiat' p'conium iure p'ferē. E regione vero sol radioz suorū circūdatus fulgorib' aliena nō eget mēdicata formositate: quē i essentia sua luminositas tā imensa iuestiunt. Sic sapientia eterna sol iustitie quimo ipa cuius pulchritudinē sol et luna mirantur: lucez habitās inaccessibleē in splendouribus sanctorū ante luciferuz genitus fulgoribus imensissimis circūdatus aliena formositate cōpōne nō eget: q' est totū quod pulch'ū est quod speciosuz quod decoruz. Cui idē est esse qd' pulch'ū qd' delectabile ē esse. Omnis nūmūz gloria eius abintus in simbulis aureis circūamicta varietate. Amictus nāqz lumine sicut vestimento tanta et omni parte luminositate pulchritudine respersitur: vt sui fulgoris excellentiam oculus humanus ferre non posset. Nō enim videbit ma

hō et viuet. Deniqz oīs creature decor
qd aliud ē q̄ qdā speculū in quo sum
mi opificis relucet magisterium: Qd si
lilij vt afferis decoꝛē eiusqz indumēti
nitoꝛē miraris qd lilioꝛū auctoꝛē: Si ve
nustus aspectus ac decenter ornata fa
cies oculis tuis mundanis quōdam sic
placuit o q̄ digne p̄e cunctis ineffabili
ter pulchra et decora cordis oculis place
bit. Mempe si recte inspereris ornata
cuncta cū suis ornamentis ipsius sunt p̄
cētia: qui substantiaz cum qualitate et
ceteris generibz produxit in esse. Patz
igit q̄ ea que vanitatis tempore te tra
here solebant: potius ad bonoꝝ oīum
creatoꝛē trahere debebāt absqz eo qd
intrinsicus latet. Disci. Et quid ē qd
intrinsicus latet? Sapientia. Simpli
cissime essentie mee iocundissima visio
sup̄balissime deitatis mee poptata frui
tio interminabilis vite tota sil' et p̄fecta
possessio. In his. n. cunctis agminibus
tanta iocunditas dat: tāta gaudioꝝ ge
minat materia: ut p̄e amoris magnitu
dine et exultatōis imēsitate mille āni sint
āni oculos eoꝝ tāqz dies besterna q̄ p̄te
riit. Si qdē tota celestis frequētia con
tinue cernēs tot mirabilia noua qz audi
entes cantica oculos in me defixos iugi
ter hnt. Stāt suspēsis vltibz et cordibz
amore flagratibz i me itēdūt. Pedes
hnt obliquos quasi ad iubilādū: faciē re
uelatā ad p̄teplādū. Sicqz sursum corda
leuātes ibiāt ore cordis p̄i i supna flu
enta fontis vite. O q̄ beat' q̄ huic feli
cissime iocūditati et iocūditissime festiui
tati inesse meruerit q̄ choris itererit pu
ellaz celestū q̄ mecū choreas ducētes
in celestibz iocūdāt feliciter vbi chorus
sacrat' virginū post me canētes cursi
tant hymnos dulces p̄sonant. En vni
cū amōis x̄bū de labijs charitatis mee
egressū ad cor amoroꝝū oīuz supat an
geloꝝ melodias oīumqz cytharedoꝝuz
cytharizatiū armonias: oīa deniqz in
strumēta musicalia excedit et symphonī

as. Eia respice q̄so mentis nūc in iustis
q̄s habilis sum ad amādū q̄ affabilis ad
amplēradū et ad osculādū aīe sincere
q̄s sume delectabilis. O dulce et p̄ciosis
simū osculū labijs mellifluis affectuose
ipressū. O q̄ beatā aīa cui vel in tota vita
sua saltē vnica vice fuerit hoc cōcessū.
Qd si pp hoc ēt mori p̄tigerit graue nō
erit. Sū deniqz sp̄ p̄sto amanti ad re
amādū p̄ns i choro: p̄ns in thoro: p̄ns i
mēsa: in via: in claustro: in foro: ita vt nō
sit locus vbi nō sit p̄ns charitas deus
vbiqz amāti p̄ amorē cōrespōdēs. Sin
gulare q̄ppe diuina sapia hoc sibi p̄p̄iū
inter cunctas vēdicat sponfas vt ad vo
tū amantis vbiqz p̄ns eē possit: cūcta p̄
se emissa suspiria desideria imissa: scā
fuitia i p̄ntiaz noꝛit. Et pp hoc p̄uide
bā ait qdaz amatoꝝ sapie dñs in p̄spe
ctu meo sp̄. Et iteruz p̄pter hoc letatū
est cor meū et exultauit lingua mea. Rur
sus tāta ē bonitatis mee p̄rogatiua sin
gularis vt si q̄s ex ea vel modicā guttaꝝ
ad gustādūz suscepit: decetero oīa hu
iusmodi oblectamēta tāqz stercoꝝ repu
tabit. Amor me' peccatoꝝ sarcinis one
ratos exonerat: p̄sciaz purificat: mētē
coroborat: p̄fectis libertatē donat: et ip
sos suo eēno copulat p̄n'. Quid plura?
Qui me sibi in sp̄saz accipit meqz sup
oīa diligit viuit cū trāquilitate: moritur
cum securitate: et quodāmodo in presen
ti gaudia incohat et habebit in futuro q̄
per eterna secula durant. Multa dici
mus et verbis deficiamus: quia eminen
tiam amoris mei nulla lingua hominū
vel angelorum sufficit enarrare. Experi
ri potest fari non potest. Hec tamē qua
si ex abrupto proiecta potius q̄ dicta
sunt. Discip̄s. O imensuz cordis mei
tripudium. Nunquid non vere ista est
hora salutis: hora leticie spiritalis: tem
pus visitationis et gratie: dies quam fe
cit dominus in qua melliflui facti sunt
celi i qua timor trāsijt i amorē et famili
aritatis tue grata p̄ntia fiducia p̄stat lo

quendam meliore et pleniore? Aperiam igitur
 os meum et secreta que tanto tempore in
 cubiculi cordis mei clausa tenuerant tibi
 nunc referabo. vulnusque amoris dudum in
 clisum detegam in corde languentis.
 Tu scis (expertissimum et enim alloquor in
 arte amandi) quod amor intensus socium non
 patitur: non sustinet pluralitatem. Regna
 quippe et amor sicut olim audiimus
 socios non bene copatiuntur. Nam et flu-
 uius magnus in plures diuisus riuos mi-
 noratur. Sic et amor dum socios querit
 minuitur et deficit. O vnice et singularis
 cordis mei possessio: nunc ita se habet ad
 te cordis mei impetuosus affectus. ut vni-
 ce te diligens vicem sibi rependi singu-
 laris affectet amoris. O quam optabile mi-
 hi esset ut me ex nomine cognosceres
 cognitumque singulariter diligeres. ac di-
 lectum inter specialissimos amicos tibi
 ipsi eligeres. O deus meus vnum oculis
 clemencie tue gratiose me respiceres om-
 niaque opera mea diligeres. et familiarissi-
 mum me amicum tibi ac seruum faceres.
 O quam lectus existeres si huiusmodi iuxta vo-
 tum puenirent. Ego certe cresci diuiti-
 as et omnium hominum delicias me habere esti-
 marem. Nunc autem quod et cum gemitu
 cordis dico te solum et vnicum diligens
 comibus amoris legibus cogo: contempla-
 ri. Queso omnes pie amatores vestras au-
 res prebete. mihique condescendite et inter
 me et dilectum iudicate. Ecce dilectus
 meus vnicus thesaurus est mihi et amo-
 ris speculum ipsius mihi constitui. facilius
 possent saxa moliri quam mens mea ei ab
 amore reuocari. Quod si me dimiserit.
 ego eum non dimittam. Uiuat dominus si
 spreuerit. ego fidelis et constans existam et ve-
 lut turtur solitaria sededo quousque dile-
 ctum recuperabo. ego nullam recipiam consolatorum
 ad nullum iterum consolatorum. quoniam onerosi
 erunt mihi. Ipse solus est quem quero. ab ipso
 solo consolari poteram. Pro ipso elegit sus-
 pectum anima mea: et mortem ossa mea. Si
 abierit cor meum secum trahet. si redierit

os meum iubilo replebit. Sine comedam
 siue bibam siue quod unquam aliud faciam
 ipse mihi presens est. Ipse est in quem incedo:
 ipse est quem rego. Insipiens factus sum:
 amor me coegit. Ecce dilectus diligere
 animo expectavi quousque senio frigesceres
 ac viribus fractus deficerem quousque decore
 faciei mee aut vultus rosei depiret et ru-
 ge facie operirent: et sic exosus factus et
 amori terreno ineptus necessitate cogente
 ad ipsum amandum confugerem quod alias
 quam diligerem vel a qua diligi cuperem
 non haberem. Quinimo cum in flore iuuentu-
 tis etas adhuc tenera longevitate annorum
 permittet et sociorum grata consortia adcedunt
 et naturalis completio amoris irridet multosque
 rogantes ac retrahentes haberem his
 omnibus spreto violas pulcherrimas mihi
 dulciter ariditas ostendebat facieque aduer-
 sa cum gemitu aduersabar letum omnia precii et te
 mihi mercedem amoris constitui: ad amorem
 tuum confugi teque mihi in dilectum elegi. Nam
 quod igitur o amor meum gaudium meum et dul-
 cedo anime mee ipsius esset ut me singulariter diligeres
 et amori tanto tantillum redderes: non
 quidem preceptis solum diligendo sed iter amicos
 amorem familiariorum impendendo: sed est pro
 certo quod me angit ac sollicitat: quod tot sunt
 corda te ardentissima charitate amantia que
 me in amore et in omni amoroza exhibitioe
 antecedunt. Heu heu quod ergo erit de me.
 Timeo. non. vehementer cum iter lilia liliorum
 amatores pasceris: o me miserum et redolen-
 tiam eorum odoras: ne forte cardini vel vertice
 obluiscaris: et sic damnum amoris tui
 aliorum ex amore incurram. Ignosce dile-
 cte quod sic loquor. Hoc enim ut nosti sibi
 vis intensi amoris vendicat: ut verbis
 legem imponere nesciat nullumque nisi di-
 lectum cum dilecto occupatum aduertat.
 Valde si audeo dicere sparsus amatores
 es. En sexaginta sunt regine et octoginta
 concubine et adulescentularum non est nu-
 merus. Verumtamen vna est columba tua
 perfecta et immaculata: que ceterorum omnium
 sibi vendicat principatum. Denique in omnibus

finibus israel querunt adolescentule virgines:
 et ab isaac sola eligitur et ad regem introduci-
 tur. Sic ad asuerum multe introducte: una
 omnibus profertur et ad imperii consortium subli-
 mat. O una quae una es et famam non habes
 quam feliciter creata quam erimie dotata es ut
 unicum illum thesaurum ad cordis votum possi-
 deas. Quis mihi det saturari saltim d. mi-
 cis quae cadit de mensa reliquiarum tuarum?
 Sapientia. Valde in excessu mentis
 ex amore posita es quod et verba affectuo-
 sa et facies lachrymosa ostendit. Sed nunc
 si tibi ostenderes quod te singulari amore dili-
 gerem iuxta omne desiderium cordis tui quod
 facere velles? Discipulus. Te milies
 amplecti vellem et decies milies affectum gra-
 tulabundo posulari cuperem: et quicquid un-
 quam adversum amorem sustinere propter libens
 octa ferres. En anima mea domine mihi ad ver-
 ba tua tota suspensa erigitur: et verbum solu-
 torium prestolat. O desiderium anime mee
 loquere ad cor: sui tui. O pie solator: cur
 me provocas? Cur animam meam amore lan-
 guida differendo affligis? En amor impa-
 tiens est: nec diutius expectare potest. Nam
 desideria dilata affligunt animas. Sapientia.
 Amor tuus in intellectu sit cunctis tamen ali-
 qualiter videtur esse qui de divinis et superce-
 lestibus per modum terrenorum faciendum esti-
 mas: et ideo quasi per caliginem iudicas. Sic
 autem non est. Namque dei sapientia amor est.
 Unde sicut essentia sua in cunctis existens
 non partitur vel minor ex his in singulis red-
 ditur: sic nec amor suus in cuncta diligitur quae
 fecit minoratur. Sic enim in singulis intedit ut
 a cunctis vacare videatur: et sic cunctis presi-
 det ut a singulis vacare putetur. Nec est
 sic imaginandum quasi tu iuuenis amorem
 meum preveniens propterea a me diligi ex iu-
 re vellis: sed re vera e contrario est. Et enim
 dicitur: te ab eterno dilexi et te ex nomine novi
 et affectu singulari proelegi ideo diligitur:
 sed ex sequenti affectu predestinationis ef-
 fectum requirat dilectionis. Unde sine
 praeiudicio omnium ceterorum amantius his fir-
 miter teneas: me circa te omni tempore et

hora tam amoroze esse intentum ac si cunctis
 postpositis tibi soli vacare et amori tuo
 singulari responderem. Discipulus. fide-
 lis sumo et omni acceptioe dignissimus.
 Nunc anima mea magnificata est pro omnibus die-
 bus vite mee. Quamobrem una mecum io-
 cundetur simulque gaudeat et congratuletur om-
 nis terre et plenitudo eius pro dilecti tam-
 pio amore et tam immensa et optabili dilectio-
 ne. Eia dilecte mi auerte oculos tuos a
 me: quia ipsi me aduolare fecerunt. Cuius nam-
 que cor tam ferreum saremque pectus verba tua
 scintillae fera audire posset non subite amo-
 ris tui ignem propter? Quis denique tam fri-
 gidus vel tepidus existit qui si te in tanto de-
 core coram oculis cordis sui sustineret sui-
 que amoris oculos frequenter fixos in te ha-
 beret et ignitum alloquium tuum vehementer
 sepius audiret qui non intimi amoris facta in-
 ardesceret? Sicut enim sol ad hemispe-
 rium nostrum ascendens et circulum meridianum
 describens terram suo adurit calore: sic col-
 loquium tuum flammam corda frigida suum
 accendit in amorem. Omnes sitietes venite
 nunc ad fontem totius amoris et ad fructum de-
 sideratum iocundissime dilectionis. Quare
 expenditis et res et corpus simulque animam
 periculo eterno exponitis: et tamen in vanum
 laboratis? Nam in idropica persistitis aridi-
 tate: os aridum propter saporem carneum te-
 nuem in eo relictum dentibus vestris rodi-
 tis. O miseri miseriam amatis: dum his
 quod queritis iuxta votum non inuenitis. Cer-
 nite queso cernite quam bonum et quam iocundum
 sit sumum bonum diligere: supremam spon-
 sam adamare. Reddite ergo amatores
 dulcissimi ad cor: et propter dicitur quam beatius qui re-
 lictis omnibus in hac presentit eius soli cuncta
 finitiam amori debita corde deuoto impedit.
 Quanta putatis hic solatioe atque in-
 terne suauitatis dulcedine sibi quod ex soli
 nota ab oculis aut cunctorum viventium ab-
 scodita profuerit? feliciter proinde o delica-
 ta amatric eterne sapientie beatissima
 agnes virginum gemma pulcherrima de tam
 tui sponsi proconio iactasti dicens. Anulo suo

subarravit me et in mensis mensibus orna-
vit me. Mel et lac ex ore suscepi. et san-
guis eius ornavit genas meas. Vere fate-
or dilecte mihi quod primo tuum dulcissimum igneo
amore respicere expulserat dormitantem
animam meam: liquefecit et refecit triste mentem
meam. Illuminavit tenebrosa clausa rese-
ravit: et totum propositum meum ad hoc dedu-
xit: ut totis visceribus cupiam et ego dignus
inveniri tua dulcissima desponsatione. Si-
cut enim audiimus sic experti sumus: quod non
est personarum acceptio apud te. Luctos ad
amorem tui iuvas omnes satias et eis pocula
salutis propinas. Adiuro vos omnes o eter-
ne sapientie ardentissimi amatores huius
dignissime spose felicissimi dilectores: ut
me vestris precibus ad ipsas dignemini promo-
vere. Jam nunc corpus et anima quod sustine-
tis? Quare negligitis? Cur tam diu a tam sa-
lutari proposito retardatis? Deponam
veterem hominem novum induam? et tor-
porem negligentie nos a tantis impedi-
tem bonis excutiamus. Ut quod etiam na-
ti sumus. Nos enim vita vivimus tamen. Sur-
gunt simplices: illitterati indocti: et seculi-
dissimi amoris plenitudine inebriantur: et
nos subtilia terentes ac veritatis viam ce-
teris demonstrantes eosque ad poculum
interne suavitatis invitantes in ariditate
mentis perduramus. Eya agite cōfres
et sodales: quod potens est deus de lapi-
dibus istis ignem creare divini amoris.
Quis scit si revertatur et salutatio gloriosa po-
scētibus propiciatur? Quis scit si benignam
post se relinquat benedictionem ut et nos
miseri participes amoris ipsius affecti iter
dilectos et electos eius sorte habere possi-
mus? Delectat valde huius spectiosissime
memoriam spose eiusque preminentiā digni-
tatisque prerogativam recolere singularē: sicut
musica in convivio vini et sicut odor suavi-
us unguentorum. Sunt enim qui se aliquid putant esse
et nihil sunt: qui se ipsos et incautos quosque de-
cipiunt. O quoties minus cognitum amat: quod
plene cognitum minus curat. Et cuius presentia
pre amoris vehementia vix expectabat

Li. p:imus

iam habitum ad libitum ex odii magnitudine
ardenti eiecit quod non habitum postulare. fa-
teor me ista in diebus vanitatis mee curiosi-
spectasse: et velle habere quod in proverbio dicitur.
Qui carum nisi non sunt oculis videri visi. Quo-
cumque enim me videbar defectum aliquem amori
dignitatem inveniebam. Nam si aderat pulchritu-
do corporis: derat formositas mentis. Sed
delicatum non nunquam morum incomposita veliepta
quadam et amori digna stoliditate precebat:
nunc agillum nasum vel simum: nec dentes stratos
aut crines abrasos aut sordidas vestes ha-
bebat. Quod si hec ad votum erant egestate
multa amori contraria premebant. Quod si
opulencia et pulchritudine florebat: rustici-
tas generi ipsarum odiosas reddebat. Hanc
melancholia: hanc colera ira plena: hanc
fama egyptiaca denigrabat. Ubi vero
hec omnia aderant congruenter: impossibilitas
propria deerat vel malitia hominum vel
detractio linguarum que poculum dulce ama-
ritudine quadam predebat. et me ab hominum
amore refragebant. Animam meam amore spi-
ras rosas habere spinam quererebat: et li-
lia aut violas rusticorum usus ac pecorum
pascuis deseruire sicut principi attedie-
batur. Pavonem aurea veste nitentem
diformes habere pedes moleste ferebat.
Quid plura? Lucta precurreres singula ma-
culosa inveni ac defectuosa: dixique in cor-
de meo: ab inquisitione amoris nunquam velle de-
sistere donec amatum omni carens de-
fectu pretingeret invenire. Quid multis mo-
rer? Ecce nunc abyssus abyssum reperit.
Abyssus desideriorum abyssus irorum: om-
nium gratiarum ac perfectionum. Quid enim?
Ecce tu pulchra es amica mea suavis et
decora sicut berylum virtuosa ac generosa.
In divitiis octos precelli in gloria omnes accedis.
Non solum sapiens sed et ipsa sapientia
existis non tunc est filistini in amoris facultate et
arte amandi. Nec timor quidem aut pudor so-
licitabit quod te diligere seu desponsari voluerit.
Familiaritas tua non parit odium vel pre-
ptum: sed quanto amatores tui perfecti-
te vident: tanto tibi pro amore in tenent.

adherent. Nempe celestis artifer toti⁹ stature dilecti mei liniamēta ac speciem plene artis sue circino descripsit: omne superfluum inde resecans toti⁹ pulchritudinis formā dereliquit ac in eo sumā amoris collocavit. Quis nāq; est queso edicite cuius mentes proprijs oculis oblataz eius pulchritudo aduolare nō fecerit: cui⁹ auditū eius dulce elloquiū nō inebriauerit cui⁹ us cor eius amor vi sibi nō subiecerit? Oia enim supereminēt elloqo. verborū metro metiri nequeūt. Amāti tū affcū claudi volūt & dilectum reficiūt. Et huic oia mea venūdata gratis ei⁹ ppetuo obsequio se deputarūt: iurauerūtq; p viuentē in secula ab ei⁹ beneplacito nūq; velle discedere. O mi dulcis q̄ predulcis est tua amicitia que me vagā extra me nō repulit. sed se meo amori mercedem desideratā prebuit. O q̄ felix affectus mei cib⁹ cui⁹ gustus oia suauia reddidit amara: amaraq; cūcta fēdit pre dulcia. Veniat dilect⁹ meus in hortū suū. ibiq; reficiat dulciter quē afficit vebermēter. Veni dilecte mi. colligam⁹ simul rosas de rosario. Pomela quoq; tibi soli seruata exhibebo. nec prohibebo gustum oīum desiderabiliū ibi nascentiū. En video dilectum meū stantē cū trecentis iuenculis totius decore pulchritudinis delicatissimis vallatū. ipsi quoq; induti subtilibus & vnusquisq; p̄cict⁹ zona aurea ad māmillas. Loma quoq; cuiuslibet fulua velut aurū radios solares reuerberat. vt vire lucis tricliniū inhabitare videat. Ipse autē in medio eorū colore roseo nūeo cādore vultus ifusus relucet: nomen suū & memoriale suū in delictorio anime. O quis mihi det vt & non ē ei⁹ mellifluū litteris aureis sup laudinem cordis mei subscribat. qd̄ p an oīs remaneat signaculo nec vlla vnq; decetero ipsum tollat obliuio? O mi dulcissima & felicissima sapientia peto vt me a te nec vita nec mors nec vlla fortūne fors separet. sed permaneat morte

fortior amor noster in eū. Amen.

Quo diuina sapiētia amabilis sit pariter & terribilis.

Capitulum .7.

Lio quoq; tpe cum sol esset sub nubilo qui p̄ admodū clare resulserat & gelu noctis ridentibus flosculis silentium imposuisset pcellisq; tonatibus nauicula in medio maris iactaret fluctib⁹. timor & tremor inq̄ discipulus venerūt sup me & ptererūt me tenebre. Sedebā solitarius cepiq; cogitare oēs ānos meos i amaritudine aie mee. Quodā igit modo ineffabili oculo intellectuali pposita fuit visio illa pphetica i qua legit⁹ q̄ throni positi sunt & antiquus dixit sedit. vestimentū eius quasi nix candidum & capilli capitis eius quasi lana mūda thronus ei⁹ flāma ignis accensus. fluius igneus rapidusq; egrediebatur a facie eius & ex ore ei⁹ gladi⁹ ex vtraq; parte accutus pcedebat. Stupefactus igit nimio terrore p̄cuss⁹. s̄horuerūt oēs pilli carnis mee. Omnia nāq; pctā mea & delicta iuuentutis mee a paruo vsq; ad magnū in cūctis cernentibus corā me apte videbā. Cogentib⁹ autem nūtijs & festinatib⁹ merentē me ac dolentē ante iratū iudicem p̄durerunt. Cū vero rex impatoria maiestate sedēs facie ellenasset & ardētibus oculis furorem pectoris idicasset corui ad terrā vsq; plapsus caput inualidū sup brachiū put potui reclinam. Cūq; ad horam nimio terrore corrept⁹ tacuisses. tandē ad me ipsū rediēs cū gemitu multo b̄ intra me dicebā. Uhe vhe ābulati post p̄cupi scētias cordis sui. Uhe oībus opātibus iniquitatez: q; si cognouissent eis futuram paratā penā atq; strictā irati iudicis sententiā p̄tra ipsos p̄ferēdam & quō decreuit hic incipe a sanctuario suo. vtq; sibi meli⁹ a pctis cauerēt: qn potius oēm penā corporalem seu tpalem sustinerēt q̄ oculos huius iudicis offenderēt. Deu dominator dñe q̄ terribilis est facies tua nimis. q̄ p̄cellosa & accutissima verba

tua. Totus tremo ad tãtam indignationẽ. O visio horribilis & metuẽda nimis & sũma cũ diligẽtia p̄cauẽda. Rogo et obnixe te flagito rex oĩpotens p̄ tuã imensas bonitatem tuere me queso ab hac visioẽ horrẽda. fac mihi hoc in tpe q̄cquid tibi placuerit. Impone leges: ad iunge tribulationes: aduersitates multiplica: infirmitates cẽtuplica. Quicquid tibi placuerit libẽtissime ferã: hoc soluz supplicãs vt a fatie furoris tui p̄cere mihi digneris. Sigdem tantus est mihi timor dñi vt et cum solũ leuis suspitio occurrat qd̄ culpis meis exigẽtibz fatiem tuã paulisp̄ auertas a me: & q̄ te iudicẽ meũ offenderim: vt oĩo quiescere nõ valeam s̄z totus p̄ dolore & merore in memet ip̄o cõtabescã. Et quõ possez sustinere illã terrificã faciem plenã ira & indignatione? Uhe miseris & obduratis peccatoribz. Uhe infernalibz & dãnatis aiabus ac pueris spiritibz qui hãc faciem furibũdam in sua terribili dispõne absqz omni spe gr̄e visuri sũt audituri: qz illud horrendũ tonitruũ: ite maledicĩ in ignẽ eternũ. O maledictus eternum: o opprobriũ sempiternum qd̄ nõqz deletur. Quis cogitare sufficiat diem istũ tremendũ? Deniqz tã intolerabilis ē paterne faciei tue ad emẽdandũ nõ ad p̄dendũ filios tuos seueritas stupenda vt inferno similis eẽ videat. Quis ergo tuã facie terribilem omni spe p̄uatã videre poterit? Suadeo p̄inde oĩbz hominibz marie p̄cõibus ne se silẽtio tuo vsqz quãqz p̄mittãt. Taces eim & te idere p̄cã dissimulas. Cũ vero arripuerit iudiciũ manus tua reddis vltionẽ hostibus tuis & his qui oderũt te retribuĩs. Quõ queso o piĩssima bonitas verũ eẽ poterit te eẽ amabilẽ cũ sis tã terribilis Sapia. Terribilis qd̄ẽ suz p̄cõibus: amabilis aut iustis ac me diligẽtibz. Ego de qd̄ nõ mutor: s̄m tñ qualitatem & diuersitatẽ me aspiciẽtiũ dissilis video. Electos meos in hoc mũdo timores

pariter & amorem iugiter habere expedit: vt & timor semper animũ sollicitans: a noxijs retrahat excessibz: & amor letificans erigat ad superna.

De vicissitudine diuine visiois siue melius visitatiois: & qualiter anĩa debet se tunc tenere.

Capitulũ .viij.

Mantissimus dñi habitabit i eo
a cõfidenter: quasi in thalamo tota die cõmorabitur: & inter hũeros illius requiescet. Hec & his similia que perfecto amorĩ alludũt verba dum aure cordis percipio: vehemẽter suspiro cum me tã lõge a fructu desiderato huius amoris esse cognosco. Nam subtractio cõtra votum diligẽtis quam sepius me expertũ eẽ fateor: precipuus mihi videtur in amore labor & dolor. Quãtum eim quis deletatur dilecti & gaudet presentia: tãtum de eius absentia tristatur & dolet. Et hec est ip̄a insipida amoris regula nimĩũ afflictua quã in terreno amore declinare volui: & nũc ipsã quoqz in amore diuino inueni. Hoc ē ergo quod habeo aduersus te mater pulchre dilectiois eterna sapiẽtia impugnans tuum amorem quem nudius tertius tantum extulisti. Vicissitudo nãqz p̄dicta non solum in terreno amore: verũ etiam in tuo videtur locũ habere. frequẽtissime eim dum mens amãtis in thalamo cordis quietius te habere putat & federe se p̄terno brachije amoris te sibi contraxisse inseperabiliter estimat: subito q̄ putabaris ad eẽ nescio quo aufugis: & qui estimabaris constrictus esse longius recedis & nõ compares: s̄z animã dolore plenam post te relinquis. Et dũ cor amãtis post te ardet anima te sirit & corpus infirmum languescit: te solum vnicũ cordis gaudium totis cupiens visceribus dissimulas: & quasi aspernando nullum das omnino intelligibile respõsus. Nãquid non impius aut crudele est nimium condescendere nolle ei quãz ip̄e vulnerasti. Sapia. Magnitudo

et pulchritudo cuiuslibet creature poterit pro me respondere. Discipulus. **Quid** sufficit hoc anime amoroſe? **Et** enim tua potentiam ſapientiam et bonitatem inibi relucere indubitater cognoſcat et te per hoc quaſi per quoddam veſtigium ſume pulchrum et bonum eſſe intelligat: longe tamen adhuc diſtat a ſuo fine deſiderato. **Sapientia.** Si hoc non ſufficit: ſaltem de ſacra ſcriptura contenta ſit: ubi me ſufficienter qui diligens fuerit poterit invenire. **Qua**libet paginam pro littera amoroſa tanquam in amoris ſolacium per me ſibi tranſmiſſam ſuſcipiat: quae quaeſcunq; ſcripta ſunt ad conſolationem ipſius ſcripta ſunt ad ſublevationem ſpei et inſtaurationem charitatis. **Ad**one hec tibi videntur argumeta dilectionis amanti ſufficere debere? **Discipulus.** O totius magiſter amoris et dilectionis quare ſic loqueris? **Quid** non es verus amator? **Quid** non et preceptor amoris? **Et** ut melius dicam certe amor ipſe es. **Igitur** vere et indubitater noſti conditiones cordis amoroſi: et ideo tam alieno modo loqui de amore te non convenit. **Tu** ſcis o amator eterne quae amati nimis primum eſt quicquid hoc eſt quod ſuum amatum non eſt. **Nihil** enim amati ſufficit: niſi ipſum amatum cum praesens fuerit. **En** factus es in corde meo quaſi ignis eſtuans clauſus uſque in offibus meis: et deficio ferre non ſuſtinens. **O** amatiſſimum amoris obiectum tu cordis mei tam potenter poſſides domicillum te in armario cordis mei tam delicatam teneo repositum et me totum ſic amor tuus ſua conſtrinxit vi: ut etiam ſi lingue hominum et angelorum cunctorum te mihi preconio ſingulari extollerent et multa de te narrarent ſeu ſcripta amoroſa demonſtrarent mihi me proficeret: quoniam potius amantiſſimi affectum interdum impedire poſſent: implere autem deſiderium non valerent. **Sed** illuc pergit tota cordis mei intentio: ut te ſolum unicuique cordis mei theſaurum inveniat: et in te ſo-

lo vero bono iugiter quieſcat. **Ad**modica horula abſque tua feliciffima praesentia mihi anni unius ſpatium videtur habere. **Unde** pia dulcedo noli queſo indigno famulo tuo eſſe aliena. **Mempe** cum unica die te mihi ſolito magis alienum ſentio: mille annorum curricula longumque platonice annuum me cum tedio multo erulaſſe deploro. **Tu** es enim paradifus voluptatis: tu paradifus ſupercelſtis: quoniam omni paradifus optabilior. **Ad** te iuxta votum huius eſt perfecte beatum eſſe. **Ad** huc igitur ſi pietate ac clemencia cunctos decet eſſe ornatos qui in praesentia ſunt poſiti: quanto magis decet maiestatem tantae miſeratio magna et compaſſio multa? **Quare** ergo o benigna ſapientia clementer non conſideras miſera illa amoroſa corda que ad te ſuſum reſpiciunt profundiffimos gemitus emittunt lachrymas effundunt uberrimas clamantes poſt te plena voce: revertere revertere dilecte mi ut itueamur te? **Redde** nobis letitiam ſalutaris praesentiae tuae. **fleret** quippe inconſolabiliter timetes ne forte offenderint faciem deſiderabilem bonitatis tuae. **Sed** et ſole ac ſolitarie: quoniam amaritudine replete ſunt: et in ſecreto cubilis ſui ſecum conſabulantur: et animo deſideranti ac ſuſpiranti hec vel ſimilia dicunt. **O** quando veniet? **Quando** redibit? **Putas** videbo? **putas** oculi cordis mei videbunt in quem oculi angelici proſpicere concupiſcunt? **Ad** mihi quoque omnium te amantiſſimum minimo res hec triftis nonnumquam accidit: ut dum dilectus meus me inſcio ac dulci ſopore oppreſſo abiſſet ego flens dicebam. **Deum** quo abiit dilectus meus? **Deum** ubi requiras illum? **putas** ne videbit quod eum alliciat: affectuumque eius grefſus ad me retardet? **Deum** pro dolor: quam non vigilavi? **Quare** non tenui illum? **Ad** mi dicit unde te mihi: redde te mihi. **Ledit** namque nimis tua abſentia: quae letificavit praesentia. **Utiſſimo** accessus ac reſſus me affligit vehementer. **Indica** ergo mihi umbraculum ſub quo cubas refrigerium que

rens estum deuitas: q: ascēdit sol ne ite-
rum extra me vagari incipiā qui me i te
repereram. **H**eu q̄ diu hac carebo: qua
sola habita cūcta desiderabilia posside-
rem. Ad me eā supplico mi dilecte de-
clinare compellat impet⁹ motus cordis
mei ad te. **H**ui⁹ nāq; motus violentia
me metīpa spoliās ac tibi deferēs p̄cta
locosa reddit onerosa: deniq; & memet
ip̄o carēs oneri suz mihi. **H**ec p̄is ocu-
lis intuerē. Jam eim deficio: ampli⁹ fer-
re nō valeo. Da ergo te vt in te me reci-
piam: qui me p̄ te perdidī. **O** mira **X**rt⁹
amoris. **E**govere dico quia fortis est vt
mors dilectio. Et eim cor mihi o amor:
abstulisti & dilecto dedisti: eiq; ip̄m itaz
insepabiliter conglutinasti: vt me certis
tēporibus quodāmodo reliquisse putē
& iam in dubiuz vertatur cuius sit vtrū
subiecti qd̄ viuificat vel obiecti qd̄ estu-
feruidiūmo amat. **O** cor: dic mihi q̄so
cuius sis: vtrū ne illius quez totis amas
visceribus vel illius cui vitā das? **S**i me
cum es: o q̄ parum meuz es: o quoties
alibi es. **N**escio vbi es si nō es cū eo cu-
ius es. **E**go vero nulli te tam libere di-
mitterem nisi dilecto: quem plusq; pro-
p̄riam vitā diligo. Et q: eum plusq; me
diligo: idō tāto magis meū es q̄to pl⁹
ei⁹ es cui⁹ & ego. **N**āq; nō soluz te sibi
approprias s; & me totū quoq; siml⁹ me-
cuz trabe: nec sibi vēdicas cum effectu.
Si ergo eius es imo vero q: eius es: nō
mō creatiōe & redēptione ac ceteris fili-
bus causis sicut & alie rōnales creature:
s; & eius es quodā singulari priuilegio:
scz volūtaria ac libera donatiōe. siquidē
tu es illud iocale quod inchoātib⁹ amo-
rose iuuentutis mee tēporibus omnib⁹
mondialib⁹ terrenisq; amatorib⁹ priua-
tuz sibi p̄ arra amoris p̄ iocale dilectio-
nis p̄ signo charitatis obtuli: & ip̄m sui-
nois lris sanguineis cōsignans thronuz
eburneuz reclinatoriū aureum ac thala-
muz nuptiale ad quiescēdū in eo sibi cō-
stituit: igit̄ dic mihi q̄liter recipere vis il-

lam tuā alcām & spūales sp̄saz eternā
scz sapiētiam cuz redierit & ad hostium
cordis stādo ac pulsando petierit sibi a-
periri? **E**go inquit non diu tardabo nec
dilectā diutius expectare permittā: sed
in occursum ei⁹ festināter occurrā & bra-
chijs desiderio:ū meoz affectuosissime
extentis dilectū voto:ū meoz inter salu-
tationis verba imo amplexu cōstringā.
Et sicut clausus ioānes in vtero matris
ad presentiam eterni regis tripudiando
saltauit: sic & ego claus⁹ ergastulo ad tā-
ti sponsi presentiaz medullitus exultabo
eūq; in voce exultatiōis talibus verbis
de thesauro amoris assumptis salutabo
dicens. **O** dilecte mi abyssus pfundissi-
ma desiderio:uz meo:ū & virtus medu-
larum mearū totaq; simul congeries vi-
scez meoz te salutant ex istimis & p̄cor-
dialissimis aie affectibus: tibiq; deman-
dant tot salutatiōes ac deuota seruitia
quot in arborib⁹ folia & in celo fulgēt sy-
dera & quot arene maris circa littora.
Sicq; deuote receptū introducā ad lo-
cum pp̄riuz. s. cordis trichiniuz spūalem
thalamū. **S**z phdolo: hoc ē qd̄ me an-
fem gemere cōpellit: vicissitudo. s. acces-
sus & recessus ip̄ius. **H**oc nāq; valde af-
fligit aium meum perfectissimo amoris
gradu solidatū. **H**ec & his similia itima
cordis suspiria & amoris colloqa o eter-
na sapiētia audis nec attēdis: s; nec ad-
uertere quidem aut curare te simulas.
Sapia. **V**ldeo singula & attento cor-
dis desiderio prospitio vniuersa: s; erpe-
tra paulisp̄ & indica mihi verbum quod
a te quero. **N**unquid non qui multa lo-
quit ip̄e nō audiet: aut q̄ multa iterro-
gat ip̄e nō r̄ndebit? **R**ndē ergo & tu mi-
hi qd̄ quero. **Q**uid ē hoc q̄ potissimuz
celestes spūs q̄rē & itēdē dnt i sua op̄e
Discipls. **O** oīuz prudētissima pōdēa-
trix **X**rtutū et̄na sapia quō sipler & ip̄it⁹
ad hanc interrogationem respōdere po-
tero? **S**ed tu summa celestis discipli-
ne magistra responde pro me obsecr.

Sapientia. Scire igitur debes quod angelici spiritus et viatores perfecti nihil tantum in sua operatione querunt quantum conformitatem omnium actionum suarum ad meam voluntatem. Deus inquit diuina sapientia cibum est ut faciam voluntatem patris mei qui in celis est. Hic est cibus angelorum simulque perfectorum viatorum: ut delectentur voluntatem domini sui adimpleri in se et vniuersali in omnibus creaturis. Unde ad opus vile de suo genere delectabili ferentur: quod ad honorificentiam si voluntati mee id foret magis acceptum.

Discipulus. O summa sapientia quam occulta suggillatio tua nunc responsione imperfectionem meam percutis. Intendis. non mihi fallo querulositatem meam modo verba non reprehendere: defectus longanimitatis donare: qui dulcia quero: aspera quoad possim fugio.

Sapientia. Tanta debet esse absolutio affectus probati discipuli ut non solum corporalibus delectationibus non sit alligatus: sed neque pro spiritualibus tantum inhiaret: ut eas carius quam sumus bonum in seipso acceptum querendo appeteret. Considera ergo teipsum quid queras aut quid diligas. Imperfecti cum quique ea que dilecti sunt non querunt: aut ei sua incommoda declinant sicut serui: vel sua lucra sectantur sicut mercenarii. Verumtamen ut interrogatio tua principali de vicissitudine visitationum mearum que animam ut dicis affligunt amosque plenius respondeam. Scire debes quod interdum et frequenter alijs causis pretermittis ipsa anima huius subtractionis causa existit dum radio solari fenestra per opaca quedam precluditur: vel hospiti tanto irreuerentia ab intra exhibetur: ut proinde exire de dilecta atque in hoc non dilecta cogatur ipse cuius delitiae sunt esse cum filiis hominum.

Interdum quoque adueniens exultationem tribuo mansionem faciens apud dilectas non manifeste quidem sed occulte atque latenter: ita ut paucissimi et non nisi expressissimi queant partem mee mysteria cognoscere.

Discipulus. Domine ut video pitissimus

amator es tu. Oro igitur et desidero ut mihi aliqua iter signa tue scissime ac certissime partem ostendere digneris.

Sapientia. Si presentiam meam desideras cognoscere teipsum qualis sis in absentia gratie debes diligenter examinare: et statim quod queris inuenies. Summum namque bonum cum sum presentia mea cuncta bonitate adimpleo: ideoque sicut causa per suum effectum cognoscitur: et sol in se inuisibilis per radiorum suorum repercussionem visibilis efficitur: sic et presentia mea deprehenditur per suam secundissimam bonitatem.

Itaque igitur si unquam bonitatem partem mee vel absentie sterilitatem probasti profer in medium: ut instructus inter gramina valeas dignoscere flores.

Discipulus. Si cuncta cordis mei membra in linguas verterentur: et omnes artus humana voce resonarent: non possent exprimere nec perfecte enarrare hoc quod a me queris. Sed ut verum fatear huius rei causa in amplitudine mirabilium dei sepius ad cor altum exsurri: ut exaltaretur deus dicens in inemet ipso. O si talis presentie dei tam imensa bonitas est in homine peccatore cuius vita minima et exercitia nulla: quid ergo est in alijs vbi vite innocentia gratiarum ac virtutum copia tam est imensa? Verumtamen hoc modicum quod expertus sum prout dederis proferam: ut in eiusmodi pleniorum habere possim directionem premissorum.

igitur o summa bonitas cum faciem tuam gratiosam bonitate et suauitate plenam a me auertis cum internam consolationem subtrahis et lumen in manibus abscondis: tunc anima misera subito immutatur et velut languida et tabescens efficitur: lassitudo exinde corporis subsequitur et cordis duritia ac spiritus tristitia sentitur: tedium quoddam virulentum occupat fines meos: ita ut tedeat animam meam vite mee: omnia que videntur vel audiuntur etiam si bona fuerint nauseam tunc prouocant spirituales. Recessus iterum tuus hor

rorem loci: celle fastidiū: fratruꝝ pariter
 mecū cōmorantiū aspersionē inducit
 & ala mea dormire incipit pre tēdio vt
 interdū ex pusillanitate spūs nesciat vn-
 de veniat aut quo vadat. Expiētia in-
 super certissima psuasum hēo me tunc
 esse ad vitia procliuorē ad resistendum
 tentationibꝝ debilem: & ad oīa exercitia
 spūalia minus valentem. Oīs qui me il-
 lo tēpore quesierit vacuā domuz inuēit
 qꝫ bonꝝ paterfamilias oēs domesticos
 bñdictione & hilaritate replēs abscessit:
 & domiciliū vacuum dereliquit. At No-
 cū preclarꝝ ille oriens splēdor lucis eter-
 ne in medio tenebrarꝝ cordis mei erur-
 gens & procedēs pulchre exoritur: o mu-
 tatio dextre excelsi tūc omnis melācolī-
 ce cōplenionis nebulosa cōgeries dissol-
 uitur & vox caliginosa sicut dies illumi-
 natur tristibus cūctis submotis. Et ec-
 ce cor risu pfūdatur: os iubilo repletur:
 gaudet aia: serenatur cōsciētia: plaudēt
 cum tripudio oīa ossa mea deum simul
 laudantia ac dicētia: qm̄ bonus qm̄ i se-
 culum misericordiā eiꝝ: & cantēt in vijs
 domini: qm̄ magna est gloria domini.
 Tūc incipit volūtas cum gaudio festia-
 re: rō pre exultatiōe solēnizare: ita vt tā-
 tis gaudijs isufis non nūqꝫ iurassem: qꝫ
 hanc diem luminositate tam isignem re-
 surrectiōis dñice ob preconium oꝝbi ter-
 rarum stellifer oꝝbis adduxisset. Nūm-
 rum cū i me extictum putaueram orie-
 bar vt lucifer: & habitātibus in regione
 vmbre mortis lux orta est eis. Tūc oīa
 que prius dura & aspera & quodāmodo
 impossibilia videbantur dulcia reddeban-
 tur & leuia: ieiuniū dulce: vigilie breues:
 cūctaqꝫ exercitia parua videbantur pre
 amoris magnitudine. In ea quoqꝫ ho-
 ra gratie spūalis vitā emendare: mores
 corrigere ac multa bona facere ppono:
 que gratia recedēte heu minie ad effe-
 ctum perduco. Aia repletur claritate &
 veritate ac dulcedine tāta pfūdatur: vt
 pene seipaz & oīuz ceteroꝝ obl. uiscat.

Meditationes melliflue ad libitū cōflu-
 unt: lingua infantilis disertā efficit: co-
 pus pigrum ad mādata dei promptum
 redditur. Et vt breuiter dicaz: tanta est
 gratie copia ex omni parte distillans:
 vt omnis qui petit accipiat: & qui querit
 inueniat: & pulsantibus aperiat. Tunc
 cūctis visibilibus altior effectus: omnia
 tēporalia calcasse & in atrijs celestis hie-
 rusalem me stare arbitror: ita vt auspitia
 quedā & initia futuri seculi quodāmo-
 do incipiā preguſtare. Omnes eim affe-
 ctus in amoris gaudio iuncti in sola con-
 ditoris fructiōe quiescūt. Hec in quaz, &
 his si milia in penetrabilibꝝ cordis gerū-
 tur. Utrū autem ex me vel ex te peto i
 formari. Sapiētia. Perditiō tua
 ex te: ex me tm̄ auxiliū tuum. Ex te non
 nisi deficiō & ad nihilum tendis: hec au-
 tem & his si milia per pñtiam meaz tibi
 noueris cōcessa. Nā hic est ludus amo-
 ris quem in anima amorōia habere cō-
 suēui. Discipulus. Et quid ē ludus
 amoris? Sapiētia. Ludus amoris
 est gaudium & dolor que sibi inuicēz ex
 presentia vel absentia dilecti succedunt.
 Hoc proprium amoris esse solet: vt quā-
 tus sit presente amabili lateat: receden-
 te vero percipiāt. Discipulus. Hic
 ludus amoris nō mihi videtur esse gau-
 dij sed meroris. Sz obsecro te putas ne
 si ab hac vicissitudine visitationis in hoc
 tempore aliqui viatores pꝫuilegio sin-
 gulari excipiant? Sapiētia. Pau-
 cissimi. Nūmrum tanta in homine diu-
 norum participatio stabilitatis. est que-
 dam inchoatio eternitatis. Discipu-
 lus? O qui sunt illi & cuius conditio-
 nis qui ad tantam conformitatem per-
 ueniunt. Sapiētia. Hi sunt qui vi-
 delicet purissimis affectibus ab infamis
 abstracti in longo tam vsu & exercitio
 deiformes quodam modo effecti diu-
 nis rebus continue vniuntur: qui per ex-
 cessum mentis perfectissime omne me-
 dium diuidens deum & animā tota ala
 c. liij

eritate deposuerunt. **Discipulo.** Dux
hec audio aliquando gemisco: eo quod ta-
libus in vita et experientia adhuc tam lo-
ge me esse cognosco. Proinde quod hec
perfectio summa facultates meam exce-
dit: volo a te scire qualiter discipulus inex-
pertus in huiusmodi visitatione se debeat te-
nere. **Sapientia.** In die bonorum ne im-
memor sis malorum: et in die malorum ne
imemor sis bonorum: ut sic te quidem nec
in presentia gratie ultra modum extollas: nec
in absentia ultra quod expedit depumas:
sed velut ayoth utraque manu utrumque per der-
tera. Si adhuc es novella plantatio et as-
fidua irrigatio eges: saltem hoc facias ut
hanc vicissitudinem non impatienter feras
sed faciem meam semper inquirere debe-
as diligenter. **Discipulus.** O si inspi-
cere velles: scires utique quod divina dilecti-
expectatio magna cordis est afflictio.
Sapientia. Naud dubium hanc rotam
amoris volubilem sustinebit quicumque
amare voluerit. Nec mirum. Neque enim
mundi huius amatoribus semper prospe-
ra: sed etiam interdum succedunt adversa.
Quod si forte minus expertus es: interroga
quempiam ex eis et dicet tibi: quod laborabit
omnis qui amare voluerit. Sunt quidem
nonnulli amatores nimium utique molles
qui dum amoris adhoram inserviunt et
amatores sed sine labore esse volunt. qui-
bus si statim iuxta votum aura optata non
arriserit: a ceptis continuo desistunt. Et
hi ad fructum amoris minime perveni-
unt: eisque tamquam indignis dicitur. **Abilitie**
species amoris est: discedite segnes. Pro-
inde fervidus amator ut ad fructum amo-
ris desideratum perveniat debet esse se-
dulus: loquax: obsequiosus: nec facti-
liter desistere debet etiam si mille vicibus
repulsam patitur semper existens bone
spei cogitans quia labor improbus om-
nia vincit. Quid mollius aqua? Quid
lapide durius? Et hic frequenter ictu aqua
canatur. Et ut rumores bonos tibi et ve-
ris amatoribus ad audiendum delectabi-

les subinferam: noneris quod hec divinissi-
ma pro qua laboras sponsa rogari vult
obsequis delectat. Quis vero tam subito et in
rebus caducis obtinet quod amoris placet?
Roget proinde et postulet ac obsecret nec
desistat: et ego ei vere iroitus iuxta cor-
dis votum promitto. Non est enim iugiter
in omnibus finibus israel que tam facile fit
ad erodendum: tam prompta ad eraudien-
dum: ad reddendum votum tam pia sicut
hec tua divinissima sponsa. En pro ma-
gnitudine amoris se cohibere diu non va-
let. Non potest expectare donec rogatur
sed preoccupat se querentem et se priorem
eis ostendit. Stat in foro in medio pla-
tearum: in foribus portarum dat vocem su-
am: omnes alliciens et ad suum trahens cum-
ctos amorem. Qui amare me voluerit
omni tempore me suam amabilem spectare
studeat: sicut et ego iugiter meum amato-
res spectare consuevi. Siquidem nescit
utrum ab oriente vel ab occidente seu a
septentione aut meridie veniat quam pre-
stolat. Ignorat etiam utrum mane vel me-
ridie an galli cantu hostium pulset: et ape-
riri petat. Nam sepius dum animus me
querendo anxius existit: querendo non in-
venit: sed cum minime putaverit dilectum
presentem habebit. Semper enim cupio
dilectam amoris esse paratam: nec eas de
suis meritis plusquam de mea dignatione vo-
lo confidere. Porro non sufficit una ho-
rula temporis cum dilecto expendere: sed
necesse est sepius invocare et videre: qui
eius occulta susurrata vult intelligere et
presentia eius potiri desiderat pretiosa.
Et ut dulcibus his sermonibus verba in-
crepatoria non tamen minus amatoria mi-
sceamus arguere valde te oportet: quia
vere in huiusmodi exercitiis amoris re-
prehensibilis es. Cur pro pudor: tu qui mi-
litem amoris assumpsisti: qui hanc nostram
philosophiam professus es et eius dulci-
iugo humerum tuum supposuisti: cur inquam
vagabundo corde oculis tremulis ac in fi-
ne orbis terre rotatis stare coram tanta

Sponsa presens: que indefesso aspectu serena et gr̄osa facie iugiter te p̄spectat nec oculos suos a te auertit: Quas Ne cundū singulis quibusq; auditum p̄bere: ut nō possit que diuina sapientia in te loquitur audire. O q̄ turpe ē discipulo amoris seipm̄ tm̄ obliuisci: ut ei' nō aduertat verba interna cui' vbiq; circumdatur p̄sentia. Merito p̄oide tāq; ab indigno se subtrahit: cū te non in te nec in se s; extra te et se in mūdi strepitu inuenit. Nec queso emēdare imemento. P̄pende q̄ indecēs existat. si anima q̄cūq; in exteriorib' querat que regnū dī intra se portat. Regnū quippe dei itra vos est quod ē iustitia pax et gaudium in spiritu sancto. Amen.

Quare diuina sapientia suos charos in hoc mūdo permittit taz multipliciter tribulari.

Capitulū. .ix.

Ustus quidē tu es si disputes te cum: verūtamen iusta loquar ad te. Quare via impioꝝ prosperat bene est oibus qui p̄uaricantur et iniq; agūt: Plantasti eos et radicē miserant proficiunt et faciunt fructū. Materiam ventillatā multifarie et frequēter discussam ac reuersatam op' non eēt resumere: re fricatio tribulationū aduersitatū iteratō replicat. onem querulosaz quoq; aduersum te recto: o: bis exposcit. Nūquid eim̄ vano ostentationis sp̄i holbus suadeo: Deus scit. Aut nūquid d̄ hoīem disputatio mea aut ad hoīem et nō magis p̄ refrigerationē ardoris cordis p̄trita et humiliati et a pueritia vsq; ad hanc diem passiōibus et miseris verati: Aut q̄ nō similia vel maiora passus cōpati sciret si cut tu qui ex his que passus es cōpassionem didicisti: Sicut. n. cec' nat' de nō visis colorib' ip̄fecte syllogizat: sic qui nō est passus aduersa tanq; in expertus minus perfecte de tribulationib' iudicat. Aut quomodo possent credere hi quoz domus sunt secure et pacate et nō est ira et ei super eos qui ducunt in bonis dies su

os delicate nutriti: in solatijs educati: robusti: sani: felices: dignitatibus honorati: gradib' subleuati: bñ pentati. quoz viscera plena sunt adipe et ossa medullis rigantur: his q; hnt̄ mensas vacuas et noctes laboriosas: q; nocte et die replentur dolorib': et iugiter in amaritudine aie sūt qb' foris pugne int' timores. quos nec finis ad ictū oculi q̄scere: cū et nox hūane deputata quieti in inquietudinez eis p̄ timores nocturnos cōuertat: honoripalis ab eis tollit et glā mūdi frustrantur: despicabiles inter multos reddunt: opprobrijs saturant: traduntur in p̄ouerbum et in exēplum sūt: olumq; p̄sima vsq; adhuc: O q̄ bene sapiebat qui hec eadē sētiēs dicebat. Sūt iusti qb' mala p̄uēiūt q̄si opa egerit ipioꝝ: et sūt ipi q; ita securi sūt q̄si iustoz scā hēant. Amortu' vī eē sicut volum̄ volās qd̄ gustatū qd̄ i ore ē sicut mel dīce: cōestū at̄ amaricat̄ facit vētrē p̄ laborē amorē tuum p̄comitatē. Elementa ac puerilia amoris tuis tribulationes et misie. P̄m' nāq; pass' accedētū ad te p̄ma pagina te legētū: p̄mū enrenū ac locale te diligētū ē istō. fili accedēs ad hūitūte dei: sta in timore et p̄pa aiam tuā ad tētatiōez. Sū dic' ad tētatiōez Ne ad misia et tribulationes: ita ut p̄ctis dieb' militie tue scis in conflictu et certamie: ut forūa tibi raro aut tāq; ad optata arideat. Nō d̄ oib' loquo: Tu scis dñe quos ad hoc op' tā extrēmūz elegeris. Si sātate ac robore aut elegātia gaudēt corpali mltipli flagellati p̄tino icipiūt d̄ficere: et vl' exq̄sitis castigatiōib' vl' grauisimis ifirmitatib' opp̄si lāguescē cogūt. Si aux eis ē vel argētū fures vēiūt et furāt: l' qd̄ difficult' ē affem̄ ei' ab ipis rescidis. Si possessiones agroꝝ aut vineaz aut oliuaz eis sūt cū alijs p̄spa arribit aura b̄ grādo l' plūsa p̄sūt. Residuū eruce cōedit locusta et residuū locuste cōedit bruc': et residuū bruci cōedit rubigo. Dñe dab eis: Quid dabis eis? Pa. nē artum et aquā breuez

Hic est cibus ille regius qui sequitur ser-
uos tuos. Si transit maria: ventus contra-
riatur. Si per terram ire disponit si multis
diebus rebus terre serenitatem concesserit:
ecce cum hic tuus (ut sic loquar) mi-
ser amator ad lucem venit et ad viam se
parauerit conglomantur nubes ter-
ra imbribus perfunditur et vel pluuia vel
estu nimio aut etiam gelu temperato ser-
uus ille tuus affligitur: Mira res pariter
et stupenda. Nunc mures in occulto non
simant ipsum gescere: nunc milui in celo
cum ad lucem perierit aut etiam comit cro-
citantibus in ipsum quasi subsanato: se in-
pingunt. et siue taceat siue rideat displicet.
Quod si quis contra eum etiam tacentem
nullum verbo aut facto ledentem se ere-
rerit: omnes concurrunt ad maledicendum:
linguas acunt et velut rabidi canes lepuf-
culum plebem inuicem lacerant ac discer-
punt: Sed ut est hec de tua gratia infer-
ram. ecce ipsi dicunt. Diligit deus odien-
tes se et odio habet diligentes se: illis
bona istis mala largitur. Et quod his
maius est tu quoque iudex iustus par-
tem aduersarum sic te fouere ondis vel simu-
las: ut oio taceas: quasi non sit tibi cura
de tuorum subuersione seruorum. Sic perit
iustus et non est qui recogitet. Et quod impi-
us preualet aduersus iustum: propterea egre-
ditur nunc sicut olim iudicium peruersum.
Nunc et hoc quasi impatienti animo conque-
rebat ille amabilis et re et nois interpre-
tatione propheta domini qui dicebat: quare
non respicis super iniqua agentes et taces
deus: ante impio iustiorum se? Ecce be-
ne agit et maledicta recipit: tibi pro posse
seruit et vitam eius inuidus despicit: deri-
sionibus a legis transgressoribus urget.
Porro a se ipso mille castigacionibus tri-
bulatur. Et quod his maius est ecce sa-
than a facie tua egreditur. et ei in omnibus
ad quod se uerterit insidiatur. O custos ho-
minum o inmensa dei pietas: quomodo hec mul-
tiformia mala in tuis electis sustinere po-

teris? Aut quomodo hec et similia vides et non
adiuuas? Quapropter et ego nunc in tri-
bulatione spiritus mei confabulo: tecum
in amaritudine anime mee. Tu enim
solus et laborem et dolorem consideras:
et scis quoniam non ex animi lenitate sed ex
plenitudine amaritudinis anime mee ver-
ba hec dolore plena precesserunt que ge-
mitibus tantis intercipiuntur: sed et la-
chryme decurrentes preoccupant stillas
scribentis. Sapietia. Delicatus mi-
les es qui aduersa tamen formidas: sed nec
dum quidem usque ad sanguinem restitisti: nec
in valle pugillum usque ad mortem decerta-
sti. Nonne vir tu es? Sed pro pudor: ve-
lut rhinoceron audacissimus es tu tempore pro-
speritatis. sed tela araneorum fragilior tem-
pore aduersitatis. Bellator inictus ad
exercendum se et probandum tribulationem et mi-
seriam inuenire desiderat. An non bene glo-
riabatur qui dicebat libenter gloriabor in in-
firmitatibus meis. Nam nisi precesserit
pugna: non potest esse victoria. Suberna-
tor in tempestate dignoscitur: in acie miles
probat. Delicata iactatio est: cum peri-
culum non est. Conflictio in aduersis probatio est
uirtutis. Discipulus. Numquid ego so-
lus hanc de te moueo quoniam in armoniam? Ecce quomodo
inumeri tribulationibus oppressi sunt qui
mihi quoque in hoc consentiunt: ita ut et si te ra-
tione superare non valeo. copiosa multi-
tudo testium conuincamus. Nonne facilius
esset vna hora capite puniri quam cum
actis diebus pro te mortificari. Nec mihi
opponas aut rideas quod forsitan hec ma-
la loquimur quod peccauimus tibi et man-
datis tuis non obediimus? Numquid. non nos
soli peccatores? Nonne peccatoribus abun-
dantia est: filiis autem tuis desertio atque iusti
perimuntur et impij florent in mundo? Sa-
pietia. Sicut dilexit me pater et ego dili-
go meos. Non est discipulus super ma-
gistrum. Si mundus vos odit: scitote quod
priorum me odio habuit. Consuetudinis
mee est electos quosque maxime viri-
les animos virtute robustos temptatio

nisbus pbare. Cū igit̄ aliqd̄ tibi quasi i solitū acciderit: verba multiplicas ⁊ q̄rimōsas tā ardent̄ eraggras iuoluens sententias sermonibus ipeitis. Respi- ce quis inter electorū numerus: hī v3 q̄ singulariter deo placuerūt i h̄ mūdo trā- fierūt sine pbatione: Sufferentiam in- q̄t iob audiuitis: ⁊ finem dñi vidistis.

Disci. Nunc si dicere lz habeo qd̄ volo. Ecce hoc ē qd̄ defleo hoc est qd̄ deploro. ⁊ pp̄ qd̄ ex intimis ingemisco ⁊ suspiro. Audi queso suū tuū. Ecce ipi dicunt: nō ē salus ipsi in deo eius vani sunt q̄ seruiūt deo. Et quare? Rñdēt q̄ pp̄ cām hāc pfatas: v3 iustorū tribulatio nē cōtinuā: subiungentes nihilomin⁹ q̄ p̄ tanto tā paucos habeas amicos: eo q̄ cū eis huiuscemodi ludo ludere sole- as. Deu me flebilē ⁊ ifellcē. Hoc ē qd̄ me phdolo: ⁊ nūc ⁊ pdem multotiens amātissimis lachrymis flere cōpult ⁊ tri- stitia mihi sup̄ tristitiā addurit. dānum v3 spiritalē ⁊ frustratio laboris mei q̄ frustra erga primorū salutē desudauī. Cum enī plerosq̄ euz maximo labore ad cōuersionez ⁊ frugem melioris vite traxissem ⁊ ipsos cū labore parturiendo ac dulciter i humeris portando ⁊ lac cō- solatiōis eisdē teneris sub ānis pbendo atq̄ meipsum totū i obsequium ipius tri- buēdo multa aduersa valde sustinuissez cū dies tui cōsueti temptationū. s. ⁊ pro- bationū eis supuenissent vt p̄ aq̄s ⁊ ignē trāsentes educerent̄ i refrigerium: nō nulli abierunt retro: suz post sathan. d. Durus est hic s̄mo: ⁊ quis poterit eum sustinere? Et illud qd̄ vulgare puerbiū dī. Difficile ē diu eē bonū. Et sic te mi- seri i dānū suū ⁊ i miseriam meā dereli- quētes rursum se noxijs iplicarūt. Sa- pientia. Hec questio illoz solet aios pmouere q̄ paz fidei vel scientie possi- dentes merita sanctorū q̄ nō in p̄nti red- dunt̄ sed reposita sunt i futurū arbitran- tur i hui⁹ tēporal̄ vite breuitate restitui- nescientes iudicia dei iuestigabilia ⁊ p̄

fundū diuitiarū sapientie ⁊ scie dei: ⁊ q̄ nō ita videat deus vt hō. Dō enī tantā p̄ntia respicit. deus futura ⁊ eterna cō- gnoscit. Tu at̄ i nra spūali philosophia aliter institutus consurge cuncta visibilia mente supergrediendo. Que enī viden- tur tpalia sunt: que aut̄ nō vident̄ eter- na sunt. Surge igit̄ de viscosa obsceni- tate tpaliū delectationum: aperi oculos mētales ⁊ vide qd̄ sis: ⁊ vbi sis ⁊ quo tē- das. Tunc p̄fecto horū oīum rōnez ha- bere valebis. Tu nāq̄ es speculū diu- nitatis: eo q̄ i te p̄ncipaliter q̄ in ceteris creaturis dei reluceat imago trinitatis: eo q̄ eius in te resplēdeat exēplar eterni- tatis: eo q̄ iuiolabili incorruptione gau- deas. Et sicut ego i essentia mea sum i finitus: sic desideriu aie tue ē velut iter- minabil̄ abyssus: ad cui⁹ repletionē oīa simul gaudia mundi nō sufficerent sicut nec vna minima gutta oceanū sua exi- guitate replere posset. Deinde aduertē debes vbi sis: q̄ i valle miserie: i exilio: in peregrinatione: vbi bona permixta mal̄ cōtina vertigile reuoluūtur. Risus hic dolore misceet: ⁊ extrema gaudij lu- ctus occupat. Hic nāq̄ mūdus suos ab- initio fefellit amatores: dū eis prospera pmisit ⁊ aduersa tribuit qd̄ silr ⁊ nunc quoq̄ facere nō desistit. Sed ad plenio- rē oīuz pmittaz p̄urbationū amotionē paululū nobis secedendū est: ⁊ ad fidei p̄ncipia latius recurrendum.

De cruciatibus infernalibus. Ca. r.

Actum ē at̄ post hec ⁊ ecce dis- cipulus cepit cogitare dies anti- quos ⁊ annos eternos i mente habere. Cumq̄ profunde se recoligeret ⁊ a sensibilibus put̄ poruit intellectum abstraxisset. apparuit i visione fidei oca- lis quasi a longe quedam regio vmbro- sa ignota ⁊ multum terribilis. Cūq̄ tre- mefactus qd̄ naz hoc esset inquireret rñsum est. Regio hec vt vides distin- cta: locus ē penaz futuraz quē diuerse aie post egressus a corpore p̄ diuersitate

culparū i penā fortitū: qdā ad ipax purgationē: qdā No ad eternā dānationē. Et pnt sibi tūc demōstrata fuerūt: hec at et bis filia tā horreda et imania fuest to: mētoꝝ gnā: vt hic nulla sufficēt lingua narrare: aut nullus sc̄sus mortaliū possz ea plene estimare. Cū aut ad se redisset et quasi d alio mundo vt sibi videbat̄ ex motiua visiōis p̄ntia vēissz: p̄ nimio terrore et horroꝝ velut hō semiuiu⁹ aliq̄ diu iacēs i seipo stabuit. Quedā aut ex his solū fidei cōibus oculis sperit. Resperit igit̄ et ecce de p̄dictis locis fetor: itolerabil̄ exoriebat̄: mallei f̄sonātes audiebāt̄ tenebre p̄fūdissie densabāt̄. et videbant̄ facies demonū horribiles. Ibi erat plāct⁹ et gēt⁹ et alternatiua mala ipios sine pietate discerpebat̄. Ab ags niuū trāsibāt ad calorē nimū. Cōsiderabat̄ iter b̄ eqtatē et magnitudinē iudicioꝝ dī vt inē cordis se p̄mētes angustias ac sudoris guttas q̄ ipm̄ horrore visiōis penetrauerāt adūtebat. qm̄ p̄ q̄ peccauerat q̄s p̄ b̄ et torq̄bat̄ vñ et illis q̄ i vita sua isensate et iniuste vixerāt: p̄ b̄ q̄ coluerāt tormēta recipiebāt. Raptōres nāqz et p̄dones ac eoz cōplices et hī q̄ paupes et aicos dei dū adhuc viuerēt spoliauerant vel p̄ ex actōes idebite affligerāt ad patibla qdā ifernalia sup̄: a hūam extimatiōez pena lia rapti violēt̄ suspēdebāt̄ et ibidē torq̄bant̄: nec tñ mouebāt̄ s̄z idicibil̄ cruciabant̄. Nōnulli ēt q̄ sub hitu agnino mēte occultauerāt leoninā: q̄ velut canes rabidi suos dī p̄ maledcā opprobria aut vba turbatiua molestauerāt cōffes suos iniq̄ p̄secutione leserāt: ibidē a cāib⁹ ifernalib⁹ amarissimis morsib⁹ corrodēbāt. Ibi supbi sepultura asini despectue in iferno sepeliebāt̄: et tāqz cadauēa putrida et ignita p̄lecti opprobrio se p̄iterno qd̄ nūqz delebit̄ addicebāt. Et p̄ glia tpali et mēt̄is elatiōe qua cet̄os iflati p̄ire ābiebāt: tāta penax molle ac pōdē p̄mebāt̄ q̄tū aliqz p̄mi possz qui mariaz turrē sup̄ se hēret. Sibuli No

et crapulosi et q̄ vētri suo suierant velut lupi famelici fame incredibili et siti horribili itolerabili affligēbāt: cupiētes m̄bat̄ mā guttā aq̄ frigide p̄ refrigerio lingue sue flāmax icēdio aduste recipe: et nē o ill̄ dabat. S̄z et demōes tererrimi cū situl̄ ardētib⁹ iur̄ eos stabāt: et potū qndā sulphureū plūbo liq̄scō silēz nimio calore estuārē p̄ os eoz i vētrē ptusus fortit̄ ifūdebāt. Zururiosi quoqz et q̄ i delitijs carnē suā enutrierāt et i obstinatōe sua p̄durauerāt a spētib⁹ duorabāt: et a bufomb⁹ ignitis aculeis vsqz ad viscēa torq̄bant̄. Qui carnali ac terrēo amorī dediti fuerāt vtriusqz sex⁹ terrā ifernalē p̄ dolore mordebāt: qm̄ eos demōes nimis affligēbāt. Nāz spicula ignea hñtes et estu vehemētissimo eos ifequētes vulneribus seuissimis repleuerūt. S̄z et sotias in culpa sotias hūerūt in pena. Sup̄ra modū aut cupidi et auari ac q̄stuan̄ male torq̄bant̄. Nā in foueis metallis buliētibus plenis balneabātur: et exilire cupiētes absqz misericordia reip̄ingebantur. Iudicium durissimū his q̄ p̄cerant fiebat: fortiorib⁹ aut fortior instabat cruciatio et potētes ibi potenter tormēta patiebantur. O quis dicere queat q̄tū ibi iudices impij: rectores iniqui: clerici turpis lucri cupidi: monachi lasciu: laiciviolenti: mulieres procaces: saltatrices ambitiose: et diuersi quoz christiani penalitatis habuere: et q̄ miserabiles rugitus et clamores lamētabiles dabāt: ita vt sola visiōis eius afflictio omnē penax mūdi quodāmodo excedere videret̄. Nāz et multitudo visoz ifernalium et audaces leones et noui generis animalia ira plena ignoteqz bestie vaporem ignitus spirantes: odorem sumi p̄ferētes: et horrendas ab oculis scintillas emittentes: morsu amarissimo eos dilaniauerunt. Tandem multi ex his in puteum abyssi de quo fumus horribilis et fetor: intolerabilis exibat proieiebātur. Aspect⁹ eorum velut ferrum candens in modū sa-

Li. primus.

millarum erardebatur et a demonibus re-
impingebatur comanducantes linguas
suas pro dolore et blasphemabant deum
celi pro doloribus suis et vulneribus: qui
non egerunt penitentiam ex operibus suis:
vinculis tenebrarum et longe noctis com-
pediti: in obscuro ac tenebroso obliuiois
lamento tenebatur. Sonitus descendens
perturbabat eos: et persone tristes appa-
rentes pauorem eis incutebant: nec sydez
limpide flamma illuminare poterat noctes
illarum horrendam. Una enim cathena te-
nebrarum omnes ligati erant. Ois orbis ter-
rarum limpido illuminabatur lumine: solis
autem illis supposita erat grauis nox ima-
go tenebrarum. Ipsi autem sibi erant grauior-
es tenebris: et sumus tormentorum suorum af-
census est in secula seculorum. Post hec
vox quaedam desuper quasi tonitruum audi-
ebatur: que insultando et quasi exprobrando
dicebat. Ubi sunt nunc hi qui ab initio a
diebus antiquis mundo huic toto seruiert
desiderio: qui voluptuose viuentes varijs
se desiderijs subdiderunt? Eia quod profuit
illis nunc omnia: que tanquam umbra velociter
transierunt? O quam breuis delectatio quam tam
longum restes post se trahit eterne mi-
serie. O stulti et vecordes: ubi sunt verba
illa que cum leticia tanta et cordis tripudio
dicere solebatis: venite et fruamur bonis:
et utamur creatura tanquam in iuuetute cele-
riter? Quid iuuat nunc dulcia vniuersa:
quibus tam celeriter perfructi estis? Siqui-
dem nunc econtrario plangere vobis con-
uenit et plangendo exclamare ac dicere.
Vhe vhe nobis iam nunc et in eternum.
Vhe quod nati sumus: nec ultra mori vale-
mus. Vhe quod male torquemur: nec a tor-
mentis vnquam liberabimur. O quis est qui
ista recogitet supplicia: et hec nostra ad-
cor: ponat tormenta? Nec enim talia sunt vt
quicquid in mundo horribile excogitari pos-
set his comparari crudelitate non valet. O quam
felix incoingnat? qui post gaudia huius mun-
di non abijt: qui non resperit in vanitates et isa-
nias falsas. Nos insensati vitam illorum estia-

bamus insaniam: et finem illorum sine honore.
Quo computati sunt inter filios dei: et inter
electos sors illorum est? Ergo errauimus a
via veritatis: et iustitie lumen non lux nobis:
et sol intelligentie non est ortus nobis. Lassa-
ti sumus in via iniquitatis et perditionis: et am-
bulauimus vias difficiles: viam autem domini
ignorauius. Quid nobis profuit superbia:
aut quid diuitiarum iactantia protulit nobis?
Transierunt omnia illa tanquam umbra. Tran-
sit quod temporale fuit: sed peridolorum nunc reman-
sit quod in eternum manebit. O eternum nun-
quam sine hinc: perpetuum mortis sup-
plicium. O finis sine fine: mors grauior
omni morte: semper mori et tamen mori non
posse. O mihi pro dilecte qui in hunc mundum
me genuisti: o dulcis mater qui maternis
vberibus me lactasti: o vos omnes amici mei
et socii dilecti: valete nunc viscera mea:
quod adest hora illa separationis amarissime
que amario est omni morte. Vale tellus:
valete socii quos tam benigno favore co-
luit. En ducimur ad horredum infernale
suspendium: ad supplicium trahimur metu-
endum: nunquam vos de cetero cum gaudio
visuri. O lachryme incessanter proflante:
oculi plorate: et omnia viscera mea viulate
super hac infelici separatione: que est a summo
bono a facie illa gloriosa et locuda et co-
sortio angelico: necnon illo felicissimo ele-
ctorum numero: ponendique ad illam mise-
ram et maledictam ac crudelem damnatorum
turbam sine fine cruciandam. O manu-
um complosus sonitus: o cordium mul-
torum intimi gemitus: o stridor dentium
et fremitus spirituum immensus. O in e-
ternum permansurus clamor qui sem-
per durabit et nunquam finem habebit: qui
semper renouabitur et nunquam eradic-
tur. Oculi nunquam aliud videbunt nisi
miseriam: aures nihil aliud nisi vhe: vhe
audient atque tristitiam. O pia corda:
istud interminabile et crudele eternum
respicite: lugete et flete. O montes cadite
super nos: et colles operite nos. Quae su-
stinetis? Que expectatis? Abscondite nos

a sacke illa terribili furoris dñi: a vultu
 ire glorie dei. Heu heu cur nō hec ma-
 rina futura nobis mala puenimus: cuius
 robur affuit: cū tempus aderat oportu-
 num. Trinā ⁊ de toto illo tēpore inutili-
 ter expēso supēset nobis vel vna horula
 tante pene in remedium concessa. Sꝫ
 heu sententiāte diuina iustitia preclusa
 est nobis salutis via: negata misericor-
 dia: spes ois ablata. O dolores ⁊ miserie
 ⁊ in eternū permansure angustie in ter-
 ra hac obliuōis: vbi nullus ordo sꝫ sem-
 piternus horor inhabitat. Quid plura?
 Nos miseri ⁊ miserabiles tātum affli-
 gimur ⁊ dolemus de illo vhe eterno:
 vt qualiscūqꝫ termin⁹ excogitatus dum
 modo cēt finitus: esset nobis solatiofus
 Unde posito per ipossibile qꝫ cēt aliqs
 lapis melaris a deo magn⁹ qꝫ vbiqꝫ cir-
 cūferentiam celi cōtingeret: ⁊ qꝫ aliqua
 quicula minie quantitat is post centum
 milia annos veniens de lapide predicto
 solūmodo tantum rostro suo auelleret
 quantū est decima pars milij: ⁊ iterum
 post centum milia annorū curricula si-
 cut pri⁹. s. vnam particulaz de decem: ⁊
 sic per singulas partes: ita qꝫ i decies cē-
 tens milibus annis non plus diminue-
 ret quātitas lapidis nisi quantū habet
 in magnitudine granum vnius milij: en-
 p̄bdolet: nos miseri multū essem⁹ gra-
 ti qꝫ post talem ⁊ longam ⁊ plenaz cō-
 sumptionem toti⁹ lapidis finē haberet
 scētētia nostre eterne dānatiōis. Sꝫ heu
 hec eadem consolatio miseris a diuina
 iustitia penitus ē negata. Hucusqꝫ mi-
 serorum verba dānatorum. Sapien-
 tia. Taliter igitur o filii flagellabūtur
 qui hic a flagellis filiorum excipiuntur.
 Discipulus. O iudex tremende ec-
 ce nunc anima mea ex hac quoqꝫ visio-
 ne terribili trita ⁊ prostrata est: ⁊ genua
 dissoluta: vt vix subsistere possim. O de-
 us meus adiutor meus: o mi deus: auer-
 te obsecro furore tuū a me. Absit a me
 huius eterne dānatiōis sentētia formi-

dolosa. Quid si aduersa sustinet me opor-
 tet fiat voluntas tua hic in me. Quis a
 me licentiā plenissimam hēto: nec que-
 rulosum discipulum decetero me i me
 habebis. Hoc soluz facias vt me a te i
 eternum separari nō permittas. Amen.
 De gaudijs supercelestib⁹. Cap. xi.
 Exurge gloria mea exurge psalte-
 rium ⁊ cithara: exurgam dilu-
 clō. feliciter pro: sus. Ecce nūc
 psalterium iocundum adducimus in ci-
 thara suauiter psalimus dulcia modula-
 mina damus: vt omni timore quē pate-
 ris prostrato ac dolore pulso te ab infe-
 ris ad superos cum gaudio excitemus.
 Nunc igitur cōsurge consurge: oculos
 mētales attolle: alas desideriorū excute
 ⁊ te ad volandū sup pēnas ventorū di-
 spone. Leua oculos tuos ad oriētē: ⁊ re-
 spice qꝫ tibi demonstrant. Vide terrā p̄-
 missiōis: immortalitatis locū: celestē p̄iaz
 paradisy voluptatis ⁊ regnū eterne fe-
 licitatis. Nimirū in hoc mundo aduēa-
 es ⁊ pegrin⁹: ⁊ ideo tāqꝫ peregre ostitu-
 to p̄parādū tibi est ad charorūz nūerū
 tam copiosuz: qꝫ te magno cū desiderio
 expectāt. i. vt te dulciter recipiētes btis
 amplexib⁹ secū confedere faciāt in eter-
 num. O si scire posses quāto affectu iu-
 giter tibi exoptāt vt in celestib⁹ castris
 te recipiāt vt adhuc cōstitut⁹ ad p̄cel-
 las ⁊ turbines mūdi nulla trepidatione
 mouearis: sꝫ robust⁹ venator corā dño
 exis ac belliger miles sic strenue ac pru-
 dēter i p̄ctis agas: vt nlla te moueāt p̄-
 spa: nulla frāgāt discrimia ac p̄terreāt
 aduersa: qꝫ ipi taz fortiter tāqꝫ feliciter
 supauerūt ⁊ nunc recogitāt dies illos ⁊
 ānos afflictionis sue i cordis dīcedie. Et
 re vera q̄to hic p̄ noie saluatoris maio-
 rez sustinueris laborē: tāto i eternitate
 portiorē f̄cipies retributionē. O q̄ta glā
 sublimabit ⁊ q̄ eximio honore extolle-
 tur hic miles: qui a rege tanto de patie-
 tie triumpho constantieqꝫ preconio co-
 ram patre dilecto in celesti solio ange-

lorum vallatus collegio commendabitur gloriose. Cum quanta gloria putas fulgebit victorie corona cum tanto labore acquisita? Sole clarius sydere quoque celesti lipidius micabunt vulnera liuores et stigmata pro noie meo hic recepta. Tanta enim tibi manet nobilis pro sapia amicorum fidissima turba innumera: ut et alienissimus quisque iporum vera dilectione propinquius tibi iungatur atque sincera charitate plus te diligat quam quis mater hic suum diligat vniuersum. Discipulus. O princeps celestis curie quomodo de hac celesti patria adhuc plus digneris differere ut ipsius in me desiderium augeat. et amplior conferat patientiam in aduersis. Etiam domine mihi quomodo qualiter est ista regalis aula disposita vel quae ciues ac civitatis tante municipes aut nouerunt ipsi quam circa nos agunt ut tua sonare uerba uideatur? Sap. Jam nunc eleuare eleuare conserge et cocito gradu mecum progrede: et ducam te ad locum quem desiderat anima tua: ibi quoque uidebis diuinorum mirabilium profundissima mysteria. Ecce supra octauam speram quam longe plusquam centies milies maior est omni terra est quoddam adhuc altius celum quod uocatur empireum ob nimiam sui luminositatem sic dictum uniforme: immobile: luminositatis perfecte et capacitatis immense et hec est illa regalis aula curia celestis spirituum beatorum. ubi me sicut laudant astra matutina et iubilant omnes filii dei. Ibi sedes celestes ac throni luminosi positi sunt de quibus ille iselicit numerus spirituum malignorum conueniens electorum numero repandus erit. Uide nunc civitatem illam gloriosam ac sublimem ex auro et gemmis rutilantem de cuius portis odor nimium recreatiuus emanat. platee eius prostrate sunt ex auro purissimo tamquam vitro plucido fundatae in saphiris. Jaspidis propugnacula ibi prutescunt: ipsa uinis et lapidibus est constructa: floribus constructa: margaritis lucentibus ornata. O amenitas cunctis admiranda. Sed quid diutius te pertraham? Tu ipsemet nunc palam aspice oculis tuis et ui-

de caput latissimum decore venustissimum: syderearum mansionum cunctorum gaudiorum generibus adornatum. Etiam qualis est hec uernalis amenitas: autumnalis fecunditas: serenitas estiuales: iocunditas nuptialis. hic uallis gaudiosa: uisio amorosa: hic celestes armonie personant diem sigelle itonant uoces iubilose decantant. Hic letabunda plaudunt agmina: ac letis se miscent blanda modulamina choris. Hic choree uirginum cursitantes post dominum: hic una uox letantium et unus ardor cordium: delectabili copia: optabili affluentia. Hic nulla adsunt tristitia: sed leta uniuersa. hic gaudiorum nouitas et eterna securitas. Etiam gaudia. Nunc eorum dulci gustu totus in amorem celestem resolutus circumfer oculos tuos et contemplantur multitudinem hanc innumeram. et anima diuerse qualiter de fontali principio ore sitibundo bibentes iebriant: qualiter speculum illud diuinissimum in quo omnia relucent intuendo iocundantur. Mirantur nec deficiunt: fruuntur nec fastidiunt quo frui magis sitiunt. Adhuc propius accedens asculta qualiter regina uirginum quam summo ueneraris affectu prouilegio singularis honoris et glorie transcendit culmen ordinum inira propter terneritudinem super dilectum inter aureolas aromatatum circumdata floribus rosarum et liliis conualium. Cerne quomodo eius eximia pulchritudo iocunditatem tribuit. et cunctos in admirationem suspendit. Nunc quoque occurrat aspectus delitiosus diu ex intimis uisceribus desideratus. Uide quomodo mater clementie et pietatis mater miserationum domini illos suos misericordes oculos tam clementer ad te et cunctos peccatores reuortos habet: et imperiose et potenter omnibus imperat miseros defendit et reos reconciliat. Post hec intelligentie oculos ad angelicam naturam conuertens uide qualiter supremi angeli de ordine seraphin et anime eiusdem chori diuino amore fragrantem feruente et indeclinabiliter sursum uelut ardens flamma in deum mo-

nentur qualiter ordo cherubin plenitu-
 dinem diuini luminis suscipientes copio-
 se in alios diffundunt. throni et eorum com-
 plices suauiter in deo et deus in eis requi-
 escit. Postea qualiter hierarchia illu-
 minatur a prima et quod determinatur ad
 actus particulares. At respice dilecte mi
 quam pulcherrime et nobilissime hec tam in
 numerosa multitudo ordinata est: et quanta me-
 ritorum diuersitate distincta. O mira gau-
 dia et aspectus miri decoris et inuicem de-
 lectationis. Adhuc conuersus vide quali-
 ter sancti apostoli et amici mei precipui cum
 quanto amore summo honore in iudicialia
 residunt potestate. et qualiter martyres
 rutilant roseo colore: confessores radiat
 igneo lare fulgore: uirginesque emicant ni-
 ueo candore: tota denique celestis frequen-
 tia quomodo diuina affluit dulcedine
 repletur iocunditate. hic celestia agni-
 na simul iuncta cum ineffabili ducetes cho-
 ros leticia coram throno sua deponunt
 modulamina. Egrediens fluminis ipe-
 tus mentes ipsorum iebriat voluptate ora
 replet. O quam felix ciuitas ubi iugis so-
 lennitas. et quam iocunda curia que cure
 prosum nescia. Beati proinde et felices qui
 ad tantum conuulium sunt inuitati: qui ta-
 li consortio electione diuina interesse me-
 ruerunt. Sane in hac celestem patriam re-
 gionem gloriosam fidelis sponsa sine fine
 regnatura feliciter producet corpore tan-
 dem restitenda glorioso. coronam habebit in ca-
 pite auream et desuper coronam aureolam.
Discipulus. Dic queso pia dulcedo quod
 sit corona aurea: quidue corona aureola.
Sapientia. Per coronam auream pre-
 miu intellige essentiale: per aureolam ve-
 ro accipe accidentale. Accidentale pre-
 miu est quoddam gaudium de operibus
 a se factis que habent rationem victorie ex-
 cellentis: veluti martyrum triumphus
 gloriosus. doctorum etiam ac uirginum de de-
 monio seu de carne propria et mundo ex-
 cellens triumphus. Premiū vero essen-
 tiale consistit in perfecta coniunctione anime

cum deo in quantum eo perfecte fruatur uisio et
 amato perfecte. Nunc nunc desiderium infi-
 nitum nunquam satiabitur ad plenum nisi fue-
 rit abisso diuinitatis absolute immersus.
 sicque in illius summe trinitatis ac simpli-
 cissime unitatis perfecta fruitione tandem
 complete beatificabitur. Et quanto nunc per-
 fectius temporalia cuncta reliquerit. tanto libe-
 rius ad contemplationem spiritualium con-
 surgit. Et quanto plus se actibus mancipa-
 uerit spiritualibus: tanto illic feliciter abso-
 bebatur in abissum diuinitatis charita-
 tis et unus spiritus cum ipso efficitur: ita ut
 hoc quod deus est per naturam ipse efficiatur per
 gratiam. O quam felix anima que cetibus ange-
 licis sociata: quam christi nectare satiata queque
 summe trinitatis beatissimis amplexibus dulciter
 inseparabiliter inherendo fuerit coniuncta.
O ineffabilis pausatio: admirabilisque hu-
 ius suauissima dulcedo. Tu uero eterne
 sapientie discipulus mentis iam in excessu
 positus uelut alter beniamin adulescen-
 tulus refrigera paulisper cor tribulatum
 in hac quietissima pausatione huius iocun-
 distime societatis: quam nunc coram te cer-
 nis. Perpende quam splendidas habent fa-
 cies. quos opprobriorum et irrisionum impio-
 rum urgebat infamia et molestia verberabat.
**Extolle cor iocundum cum uoce gratula-
 bunda.** et hos ciues curie huius celestis
 et domesticos dei: uelut a longe salutan-
 do alloquere et dic in uoce. Ubi nunc op-
 probria exprobrant uim que quondam ce-
 ciderunt super nos: Ubi capita inclina-
 ta oculi demissi que grauitatem cordis
 vestri ostendebant: Ubi queso interio-
 res cordis mordentis angustie: Ubi ge-
 mitus et lachrye: ubi facies palida ac ma-
 tie confecta propter mille picula: Pau-
 pertas et egestas et omnis defectus quo
 deuenit. Quomodo siluit uox illa mise-
 rabilis qua gemendo dicere solebatis o
 mi deus quantum patior: quantum crucior: et ex
 animor et affligor: Ubi sunt qui nos de-
 spiciebant qui tribulabant qui labores
 nostros tulerunt et ad amaritudinem uel

tam nostram perducebant. Non audire plus vos adortantium ad pugnam et dicentium. Viriliter agite et pugnate cum hoste et mundo et carne. Itemque. Sumite scutum: arripite clypeus. pollite lanceam manete in castris. Nocte et die armati estote succinti lumbos vestros in veritate. Nec audire plus hec vos occulte exhortationis quam intra vosmetipsos tempore visitationis gratie habere solebatis dicentes. Nunc prepara animam tuam ad temptationem: ut cum spiritualis letitia abscedat. tristitia inordinata non absorbeat. Non auditur plus hec vos quondam vobis assueta. O mi deus ut quid dereliquisti me? Quare oblitus es mei: et quare contristatus incedo dum affligit me inimicus? Quin potius resonare audio in cordibus nostris dulciter hanc voces iocunditatis et leticie dicentem. Venite benedicti patris mei percipite regnum quod vobis patum est ab origine mundi. Ubi sunt omnes tribulationes et aduersitates angustie et miserie: et cuncta mala que in hoc mundo passi estis? O deus que velociter cuncta illa preterierunt: et sic sunt tanquam ea que non fuerunt. Adixit in modum cito comparuerunt: et cito disparuerunt. O mi deus piissime que incomprehensibilia et abscondita sunt iudicia tua valde a filiis hominum. Eia vos electi et dilecti filii altissimi ecce venit hora ut iam non plus fugiatis et abscondamini in angulis iduti vilibus tanquam humiles et abiecti omnique honore indigni et velut opprobrium hominum et abiectio plebis. Tanta namque gloria et honore estis coronati: tanta dignitate et excellentia sublimati in eternum et ultra. ut vestrum preconium nullus sensus queat extimare: nulla sufficiat lingua enarrare. O vos celestes principes: o nobilissimi reges et imperatores: o filii dei excelsi diuine consortes nature que immensa hilaritate facies vestre videntur perfuse. corda vestra que copiose et supereminenter cernuntur supereffluere

pre exultatione Serta desertis aurea ineffabiliter micantia. facie coruschi: indumento splendidi: cantu iocundi: sertis redimiti. O que dulciter intonant voces vestre dulcissime cum gratiarum actione dicentes. Benedictio et claritas et sapientia et gratiarum actio honor: virtus et fortitudo deo nostro in secula seculorum amen: cuius benignitate protecti: cuius misericordia saluati et cuius benedictione in eternum regnaturi sumus. Tibi laus et gloria in secula. Circumspice nunc et vide per girum regnum hoc gloriosum delitiis repletum: in quo cum christo gaudent omnes sancti. En hec est patria celestis mansio requietionis locus retributionis et regnum perbene felicitatis. Discipulus. O stupor et admiratio immensa de tantorum profunditate mysteriorum omnem intellectum transcendentium et soli deo plene cognitorum. O abyssus incomprehensibilis diuine profunditatis quanta in te latent mirabilia. O quid audio: quid video. quid denique in memetipso experio: magnalium dei operum: que nulla sufficeret enarrare lingua in ciuitate hac gloriose. Multa quidem gloriosa. de te dicta sunt ciuitas dei. sed nihil est ad ea que in te latent insignia vere nunc cognoui quia verus est sermo que sepius audiui super mirabilibus tuis et gloria tua. et non credebam narrantibus donec ipse veni et vidi oculis meis et probaui quod media pars mihi nuntiata non fuerit. Adagio est sapientia tua et gloria tua que rumor que audiui Beati viri tui et beati serui tui: hi qui stant coram te semper et audiunt sapientiam tuam et vident gloriam tuam. Et nunc rerum glorie liceat famulo tuo porrigere petitum culam domino suo. et ne confundas faciem meam. Addeat obsecro famulus tuus hic iuxta te diceps et non reuertatur in domum suam. Sigde valde bonum est nos habere esse. Audi quod seruum tuum humiliter coram te prostratum: et da nunc locum ad manendum tecum in ciuitate hac gloriose. Sap.

Nequaquam. Necdum enim completa est humilitas syon. necdum venit hora tua. Tempus pugnae tibi adest: non venit hora regnandi. Tempus istat merendi. non venit tempus remunerandi viriliter age quia adhuc multa tibi debentur pro fide christi certamina.

Determinatio quarundam obiectionum quae in precedentibus sunt omisse. Cap. xij.

Elicet sane hunc locum phoenice beatitudinis oculo purissime contemplationis id tibi monstratum noverris non ut ibidem pro nunc remanere debeas sed ut in omni colluctatione et aduersitate scias te huc convertere et cuncta tibi aduersa tollerabilius possis sustinere: et ut quae rulosus impugnatibus respondere valeas dicentibus. Quare via impiorum prosperat et cur deus in hoc mundo soleat suos castigare dilectos? Itemque ut respondeam querimonie tuae quam praedicta temeritate propositi contra me dicens: quia propter artitudinem viae quae ducit ad vitam non vult iter eos quos cum magno labore domino acquisisse gaudebas retrosum abissent. Nam si diligentius inspicias iuenies proculdubio quod haec res nimium consuetata est: nec tibi soli hoc accidisse sed et sanctissimis quibusque personis manifestissimum est. Numquid omnes perstiterunt qui per verba mea et apostolorum crediderunt? Vel nunquam hac ex causa paulus vas electionis et doctor gentium inuanum se cucurrisset et laborasse conquerit. Quinimo strenuissime discurrens ubique cum tanto labore et solitudine euangelium latissime gentibus praedicavit epistolas misit et tamquam nutrit filios suos fouit: ac nomen iesu gentibus et regibus portauit et filiis israel. Sed quid. Ubi sunt nunc ephesii et galathe atque corinthii propter quos se tam laborasse et plagis ac mortibus se frequenter exposuisse gloriabatur? Aut nunquam paulus et ceteri apostoli atque doctores ideo apostatione et animarum destiterunt salute cum proceperunt filios suos recalcitrasse et apostatis praesentibus praesentibus esse? Aut nunquam propterea segnius egerunt? Nequaquam. sed ubique verbum dei disseminantes: fructum inde praesenturum diuinae ordinationi ac voluntati commiserunt. Unde habes in actibus apostolorum. Et crediderunt inquit omnes quotquot praesentinati erant ad vitam eternam. Sic nimirum et non sicut gar arbores floribus et frondibus ornare consuevit: ut interdum florum tempore nec folium quidem in arbore quouis appareat: sed tota floribus honesta videatur pulchrisque coloribus ac gratis odoribus redolens sentiat. Sed cum ad expectatam fructuum praeductionem vetum fuerit: a plerisque arboribus hoc quod se pulchre oderat defluit et perit ut milesima pars vix cognoscatur manere. Sed et prudens paterfamilias multas habens in horto arbores propter casum unius vel plurium a plantatione non desistit. sed ubi arbor una ceciderit aliam subrogare festinabit. Ignoras quod lignum habet spem si praesentum fuerit rursum virescere et rami eius pullulant: sed et septies in die cadit iustus et resurgit. Stat sententia eius immobilis qui dicit. Mouit dominus quae sunt eius. Sed quae cognouit sensum domini aut quae mortalium poterit scire quae sint damnati vel qui eternaliter coronandi maxime ex frequentatione libri arbitrii et propriae voluntatis? Videas hunc de reclusorio veluti de christi consortio auersum a summo bono ruere in infernum eternaliter damnandum: illum autem de praesentibus exire corde contento et angelorum iuncti collegio eternaliter saluandum. Proinde indifferenter sermo salutis omnibus est impendendus. Nam quo minus credis gurgite piscis erit. Ideoque tibi ubique pendet at hamus. Siquidem ad multas lupa tendit oues: praedictum ut unam glorioso consummato cursu certaminis in gaudia domini sui intrabit quae ceterum milibus predicans vel unam animam lucrata domini suo reportauerit. Nec ideo minus gloriose si nullam: dum modo fideliter pro posse faciat quod facendum est pro salute. Nepe milles strenuus in certamine commendat si constanter et legitime certauit: etiam si domino suo non

nates: fructum inde praesenturum diuinae ordinationi ac voluntati commiserunt. Unde habes in actibus apostolorum. Et crediderunt inquit omnes quotquot praesentinati erant ad vitam eternam. Sic nimirum et non sicut gar arbores floribus et frondibus ornare consuevit: ut interdum florum tempore nec folium quidem in arbore quouis appareat: sed tota floribus honesta videatur pulchrisque coloribus ac gratis odoribus redolens sentiat. Sed cum ad expectatam fructuum praeductionem vetum fuerit: a plerisque arboribus hoc quod se pulchre oderat defluit et perit ut milesima pars vix cognoscatur manere. Sed et prudens paterfamilias multas habens in horto arbores propter casum unius vel plurium a plantatione non desistit. sed ubi arbor una ceciderit aliam subrogare festinabit. Ignoras quod lignum habet spem si praesentum fuerit rursum virescere et rami eius pullulant: sed et septies in die cadit iustus et resurgit. Stat sententia eius immobilis qui dicit. Mouit dominus quae sunt eius. Sed quae cognouit sensum domini aut quae mortalium poterit scire quae sint damnati vel qui eternaliter coronandi maxime ex frequentatione libri arbitrii et propriae voluntatis? Videas hunc de reclusorio veluti de christi consortio auersum a summo bono ruere in infernum eternaliter damnandum: illum autem de praesentibus exire corde contento et angelorum iuncti collegio eternaliter saluandum. Proinde indifferenter sermo salutis omnibus est impendendus. Nam quo minus credis gurgite piscis erit. Ideoque tibi ubique pendet at hamus. Siquidem ad multas lupa tendit oues: praedictum ut unam glorioso consummato cursu certaminis in gaudia domini sui intrabit quae ceterum milibus predicans vel unam animam lucrata domini suo reportauerit. Nec ideo minus gloriose si nullam: dum modo fideliter pro posse faciat quod facendum est pro salute. Nepe milles strenuus in certamine commendat si constanter et legitime certauit: etiam si domino suo non

obtinuerit triumphus. Sic et doctor gentium reposita sibi coronam iustitie gloriabatur: non minus quam si omnes hi quos conuerterat in vera fide et unitate matris ecclesie perstitissent. Nonnulli dubius hoc quod et experientia quoque in hoc casu docet: quod non nunquam doctoris animus plus affligitur labore et dolore ubi se ianiter putat laborasse: quam ubi se fructuose extimauerit egisse. In isto namque gaudens complaceat sibi in domino: in illo autem dolens anima sua ad seipsum turbatur: et in super toxicatis inuidorum iaculis vulneratur. Moyses qui a domino assumptus et eleuatus fuit ut populum suum de terra egypti duceret in terram promissionis: quot putas milia fuerunt hi quos eduxit? Et ecce de his duo soli peruenerunt: ceteri perierunt. Bedeon quem spiritus dei induerat ut populum a madianitis liberaret: multos ad se socios elegerat: ut contra eos pugnaret: nutuque domini apud aquas probati tot milia reiecti ac reuersi sunt: et soli treceti viri qui remanserant cum eo certamini se dantes hostes vicerunt. Isai multos elegantes habuit filios: solus dauid in regem eligitur. Sic multi reges iudaici populi inter quos omnes soli tres excelsa abstulerunt. Sic igitur per singula excurrere iuuenies te errasse dum ordinem vniuersi pulcherrimum et non nisi a diuina sapientia institutum in generatione et corruptione et libertatis arbitrii flexibilitate ad tuam voluntatem retorquere voluisti. Proinde decetero diligenter caue ne in futurum pusillo animo fias sicut tunc cum tuos confractos pedes et propter laborem vie inflatos oium conditori sursum porrexisti: et cur laborem et dolorem tuum non respiceret impatiens animo ostendisti: eo quod quaedam oculam per te a faucibus inimici creptam rursus reciduiare permisit: eo quod non potius ipsam de hoc mundo in seculo adhuc proposito existentem migrare fecit: neque te ac seipsum de eo qui eidem ruine occasionem dederat statim vindicauit: sed potius cogitabis quantum ego laboraui cum gentibus hu-

manum redemi: et tamen apud multos parum profeci. Cum et tunc quadam celesti illuminatione cum turbato animo me argueres: tale diuinum simplicitati tue habuisti responsum. Suficit discipulo si sit sicut magister eius. Si inueniens sermonem meum non seruaerunt: et nec vestrum seruabunt. Recole quod in celestibus castris lapides viuos honore et gloria precipuos non nisi tunctionibus et presertim multipliciter expollitos vidisti. Sed fortassis occulta cogitatione predictis obuiare contendis: asserens aliter fuisse olis atque aliter nunc: eo quod in his extremis temporibus charitas pene refriguit: et quod prophete sancti mortui sunt: miracula quoque pro magna parte cessauerunt: eo quod multiplicata sunt mala in terra. fideles quoque diuersi per se viuentes propter multos retrahentes difficilius sunt ad conuertendum: procliuiores vero ad reciduum: ideoque a tali fructificatione cessandum est. Ad quod ego. Quanto appropinquate iam mundi termino homines periculosius deficiunt et deteriorantur: tanto plus indigerent ut frequenter aliqua doctrina et gratia renouarentur: et quanto danabilius prophete sancti et amici dei obierunt: falsique prophete loco eorum surrexerunt: tanto magis necessarium est feruide docere: et per veritatem iam dormitante animam exponere. falsos autem prophetas appello omnes hos qui quod verbo dicunt facto contradicunt: sicut hi qui docent auaritiam fugiendam et ipsi pecuniam totis visceribus sitiunt: qui clamant gloriam mundi spernendam: et ipsi toto conamine vanos querunt honores atque promotiones: qui dogmatizant curiosa abijcienda et simplicia esse sectanda: ipsi vero curiositati excessiue deseruiunt. Et ut de alijs taceam videas plerosque tantam querere in vestibulis cultura: quas sancti patres ad simplicitatis ac innocentie signum ferre poteris suis mandauerunt: ut non minus quam secularis pompe imaginem preferre videatur. Videas hunc panem preciosissimo statum incedere: et rugas per scapulas de-

scendentes hęc ac plicas cętuplicatas cir-
 cūiacętes portare: vt toga philosophica
 Idut? et velut similitudo tēpli circūornat?
 pcedē videat: aliū No chirotechas hñ-
 tē i māib? et calceos strictos atq; rostra-
 tos et quasi ad saltādū aptos i pedibus.
 Quosdā at portātes tūicas nouitate q-
 dā dissolutas i forma et figura mō scēai
 deformatas: māicas scissas et adeo stri-
 ctas vt brachia nō nisi cū magno labore
 possint itrafr: tabulas eburneas opēden-
 tes: zonas sericas fulgētes et cetēa filia:
 q̄ leuitatē et dissolutiōez oñdūt: volētes
 p hoc placē mulierclis et displicē dō suo
 et ecclay platis oibusq; vtriusq; ser? ho-
 mib? hōestis. Quid putas cogitabūt hi
 ad quos tales pphete p eoz instructiōe
 mittūt: cū eos viderit n̄ vēiētes i sacco
 velut atiq; pphete fecerūt: s; cū scādalis
 et offēdiculis multis? Spnēdi vtiq; erūt
 dicef q; eis illd puerbiū. Medice cura
 teipm. Cui? n. vita d̄spiciē ait qdā: nō
 ē vt et doctria ei? d̄spiciat. O quot d̄tra-
 ctiōes et sublanatiōes ac irrisiōes hēbūt
 ab his q; foris sūt. O quotiēs et q̄ti deri-
 debūt illos. Nec i merito: pfecto nāq;
 res h̄ digna ē risu. Erubescere sydon ait
 mare. Dicef quoq; eis hoc qd̄ dixit de
 mon cuidā mōacho q; tēptabat de lōgo
 palio portādo: qd̄ cū h̄re nō posset. mat-
 ta p palio i duebat. At diabolus seden-
 do itro sup caudā matte quā traherat
 p se dixit frī. O mōache si pl? posses vt
 q; et pl? facēs. Nōne merito excusatio-
 nē pferre pnt d̄licij sui q; p regno t̄pali
 ptedūt: dū h̄ filia ē i paupib? et abiectis
 h? mūdi hoib? tā crebro sine tergiversa-
 tione fieri d̄spitiūt? Nō ē si litigant
 illi ifelici: et et cōtētiose p iperio: dū tan-
 ta lis ē de paupe regno. Q; si hec curio-
 sitatis abusio in solis eēt subditis: facili?
 morbo tā cōtagioso remediū adhibēt.
 Nūc at multi q; ceteris Nō et exemplo
 p̄ire d̄berēt hoc idēz facē imo q; dāna-
 bili? est hoc ip̄z d̄fendēnō verēt. Hoc
 eim qd̄ arrogātie vel curiositatis ē hōe

stas vel vtilitas eē ab ip̄is vana rōne cō-
 tēdit: dū h̄ vel gratis dat vel diu durat
 pbat. S; phdolo: h̄ ē prudētia secula-
 ris: sapia alalis diabolica: dū vtilitas tē-
 poralis bono p̄ferē spūali. Quid igit? fa-
 ciet pusill? grex vascula ifirmiōa ser?. s.
 femine? cū viderit virules aios ad tales
 nugas d̄ductos? Utiq; dū cet? pastor p
 abrupta gradit: necesse est vt i p̄cipiciūz
 grex seq̄t. Antigt? eiz n̄ solū fiebāt exho-
 tatiōes d̄ necessarijs ad salutem: s; toto
 posse opa superrogatōis extollebāt. Et
 hec pietatis exercitia fidelib? suadebāt
 tāq; ea p q̄ saluti necessaria q̄modi? acq-
 rebāt: et acq̄sita p̄seruabāt. Nūc vero
 pleriq; talia silētio trāseūt: timētes ne si
 ligua aliud q; vita sōaret: notā ihōesta-
 tis incurrerēt. Et qd̄ dānabili? ē: nō so-
 lū. n. h̄ admōm vtilia omittūt: s; ea faci-
 entib? ac suadētib? molestias quas pnt
 iferre nō desistunt. Sic hieremias scūs
 auersioez isrl? pp̄ p̄cā ppli i p̄rio futurā
 p̄dicēs dū cathenā lignēā iusu dñi eis
 obtulisset vt facili? eos ad p̄nias mouerē
 posset: falsi pphete obstiterūt et cū mul-
 tis iniurijs cathenas ligneas p̄fregerunt
 dicētes. Pax par et nō erat par. Nōne
 d̄ hoc optie pphetauit q; dicebat: q; mi-
 nima negligit paulatiz d̄fluit? Et hūc fle-
 biles d̄fectū iuēies nō solū i his q; velut
 aqua cetēis i cognitiōe alti? volasse co-
 gnoscūt: s; et Nilil? i vitulo typico q; se
 spētenuf hūiles et seruiles p̄sonā oñdere
 p̄sueuerūt: copiosissime at i leone q; rugi-
 tu et clamorib? aures catuloz suoz ip̄le
 d̄ i eoz suscitatiōe: quartū at aial my-
 stice acceptū. s. hō diutina d̄fectiōe itim
 ifirmatū vt d̄ eo iā q̄si despatus eē nlls
 dubitet q; tā māifeste videt q; sibi illi-
 ta liceāt cūcta: et absq; tiorē abulet post
 cordis sui desideria. Cetē quoq; creatu-
 re, i ātris et filijs seorsuz p̄morantes cu-
 rijs ac vrbib? renūciātes seculares vrbā-
 nitates resumē et iduē tā studiose q; pi-
 culose icipiūt: vt iā phdolo: vix sit loc?
 ad fugiēdū cū appropiquāte mūdi ter-

mio inimic^o hō rethe suū expādē ⁊ zī-
 zania seminare nimis festiet. Sti p:us
 mortui q̄ iā in dño mortui sūt. Recole
 sc̄m notabile qđ accidit cuidā ex p̄dcis
 qđ dū in p̄phetādo vel exhortationē sa-
 lutareꝝ hoib^o faciēdo exclamationē fa-
 ceret nō modicā d̄ hoc. s. qđ charitas ⁊
 affect^o hoīꝝ multoꝝ ad dū ⁊ sc̄s eius
 d̄feciss^o: ⁊ qđ x̄ps suā mariā magdalēnā
 vltra i mūdo n̄ iuēiret qđ sibi tot oblega
 faceret vt oliz: p^o cōpletū sermōēꝝ quō
 qđā domicella ip̄m adi: t: eiꝝ substōa-
 cando dixit. O s̄ si magdalēa nūc sicut
 olim iuēiret suū x̄pm: vt iꝝ x̄ps nūc quo
 qđ sicut oliz iuēiret suā mariā: itelligēs
 qđ si qdam de p̄phetis p̄dcis eēt sicut
 d̄bent: adhuc eēt qui eos cū oī deuoti
 one suscipent. Porro dū hāc purā Xi-
 tateꝝ q̄ vitia palpare nō nouit sermone
 qđez tēpato s̄z admodū p̄stāter in me-
 diū p̄fero: video te mēte p̄sternatū: tim-
 tem ne forte hoc qđ tecū secreto p̄fero:
 dū ad aures eoz qđ talia agūt puenerit:
 negligat: aut certe min^o gratāter reci-
 piat. Hoc est ergo qđ displicet: hoc est
 qđ te rephensibilem reddit: qđ te nimis
 timendū esse video i his q̄ multoꝝ ad sa-
 luteꝝ esse cognosco. Quid es? Jeremias
 nō es: p̄pheta nō es. S̄z qđ: Hō p̄cō: ⁊
 armentarius vellcās siccomoros: verū
 tamē missus ab eo a quo ⁊ ille: qđ ⁊ no-
 men ⁊ p̄fessio tua attestat a sūmo vica-
 rio iesu x̄po p̄firmata. Quare formidas?
 Et si uanis ac dissolutis displicebis: tam
 multis qui in leuitate animi nō ambu-
 lant s̄z s̄m sanctorum instituta patrum
 honeste cōuersātur ac seipos ⁊ multos
 alios deo lucrantur placebis. An queris
 adhuc hoib^o placere? Hoc dico nō quī-
 dem singularitates approbans s̄z cōi in-
 cedendū via bonū esse diffiniens ⁊ atte-
 stans. S̄z heu ipsum quod oliz singula-
 re fuit nunc commune incepit esse: ⁊ qđ
 nūc singulare est quōdā erat. Nec
 d̄z fidelis ⁊ prudens discip̄s iō a ceptis

desistere: qđ cāris te audientes nō h̄fe:
 ⁊ itez qđ hic sermo me^o nō capiat i eis:
 eo qđ nō cōtineat qōnuꝝ subtilitates aut
 sermonuꝝ p se loquētūꝝ utilitates tpa-
 les: que sola iā tanq̄ honoris p̄motiꝝ
 vel t̄p̄alis lucratiua cōmodi cari^o ample-
 ctunt^o ⁊ p̄tiosius cōparantur: ⁊ in vsu a
 multis habent alijs neglectis: p̄ns autē
 volumen soluz cōtineat lamentatiōes ⁊
 carmē ⁊ vbe: q̄ mentes vitijs torpentes
 excitāt. ⁊ corda sursuz subleuāt ad diui-
 na. En ezechielem dominus ad popu-
 lam mittit dure ceruicis: dicente domi-
 no: ip̄i non audient te: qđ nolunt audire
 me. Mittitur sanctus p̄pheta: ⁊ tamē
 ante qđ mittatur se nō proficere predici-
 tur: vbi ⁊ domini pietas perpenditur: qđ
 vult omnes homines saluos fieri ⁊ s̄me
 dise salutaribus non carere: ⁊ iudeorum
 duritia reprehenditur qui beneficijs dī
 ingrati in sua obstinatione permanserūt
 Attende nihilominus ieremiam prophe-
 tam: qui cum librum legis domini scri-
 psisset ⁊ hic a rege nequaquā accepta-
 tus sed scalpello scribe scissus ⁊ in ignē
 proiectus fuisset: pro tanto non destitit
 sed huic aliuz ad iussuz domini scriben-
 do continuauit. Qđ si nec istud quidem
 attendis saltem iuxta consiliuz cuiusdā
 sapientis tibi metip̄s tuisq̄ canas: si au-
 res sunt surde ceterozum. Sic igitur ab
 initio mūdi diuersi homines sancti ⁊ a-
 mici dei altissimi multa aduersa sustinē-
 tes ⁊ patienter omnia ferentes premia
 que vidisti meruerunt eterna: modo co-
 ronantur ⁊ accipiunt palmam. Datet
 ergo ex premissis qđ bonū sit seruire dō
 magisq̄ mundo: ⁊ qđ iocundum sit ama-
 re celestia q̄ terrena ac peritura. Di-
 scipulus. Ad hec omnia virtutem me-
 am multum excedentia quid responde-
 am omnino non habeo: nisi qđ digitum
 ori meo superpono: ⁊ imperfectum me-
 um tue benignissime voluntati ⁊ perfe-
 ctissime maiestati commito: hoc solum
 d̄ ij

subinferens de tua gratia: q^o stulti sunt
 & insipienter loquentibus similes qui amo-
 rem tuū p^{ri}osissimū & amorē mundi va-
 nissimū adinuicē cōparare tēptant. Nā
 velut ignobiles in sentib⁹ eē p^o delitijs
 cōputāt: cum & rō eoz vana sit: eo q^o ex
 multitudie tali hūc. s. mūdum diligen-
 tium: amorē ipius approbare & ex pauci-
 tate tibi amore pfecto iūctorū amorē tu-
 um iprobare nitūtur. **P**hdolor: ceci sūt
 & duces cecoz. Magis eiz ex hoc oppo-
 situz q^o ppositū faciliter pbat: dū pstat
 multitudinē nō rōne regi: s; magis affe-
 ctu duci inordiato. Errasse p^ode me ni-
 mium cognosco & cordis cū dolore ac-
 cuso: eo q^o minia q^oq; laboris exercitia
 p salute p^{ri}mi facta multuz pondera-
 ui: & q^o tam impatiens fui i aduersis. **O**
 q^o misericorditer parcis: cū hec aduersa
 tribuis: & q^o seuerē irasceris: cū semp p
 spera elargiris. Amabilis ē tua p^{ri}na co-
 rectio. Quē eim diligis corripis: & quasi
 pater in filio cōplacet tibi. Nullus p^o que-
 ratur q^o tuozū oblit⁹ sis tribulatozū: qui
 quin poti⁹ obliuioe eterna hoz oblitus
 es quibus nūc ad modicū p^{ri}is: bona q^o-
 dam modica eozū remunerādo: s; eos i
 eternū dānare vis: eoz mala. s. opa sine
 fine puniendo. Dignū igitur valde esti-
 mo vt hi aduersitate cōtinua p^{ri}mantur:
 quos tātis miserijs carere & tā imensas
 gloriam possidere decreuisti.

Quā vtile sit seruo dei in hoc mūdo
 multas sustinē tribulatiōes. Cap. xiiij.

Cōsolamini cōsolamini p^{ri}le me⁹
 dicit de⁹ v^o. **A**im⁹ qdē spūaliter
 egrot⁹: mūdāis varietatib⁹ plusq^o
 oportuit subiect⁹: dū noctē aduersitatis
 p^o diem incurris; p^{ri}spitatis remediozū
 oblit⁹ p^{ri}missozū: cepit rursus anxiari &
 corde mestissimo aīaz suā corā deo effū-
 der⁹: & q^o passus fuerat aduersa quodam
 affectu p^{ri}passiōis tāq^o carbones desola-
 tores corde ignito ad memoriā reuocar⁹
 & lachrymas effūdere vehemētes. **C**uz
 aut discipulus sapie nō h^oret ad manas

vñ spūm in aduersis p^o xpo laborātē re-
 foueret: ecce ei desiderāti & suspirāti iu-
 uenis quidā pulcherrim⁹ i visioe astitit:
 qui sibi istrumētū qdā musicale: quod
 psalteriū d^o cruce signatū ad man⁹ por-
 rerit: mētēq; ei⁹ iterato sūtijs spūalib⁹
 secūdauit: p^{ri}cipiēs vt iocūde & sapienter
 psallēt: & corda tristia seu merētia i d^ono
 deo suo letificaret. **S**z & mlti varijs aīe
 lāgorib⁹ ac ceteris icōmodis laborātes
 ei p^{ri}pius assistētes ad solatiū laboris sui
 hoc ab eo fieri hūilr supplicabant. Qui
 accepto de manu ei⁹ psalterio ad se re-
 diens & ppositū itelligēs corā suo egro-
 to carmine assumpto a d^ono p^{ri}phetico sic
 erorsus ē. **C**ōsolamini cōsolamini p^{ri}le me
 us dicit de⁹ v^o. **C**ūq; hec & similia cōso-
 latiōis verba ad leniēduz dolorem aīmi
 merētis depromeret: noluit cōsolari: sed
 magis ac magis tristari cepit. Verba nā
 q; dulcia dū mero: in cursu ē corda tri-
 stia iterdū reddūt tristiora: sicut & armo-
 nia (vt fert⁹) letū reddit letorē ac tristē
 tristiorē. **S**ic & aīmus deuot⁹ diuio fla-
 grans amore q^oto suau⁹ diuiani p^{ri}ntiaz
 post p^{ri}bationē amarā in se expit: tanto
 plus tot⁹ i lachrymas ex iprouisa leticia
 resoluit. **E**odez mō accidit in pposito:
 vt aīe languētī mā gaudioz in occasio-
 nem verteret⁹ tristitiazū. **N**ā qui potius
 ridere debuerat: flere cepit supra modū
Interrogat⁹ aut cur fleret vel qdā ha-
 beret: respōdit. **D**imitte me vt fleā dolo-
 rem meuz: q; aīa mea valde in amaritu-
 dine ē. **Q**ui dixit mihi. **Q**uid passus es?
Dic mihi. **E**t respōdit. **E**n ego ifelix in
 annis adhuc adolescētie constitut⁹ abij
 amicā mihi assumere: vt eius leto p^{ri}frui-
 tus cōsortio vitam agerem felicē. **E**t cū
 multas vidissem: & optionem inter has
 hēre: vna ceteris pulchrior vt mihi vide-
 batur cōplacuit oculis meis. **Q**ue blan-
 dis sermōib⁹ & amplissimis p^{ri}missiōibus
 se mihi exhibēs ceteris oib⁹ spretis i eā
 cōsensit: ipōsam mihi assumpsi. **E**t cū nō
 diu apō ipam māsissem: & me salutem

magnā eius ex cōultu hūitū sperare: p̄dolo: de aīca scā ē inimica: agn̄ in leonē mutat: et tota vita n̄ra ipsa mediante dolore et miseria replet. Duz. n. in domo mea securus vt putabā residere et velut arbor frōdosa necdū matura in rta salices torētis ramos expādere inciperet ac fructificare: hec quaz aīcā estī mabam manū suā extēdit d̄ me: et flores teneros alḡ ore hiemali p̄tritos arefecit: frōdes auulsi: ficuz decocticauit: et dum adhuc ordire succidit me. Hostes ipsa d̄ me crudelissimos suscitauit: qui me nocte et die affigētes oīo non parcebant. Quib̄ dū cupem resistere corū frequēti insultu nimis afflic̄ corpe cepi languere iuuenili: et aīm̄ gaudens tristitia multa p̄tabescebat. Post hec dolorem addens dolori et vuln̄ vulneri apponēs parentē dulcissimū vnicū cordis mei tpale solatiū quez velut aīam meā diligebaz: ipsa mihi abstulit: et me desolatiū reliq̄t. O si vidisses in tpe illo quam lachrymosis vocib̄ flens et eulās susperī in celū petēs vt irā suā misericors deus in māsuētinē p̄uerteret: et ab afflictione miseri manus suas grauissimā paul̄ per releuaret: p̄mota fuissent pia viscera tua. S̄ ecce qd̄ et cū lachrymis tibi dicere cogor: furores suos p̄tra me h̄ quā p̄fat̄ sum crudelissima sp̄osa exercuit in hūc modū. Nam duas solas oues relictas hūi simul de scutela mea edētes et piter meū bibētes: et vilitati mee vtcūqz subseruētes. Et dū minime putarez venīt lupi vesptini ouiculas rapiūt et diripiūt: oī morte corpali infelic̄ eas laniantes. Qd̄ cū flens et eulās post eas cucurrissez: vix tādez magno cū labore partem aliquaz morticinij vī extorsī: quō si pasto: duo crura pecudis eruat de ore ledis. Qd̄ vidēs aduersatrix mea manū suā in sanguie cruētato mortuoz p̄dcōrū tinxit: et me in faciez tingens atqz sanguie aspgens opprobriū me inspiciētibz dedit. tribulatiōes morte ifeliciores imi

lit: et claritatem incerne micātis extirrit. Vocē iocūditatis abstulit: ac leta et cara vniuersa tulit: doloub̄ seuissimis et incredibilib̄ cor meū a sumo vsqz deorsum p̄ulnerauit. flebāt tunc multa p̄corda q̄ hec videbāt: et alii ingemere nonnulli p̄cutiētes pectora sua: vehementissime afflictioi p̄patientes. Quidā aut̄ illic stātes subsanabāt miserū mouētes capita sua: ac ei qd̄ patiebat̄ ip̄opantes. Quid multis morer? En tribulatio hec seuēs intātū fualuit vt ego mo: s̄qz vno tū vt ita dicā gradu diuideremur. Nec adhuc destitit hec quā marie diligebā: s̄ istis tribulatiōib̄ nouas p̄tinuit. Et eim̄ nemus folioz viriditate venustum cū magno laboz et studio a pueritia n̄ra plātauerā cathedre honoris p̄tentiuuz: de qua gl̄az et honorē me receptuz sp̄abaz. Cūqz iaz tps̄ adēēt vt meo fruerer labore: cathedra subuertit̄ et nem̄ in alterī cuiusdā redigē d̄mū: et labor om̄is p̄dit̄ ac finis intētus frustra. Et sic velut in altū eleuās allisit me valde. His malis adhuc recēter trāfactis magnam multitudinē quozdā velut serpētium et aīaliū venenatoz p̄citauit aduersus me que vehemētissimo ipetu me inuaserūt nūc simul nūc diuisis me affigentes. ff̄ tūc erā leonū et socī scorpionuz. Canes rabidi aduersus me latrabāt: scorpiones a secreto vulnerabāt: serpētes quoqz v̄to fetido i me sufflabāt et sibillabāt: et faciem meā p̄spuē nō v̄ebāt. Sicqz oī gnē penaz me ledētes et illudētes vitaz meaz ad amaritudinē p̄ducebāt. Quid plā? Tps̄ nō sufficēt si singula aduersatrix mee flagella qb̄ me vsqz ad hāc horaz castigauit vellē enarrare: s̄ dico cū p̄pbeta. Secretū meū mihi secretuz meū mihi. Nec autē ex abūdātia cordis p̄p̄ vocē iocūde p̄solatiōis tue de plēitudine cordis sil̄ cū defluētib̄ lachrymis violēter eruperūt. Nec cū discip̄is audisset: itellerit mysteriū eē despōsatiōis eterne sapie que suos amatores tpalib̄

tribulatiōib' puenit pbat' & pbatos si-
bi i aitiā copulat' & quers' ad eā dicit.
O diuīe sapie abyss' iscrutabilis: o toti'
pietatis pellag' itermiabile qre sic affli-
gis diligētes te & te modicū curātes col-
lo pmittis iccedē recto? An ignoras tuq
es plasmator: oium ifirmitatis hūane de-
bile nūmū eē fundamētū: & q corp' qd
corrupt' itm aggrauat aiaz vt nō possit
sp ca q rētura sūt inspicē: s; cogit' ma-
gis ad ea q i p'spectu sūt icliatiōez hēe?
O clemētissime de' tribulationes n'ras
clemēter p'sidera: & virtutē patiēti p'ra ac-
tuis gratissimis p'solatiōib' corda inuali-
da ex alto p'firma. Sapia. Hymnu-
lus rēter p'gēt' m'nū refugiū qrit: ca-
p'ice vbera petit: s; cū ad icremēta d'bi-
ta puenit lac defens cacumia mōtuz
petit: iter lilia pascit' & gregi suo libē so-
tiaf: puerula iura lacti debita ānoz iam
maturitate trāscēdisti: t'ps ē vt ablacta-
t' a lacte auulsus ab vberib' nūero viro-
ruz fortū adiūgaris. Exēplo igit' eoruz
disce qd acē deas & q' patiēter p'cta ad-
uersa debeas sustinē: vt piter & tu tribu-
latiōib' pbat' eoz nūero cum gaudio
sine fine sotieris. Ascēde igit' ad cor altū
sursuz erigē & post tergū respice & vide
turbā inūcrabilez oium scōz q a seculo
sūt: & aiaduerte: qm oēs qui mibi singl'r
placuerūt singulares quoq; i tolerantia
aduersitatū p'bat' extiterūt. Et vt de ce-
teris quoz ifinit' ē nūer' fileaz: ecce ad-
man' ē puer citharista vir fm cor dei.
Quātas ondisti mihi tribulatiōes mul-
tas & malas: & quers' viuificasti me: & d'
abyssis terre iteruz reduxisti me. Joseph
futur' egypti dñs a frīb' suis vedit' & a
muliere ifamatus carcerali custodia mā-
cipat' fuit. Silētiū nūc p'raseo abraam
bñdem dñi: moysen electū a dño: & cete-
ros p'iarhas p'phas & aicos dei altissi-
quoz lōgaitas spei nō imerito speculuz
patiēter eē debēt & te cordatū reddē in
aduersis. Interroga gnatiōes singulas
& ānūciabūt tibi: maiores tuos & dicent

tibi. **M**estern' qppē es ignorās itroitus
& exitū tuū: & videbis q: ridiculū ē quod
patēis: si qd patēis d'bite librare & patz
passiōib' voluēis p'parare. Ecce **I**saias
grāz nobilitate isignis serra lignea sec-
cat': **J**eremias i vtēo scificat' q diē ho-
mis nō p'cupiuit lapidib' obrut' p'crema-
tur: **E**zechiel crudelr excēbraf: **D**aniel
vir d'siderioz i lacū leonū p'icif. **T**res
puēri camio ignis tradūt: **J**ob exēplum
patie i man' iunici tradit'. **T**obias ecce
catur. **M**achabei cruciatib' exq'sitissis
iterēpti sūt: & hi qd p'ies bōa t'palia i re-
p'missioe accepāt. **D**oro ab initio na-
scētis ecclē regnū celoz vim patit': & vio-
lētū rapiūt illd. **N**ōne vides ap'los aicos
meos charissios i hoc mūdo degē: & fa-
me ac siti: frigore & nuditate laborāf car-
cerib' & plagis ac mortib' se exponēf &
oib' vite p'ntis laborib' & angustijs sub-
iacef: nec deficef in tribulatiōib': nec q
rulosus isister vocib' velut tu facis: sed
gaudēf in p'tuclijs in tribulatiōib' letāf:
Scōs quoq; martyres q's audeat respi-
cef: & desidios' & q'ulosus eē q ludibria
& verbera expti: vicula & carcēs p'pessi i
nūera tormētōz gnā passi gl'osissime co-
rōati sūt: **C**ōfessores ac **N**gies lōgū du-
cētes martyriū corpa sua cū vitijs & p'cu-
piscētij crucifixerūt. **Q**d fecit alexius?
Qd pass' ē eustachi'? **Q**d dēiq; adhuc
hodierna die p' totā fidei spatiosaz lati-
tudine p' amōz dei patiunt' iuuenes ac
virgines: s; & p'ugate ac vidue duotissime
q' magnitudo tribulatiōum si cognita
eēt silētiū ori tuo q'uloso iponēf? **N**ō-
ne ad mēo: iā r'uocat' exēplū valde mēo-
riale de feia p'ugata dō deuotissima q ve-
niēs in p'fessioe tibi apuit q'lr viginti ānis
cū m'ito suo vixerat q nō vt hō s; velut
leo ferocissim' gladio euaginato ipsam
multoties ipetierat: & inūeris verberib'
& p'tuclijs mulierē scāz atq; pudicā fla-
gellauerat: intm vt singul' horis ad aspe-
ctū viri sui mortē phō:escēt iprouisaz: q
oia deuota feia patiētissime ferens: nec

murmurās aut clamās p salute ipsi-
mi tibi orādū tam deuote supplicabat?
Mōne tūc sursum rēspiciebas ac pect' tun-
dēs corde. Necūdo pclāsti: te nihil pati
sz otiose vagari? Idē ea adhuc restat
loc' vñ tibi mell' pcludat. Achillē cōdis
tui i mediū pfero: collatiōes v3 r vitas
p3z q3s quotidie legis ac relegis: r a qui-
b' nec ad modicū libēt diuelleris. His
diligēter p'spectis satis mirabile ē si nō
tūm i eo p'fecisti: vt patiaz didiceris i ad-
uersis. Ubi ē tu' arsenius? Adacharius
quo duēit? Oblit' es antonij paulū r hi-
larionē piecisti? Cōgrega displos cordis
tui r reiscē p'm diuissimoz q i tebaida
r egypti ptib' ac cetēis hēmi locis d'gē-
tib' r access' motiū: p'rupta petraz: āfra-
ct' siluaz petētes: hōidā vastitatē d'ser-
tissimi hēmi q'sierūt: ibiq3 hūanis aspe-
ctib' semoti inūera aduersa tolerantēs:
pctis admirabilē duxerūt vitā. Mōne e-
rubescis cū hos p'spicias r sotietati eozū
ānnerari toto mētis affectu p'cupiscis: r
q' eoz sufferētias vl' i modico imitari n̄
vis? Uis iter tot strenuissimos viros de-
fidios' eē: r sōnolētia torpescere? Absit:
Absit. Tps iā p'terijt. Ecce i virū iā mu-
tatus es: abijce amodo puēilia r p'para-
te ad bella robustiōa. Disci'. Vere
tātoz mēoria p3z tāq3 musica i cōuiuio
vēiet: i oī aīa tribulata suauit' melle idul-
corabit'. Cū hos viros glōsos celestis au-
le mīlites eximios r eoz gesta stupenda
paup vermīcl's oclō cordis itueoz: p'fco
me nihil eē nihilq3 pati me cū gēitu cor-
dis exclamo: sed r si aliqd tristabile me
h're putabā: ad eoz aspectū pdo suauit'
q3 respiro. Sz vellē scīr vtz īfortūia ca-
sualia r tribulatiōes iuolūtorie vel salu-
bres vel ēt meritoie existāt: r itē q'r ami-
cos poti' adūsis q' p'spis soleas exercē.

Sapia. Una interrogatiōe tria vt v3
dubia tibi soluenda poposcis: v3 d' casu
d' mō r cāis tribulatōuz. De p' fixā hāc
venas sniaz q' nllā rribula' sicut nec q

cūq3 ali' euēt' fortuit' pōt d'ci casualis
relat' ad p'mā rez cāz: l3 p reductionez
ad hāc vel illā leges casualitatis icurrat
Uñ quis tibi occurrēs aduersitas ei' nu-
tu r puidētia gerit' cui' virtute cuncte
res create sūt r in suo eē p'seruāt. Idō:
ro de iuolūtarijs tribulatiōib' scire dēs
q' l3 iuolūtariū īq'stū hōi nō sit merito-
riū: verūtū si prudēs aīm' hoc qd iuolū-
tarie illatū ē volūtarie pati voluerit r vo-
lūtate hacten' rebellez ad Ngā del' icli-
nauerit virtutē faciēs ex necitate: haud
dubius qn salubre ac meritoriū fiet hoc
qd añ pestifex videbat': r ad' spūale vir-
tutū p'ficiet icremētū. Sic re vera dī sa-
piētia inūeros a p'ncipio mūdi ad se iui-
tos trahit: r rebelles itrare p'pellit. Sed
q're electi vt plimū hic aduersis dep'mā-
tur hoc in p'mptu p' rōne hēas: q' cum
p'ni sint sēsus hōiuz ad malū ab adole-
scētia sua sepiēda ē via electoz spinis tri-
bulatiōnū: ne noria delectatio māz p'be-
at deliquēdi: sz dū elect' q' q3 i imis cō-
tinuis tribulatiōib' p'niūt: ad sup'na tēdē
ēt inuit' cogat'. Discipulus. Tribu-
lationes tēporales qdem ac salubres eē
nō discredo: si modum r possibilitatem
patientis nō excedant. Sed ecce eozum
presētia afflictīua tam vebemēter an-
git r mouet: vt interdum quoq3 virtutē
humanam excedere videantur. Sa-
piētia. Hic mos cūctorum solet esse
miserorum vt flagella sua aliorum fla-
gellis estimēt preponderare: r sua dā-
na sentiens magis defleat q3 aliena: r q
se putat hac specie flagelli supra modū
pregrauari mutata specie eadem diffi-
cultas querimōie remaneat. Unde om-
ni exceptione semota voluntati diuine
te subijce: r flagella eius suscipe cum af-
fectu. fidelis enim deus qui non patie-
tur temptari suos sup'amodum sed fa-
ciet cum temptatione prouentum vt pos-
sint sustinere. Quid igitur adhuc tre-
pidas? Quid times? Dissimulus nāq3
d' iij

est ut velit: sapientissim⁹ ut optie nouerit
qd expediat p vnoquoqz: r potentissim⁹
ut vbi hō ex se deficit suppleat man⁹ oī-
potētis. Igr iacta cogitatu tuū i dño: cō-
mitte te deo: crede te deo: omnes solici-
tudines in ipm pice: qm ipi cura est de
te. Accede r dic fiducialiter ad ipz. Ipr
mi n̄ mea: sed tua volūtas fiat. Cū at tri-
bulatio aduenerit exi obuiā tāto hospiti
benigne eā recipiendo r dic corde iocun-
do. Bñ veniat amica mea tribulatio.

Disce⁹. O de⁹ q̄ facile est h̄ dicē et
q̄ difficile vba factis p̄pensare: qz tribu-
latiōz p̄mentiu seua vulnera sūt valde
afflictiva. Sapientia. Si tribulatio-
nes nō affligerent: tribulatiōes appellari
n̄ valerent. Tribulatio dū p̄ns est mestiti-
am p̄stat: cū at p̄terierit r victa fuerit: sū-
me letificat. Breues h̄z amaritudines r
lōgā cōsolatōz. frequē tribulatio p̄suetu-
dine tādē vicif. ut iā quasi n̄ eē tribula-
tio aut leuis eē videat. Qui. n. mōstris af-
fuet⁹ ē mōstruosa min⁹ curabit. Die dul-
cedis imēsa copia iqtū h̄ n̄ eēt tibi ado-
mētoria: nec tāta laud digna. q̄tum ex
feruida charitate tribulatio patiēter per-
pessa. En plēs iuenim⁹ q̄ p̄spis successi-
b⁹ elati deciderūt: q̄ q̄ adūsis fracti a p̄po-
sito spūali corruerūt. Dēiqz si i astrologi-
ca disciplina flores r oīuz libaliū artiu
secreta penetrare: si cūctos rhetores
ac dialeticos faciūdia r argutijs p̄ires: h̄
oīa n̄ tm̄ ad bonā tibi vitā cōferrēt q̄tū
h̄ vnum necessariū. s. ex charitate d̄ cor-
de puro r p̄scia bōa r fide n̄ ficta te ipm
deserē: r totū te dō i oī tribulatiōe cōmit-
tere eiusqz volūtati parē patiēter. Mā il-
lud bōis r malis cōe ē: istud at solis ele-
ctis iēē potest. Tāta ē p̄minētia eterne
glorie ad tpales r trāsitorias passiōes ut
diligēs p̄scrutator debēt poti⁹ eligē mul-
tis ānis i fornace ignis ardētis velle torq̄-
ri q̄ minimo p̄mio i futurū sibi reuato
velle puari: qz labor cū fine merces sine
fine. Disce⁹. O sūma r ineffabilis pie-
tas q̄ suauissime r poptie organa h̄ reso-

nāt i aure tristio: i. O mira circa nos tue
pietatis dignatio eo qz circa hoīez mise-
rū ac desolatū sic apponis cor tuū: r qz
sic dignaris linire, dolētes r cōsolari tri-
stes ac merētes. Te namqz sic dulciter
psallēte aīmus tristitia p̄sus alleuiat et
tua celestis modulatio, spūz tristitie men-
tē exagitātē saltē ad tps fugat ut leuius
qd patit ferat. Qz si ēt dare⁹ optio mal-
lē poti⁹ aduersa cōtinue pati r tua cōsola-
tōe dulcissima sic refoueri: q̄ aduersis ca-
rere r vinctōez tuā p̄tiosissimā n̄ habere
Eia age nūc qd cepisti: quia, se nihil pati
estiat: cui tā dulciter eterna sapia i adū-
sis citharizat. Sapia. Audire vis ci-
tharā spūalis musice pulchre resonātes
Sursū erigere r p̄tiosū fructū tpaliū ad-
uersitatū diligēter attēde. Sicut. n. i ci-
thara corde p̄portionaliter p̄tēse sonum
reddūt suauē: sic elect⁹ q̄sqz: dū aduersi-
tate p̄mit quasi vi qdā extra se tēdit et
ad reddēdā dulcē ac celestē melodiam
pleni⁹ hilitat. Sciēdū q̄ qz tpalis tribula-
tio ab h̄ qdē mūdo isanissimo vilipēdit
a sūmo at iudice deo p̄tiosa valde estia-
tur. Ipa irā iudicis extinguit: r ei⁹ seueri-
tatē i amicitia r benignitatē cōtit. Qui
aduersa libenter p̄ deo patit tpo passo
assimilat r iō ab eo tāqz a cōsili neru di-
lectōis p̄cipue p̄strigit. fruct⁹ ei⁹ balsa-
mitic⁹ i putribilē p̄rat vigores. Sicut stel-
la matutia solis vicinū huic mūdo p̄nū-
tiat ortū: sic tribulatiō hoīs similiter facit
Mā ipi⁹ sup̄celestis solis aīaz tribulataz
inuiser⁹ volētis iocūdā d̄mōstrat p̄pigra-
tē: r internā arguit cōsolatōz subseqntez
Et sicut nox tenebrosa diē p̄cedit lūiosā
r hiemis aspitas estiuale aīcedit iocūdi-
tatez: sic bonarū mentiū internā eternā
qz ipsa p̄ire solet p̄solatōz. Sicut arch⁹
resulgens inter nebulas glorie signū est
die pacis ad gen⁹ hūanū: sic tribulatio se-
uies signū ē diē p̄pitiatōis ad aīuz p̄tri-
tū. Ipa est grē p̄ambula spei. sotia: dile-
ctōis puerpa: ipa vitā actiuā suo munimē-
ne p̄tegit: r p̄tēplatōis oculuz subtiliter

acuit. Nec ē q̄ hoīez facit spūales ac mē
 tez terrestres mutat in celestes: q̄ s̄ sum
 tendere cogit: q̄ se iū v̄ el forte ex se dif
 fūdere phibet. Mūdi h̄ ipa gnāt deſtō
 nez: s̄z diuinā parit ſāiliaritatem: ai cōs
 ſuevit dīminuere ⁊ grām ſolet auger̄.
 frequē nāq̄ ab h̄ mūdo tāq̄ vile p̄ſma
 p̄iicit h̄ qd̄ a ſūmo bono eligit: ⁊ q̄ ei⁹
 ſinglari dilectōe d̄corari mēt̄. Ip̄a ē ar
 ta via ſz ſecura ⁊ cōpendioſa, ducens ad
 vitā. P̄pendat nunc vnusq̄s q̄ ſtul
 tus h̄ eſt q̄cūq̄ ei⁹ frequēter penſāet vti
 litatez: ⁊ ip̄i⁹ nolet h̄re ſupportatōz. O q̄
 inūeri ſōno p̄ctōz p̄fūdiſſio obdormie
 rāt ⁊ morte pierāt ſpūali quos infelix ab
 ſorbuerat iniquitas: q̄ adueniente N̄ga di
 ne cōrectōis velut de graui ſōno ac mo
 tis ip̄io excitati vitā i meli⁹ cōmutauerūt
 ⁊ opa tenebray abijcētes armis lucis
 indūti ſūt. O quot ſūt i mūdo captiui q̄
 p̄ māuz altīſſimī velut aīalia i domita et
 auicule incaueate tribulationib⁹ ſe p̄men
 tib⁹ in cluſi tenent: q̄b⁹ ſi facultas adeēt
 otio reſoluti a ſtatu diſſu gēnt p̄prie ſalu
 tis. O q̄ſti ſunt q̄ grauiſſima cōmiſſent
 p̄ctā q̄ multa crimina incurriſſent ſi non
 pia quadā diſpenſatiōe di p̄ tribulatōes
 p̄ſeruati fuiſſent. Quid nāq̄ eſt q̄ eō
 cor tumidū ⁊ animū elatū ⁊ hoīez abito
 ſū ſeipz maḡ faciat coḡſcē ⁊ n̄ alte ſape
 ſz hūiliter in ſeip̄o ſiſtere ac timē ⁊ q̄
 pri⁹ patienti p̄deſcendē doceat. Nec ē
 nutritrix hūilitatis doctrix patientie cuſtos
 N̄gnitatis: p̄patrix eterne felicitatis. tri
 bulatō h̄ ita eſt adō ſalutifera vt vir ſit q̄
 ab ei⁹ ſe abſcō dat bonitatis aſp̄gine ſiue
 ſit d̄ncipientiū nūo vel p̄ficiētū ſeu ēt
 p̄fectoz: rubiginez aufert p̄cōz increm
 ta p̄rat N̄tutū ⁊ libratez. p̄fert gr̄az. qd̄
 h̄ theſauro p̄tiōſiſſimo vtili⁹. Ip̄a nāq̄
 p̄cā tollit: purgatorū minuit: repellit tem
 ptatōes extinguit carnalitates: ſpūz reno
 uat: ſpez roborat: vultū exhilarat p̄ſciētie
 affert ſerēnitates ⁊ internoz gaudioz
 p̄tinnā p̄rat vbertatez. Ip̄a eſt potio ſa
 natua: herba ſalutifera ſup om̄s padifi

terreſtris. Corp⁹ q̄dez corruptibile caſti
 gat: ſz animā vegetat immortales. Ani
 ma deuota ſignat tribulatōe ſicut roſe
 ac lilia ſecūdāt celeſti, rore. Ip̄a tribuit
 ſapiaz adducit circūſpectōz: ⁊ hoīez i ex
 ptū exercitatōem fac. Qui n̄ eſt aduerſa
 paſſus qd̄ ſcit: Qui n̄ eſt temptatus qua
 lia ſcit: Ip̄a eſt donū, dei electum: N̄ga
 amoris: plaga p̄na. Ip̄a volūtarios inui
 tat: ⁊ rebelles ad ſe trahē ſuevit volun
 tates. Mōi patienti eō ſb̄ſuūt tā adūſa
 q̄ p̄ſpa: amici ⁊ inimici equaliter ei ſui
 unt. Quotiens q̄ſo ſrendentib⁹ aduerſa
 rijs ⁊ ſtridentib⁹ adūſūte inimicis frenū
 ſilentij impoſuiſti cū eos p̄ tuā māſuetu
 dinez ⁊ patiaz cordisq̄ hilaritatez impo
 tentes redididiſti. Ego q̄ cūcta creauī ex
 nihilo tribulatōes improuiſas vñcūq̄
 ſup electos meos induco: ne eozū im̄e
 ſo puenē b̄nificio. Nā N̄t⁹ p̄ adūſa p̄ba
 tur: prim⁹ edificat: de⁹ glouificat. Pat
 ientia i adūſis eſt velut in N̄gula ſumi ex
 aromatis mirre ⁊ thuris ⁊ vniūſi pulue
 ris p̄gnitarij: cui⁹ odor ſuauiffim⁹: ex iō
 tribulatōis p̄cedens an̄ oculos meos iu
 giter aſcendit ⁊ me ſibi placabilez red
 dit ac totā celeſtem curiā in admiratiōe
 ſuſpēdit. Nā t̄m ſolent hoīes mūdani
 terreno militi ſtrenue i to: neam̄to decer
 tanti intendere: q̄ſtū tota celeſtis frequē
 tia ſanere ⁊ intendere ſolet hōi ſpūali vi
 riliter in via militati. En om̄s ſācti fece
 rūt: hōi patienti credentiā: q̄ calicez d̄ni
 mixtū tota vita ſua p̄gustauerūt ⁊ nūc ip̄z
 ſōmidoloſis adhuc mentib⁹ ſuadent nil
 mali h̄re: h̄ eſſe potū ſalutifex om̄s vna
 nimit̄er acclamat. N̄tus patientie ſuſcita
 tiōi mortuoz ⁊ ceteroz opatiōi miracu
 loz p̄ferē. Ip̄a martyrij p̄fert glouiam
 ⁊ palmā p̄rat victorioſā. veſte purpurea
 induit ſto d̄ roſis rutilātib⁹ redimit: au
 reo ſcept⁹ adornat: r̄gio diadēate iſigni
 tur. Carbūculus lucens in aureis mōli
 b⁹: ſic patientia ſe oñdit in adūſis euen
 tib⁹. Sēmula radiās odor ſuauiter fra
 grās ⁊ ſau⁹ vndiq̄ diſtillās: ſic religioſ⁹

iter fr̄es suos patl̄eter ābulās ⁊ d̄fectus
fr̄uz equaniter portās. Uox ei⁹ dulcifo-
na ī celli palatio cōde iocūdo cātū sibi vē
dicat singlarē quē cātā neq̄unt q̄ ī h⁹ i
vite adūsis p̄ ai tolerātiā eū cātā n̄ me
ruert. Quid plura? Nec lingua possz di-
cer̄: nec l̄ra expmē q̄ putile sit adūsa pa-
tiēter sustiere. Uex tñ h̄ solū de p̄missis
cūctis a mēte tua n̄ excidat: q̄ tribulati
vocāt ab h̄ mūdo mibi s̄z a me cēsēt b̄ti
q̄: mecū sine fine sunt regnaturi. Di⁹.

O q̄ euidenter nūc appares q̄s es. Te
nāq̄z eē illā p̄clarā cūctis mortalib⁹ icō-
parabilē sapiāz māifestissimū ē: q̄ ⁊ Vita
tē agnitā melliflūo quodā saporē ⁊ sua-
uissima eructuatiōe ad lucē p̄ducis: nec vl-
lū dubitatōi locū reliqs. Idcirco mix nō
ē si oia adūsa libēter patiē: q̄ a te ī eisdē
tā dulciter p̄solat. H̄f mi dulcissime ec-
ce nunc pedib⁹ tuis puolut⁹ gr̄as refero
ex cordis affcū deuoto p̄ oib⁹ aduersitati-
b⁹ meis p̄ntib⁹ s̄z ēt p̄ trāfactis flagellati-
onib⁹ grauissimis q̄b⁹ me vsq̄z ad hāc ho-
rā castigare ⁊ erudif dignat⁹ es: q̄ mibi
quodā tā graues videbāt: q̄: ex hostili
seueritate p̄dire putabāt. S̄z mix ī mōz
cūcta h̄ terribilia tāq̄z nubes matutia ve-
lociter p̄trāserūt: ⁊ sic sūt te opāte ante
oclos mos q̄si nūq̄z fuerit: cogorq̄z dicē
cū sapiente. Modicū laboraui ⁊ iuēi mi-
hi mltaz regez. Et. n. cū te vnīcū cordis
mī thesauz velut amoris speculū oculis
amoroſi cordis p̄pono ⁊ te ex itimis vi-
scerib⁹ oīuz desiderioz mōz affcūosissime
cōplecto: cūctoꝝ obliuiscor: tristabiliū ēt
ī obliuionē cūcta veniūt q̄cūq̄z laborem
seu dolorem p̄rare potuerunt.

Quā vtile sit passionem xp̄i iugiter ha-
bere in memoria. Capitulū. .xiiij.

E rosīs ad rosas p̄cedim⁹ ⁊ violas
reliq̄ndo ad lilia p̄gredō p̄pam⁹
dū d̄ florifero germie passionuz
quo:ūdā hoīuz dīnoz ad rosiferas passi-
ones tuas o flos cāpi: ⁊ rosa sine sp̄ia etē
na sapia sūmo cū d̄siderio rursus cordis
oclos retorqm⁹: p̄ tuā nāq̄z fructiferam
ac venēabile passiōz p̄ctoꝝ nob̄ sp̄ualiū

bonoz mā copiosissime s̄bministrat: vbi est
.n. gl̄iatō mā. vbi spes ⁊ leticia cordis mī
Re Na ī te vno sūmo ⁊ vno bono ⁊ p̄tio
fissimo tue passiōis thesauro. Et iō tā ip̄
ciablēz thesauz d̄lectat iugiter ī cor: d̄ re-
tier̄ ⁊ p̄tine d̄ ip̄o loq̄ ac oī tpe mīte ⁊ cō-
pe cū ip̄o occupāi. Utiaz quozq̄z ⁊ ī cor:
dib⁹ n̄ris nūq̄z mācescat s̄z sp̄ re diuina
pululatiōe nou⁹ existat. felix p̄m tu o
gl̄osū lum̄ oīz eccl̄az q̄ uolatu p̄nifero
mutabilia p̄cta sup̄uelās ⁊ archanū diuī-
nitatis attigēs abyssū cl̄aitatis die oclos
puridib⁹ ituedo itroisti ac vba q̄ n̄ l̄z hoī
loq̄ audisti ⁊ tñ ad ima descēdes affectu
quodā mellito passiōis h⁹ ob p̄cōiū d̄ cō-
dis tresauo ī mediū eructasti. d. Nihil
ābitrat⁹ sū scire iter nos nisi iesū ⁊ hūc
crucifixū. O v̄bū melliflūū d̄lci⁹ super
mel ⁊ fauū duotis m̄tib⁹ iugiter rumi-
nādū d̄ quo v̄tutis liquo: manat q̄ mī-
sis largit⁹ gaudia salutis p̄piat. S̄z ⁊ ce-
lestis fistula suauitate s̄mōis d̄lci⁹ ter por-
nata atq̄z v̄bi eterni d̄lctia maieſtate il-
lūata b̄tiss̄ e b̄narde cui v̄bū icānatū ⁊
ī cruce suspēsū tā d̄lci⁹ sapiebat vt h̄ ⁊
his filia v̄ba suauia d̄lci⁹ p̄oraſ. fa-
scicls myrrhe iqs cū sp̄s adilect⁹ m̄is mī
hī iter v̄bera mā cōmorabr̄ amaritudi-
nē d̄nice passionis significās. Et hāc vt
ais m̄ditari dixi sapiāz ī his iustie mibi
p̄fōnez p̄stitui ī his pl̄itudiez scie: ī his
diuitias salutis ī his copiā m̄ritoꝝ ex his
iterdū mibi poti⁹ salutaris amaritudis
ex his suauis rursū v̄nctō p̄solatōis. hec
me erigit ī aduersis ī p̄spis d̄pmit: ⁊ in-
ter leta tristia q̄z vite p̄ntis via r̄gia ice-
dētē tutū p̄bet v̄biq̄z ducatu hīc ī mā-
la īminētia p̄pl̄iādo. Nō r̄gro sicut sp̄o
sa v̄bi cubat quē āplectō mā iter v̄ba cō-
morātē. Nō r̄gro v̄bi pascat ī meridie
quē itueo: saluatoꝝ p̄dētē ī patibulo.
Illō s̄blimi⁹ istō suauis p̄ais illō h̄ lac
h̄ mā iteri s̄blimiō philosophia scif̄ iesū
⁊ hūc crucifixū. Nec iq̄z ex ore tuo do-
ctō venerāde cōm̄data suscepi. Letex ex
his o eterna sapia hāc mibi sūmā collī-
go q̄ q̄cūq̄z eternā salutē ⁊ p̄m̄ioꝝ mā-

gnitudinē desiderat hīe arcē quoq; cun-
ctarius virtutū p̄ceder: sciaz quoq; atq;
sapias obtinē: iter p̄spa & adūa equāmi-
ter stare: securā viā ābulā & amaritudi-
nē tue passiōis tueq; solatōis potū sua-
uissimū desiderat p̄gustā d̄z: te iesum
t̄p̄z i q̄ crucifixū iugit̄ i pector̄ suo p̄tar̄
O mōile sp̄ctosū electū sup̄ aux & lapi-
dez p̄riosū: iter sp̄ose v̄ba iugit̄ p̄tā d̄z
seu gustādū. *M*ūq; n. formosā puellam
adō d̄corant monile p̄riosū i pector̄ p̄-
tatū q̄tū ies̄ crucifixū m̄ti inclul̄ p̄ornat
cor̄ duotū. Mala aurea i lectis argēteis
ies̄ x̄ps i cor̄ amātis. Uas auri solidum
oi lapid̄ p̄ioso adornatū. ē pect̄ feruidū
h̄nois p̄tētū. *S*a. fr̄qns h̄ pas-
siōis mēoria idoctū quēq; reddit doctis-
simū: & p̄tos idiotasq; facit p̄ficē i magi-
stros: maḡos i q̄ n̄ scie q̄ i flat s; charita-
tis q̄ edificat. *I*pa velut q̄dā lib̄ vite i q̄
oia saluti necēia iuēiunt. *H* lib̄ p̄iois phi-
losophoz libris d̄ oib̄ docēs mellea qua-
dā dulcedie p̄ict̄ s̄tēt. *M*ōne tibi v̄ sic
eē: *M*ōne ias & os tuū & labia cōdis tui
p̄fusa sanū hūc dulcissimū s̄tēt v̄bi di-
stillare. *M*ōne singule h̄e diligēt̄ i specte
velut aromatū celle tibi videbūt̄ patul-
se: felix q̄ ei studio seriose itēdēt: q; p̄fici
et i p̄tētū m̄di & amorē di cūctarūq; v̄-
tutū & gr̄az sumet̄ i crenitū. *D*i. *O* p̄
amabilis sapiā nihil i hac vita dulci cor-
di mō existēt vt tu ipe meli nōsti q̄ vt
passiōz tuā iugit̄ duoto cōde d̄flē pos-
sē. *S*z p̄dolō ariditate & duritia q̄dam
p̄stric̄ ad ei recōdatōz vt dignū eēt nō
p̄pūgor: iō doce o b̄eiḡ p̄ris sap̄ q̄lit̄ ēt
agēdū sit mibi i hac m̄ tā p̄iosa. *S*a.

*M*ēoria passiōis mee d̄z fieri n̄ p̄fecto-
rie nec cū festia acceleratōe marie cū tē-
pus aderit sufficiēs & oppōtū: s; cū ma-
tura & amorosa ac p̄cōdiali remēoratiōe
& flebili quadā p̄passiōe. *M*ū. n. b̄ dul-
cissimū lignū d̄tib̄ districtōis affcūose
masticatū fuerit: sapor s; imēl̄ nequaq;
mouebit. *Q*ui & siqdē flē cū flēte ac do-
lere cū dolēte n̄ potes: saltē affcū duoto
d̄ tātis b̄ficijs tibi p̄ eā gratuito exhibi-

tis gaudē dēs & gr̄as ager. *Q* si nec af-
fectu passiōis nec gratulatōis desiderio
moueris s; dura quadā affcōne i ei re-
cōdatōe dep̄mi te s̄tis nihilomin̄ in-
duricia cordis tui ad laudē di mēoria h̄
salutifere passiōis qualit̄ cūq; p̄curre: et
q̄d a te h̄re n̄ potes ip̄ p̄issimis m̄ibus
p̄mittas. *C*leritū p̄seuera petēdo: pulsā-
do: q̄redo d̄ec accipias: p̄cutēbis silicez
vz recōdatōe & cōporali iubilomin̄ la-
bore teipm̄ exercēs ad pietatē p̄ extēsi-
ōnē manū seu oclōz ad crucifixū s̄leua-
tiōez vel pectoris tūsiōez aut gēn̄ flexiōez
deuotas vel cetera similia pietatis offā
p̄tinuādo: donec egrediāt̄ aq̄ lachryma-
rū largissime vt & rō bibat duotōis aq̄
& corp̄ aiāle ei et p̄ntia accēsuz ad gr̄az
hilitē. *Q* si forsitā cāris te affcū hūc
d̄lectabilē & dulciōrē sup̄ mel & sanū ra-
rius exp̄iri nūmū q; forsitā tēptatōib̄ in-
teriz exercitaris: m̄lro meli agit̄ si v̄tutē
ip̄az n̄ p̄ delectatōe ip̄a quā exp̄iaris sed
p̄ v̄tutib̄ ip̄is & solo b̄n̄placito di. tota
itētō. & si n̄ affcōne sectaris. *A*ffcū. n.
bitudinis ē exercitiū *De v̄tutis.* *D*or-
ro passiōis mee fr̄qns meditātō iter alia
innumera ad duo tibi p̄cipue noueris pro-
desse solatia: vz ad tristitiā iordinatā re-
pellēdā & penā purgatorij diminuēdā
qualit̄ dolō n̄is dolorē ai expellat: & ex-
poti q̄ v̄bo d̄mōstrabo. *E*rat nāq; q̄dā
discipul̄ sapie & ei nom̄ sit i li° vite quē
circa p̄siōis sue initia q̄dā tristitia iordi-
nata tā letalit̄ op̄ssit vt nec legē vl̄ ora-
re vel qcq; b̄oi p̄ tūc facē poss̄s. *Q*ui dū
quadā die i cella residēs ab hac passiōe
grauit̄ v̄gēret̄ & incredibili dolor̄ afflige-
ret̄. scā ē ad eū desup̄ quasi vox intellec-
tualis. *D*. *Q*uid h̄ sedēs otios̄: & i teipso
tabescēs. *S*urge nūc & passiōnē n̄az de-
uote pertracta: in mea amaritudine tuū
deuincēs dolorē. *Q*uo audito frater il-
le surrexit & se ad meditādum passiōez
contulit. & ex tunc medicina hac saluta-
ri sanatus per eius conantiam replicatio-
nem nequaq; plus decetero talem v̄-
q; sensit animi passiōem. *Q*ualit̄ aures

21. p̄mus.

hec vtilissima meditatio penā purgato-
rij relaxare hēat tibi idicabo. En auctoz
nāe nihil inordinatū in sua nā reliquit: sed
neq; diuina iustia q̄c̄q; mali ipunius di-
mittit qd̄ aut hic aut in futuro debite n̄
subijciat correctiōi. Q̄n̄ igit̄ putas q; si-
nez hitura eēt pena alic' p̄cōis q; mul-
tis cribus obnox' p̄ dignā satisfactionē
p̄ quol; mortali p̄ millefima p̄te n̄ ex-
pleuisset quā eroluē in locis purgatoij
gehenaib' decedēs cogēt vsq; ad mi-
nimū q̄dratē? O nimis lōga misere anie
expectatio. O diutina et acerba nimium
cruciatio: dolo: pseuerās et imēsus p̄nia
grauio: oī terrestri cruciatu: s; vide q;
hāc penā leuissima et breuissima satisfa-
ctiōe p̄p̄sare poss; q̄c̄q; ip̄as de the-
sauro passiois agni imaculati sciret reci-
pere. Hic nāq; thesaurus p̄tiosissimus
pp̄ charitatē maximā p̄sonā dignissimā
ac dolo: imēssimū sufficiens et super-
abundās extat: et ideo talr poss; se hō ad
hūc applicare. et de ei' merito et satisfa-
ctiōe tā deuote ad se trahere: vt si mille
ānis debēt purgari in breui de toto libe-
rare. **Disca.** **P**eto mi dñe vt me-
misuz p̄cōre sūme indigētē hāc doceas
artē nobilissimā et vtilissimā pp̄ bonita-
tes tuā: q; heu p̄p̄a nō sufficiunt meri-
ta: vt necāuz valde sit mihi respicē ad
aliēna. **Sapia.** Si vis penā purga-
toij lōgas et acerbā in t̄pales q̄ breuis ē
p̄mutare. hoc facē studeas. **P̄sumo** oīz
obes corde p̄p̄ucto et spū tribulato cum
gēitu cordis enoritatez p̄cōz tuoz gra-
uissime pōderat: p̄tēdo aduersuz te in
iustiam tuā: amarissime recogitādo qd̄
qd̄ feceris: quē offendēs: q̄due merueris
P̄cecaui ingens dñe: peccauī sup̄ nūez
arene maris. Deide dēs teip̄z corā oī-
lis eterni iudicis hūilr d̄spicē et vilez esti-
mar: ita vt cū publicāo oculos imūdos
nec audeas ad celū leuar: nec labijs pol-
lutis nom̄ illud audeas noīar glōsuz: s;
neq; teip̄z hōiez s; imē imūdū estiare:
et opa tua satisfactoria q̄si nulli' moniti
sint ambulare: et sic mis et miserabil' an̄ fo-

res gr̄as iudicis expectat: et dicē cū gēi-
tu cordis tui p̄fudo. **P̄**z mi peccauī i ce-
lū et corā te: et nō sū dign' vocari fili' tu-
us: fac mihi sicut vni ex mēcenāijs tuis.
P̄ostea mēitū passiois nec dēs sūmo
cū affcū extollē et magnificat. cogitādo
qm̄ ap̄ me copiosa ē redēp̄: et q; minima
gutta p̄tiosissimi sāguis q; p̄ oēs p̄tes cō-
pous mi vulnēib' r̄pleti largit̄ effurit:
p̄ redēptiōe et satisfactiōe toti' mūdi suf-
fecisset. S; copiosissime ip̄m effuder' vo-
lui in argumētū magni amoris et superflu-
entissime pietatis in solam oīuz misoz.
Tāde dēs hūil' qd̄ s; feruido' affectu
māuz auxiliatoris q̄rē et misericōdissimi
r̄dēptoris meritū in subsidū postulare.
nūc hēsitans: q; p̄rior ē fons ille pietatis
mibicordiā iugiter scaturiēs ad mifēdū
q; tu ad petēdū. **Disca.** **O** vbi glo-
riosuz et p̄cipuū mihi meisq; filib' mibis
p̄cōib' sūma cū exultatiōe suscipiēs: eo
q; in tua passioe sic in p̄mptu iuēim' vñ
p̄cā possum' abluē: p̄eas dlē. gr̄as inuēi-
re: et glam p̄mēri sēpiternā. **O** q; mihi
det vel minima guttā ad istar p̄ucti mo-
dicā h' tā p̄tiosissimi liquidis rubicundi
sāguis agni imaculati in lauac̄z vulnēz
mōz: Age nūc tota vñ mā: si quō pos-
sim h' salutare medicamētū in remediū
obtinē p̄cōz mōz. **O** gutta rorida d̄ mi-
nima pedica dñi mi egressa. o stiliciduz
rosēū de aula regali foramie seu pecto-
rali effurū vel saltē d̄ minima p̄uctura cō-
poris d̄licati egressū: sana et reitegra p̄cō-
ruz mōz vulnēa. **O** crux aue spes vnicā:
sāguie delicato p̄fusa. auge p̄is iustiam
reisz do. ve. **O** mibicōdissima sapia. his
te vñ solatōijs ore melliflūo p̄sc̄ante
qō n̄ modica aiuz mīuz pulsat: quāvt sol-
uas affect' pi' deuote expostulat. **Disca**
-n. q; p̄ tuā p̄ assioez satisfactiōe sufficiens et
supabundās hūa' genēi collata ē. **Q** si ita
ē q̄r igit̄ p̄cā satisfactiōna iungit̄: et s; q̄lita-
tē culpe erigit̄ q̄litas p̄ne? **Sapiētia.**
Ad hoc qd̄ hō cōsequat̄ effect' h' pas-
siois oīz ip̄m ei cōfigurari. **Cōfigurāt** at
ei p̄ baptismū: vnde illi ex toto liberāt̄

qui sic decedunt. Sed opus ut illi qui post baptismum peccat configurēt christo patiens per aliqd penalitatis vel passiois quas in ipsis sustineat: q̄ tñ multo minor sufficit q̄ eēt cōdigna pctō: coopante satisfactioe predicta. Redeam⁹ ḡ ad hāc materiā vtilitate p̄cipuā: de qua tāta disgressionē fecim⁹: occasione tātorū mysteriorum ei⁹ ex vbertate sumētes.

Quo verus discipulus xp̄i se debet cōsignare passioibus ipsi⁹. Capitulum .xv.

Sic cū me filij tenebrarū crucis patibulo affixissent, n̄ sufficit eis honorēdū supplicium mihi illatū: sed crudeli⁹ semētes corā dolēte: et moriēte stabāt et me deridebāt et blasphemādo subsanabāt mouētes capita sua et opprobrijs ipijissime miserū affligebāt. Ego at̄ his n̄ mot⁹ s̄z patiēter sustinēs aiebam. **D**ñe mi ignosce eis: q̄ nesciūt qd faciūt. Inter duos latrones tāq̄ supplicij reus me dei filiū suspēderūt. Et vn⁹ qdem ex his me deridebat: ali⁹ at̄ p̄ocinū meuz iplozabat quē cōtinuo ad grām recepi et pctōrū veniā tribuēdo paradisiū ei celestē p̄misi. Circumspexi et non erat auxiliator. Omēs me dereliquerant noti quoq̄ mei q̄si aliēi recesserāt a me. Stabāt qdā ex his a lōge: et q̄ circa me fiebāt cōsiderabāt. fr̄es quoq̄ mei in angustijs mortis disp̄si a me diffugiebāt. Vestimēta mihi tortores extrahētes nudū reliquerūt. Summa dei virtus et potētia xp̄s dñs tūc miserabiliter stetit quasi oī virtute p̄uatus. Nā absq̄ misericordia me cruciatib⁹ accerrimus verauerūt. Ego at̄ tanq̄ agnus māsuēt⁹ q̄ portat⁹ ad victimam obmutui: et nō aperui os meū. Angustie mihi vniq̄z erāt: miserie mee vniq̄z p̄mebāt: et quocūq̄ me vtebā dolorē inueniebā. Stabat tūc iuxta crucē filij p̄dētis mater mestissima cūcta vulnerum meorū in pectore suo dolorifera m̄ris viscerib⁹ p̄ferēs tormēta ac sustinēs vulnera. Audiēs igitur vocē ei⁹ flebilē et luctū miserabilez dolorēq̄ ei⁹ sciēs. vehe-

mētē p̄passioe mot⁹ pie ip̄az cōsolabar et dilectā matrē dilecto discipulo recomēdās discipulū p̄ me i filiū ei⁹ delegaui. Qualiter tūc gladi⁹ doloris viscera penetraverit dulcissime m̄ris: qualiter ēt meroris gladius interiora oīa filij p̄dētis repleuerit: nullus p̄fecte estimare potest.

Discipulus. O dolor seivissim⁹ et cōpassioe p̄cipua dignissimus. O seivitia ac duritia imēsa tā enormiter te torq̄ntius. Qualiter o⁹ crūete bestie leonib⁹ ferociores lupis rapacibus seiviores agnū illum māsuētissimū sp̄sumq̄ forma p̄e filijs hoīuz nobile et delicatū piū ac māsuētū sic tractare et crudeliter torquere potuistis: O deus me⁹ vtiā tūc fuisset p̄ns famulus tu⁹ dū h̄ agebatur. vt pietas et cōpassio q̄ eis defuit p̄ me suppleta fuisset p̄fecto si possibile fuisset salua hūani generis redēptioe ego aiā meā pro vita tua exposuissem vel cū dilecto p̄ter occubuissem: vel certe si h̄ fuisset negatū saltē p̄e dolore p̄stratus pedē crucis i qua dilectus moriebatur brachijs affectuosissime cōpassiois strinxissem: et sic flēs et eulās perduraissem quousq̄ forsitan cū terra tremuit: et petre scindebant⁹ cor quoq̄ amātis p̄it scissum fuisset. O q̄ feliciter migrassem si moriente dilecto ego quoq̄ secū p̄ter mortuus fuisset. An nō meministi quod fecerit armiger saulis qui in mote gelboe dñm suū inimicis valla-tū ip̄obe occubuisse vidēs fidelitatē et societate ei facere cupiēs sup gladiū suū stulte irruit: et p̄ter mortu⁹ ē cū eo? O si seru⁹ videns dñm suū ifeliciter mori cōmoriebāt dilect⁹ vidēs dilectū p̄ dilecto fideliter mori nō cōmoriet⁹? Qualr̄ ēt vi vere posset et nō poti⁹ eligeret fortit⁹ mori q̄ infeliciter viuere? Propterea vtiq̄z ellegiss̄ suspēdiū aiā mea et mortē ossa mea. **S**apia Hāc horā moriēdi ab eterno mihi elegi: vt sol⁹ tūc calicē mee biberē passiois et mortē p̄ oib⁹ substierē. Nā cauit tps̄ adest vt omnis qui vult venire post me abneget semetip̄m et tollat

21. primus.

crucē suam ⁊ sequat̄ me: ⁊ sciat p̄ certo
hāc imitationē deuotā tā acceptabilem
mibi fore q̄tū fuisse p̄ tūc si mecū p̄stī-
tisset ⁊ mortu⁹ pariter cū moriēte fuisse
Et ecce h̄ erit crux tua quā portare de-
bes: si vis me⁹ eē amato. Quicūq; exer-
citiū virtutū ⁊ diuinorū expletioī mādato
rū studiose itent⁹ es p̄ posse tuo ⁊ tū ab
emulis ex h̄ derisioēz seu detractōes re-
cipis isup ⁊ i oculis eorū tū vilescas ⁊ de-
spicabilis appares vt h̄ n̄ virtuti patientie
ascribāt nec gr̄e q̄ ē i te s; ipatie ⁊ igna-
mie ⁊ q̄ te iudicare, volēs n̄ audcas vl̄ sci-
as: tu at̄ n̄ solū h̄ patiēt⁹ ⁊ libētē p̄ deo
sufferas rez ēt ex supabūdātī p̄rez q̄ in
cellis ē serios⁹ p̄ eis exorare studueris et
eos deuote ap̄d me excusaueris ip̄ol̄ mi-
hi recomēdādo: q̄ vsq; i hac quietate le-
fina ad gl̄iaz ⁊ imitatioē crucifixi seip̄z su-
pauerit scire d; quotiescunq; h̄ fecerit
q̄ mortē dñi quasi recēter reuiscē fa-
cit ⁊ imaginē crucifixi i se portabit. Itēz
si bōa opa faciēs ⁊ inocēter ac simpl̄ in
via dñi ābulās opa tua bōa ab iuidis pse-
quutorib; cōculcārēt isup de te n̄ bōa s;
mala vbiq; loqrēt: falsa q; tibi multa i-
ponētes vitā tuā i oculis: te honore di-
gnū hntiū dep̄auare n̄ d̄sistēt: tu at̄ ex
his n̄ mot⁹ s; magis exhilāt⁹ i tāta māe-
res p̄sequentiū te cordis pietate vt pat⁹ es-
ses oī hora sincero affcū ⁊ pio corde cun-
ctas offēlas remittē vt p̄t̄ in te delete-
cēt: ac si nūq; scē fuisse: ip̄is quoq; p̄-
beres cōsiliū ⁊ auxiliū oportunū ei⁹ ob
amō: ē q̄ suis crucifixorib; ēt n̄ petētib;
n̄ solū offēlas remisit s; eis p̄desse studu-
it: p̄ eis apud p̄rez itercēdēdo: quicūq;
te ip̄z i h̄ scō pp̄ deū supares: certissime
ac vaciter iurta dilectū tuū crucifixū pa-
riter crucifix⁹ stares. Mūdāna solatia su-
giēdo ⁊ vtilitates ac cōsolatōes terrēas
pp̄ me relinq̄ndo, mibi q̄tū necessitas h̄
regrit. de p̄tōez meā qua ab oib; dereli-
ct⁹ sui p̄ hāc recōpēsas volūtariā abstra-
ctionē. Quotiescūq; tuos charos alcos
vl̄ cōsāguineos pp̄ amō: ē saluatoris reli-
q̄ris disciplinā ⁊ dilectū fr̄ez iurta crucē
mibi cōpatiētē, te substituis. Expoliati

tue p̄pe volūtatis vestimēta sūt mee nudī-
tatis. Cūq; his q̄ te ipugnāt seu criantē
⁊ aduersa iserūt volūtariē, cesseris ⁊ eorū
q̄ te v̄bis iptūe iuadūt irā ⁊ ipatiaz tā
māsuete ⁊ cū tāta cordis dulcedie ⁊ ver-
boz suauitate ac vltēri⁹ hilāitate recepis
vt tua dulcis bēignitas merito aduersa-
rijs Necūdiā iserre possit ⁊ eorū debeat
tumor tua ex hūilitate p̄fūdi: tunc mortis
mee imago ⁊ silitudo i te vaciter relu-
cebit. Itē exēplo m̄ris mee f. delissime ⁊
discipli dilecti sp̄ tibi memoria adsit pas-
siois mee i corde p̄ memoriā: i ore p̄ ru-
miatōz deuotā ⁊ i opatōe p̄ imitationē m̄
affcūosā. Quicūq; h̄ fecerit ver⁹ imitatioē
iesu xp̄i existit: ⁊ delicias ei copiosas ap̄d
se ministrabit. Signū ḡ tue dilectōis sit ex-
hibitio opis. Deu exhortabaris te velle
mon p̄ me corpāl: nūc venit hora tua.
Accurre festia ⁊ recipe p̄ me mortē spi-
ritualē. O q̄tū d̄ tali filio q̄ crucez hanc
recepit p̄ celestis gl̄iabit. O q̄tū d̄ tali
fidelissimo disciplo maḡ maḡ ex iocū-
dabit. Dilectū quoq; p̄ dilecto moriētē
eiusq; passioī r̄ndētē vt v; h̄ i se sentiat
q̄ i xp̄o iesu cū q̄ta gl̄ia putas sublima-
bit i cellis: ⁊ q̄to honore dign⁹ hēbitur:
Soti⁹ nāq; maḡ tribulatōis erit ⁊ soti⁹
imense p̄solatōis. Disci⁹. Scio dñe
q; n̄ est hoīs via e⁹ nec viri est vt ābulet
⁊ dirigat gressus suos. Quāobrez ocl̄os
ac man⁹ sursum ad te eleuo piissime redē-
pto: deuote supplicādo q̄ten⁹ venerande
passiois tue imago ⁊ silitudo mibi famu-
lo tuo efficaciter ip̄mat: ⁊ suū i me effe-
ctū salubrez iugiter opetur ad laudes ⁊
gl̄iaz noīs tui b̄ndicti. Leterum vt video
aīa m̄a tota i excessu mentis posita ad-
huc stat suspensa tibi patienti itendens
⁊ audire cupiens sinez tā misande passi-
onis. scire isup cupiens vt; caro passa ex-
ditatis ifluxu aliq; tūc sensit alleuiatōez
tāti doloris. Sapia. Nō valō d̄ hac
iterrogatiōe qd̄ mēito ex i timis te mouē
debeat ad cōpassioēz. In illa hora cum
mortis supplicū ptuli horēdū: aīa v̄bo
p̄scē fruebat ⁊ tū dital p̄misit⁹ carni agē-
or pati q̄ppa erāt: ⁊ q; vires iseriores si-

vltimis reliquib' passib' vald' reddebatur. Attēde nūc gliaz toti' orbis in cruce suspēsa & mis'is vltra mōz agustiatam. Pēdebaz i patibulo crucis lig' immobil' cōfir' desolat' & oī adiutorio hūano pūatus. Sz & p'z m's celestis me quodāmo religisse videbat. cū n̄ iuuabat quez iuuare poterat magnalia opa oñdēdo. Vlnera cruēta s'anguinez fūdebāt: ocl' mī a fletu caligabāt & oīa viscera nra p' nimio cruciatu cōtabescebāt. Rugiebā a ge. cor. mī & n̄ erat: q' aspiceret: flebā amare & nō erat q' lach: ymas detergēt. dolores & liuores me opp'ferāt & n̄ erat q' foueret. Orātē maledicebāt: tacētē deridebāt patiēter sustinētē blasphemabāt. et cū me vndiqz dolores mortis circūdedisset: clamaui ad p'rez dicens. De' m's de' m's: vt qd' dereliquisti me? Et tñ volūtas pēdētis filij sp' fuit p'foris p'ne volūtatī. Sitiui & n̄ erat q' calicē aq' frigide aie sitiētī porrigēt. sz aceto mixto cuz felle siti m'az potabāt. Alitn' lz aia m' p' siti multū affligere: magis tñ seruide. salutē hūaz sitiebat. Et cū oīa q' scripta erāt d' me p'suarētur: scūs obediēs vsqz ad mortē incliato capite tradidi spūz. Nec suffecit eis viuēte me doloribus affligere sed vt mortuuz penis affligere temptabant. Nam lat' meū mucrōe dire. lācee p'forabāt ex quo s'anguis & aqua eribāt q' cō: mortuū p'fundebāt. sicqz vita mūdi p' mūdo exticia fuit: & s'anguie suo p'tioso gen' hūanz redēit atqz veterū placla pctōz pio cruore dterfit. **Disce'.** O Ne magne & iestabiilis dilectō charitatis. O maxim' & imē' dolo: tue scissie passiōis q' nos mis'os orbis p'dito: redēisti. Utiaz nūc dignas laudes tibi exsoluere possē. Utiaz oīuz hominū q' sūt sup' terrā l' futuri sūt l' p'terie rūt p'rogatiuis flo:erē: vt eas i suo salatu expederē. O q' mibi det sapias salo. nominis: fortitudinē s'asōis: absalōis p'chritudinē oīumqz pncipū h' mūdi diuitias et gliaz atqz v'utē: q'ten' b' oīa & mlto maiora his libē offēz i obsequis mei saluatoris i'odoroē suauitatis. Sz heu qd' p't facere canis' mortu' aut quā grāz p'āre pōt'

s' d' & mut' Sapia. Si liguis hoīm loqris & anglo:ū: si cūctoꝝ hoīuz bonis opib' p'dit' eēs: si oīuz sacraz v'ginum puritate clarescēs: si cōfessoꝝ atqz doctoꝝ p'cursor: martyꝝ qz verilifer existēs. si qz oīz creaturaz v'utē h'res. repēdē vicē tāto redēpto: l' ex p'dig' n̄ posses. nec p' minima s'anguis gutta ex amor' p' te effusa. **Di'.** Quid ig' r'tribuā dō. p' om. q' retri. mī. O mi de' doce q'so saluz tuū q' saltē ex grā placē possit q' ex infirmitate ac puitate opuz suoꝝ deficit. **Sapia.** Mēōiā passiōis mee sp' dēs i cor: de tuo h're: & oēs tribulatōes & aduersitates q' pateris ad iōaz referre ipiusqz similitudinē q'stū pole ē iduē dēs. Itē cū ex ocl'ca dispēsatōe tibi p'solatōz iternā subtraho & te desolatū reliquo. dēs ad instar viri crucifixi n̄ aliū de p'solatōz q're sz patiēter expectat' & b'sū ad p'rez q' i celis ē respēcūz h're teipz defendo & oēs cogitatū tuū i ipz iactādo. Tūc absqz dubio q'sto fuēit hoīs extērioris maior: p'ssura & d's'io hoīs itērioris cū volūtate dō iūcta: tāto filioꝝ eris crucifixo & acceptabilio: p'ri paman do: q' re v'ba b' ē pūctū aduersitatis p' qd' milites p'batissimi i acie xp'i p'stituti stric' tissime examināt. **Id'** cōcupiscētias tuas n̄ abeas sz eas v'ilt' frāgas tūc felle a nāi' tudis cū dilecto tuo potabis. Oīz hoīuz salutē sitias supiorib' tuis obiaz duotā exhibeas: oīa opa tua ad v'utū p'fectōz et debitā p'ducē cōtēdas p'suatōz. Itē oīa l' fortuna & p'cta tristabilia clemētie dī dēf' p'mittē: & sic te libē i oī scō tenē q'si hō q' i p'citu mig'tur' ē d' b' mūdo. **Refugiū** q' qz p'tinuū i v'lnē lat' is mī dēs q're. tāqz colūba i forāib' petre: q' i b' loco sp' iuenies copiosissiaz pctōz remissio: sz grāz plēitudinē & a cūctis mal' iminētib' securā p'tectōz. **Disce'.** Unā adhuc petitiūculā d' hac mā d'cissie passiōis tue porri go v'z d' b' q' tā breuiter tāgēs p'trāsisti: q' l' .s. se hūerit mī illa venerāda gēitrix tua dilectū corā oculis suis suspensū p'spexit **Sapia.** De b' licentia: ipaz adeas ei' ab ore b' qd' vis diligentia iquiras

Comendatio singularis beate virginis
 & de dolore eius inestimabili quē habu-
 it in passione filij. Capitulum .xvi.
 Tabat iuxta crucem iesu mater
 eius. Tpe vernali cū ad alta celi
 sol incipit ascēdere: & terris fun-
 dere radioꝝ suorum fecundissimā lumi-
 nositateꝝ: ecce vegetabilia cūcta hiemali
 glacie cōstricta incipiūt reuiuiscere: aian-
 tia quoqꝫ & volatilia in antris & specubꝫ
 ac diuersis quibusqꝫ latibulis abscondi-
 ta ad tante lucis nouitatē respirare inci-
 piunt: ac vires resumere: & cordis letitiā
 cōdere cantibus ac plausibꝫ letabundis
 hoium quoqꝫ genus senes cū iunioribꝫ
 eius in aduētū exhilarant: & tota super-
 fities terre decore induitur & applaudit
 ac cōgratulā. Et corda vniuersa deus
 pura mēte amantia perpendite nūc qm̄
 similiter nobis accidit cum sole amicta
 virgo secūda celi regina: p̄electa vt sol
 fines cordis nostri ingredit: & mēoꝝ: ia eiꝫ
 mentibꝫ nostris rutilātius isundit absqꝫ
 nube. Cōtinuo nāqꝫ duritia ois ad tan-
 te lucis imensitatem resoluit: arida & ta-
 rore celestis gr̄e irrigātur: fugant tene-
 bre: lumē nouū exorūt: & gaudioꝝ nobis
 materia imensa cumulat. Tibi ergo o
 spes nostra: gaudiū & letitia cordis nr̄i:
 p̄cores miseri in vocē salutatiōis p̄sum-
 pimus: te qꝫ ex itimo cordis cuz gemitu
 & lachrymis & deuota cordis genuflexio-
 ne affectuosissime m̄rem gratie saluta-
 mus. Gaudēt pueri ad sonitū organi: &
 ad letos rumores corda exhilarant vni-
 uersa. Sic quoqꝫ ad tuā suauissimā me-
 moriā totꝫ ex tui diuini amoris incēdio
 te laudare cupiens quā laudat orbis ter-
 re & plenitudo eiꝫ celi celoꝝ & omnis vir-
 tus eorum. Ois quippe creature bōitas
 ad tuā cōparata dignitatem sic est qua-
 si noctiluce splēdor: exiguus ad solis cla-
 ritate m̄ensam. Te nāqꝫ diuina sapi-
 entia sic excellēter sua gr̄a decorauit: &
 bonitate tā multipl̄ inuestiuit sua incō-
 prehēbilis in te relucēs sapiētia deside-

rabilior: nobis ex tua resulgētia reddat:
 Cū mente pertracto viros illustriores: q̄
 te laudauerūt ab initio: p̄re stupore defi-
 cio: & vltra sp̄m nō hēo. Sꝫ cū ad me-
 ip̄m redeo: hoc intra me reuoluo. O
 salue pia virgo decus virginū. Quicqꝫ
 vnqꝫ de tuo p̄conio lingua dicere po-
 tuit: calamꝫ scribere valuit: cor potuit co-
 gitare: oibus illis simul collectis & p̄scri-
 ptis & in vnum manipulū violaz conge-
 stis: cētuplicata & infinities multiplicata
 corde deuoto: aureo cū d̄core: mellifluo
 sapore & odore arōatico tibi por:igo ad
 laudandū & gl̄ificandū te virgo btā nūc
 & in eternuz. Cū te intueor: celū sydereo
 micans splēdore mihi video: intueri: pa-
 radisum voluptatis me puto inhabitare i
 memor nr̄i ex magnitudine tui: stupens
 ex imensitate gl̄ie tue & p̄clamans cuz
 virtute. O altitudo diuitiaruz sapiētie &
 scie dei: q̄ letabūdo corde exultasti: cum
 hanc tā nobilē creaturā taz perfecti de-
 coris huic mūdo in gaudiū cōdidisti. O
 oculi virginales nimio fulgore micātes:
 O gene rubētes: o crines aureo splēdorē
 nitentes: felicissima labia tua: crebris of-
 culis filij deificata. Et lz totū quod i te
 est circino diuie sapie prudentissime sit
 formatū & decētissime p̄ornatum: singl̄
 tñ miseris vbera tua que lactauerūt re-
 gem dñm dulcius nobis sapiunt. qm̄ ex
 eis vita p̄cedit: & dulcedo emanat q̄ cū
 ctos languidos sanat. felix pinde muli-
 er illa que tam verā q̄ iocūdā de hac
 re protulit sniam: in turba exclamans &
 dicens ad saluatorem. Vir̄s venter qui
 te portauit & vbera que suristi. O beata
 vbera que lactauerūt xp̄m dñm. Vestra
 nāqꝫ ab vbertate atqꝫ vberrima fecun-
 ditate celigene letātur atqꝫ terrigene ac
 dulcibus vestris recreant ex fructibus.
 Hec velut hinuli capree gemelli qui pa-
 scunt in lilijs donec aspiret dies & incli-
 nent vmbre. En cōdito: orbis corpora
 celestia ornauit syderibꝫ: corpora elemē-
 taria aiantibus atqꝫ volatilibus: nemo-

ra folijs virentibus: prata floribus riden-
tibus: sed super h' omnia virgo beata cor-
pus tuum sanctissimis decorauit: operib'
Hec sunt due oliue spose et vberime li-
quores: g're lactis ac mellis superis ac in-
feris: p'pinates: pomella nivei candoris q'
a spu sco fecundata et in lig' qd est in me-
dio paradisi collocata: fructum immor-
talitatis offerunt degustata. Hec sunt ma-
la granata aurea sperule ac lilia templi
adornata veri salomoi: mandragor' odo-
rifere in hoto delitiar' pl'atate: botri vi-
nearum engaddi cordib' misor' leticiar'
coferentes et tristitia spellentes. Adlio-
ra quippe sunt vbera tua vino: fragrantia
unguentis optimis. In vino naqz est lu-
ruria et delectatio terrena: in his at' p'bia-
lis aureis concupiscentie: noxie plenissima
extinctio: et celestis qda et supernalis de-
lectatio. Nonuit q' gustauit qz citissime et
perfectissime omnis voluptas carnalis
evanuit: cum de lacte g'raz tuar' gusta-
tum fuit. Ad fragrantia q'ppe unguento-
rum supernor' virulenti spentes territi
fugabatur: et sustinere no poterat pntiaz
tate puritatis. Impleta tunc gaudebant
viscera munere insolito satiata: lingua q'
dem obmutuit: spiritus vero in dno exul-
tauit. Oculi flebat: et dulces lachrymas
deducebat: os autem hunc suauissimum
sapore et diuinissimum liquorem diu-
tius tenere: et frequenti' ruminare pio co-
namie pcedebat: clamabantqz omnia in-
teriora piter dicentia: qm meliora sunt
vbera tua vino fragrantia unguentis op-
timis. Qui intelligit intelligat. O mater
veneranda salua genitrix tue v3 eterne sa-
pientie bonitate immensa: cum hoc to-
tum qd habes ab eo sit a quo omne bo-
num pcedit: nihilominus tn aliqd est qd
dulcius ac suauius inuenire sibi videtur
anima misera cum ad vbera tua cofugit
dulcedine et gratia plena qz cum ad vi-
num spirituale accedit quod ppinat eter-
na sapientia. Ibi naqz perfecta sentitur
uauitas: hic autem mixta quedam acer-

bitas percipitur. Siquidem illa eterna
sapientia baculo consolatiois virga sub-
iungit districte correctionis. En mater
beata: adutere potuisti quotiens me sua-
uitate vbor' suor' quasi lactea quadaz
leniuit dulcedie: et rursus dnatoe sua qsi
austeritate vini supifudedo mihi timo-
re icussit: hic vbera solatiois: illic vbera ex-
hibens districte correctiois. Et cum ipsu
ia habere velut sposuz charissimuz gau-
derem: subito diuinitatis ei' recordatioe
stupefactus vt iudicem meus deprecab-
bar. Et cum interdus lac peterem: repu-
lit: et quasi ablactato sup mfe sua aceto-
sam tribuit austeritatem. Tu autem qd?
Utere a planta pedis vsqz ad utices n est
in te qcqz amaritudinis vel austeritatis
sed totum qd in te est purissima est dul-
cedo: incopabilem hns suauitatem om-
nium aromatum et unguentor' supans
fragrantiam et pretiositates. Tota sermo-
sa et suavis es: nil hns duritie vel seueri-
tatis: facie benigna: vultu serena: vberis
mellita: suavis et decora: bonitate fecun-
da: gratia plena. In te naqz omnis gra-
tia vie et veritatis: in te omnis spes vite
et virtutis. Vinum cum lacte suggit a sa-
pientia eterna: sed fauus cum melle: a te
suscipit dulcedo purissima. Que sunt au-
tez hec verba tua dulcissima? p' drosus
hec sunt. s. q' omnes pctores sinu recipis
benignissimo: et receptos tuo fideliter re-
coctas filio. O thesaurus pretiosus mi-
serorum. En cum summum regem pec-
cando perdimus: cum offendi' angelos:
cum etiam nobis metipsis graues su-
mus et oino nescim' qd agere debeam'
hoc solum restat miseris vt oculos cor-
dis et corporis ad te leuemus p'silium q'
rentes petentes auxiliu. O exultatio cor-
dis mei vnica spes: et gaudium vite mee
tu scis quoties amaro animo: corde tur-
bato: facie lachrymosa: cu deum offen-
deram et me filium gehenne futurum et
timabam cum inimicis vndiqz vallatus
fueram: oculos ad te p'issima vgo te-

uans: tuo adiutorio X̄go beata euasi pi-
cula cuncta. Gaudeāt alij de sua inno-
centia: alij letentur de meritorum suor
copia: alij de dei misericordia immedia-
te exultent: tu m̄ mea: tu spes ⁊ solatiū
vnicū vite mee. Cum tot⁹ de deo ⁊ de
meipso despero in te cogitādo: te cōme-
morādo quasi de profundissimis tene-
bris reuiuiscit sp̄s meus. Tu es gloria
mea: salus honor ⁊ vita mea. S̄ vñ
mibi hoc o spes mea? Nimirū q̄ mul-
tos habes dilectos filios quos saluaf po-
terit sua innocentia quib⁹ prop̄a suppe-
tunt bona opera: qui dicere p̄nt cum vi-
ro iusto. Neq̄ vnq̄ reprehendit me cor-
meum in omni vita mea. O meror ⁊ lu-
ctus cordis mei imensus. Mater dulcis-
sima: mater nostra: mater inq̄ nostra sin-
gulariter qui miseri peccatores sum⁹: tu
scis q̄ tota vita mea est reprehensio pu-
ra. En respice super infirmū tuū. Non
sum. n. dignus vocari filius tuus: fac mi-
hi sicut vni ex miseris egrotis tuis. Re-
cordare pia mater q̄ matres suos fouer̄
solent sollicitius egrotos: eisq̄ cōpati ma-
gis ⁊ diligentiorē adhibere curā. Ti-
bi d̄relictus est pauper: orphano tu eris
adiutrix. Tibi nota sunt vulnera mea:
mater pia infirmos tu visita mortuos
resuscita: ⁊ da mestis solatia. Accedant
ad sapientie tue lumen qui iuste ⁊ sancte
vixerunt. Meū me ego autem miser pec-
cator: totus perfusus lachrymis sub tua
protectōne confugio non audens ad p̄n-
tiam t̄ate lucis nudus ⁊ egen⁹ apparere.
Iz ad te matrē cōugio. Tu spes mea tur-
ris mea: in qua finē tori⁹ salutis mee cō-
stitui. Si q̄ absit iudex iratus seruum
suum peccati reum damnare voluerit: p̄
manus tuas pissimas hoc faciat. Si aut
ex gratia saluare decreuerit: te median-
te salutem mibi mittere dignetur. Ego
a te neq̄ viuus neq̄ mortuus nec i pro-
speris nec in aduersis vnq̄ volo separari
quimmo si q̄ absit domini mei infans
⁊ reprobus factus obliuisci voluero. tui

nunq̄ obliuiscar te nunq̄ dimittas. Ad e-
moria tua super mel ⁊ fauam in ore mō
indulcoratur: facies in te exhilaratur: cor
locundatur ⁊ tota virtus mea pariter ex-
ultat. Nec i merito. Quotiens enim ab
vberibus consolationis tue satiatus sim:
tu pia nosti: que misero peccatori reme-
dia salutis talia contulisti. Sia ergo ad-
uocata nostra: surge pia: consurge propi-
tia: conuerte illos tuos misericordes ocu-
los ad nos. ⁊ placa tuum vnicū a
nobis totiens offensum. Tu nāq̄ es reo-
rum aduocata: ideo accede propius ⁊ pe-
te pro nobis q̄sum⁹. Nihil enī tibi dene-
gare poterit filius generosus tibi dilect⁹
O eterna patris sapientia ecce nūc in pa-
trocinium tibi adduco illam m̄rem tuaz
dulcissimā tibi eā p̄ntans: me post tergū
suum abscondens: oculos non audens
leuare ante facies glorie tue per ip̄as cu-
piens eraudiri. Ipsam queso honora: ip-
sam venerare. Qualiter cum conueni-
entia talem matrem poteris repellere.
Que si etiam mullesies in die accesserit:
repulsam non habebit. Eraudi eraudi
me domine propter tuam bonitatem es
matris tue dilecte singularē honorem.
Nā sicut te patri celesti ac genitori tuo
aduocatum exhibeo ⁊ auxiliatorem: sic
tibi dilectam matrem vt meam exhibeo
auxiliatricem: vt imperfectum meum ei⁹
suppleat grate ⁊ acceptabilis p̄ntie ma-
gnitudo. Nunc igitur o preclara sapien-
tia attende matrem gloriosam. Respice
oculos tuos dulcissime matris coram te p̄
nobis interpellantibus quibus te mater-
no in gremio gestans tam placide intue-
batur: genas eius roseo colore perfusas
quibus faciem tuam delicatam mater-
no affectu sibi sotiauit. Ab q̄ felicia la-
bia quibus os tuum benedictum. oculos
presulgidos ac singulos quoq̄ nobilissi-
mos artus creberrime perosculata fuit:
blanda miscens interdum oscula verbis.
Lerne manus has que tibi monstrauit
vbera dulcissima ac felicissima que te la

etauerunt: o piissima dilectio. Ecce fas
 non est ut ista inspicere et rememorare tam
 te matrem a te gratias negetur: que te deum
 celi genuit: lactavit: fouit: et ad incremen-
 ta usque perduxit. Remisceat queso omni-
 um seruitorium et exhibitionum que tu-
 is in infantilibus annis ab ea recepisti cum
 te in gremio infantem delicatum tenens
 oculos ridentes ad blandientem tibi ma-
 trem retorsisti et brachijs delicatissimis
 tibi arridentem amplexatus fuisti eamque pre-
 cunctis tenerrime dilexisti: omniumque do-
 lorum recordare quos in cruce stans in
 pectore suo materno pertulit pro com-
 passionis affectu. Stabat namque iuxta crucem
 iesu mater eius. O verbum totius com-
 passionis. Quauis enim o viscera mea ex
 intimis mouere vos debeant dolores et
 afflictiones tam pie saluatoris pendentis
 in cruce: iure tamen singulari: nobis qui
 aliquando peccatorum tenebris inuoluti
 nunc autem adiutorio genitricis dei ad
 lucem reducti sumus conuenit: tante ma-
 tri iuxta crucem et immensum dolorem
 patientis filij in corde suo plenissime su-
 stinentis specialius quodammodo ac pecu-
 liarius compati ex medullis cordium no-
 strorum. Per quam enim miseri conso-
 lamur: iustum valde est ut ei quoque patien-
 ti compatiamur. Et licet ut dignum est
 sibi compati non possimus: saltem dolo-
 rem eius ad memoriam reuocando de-
 uotionem cordis nostri prout possimus
 fideliter excitemus: magnitudinem luctus
 pie matris nobis ignotam ex manife-
 stis nobis doloribus velut a longe conie-
 cturando inquiramus. Interroget igitur
 se vnusquisque amator si illud amabile quod
 intense amat ignominiose morti traditum
 videret: quid doloris est ex hoc contingeret et
 quam vehementi compassione moueretur: et
 tale quid amans in se minime perciperet
 hec pie animus reuoluat: et ex hijs credibi-
 le nimis erit quicquid de eius dolore di-
 ci poterit que pro cunctis mortalibus ama-

uit et doluit cum dilectum morte turpissima
 condemnatum vidit. O maria quod cordis erat
 tibi: cum iuxta crucem stabas et iesus benedictum
 fructum ventris tui sic suspensum cernebas
 Utique ratio hoc dicat: experientia probat: ius
 amoris approbat quod multum dolebas. Ad-
 tum dolebas: quod multum diligebas. Si enim
 sola memoria passionis filij tui non nullos
 deuotos ob magnam compassionem quasi ex
 animis reddidit: quid fecit crudelissime
 passionis presentia in ea que ipsum mun-
 di saluatorem patientem generauit? Si
 hec memoria tantum feruet in corde pec-
 catorum: o quantum estuabit in men-
 te sanctissime matris Virgo beata sci-
 mus quanto quis expertus amoris di-
 lectum suum feruentius diligit et quan-
 to dilecti presentia honorabilior: et delectabi-
 lior ac utilior sibi existit: tanto eius priua-
 tio maiorem tristitiam adducit. Sed vere et
 absque omni dubitatione credo quod dilecti tui
 grata presentia in omni gratia cunctorum morta-
 lium presentia incomparabiliter excedebat. Re-
 ferat ergo nobis mater si filium suum in tan-
 ta dilectione habuerit ut et eo letari potue-
 rit vel etiam tristari: procedat nunc in medium
 et taliter nobis respondeat viua voce: corpore
 quidem absens spiritu vero presentis et dicat.

Qui me humile ancillam ex gratia digna-
 tus est in matrem eligere ipse cor meum ar-
 dentissimo amore sibi constrinxerat: ut nul-
 quam nisi de ipso et in ipso spiritus meus sumam
 letitiam et tristitiam posset recipere. Nam in
 ipso cuncta possederam: eiusque dilectio
 erat mihi totius orbis plena possessio.
 Anima mea ibi erat ubi iesus erat: ma-
 gisque in ipso quam in me ipsa vivebam.
 Spectiosus forma pro filiis hominum in-
 spicere erat cordis mei iocunditas: diu-
 nitatem eius contemplari dulcis suauitas.
 Cogitare de eo mihi prestabat gau-
 dium: de eo loqui dulcissimum fuit sola-
 tium. Verba ex eius ore audire suauissi-
 mum mihi erat organum. Ipse cordis
 mei erat speculum oculorum meorum

spectaculum: celestia simul & terrestria
 queq; bona sua mihi pntia optata pre-
 bebat. Nunc igitur filium unigenitum cor-
 dis mei thesaurum pretiosum cum oculis ele-
 uatis vidissem sic contempnibiliter in cru-
 ce cum latronibus suspensum & dolori-
 bus mortis angustiatur: ab q̄ intollerabi-
 lis mihi hic aspectus erat. O q̄ lameta-
 bilis & penosa hec mihi visio fuit. Anima
 mea pre dolore cruciabat: viscera mater-
 na sauciabantur & commovebantur omnia
 ossa mea. Virtus ois euauit: sensus a
 me recessit: & calamitas me oppressit im-
 mensa. Oculos lachrymosos sursum leua-
 ui: dilectum meum suspensum vidi: nec in
 aliquo sibi solatium ferre potui. Resperi
 deorsum & cum dolore immenso vidi eos q̄
 thesaurum meum rapuerant: & tam crudeliter
 verantes torquebant. O q̄tuz anima mea in
 me angustiabat: q̄ magno cruciatur
 dolore. Corde priuata eras: q̄ ipse mihi
 cor abstulerat: & simul secum crucifixum te-
 nebat. Vocem pre clamore & eulatu a-
 miseram: & vir loqui poteram. Defeci p̄
 dolore: corui pre merore: resumpto autē
 utcumq; spū in hec & similia verba pre-
 rumpebam. O gaudium & exultatio spi-
 ritus mei: lumē oculorū meorum quon-
 dam te vidi cordis mei cum letitia & exulta-
 tione: nunc autem cum immensa tristitia &
 merore. Heu heu me q̄ miserabiliter te
 nunc pendente intueor. O dimidium a-
 nime mee: consolatio vnica vite mee: tol-
 le queso tecum matrem mestissimā: q̄ mo-
 ri valde cupio: vivere sine te ampli⁹ non
 potero. Nō me fili dulcissime derelin-
 quas: sed me tecum pariter accipias. O
 q̄s mihi det ut ego moriar pro te? O do-
 lores incomparabiles matris orbate: de-
 stitutio genitricis desolate. Adori & em̄
 video in quo vita mea & tota salus mea
 consistit. Cumq; hec & his similia verba
 tristia mater mestissima prosequeretur: fi-
 lius doloris suu⁹ quodāmodo oblit⁹
 matrem dulcissime consolabat. Adorēs
 & recedēs me licētiauit: & discipulo queq;

singulariter diligebat recomēdauit. Cū
 q̄ vocē filij loquentis cor maternum p-
 ciperet: dolore vehemētissimo estuarē ce-
 pit: & gladius meroris pertrāsuit ai max
 fidelissime matris. Leuaui man⁹ sursum
 pre cordis desiderio tāgere cupiens dile-
 ctum meum: ut vel sic dolori & amorī me-
 lius cōsulere potuissem. Cūq; aliud sola-
 tium nō hērem sanguinem fumantes &
 ex vulnerib⁹ filij ad terrā vsq; stillātem
 nimia cū aueritate deosculabat: intan-
 tum ut faties matris de cruore filij occi-
 si sanguinolēta redderetur. O si vidisses
 in illa hora lamētabili miserā matris fi-
 lio cōpatientis dolorem filij matris cō-
 dolentis: matrē p̄ filio morturo meren-
 tem: filium matrem desolatam dulciter cō-
 solātem: sine interno cōpassionis vulne-
 re hec audire & videre nō potuisses. Tā-
 dem igit post expirationē suam cū de cru-
 ce deponeretur o q̄ affectuosissime bra-
 chia eius depēdentia suscipiebas: & mor-
 tuus filium gremio materno colligebas
 affectu materno ipm amplectabar: riga-
 bam lachrymis faciē mortui: & recentia
 vulnera frequētib⁹ osculis liniebam. Res
 miseranda vitā cordis mei intuebar & ec-
 ce mortu⁹ erat: resperi iterū atq; iterum
 & nō erat vox neq; sensus. Loquebar ei
 & nō respōdit mihi: rugiebam a gemitu
 cordis mei. Astabant nāq; qui mihi mor-
 tuus meum thesaurus meum auferre & se-
 pellire volebāt. Tūc flebam & gemebam
 & voces lamētabiles dabam. Cor pre do-
 lore cōcutiebatur: cum dilectū filius bra-
 chis maternis cōstrictus auellere cona-
 bant. faciē meam lachrymosam ipsius
 vultui applicabam. faciē suam sepius
 inter manus accipiens crebri⁹ aspiciebam
 & gemebas: qm̄ amaritudine plena erā:
 nec erat qui hoc intueretur & matri pati-
 enti nō compateretur. Demū post sepul-
 turam filij cum magno valde dolore re-
 ducta sui. S; in eius resurrectione cum
 ipm tam gloriofum vidi plenā cōsolatio-
 nez recepi: & sic mā dolorū in mām trā-

hinc spiritualium gaudiorum. Porro nos qui
 hec non sine gemitu et fletu audire non po-
 tuimus interrumpere sermonem tuum virgo
 mater cogit compassionis nostre vehemen-
 tia et eruberantia tantarum lachrymarum
 quibus tibi o virgo pia compatimur ex inti-
 mis visceribus cordium nostrorum. O quam in-
 duratum est cor quod tibi ex intimis non com-
 patitur: quam male exsiccati oculi qui te sic
 flentes videntes nequaquam queunt lachry-
 mari: quam frigidum pectus quod ex his non ge-
 mit. O utinam promouantur tecum simul et
 omnia ossa mea. Benedicta brachia tua iter
 que iam dilectum reclinatum video: gene-
 que rosare matris felices sanguineo co-
 lore vernantes: pectus tuum maternum super
 benedictum tanti doloris contentum super
 quam iam oculis cordis video regem meum inclina-
 tum. O reclinatum aureum per cunctis thro-
 nis eburneis sedibusque deauratis prele-
 ctum: ad hanc horam seruatum: ut auctore vite
 supportet vitam perueniat. Sed quid dicam?
 En coram te mihi precissima mente lachrymo-
 sa iam positus te obsecro et adiuro in domino
 ut mihi tuum charissimum thesaurum regem et
 dominum meum pro me passum et mortuum sub hac
 forma qua ipse in gremio tuo sub cru-
 cis ligno palidum et livore plenum meditati-
 onis oculo intueor prebeas: ut hoc ipsum
 quod est compassionis et doloris quod tibi cor-
 poraliter et partialiter tunc concessum fuit tam-
 quam matri: mihi saltem spiritualiter et memoria-
 liter propter competens misero precor concedat.
 Da mihi salvatorem meum: propter quem diligo
 quod expectare amplius non valeo. Susci-
 pe nunc anima mea dilectum de dilecta: et di-
 lectionis atque compassionis affectuosissi-
 me ei propter beneficia iudicia. O dilecte mi salutare
 meum et liberator meus: amor meus et glo-
 riatio anime mee: ecce nunc affectu feruidi-
 simo totus ab omnibus abstractus: omnibus vi-
 ribus anime mee simul collectis ad te con-
 uerto: te intente intueor: cum omni nixu et co-
 namie quantum vniquam possibile fuit dilectus a
 dilecto amorese prospectari. En dilecte
 mi cordis mei triclinium tibi soli seruatum

et huic mundo clausum: ad hanc vocem rese-
 rat te suscipe cupiens per illapsum. Sinus
 omnium desideriorum meorum sic iam se ad te
 expandens dilatat: veluti cum rosa a gelu
 noctis clausa ad solis radiosum splendo-
 rem se aperire festinat. Anima mea tota
 amore calens brachia desideriorum meorum
 amplissime expandit: et tibi gratanter oc-
 currit: ac inter candentes lachrymas in-
 amplexus ruit spirituales. Et tota saltem mea:
 et sic tali ignito vehementer desiderio af-
 fectu feruidissimo te nunc inter brachia
 anime mee suscipio: te contempro: tibi unior:
 cum reuerentia et laude et gratiarum actione
 te obsecrans per tue misericordie visce-
 ra ut hanc mortem pretiosam frustrari
 in me non permittas: sed me nunc ad gra-
 tiam receptum tibi unias tam efficaci-
 ter ut neque prospera neque aduersa me a
 te unquam valeant separare. Ecce oculi
 mei palidam faciem tuam fixe intuentur:
 tota anima mea amore tuo resoluta: vul-
 nera sanguine cruentata crebrius pero-
 sculatur: omnesque vires et potentie mee
 fructu passionis huius lachrymose pa-
 scuntur. Sub umbra namque illius quem
 dudum desiderabam nunc sedi: sed et fru-
 ctus eius dulcis gutturi meo. Non im-
 merito. Sunt enim nonnulli qui de
 vite sue gaudent puritate: alij de meri-
 torum suorum presumunt multitudine:
 aut exercitiorum spiritualium immensi-
 tate letantur. Ego autem quid? Vere to-
 ta spes et solatium meum ex tua depen-
 det passione: ex meritorum tuorum ma-
 gnitudine ac pretiositate et misericordie tue ben-
 gnissima pietate ut tu solus nosti quod pau-
 pertatem meam considerasti. Et ideo
 hec dominice passionis recordatio mi-
 hi est cordis in domicilio affectuoso re-
 condenda et verbis ac operibus opitulante
 gratia prosequenda: et omni honore ac
 reuerentia magnificanda. O rex regum
 domine dominantium: quem sic mor-
 tificatum et miseris afflictum oculis si-
 dei pleno affectu anima mea iam am-

Li. Secundus.

plectit: pcedē mibi vt ⁊ te gloriosū atq; sublimē ⁊ sup astra celi ad dexteraz p̄is sedentes perēnter videre merear. Sed ⁊ tu virgo beata m̄r piissima que iuxta crucē filij tui stetit ⁊ doloris ei⁹ vulnera in aia tua efficaciter p̄sensisti ac sanguinis eius aspgine rubricata fuisti ei⁹ sola fidelitatē p̄fecā vsq; in finē suasti. ⁊ magno cū dolore ⁊ tumulto tui filij sepata fuisti: tibi hec oia cōpassionis vulnera p̄ singulari gloria ad memoriā reuoco virgo pia. Et sicut nūc quoq; affectu deuoto iter cordis mei brachia o m̄r venerāda te excipio ⁊ p̄passiōis te lachrymis associās p̄ portā citatis quōdā hierusalē ad domū deduco p̄teritorū gestorū sub exēplo: sic m̄r grē in extreme bore eramie aia mea ⁊ cūctorū eterne sapiētie discipulorū de corpis ergastulo exeuntū a te suscipiāt ⁊ ad illā celestē hierusalem cū gaudio p̄ducant. Amen.

Explicit primus liber. Incipiunt capitula secundi libri.

Materia hui⁹ secūdi libri ē de his q̄ i capitulis infrascriptis cōtinent. vs

De diuersitate admirāda doctrinarū atq; discipulorū. Primum capitulum.

De scia vtilissima homini mortali q̄ ē scire mori. Secundum capitulum.

Formula compendiosa vite spirituales. Tertium capitulum.

Quali x̄ps in sacro eucharistie sit de note recipiendus. Quartum capitulum.

Quō eterna sapiētia sit ex toto corde ⁊ ex tota anima iugiter omni tēpore laudanda. Quintum capitulum.

Informatio qualiter p̄dcā sint tractanda ad s̄mōes ⁊ collationes. Sextum capitulum.

Qualiter multi fideles possunt diuinam sapiētiam desponsare: ⁊ quō per quotidianā quedaz leuia exercitia debeant se continue in eiusdem amore renouare. Septimum capitulum.

fructus multiplex diuine b̄ndictionis quē discipuli sapientie merētur accipere eius desponsatiōe. Octauum capitulum.

Incipit Liber Secundus de diuersitate admiranda doctrinarum atq; discipulorum. Capitulum primum.

Sapientiam omnium antiquorum erquirebat quidaz audus sapientie discipulus ⁊ narrationem virorum nominatorum inuestigabat: versutias parabolarum scire cupiebat ⁊ occulta prouerbiorum erquirebat. Cor suus tradidit ad vigilandum ⁊ luculo ad deum qui fecit illum. supplicans vt ipsus de hac vita migrare non sineret: anteq; ad cognitionem vere ⁊ summe philosophie perueniret. Interim vero dum de studio ad studium pergeret: ⁊ vndiq; hoc quod sitiebat auide quereret nec vnq; id ipm quod querebat s; eius imaginem inueniret: quadam vice sibi videre videbatur supra se quasi quadam speram auream mira amplitudine diffusam ⁊ pulchritudine gemmarum p̄ornatam: vbi cūctorum artium ⁊ sciētiarum magistri ⁊ scholares in vnū degebant. In spera autem predicta due mansiones distincte fabricate erant: ⁊ que ibet harum suos doctores ⁊ discipulos habebat. Prima que ⁊ inferior: videlicet liberalium artium ⁊ mechanicarum ⁊ philosophorum diuersorum innumeram multitudinem cōtinebat. Ibi astrologi in astrolabio suo ludēbāt: phisici naturas rerum subtiliter considerabant: geometrici cum dimensionibus se occupabant: musici certas vocum proportionem dabant: ⁊ quelibet facultas ea que ad se pertinebant tractabat: quod medicorum erat medici tractabant: fabulla fabri. Verum hi omnes quasi velamen super facies habere videbantur: ⁊ cum estu vehemenissimo laborarent: dulci quodam poculo recreabantur: quod tamen sitim ad plenum non extinguebat sed ariditatem generans sitire magis ac magis faciebat. In quibus scholis dum p̄dcus discipulus paululus substitisset: guttato huiusmodi poculo nauseam ha-

21. Secundus.

bere cepit. Quam ob causam his resignans ad secundam mansionem accessit. Erat autem mansio illa pulchra valde et mira varietate figurarum seu picturarum decorata. Stans igitur ante hostium talem ibidem reperit superscriptionem. Hec est schola theologice veritatis ubi magistra est eterna sapientia: doctoria veritas: finis eterna felicitas. Quibus perlectis festinanter accurrit et scholas intravit cupiens totis visceribus huius schole discipulus esse per quas sperabat se ad finem desideratum peruenire. fuerunt in hac tres studentium ordines atque doctorum. Quidam in terra prope Ianuam sedebant. gustu carentes et vultum ad exteriora conuersum habentes: in ore eorum mellea quoque verba ab ore sapientie procedentia in liquorem felleum conuertebantur. Ex quo potu inebriati spiritu quodam inflatorio distendi videbantur: ita ut statim in superbiis se erigerent regumque animos induerent: prelaturas et gradus diuersos ambirent ac promotiones quererent: et in magnis et mirabilibus super se ambularerent. Speculationi scibiliu solum intendebant: affectu vero frigidissimi remanebant. Ex ore eorum quasi farina subtilissima precebat: et subtilia terebant. Uox eorum quasi es sonans aut cymbalum tinniens aures hominum verberabat: sed ad cor minime perueniebat. Coram oculis eorum velut nigri ethiopes demones ludentes stabant et eis cathedras honoris crebrius proponebant. Quibusdam aurum et argentum et laticas possessiones ostendebant. quosdam vero longa et colouifera palia induebant et caputia delicata capiti eorum superponentes procedere eos gradu ambizioso faciebant. Qui obducto supercilio attonitos habentes oculos eorum mouentes ac digitos extendentes. sapientiam suam cunctis transeuntibus buccis concrepantibus ostentare ambiebant: sicque sapientie studentes et insipienter viuentes ab ini-

micis callide deludebantur. Erat enim istorum vnus labor et intentio ascendere et apparere. Nam et ob hanc causam solummodo in studio laborabant: ut postmodum maiores libertate ad peragendas corporis curam in desideriis assequi possent: et facultatem faciendi que vellent amplioem sine contradictione haberent. Leonem quippe rugientem quis audeat provocare? Rem mirandam discipulis in hac mansionem aduertit et risu dignam. Nam celitus delapsa quasi pila argentea inter eos currebat: que ex sua pulchritudine et pretiositate omnium in se provocabat aspectum: que ab omnibus amabatur et desiderabatur. quia ipsa se habentibus gloriam et honorem prestabat. Hanc dum quidam inter ceteros et super ceteros doctorum egregius in manu haberet et ex hoc per totum mundum sonaret: eiusque doctrina singulariter sicut rosa sine spina et sol absque nube preclarissime rutlaret: et multi hoc videntes et invidentes. sibi pilam de manu auferre modis quibus poterant attentabant: et nunc sagittas acutas nunc lapides duros iacentes nihil proficiebant: sed mirum in modum in seipsis affligebantur et propriis sagittis percutiebantur. Hec pila dum inter eos curret. studebant hi qui aderant non tam ipsam apprehendere quam pro posse de manu alterius percutere et rapere: et ostendere quod alius ipsam non haberet eamque non tam explicabant quam quibusdam implicatis onibus inuoluebant. fueruntque inter eos: pro pudor! mirabiles contentiones clamores et contrarietates de hac pila. Hoc autem tedium magnum ac displicentiam in animo multorum audientium generabat. Nam per hoc non tam proficiebant quam gymnasio vel spectaculo vano se iter esse delectabant. Quidam autem eos sic circa pugnas verborum languentes et se mutuo inuadentes ac tanquam gallos conpugnantes deridebant. Cumque discipulus a circumstantibus quareret quidnam hoc mirabile esset: rursus est a quodam quod hec pila argen-

Xi. Secundus.

tea significaret veritatem sacre scripture lucidā & sonorā & incorruptibilē. Subdicitq; Nec veritas a modernis quibusdam nō tā studiose q̄ritur q̄ ipugnatur: dum quilibet nō p̄ ipsa adipiscenda laborare videtur s; tota viribus pbare cōtendit q̄ quis alius ipsā veritatē nequaquā habeat & ex hoc se ipsū p̄ferre & aliū suppressere intendit: & p̄inde fiunt pbationes replicationes & opinionū nouitates mirabiles q̄ magis in admirationē ducūt q̄ vilitati p̄ficiant audientū. Nāpe veritates quā referare auditorib; debuerant. quibusdā intentionibus & vocabulorū nouitatib; ignotis velāt: & p̄pter orationes vanā ipsam plerūq; reddūt veritatē obscurā. fuerūt p̄terea ex his nonnulli q̄ repente docere volebāt q̄ nō opere s; meditatione didicerant: eorūq; doctrina nō ex vita atq; exercitiorū frequētia s; ex affirmatione p̄cessit sola. Nā libros sanctorū patrū q̄ olim vigente religioe & florēte deuotioe in vsu erāt: sicut collationes patrū & similia deuotionis germia vbi deuotionis fundamēta & spūalis scia & totius p̄fectionis cōtinetur sūma: q̄ hominē ad cōpūctionē & sui ipsius recognitionē & deuotionis p̄dite restaurationes ac diuinū trahūt seruoerē sp̄nentes: ad ea se scripta vel que ambitioni deserviunt vel q̄stui conuertebant. Q; & si p̄missa inspiciēbāt: nō p̄pter nouas deuotionis grām acquirēdā sed meliorē p̄secutioēz finis ab ipsis intenti hoc faciebāt. Seip̄sos nāq; ianiter exaltare vel pascere p̄ncipaliter cupientes humanā intendebāt retributiones & sic p̄obdolo: de seipsis despātes vel p̄rios plusq; seip̄sos diligētes aut certe superiores se patribus extimantes deuotionis studia nō curabant. Libros quoq; eiusmodi purissimā deuotionē cōtinentes p̄miserūt ex negligētia venustate cōsumi sola sermonū volumina & si qua sūt talia q̄ p̄pria iplēt marsupia studiose reuoluētes & sibi p̄ciosē cōpantes sub sp̄ pietatis miseri seip̄sos negle-

rerūt: & tñ velut ficus fatua q̄ folijs q̄des abundat fructu at caret modicū in p̄plo fructū dederūt: quippe vt homines verborū folijs abundātes fructu deuotiois steriles remanebāt. Quidā isup ex eorū p̄mo discipulorū numero cū p̄lationes tentas cōsequēbantur: exinde honestatē quādā vite ac morū cōdignā āte oculos hoimū quasi quoddā sanctū seculare h̄i pocrizando induebāt. virtutē aut ei; abnegabant. Nā pacē p̄p̄riam q̄rentes pacē aut salutis aiarū dissimulantes nimis remisse & negligēt egerunt. Amicos sibi cōsentientes attrahēbant: & plus iusto eos fouebāt: p̄ quorū fauorā regimē suū stabilire p̄sumebant in euū. Qui amore p̄prio excecati nō videbant vermes qui interiora vite spūalis corrodit: s; solūmō solliciti erant qualiter defons sibi pariter ac s̄bditis suis quidā hōestā vitā ad salutē p̄cise sufficiētē. viuificatorio aut spū deitis carentē cōpingere possent. Nā q̄das idola in vita posita destruxerunt: veritatem excelsa nō abstulerūt. Nā siq̄ forte ad corrigendū erat ex quo sibi piculus quodcumq; venire vel etiā displicentiam incurrere timebant. nec causam dissimulando conuenienter transire poterāt: in p̄sona hec p̄pria facere recusantes vicarios dereliquerūt: & ea que ipsi veluti gigantes solo digito destruere poterant quibusdā pigmeis faciēda cōmiserunt. Uidentes aut hi negocium supra virtutem sibi ip̄positum p̄transierūt: & aut non: aut minus q̄ oportuit fecerunt. Sane rectores predicti cum lapsum tam notabilem in subditis viderent: hoc emendare sine labore p̄prio cupientes: p̄cepta multiplicabāt: ordinationes cōgeminabāt & magna eis onera & ip̄portabilia ip̄ponebāt: ipsi aut digito suo ea leuare noluerūt. Subditi aut ex hoc magis indurati & inolutarij effecti culpā suā i eorūdem rectorū negligentias reorquebant. Nāam predicti nō erant p̄rimū qui ad hostes p̄oistrādos transfretarent & p̄rimū in acie pu-

Li. Secundus.

gnarent: sed qui ea que honoris erant vel utilitatis seu comodi temporalis sibi usurpabant: non attendentes quasi impossibile esse homines indevotos solis induci verbis sed magis operibus bonis et viuis exemplis. Si enim reiecto proposito adventu et superflua expensa quam faciebant: ipsi qui ceteros emendare volebant simpliciter et humiliter ac frugaliter se habuissent et verbis et exemplis ad omnia ad que ceteros artare volebant ipsi se primo dedissent: utique multum profecissent. Sed quod multa dicere et pauca facere contendebant: quasi serpentem cum cauda lubrica manu aliena apprehendebant: et non solum proficiebant: sed deterius quotidie labi videbant. Et hi omnes predicti de primo ordine studentium secunde mansionis erant. Porro hi qui de secundo ordine erant: in statu proprio persistere videbantur. Tertij autem prope magistrum condebant et aqua sapientie salutaris ex ore eius bibentes inebriabantur: in tantum ut se ipsos et omnium aliorum obliviscerent: et corde et animo oculis ac facie sursum tenderent et quodammodo in abyssum divine speculationis ac dulcedinis immergi et absorpti ad divina contemplanda raperentur. Hi quasi stellatum celum in hoc mundo fulgebant: et velut ardens facula sursum tendentes in se ardebant et proximos quosque in dei amore accedebant. Tales quoque ad prelationes et regimina assumpti: erant utilissimi. Nam et gratia divina et industria humana erant miro modo perditam. Cum autem discipulus diligentissime hoc considerasset: admiratione maxima tenebatur quid nam hoc esset et maxime de hoc quod de eadem veritate tanta deformitas in diversis discipulis nasceretur. intellexitque quasi vocem dicentem sibi. Tres ordines quos vidisti tres modi sunt studendi atque docendi sacram scripturam. Primus modus est carnalis quem habent hi in quibus abundat littera sine spiritu: qui quanto plus litterati: tanto plus super-

bia inflati atque nocivi sibi et alij esse noscuntur: qui non dei laudem et suam et aliorum edificationem sed suam promotionem querunt. Secundus modus est animalis et est in his qui simplici quidem oculo in actu scholastico ea que ad salutem sunt necessaria querunt: verumtamen opera supererogationis facere et charissimata emulari meliora usque quaque negligunt. Tertius vero qui et spiritualis est eorum qui toto cordis affectu ad ea que perfectionis sunt se viribus omnibus extendunt: studiose operam dantes ut sicut intellectus eorum scientia: sic et affectus eorum divina sapientia repleatur: et sicut proficiunt in cognitione veri: sic et in amore summi boni: qui gustant et vident quoniam suavis est dominus: qui se et alios per sacram scripturam ad debitum finem dirigunt et nihilominus interiori spiritu dei aguntur. Igitur discipulus alij omnibus cupiebat cum his mansionem habere et se totum conferre ad studium illius vere et summe philosophie.

De scientia utilissima homini mortali que est scire mori. Capitulum .ij.

Um omnes homines natura scire desiderent o summa et eterna sapientia et in te universali principe et nunc auctore ad quem nobis est sermo omnes thesauri sapientie et scientie sunt absconditi: si quis omnium artifex omnem habens scientiam omnia prospiciens: hic audio cordis desiderio peto ut thesaurum sapientie tue mihi aperias scientiaque factorum et de rebus magnis instruas: et ut materias quoque subtilissimas ac profundissimas nunc pertractans in medium proponas. Sapientia. fili mi noli alta sapere sed time. Audi me et docebo te utilia. Tribuam tibi donum electum. Doctrina mea: ipsa erit vita tua. Igitur exordium discipline salutaris a timore domini incobantes qui initium est sapientie: docebo te hec per ordinem. Primum qualiter moriendum sit: postea qualiter vivendum:

II. Secundus.

deinde qualiter me debeas sacramenta-
liter recipe: demum quomodo pura me
te me debeas iugiter laudare. Disci-
pulus. Hoc est dñe mi qd semp opta-
ui ⁊ votis omnib⁹ exquisiui. O si scirem
has artes vtilissimas: v3 feliciter mori:
bñ viuere: te affectuose recipe ac deuote
laudare: quid ampli⁹ velles regere? S3
q̄so dic mihi ad quid prodest hec doctri-
na moriendi: cuz mors non habitus sed
pauatio esse cognoscatur? Sapia.

Multum per omnem modum. Scie-
tia vtilissima ⁊ cunctis artibus preferen-
da est hec scientia: scire. s. mori. Scire q̄
dem se esse mortalem omnibus comue-
est: cuz nemo sit qui semper viuat vel q̄
huius rei fiduciam habeat: sed paucissi-
mos inuenies qui scire mori sciant: quia
hoc donum dei permarimus est. Scire
nanq3 mori: est paratū habere cor ⁊ ani-
mam omni tempore ad superna: vt quā
docūq3 mors venerit paratū eum inue-
niat: vt absq3 omni retardatione eā reci-
piat quasi qui socij sui dilecti aduentum
desideratum expectat. Sed phdolor in
nonnullis religiosis sicut ⁊ in seculi homi-
nibus vanis: valde multos inuenies q̄ hāc
mortem tātū abhorrent: vt vit eius me-
moriam admittere veñit. Discedere de
hoc mundo nolunt: quia scire mori nun-
dum didicerunt. In vaniloquijs ⁊ iocis
⁊ scurilitatibus ac ceteris similibus sup-
uacuis rebus multuz de tempore suo ex-
pendant: ⁊ ideo cum extemplo mors su-
peruenerit quia male paratos inuenit. mi-
serā animā de corpore rapit ⁊ ad gehen-
nam deducit: sicut ⁊ quōdaz tibi quoq3
frequētius frenū iposuerat ⁊ te secū ab-
ducere volebat si manus opationuz do-
mini non obstitisset. Tu autē vacua va-
cuis relinquis ⁊ doctrine mee intendas
que tibi magis proderit q̄ thesaurus ele-
ctus ⁊ pre libris omnū philosophorum.
Et vt ardētius te me a hec doctrina mo-
ueat ⁊ i corde tuo semper fixa pmaneat:
iō sub exēplo sensibili doctrine hui⁹ my-

sterium tibi tradam: quod tibi valde p-
derit ad salutis inītiū ⁊ ad cūctarū xtu-
tum pficiet stabile fundamētū. Uide er-
go nūc similitudinē hoīs morientis ⁊ tecū
pariter loquētis. Discipulus hec audi-
ens cepit se ab exterioribus colligere ⁊ i
se similitudinē ppositā dil gentissime cō-
siderat. Erat aut ante eū similitudo ho-
minis pulcherrimi q̄ morte pu:ntus in-
proximo migraturus erat ⁊ d salute ale-
sue nihil disposuerat q̄ huiusmodi voce
miserabili clamabat. Circūdederunt me
gemitus mortis: dolores inferni circūde-
derunt me. Heu me deus eterne: ad qd
in hunc munduz nascebar? Nat⁹ ex vte-
ro: cur non statim perij? En p̄cipiū vite
mee fuit cū fletu ⁊ dolore: nūc autem fi-
nis ⁊ exitus meus extat cum miserabili
planctu ⁊ merore. O mors q̄ amara est
memoria tua cordi iocundo ⁊ in delitijs
enutrito: horribilis p̄ntia tua ei q̄ ⁊ etate
iuuenis ⁊ robore fortis ⁊ q̄ potit successi-
bus p̄spis. O q̄ paz credidisse: q̄ tā cito
mori debuisses. Sed nunc mors repēte
quasi ex insidijs erūpens irruisti sup me
prehendisti atq3 mille funibus ligasti:
⁊ in viculis ferreis trahis sicut trahi solz
damnatus ad supplicium mortis. Nunc
p̄ dolore p̄loris manibus rugitū emitto
cupiēs mortē fuger ⁊ nō est locus diffu-
giēdi. Circūspicio ad oēs plagā ⁊ deficit
p̄siliato: ⁊ adiuto: fixū est: mutari non
pōt. Uocē mortis horribilē audio itonā-
tē atq3 dñtē. fili⁹ mortis es tu: nec opes
nec rō nec cognati aut amici valebūt te
liberare de manu mea. finis venit: vēit
finis: decretū ē: impleri opz. O mi deus
opz me iā mori? Nō pōt hec snia imu-
tari? Debeo iā tā cito de hoc mūdo rece-
dere? O mors imensa crudelitas: o ipie-
tas ⁊ indignatio miseranda: p̄ce q̄so p̄ce
iuētuti: p̄ce nundū mature etati. Non
sic crudeliter agas: nec me subtrahas ab
hac luce tam improiuse. Discipulus.

Hec audiens conuersus ad euz dixit.
Amice: verba tua non mihi videntur sa-

XI. Secundus.

pere disciplinam. Nescis quare equus est iudicium mortis? Persona non accipit nec alicui parcat: sed se equaliter omnibus dividit nec inuenis aut semis miseret. Ignorat nobiles: et potentes non verecundatur: diuites et pauperes similiter perdit: quoniam plures ante perfectam completionem annorum suorum de medio sublatis sunt. An putas quod tibi soli mors parcere debet: et tabernaculum tuum fictile intrare non audet? Et prophete mortui sunt. Respondens autem similitudo mortis dixit.

Sapientia. Utere consolator onerosus es tu nec verba tua sonant ignorantiam sed prudentiam: sed hi potius insipientibus similes censendi sunt qui impie usque ad mortem vixerunt: et que digna sunt morte egerunt: nec tamen mortes timent vicinas. Leci sunt et iumentis insipientibus similes nouissima sua et que post mortem ventura sunt non providentes. Non desleo iudicium mortis: sed desleo danna indisposite mortis. Non ploro quod hinc exitus meus: sed plango et lugeo danna diei que inutiliter et sine omni fructu pertransierunt. Eravi a via veritatis et iusticie lumen non luxit mihi: et sol intelligentie non est ortus mihi. Laxatus sum in via iniquitatis et perditionis et ambulavi vias difficiles: viam autem domini ignoravi. Neque quod mihi profuit superbia: aut quod diuitiarum laetitia contulit mihi? Transierunt omnia ista tanquam umbra preteriens et tanquam nuchus cito percurrentis: et tanquam navis que pertransiit fluctuantem aquam cuius cum preterierit non est vestigium inuenire nec semitam carine illius in fluctibus: aut avis que transuolat in aere nullum inuenitur argumentum itineris illius sed tamen sonitus alarum verberans leuem ventum: et scandens per vim itineris aerem commotis alis transuolauit: et post hoc nullum signum inuenitur itineris illius: aut tanquam sagitta emissam in locum destinatum. Diuisus aer continuo in se reclusus est ut ignoretur transitus illius. Sic et ego natus continuo desini esse: et virtutis quidem signum nullum valui ostendere: in malignitate autem propria

consumptus sum. Spes mea tanquam lanugo que a vento tollit: tanquam spuma gracilis que a procella dissipatur: et tanquam fumus que a vento diffusus est: tanquam memoria hospitis vniuersi diei pretereuntis. Et ideo summo meo nunc in amaritudine est: et verba mea plena sunt dolore. Propterea sanctus est mestum cor meum: et ideo conturbati sunt oculi mei. Quis mihi det ut sis iuxta dies antiquos quando stolla fortitudinis et decoris indutus eras: et annos plurimos ante me habebam: ut recognoscere posses mala que irruerunt super me in hac hora? Non curabam temporis periositates imensam: sed datis flatibus nauis et freno concupiscentie laxato dies in vanitate deducebam. Proiositates vero eius non attendebas: sed me quia in bonagrum liberum natum putabam. Nunc autem sicut pisces capiuntur hamo et sicut aues comprehenduntur laqueo: sic captus sum in tempore malo quod mihi extemplo superuenit. Tempus preterijt: dilapsus est: reuocari a nullo hominum potest. Non fuit hora tam breuis in qua non spiritualia lucra suo valore incomparabiliter omnia terrena excedentia comparare potuisses. Neque me miserum: ideo nunc stillat oculus meo et palpebre fluunt aquis: quare reuocari quod preterijt non possis. O mi deus: quare neglexi? quare tardavi? quamobrem dissimulaui? Cur tot dies grossos longissimis et vanissimis locutionibus expendi: et meipsum in tantum neglexi? O cordis mei gemitus inenarrabiles: quare studui vanitati: et quare non in tota vita mea didici mori? Eia vos omnes que adestis que meam miseram videtis que flore iuuentutis adhuc gaudetis. et que adhuc tempus habetis aptum. me respicite. measque miseras considerate: et in meo periculo danna vestrum declinate. Flores iuuentutis vestre cum deo expendite: tempus sacris actionibus occupate: ne similia facientes similia patiamini. Neque grata iuuentus qualiter deperidi. O deus eterne: tibi conqueror: miseriam quam patior. Verba increpationis iuuentus lasciuas odit. Docetibus

II. Secundus.

me acquiescere nolui: pie admonitio in
clinare aurem neglexi. Detestatus sum
disciplinam et increpationibus non acqui
euit cor meum. Ab mi deus: nunc in foue
am profundam cecidi: laqueum mortis
incurri. Melius mihi erat si natus non fu
issem quam quod tempus mihi ad penitentias
concessus tamen inutiliter expendi: et ipso in
superbia abusus fui. **Discipulus.** Re
spondens autem discipulus dixit. Ecce
omnes morimur et quasi aque dilabimur
super terram que non reuertuntur: nec
vult deus perire animam sed retractat
cogitans ne penitus pereat qui abiectus
est. Audi ergo voces meas et age penite
tiam de transactis et conuertere ad dominum
deum tuum: quia benignus et misericors
est: et si finis erit bonum sufficit ad salutem.

Similitudo mori. Ad hec similitu
do respondit. Quis est hic sermo quem lo
queris: debeo penitere: debeo me con
uertere? Nonne vides angustias mortis
me prementis? Ecce terrore et horrore
mortis tamen vehementer perterritus sum:
vinculis mortis alligatus sum: et anxia
tibus nimis mens mea premitur: ut quid
agendum sit penitus non videam. Sed quem
admodum perditur cibus sub unguibus
ancipitris mori discerpenda componitur pre an
gustia mortis quodammodo erantimis red
ditur: sic omnis sensus a me recessit ni
hil cogitans super hoc nisi quomodo e
uadem possem mortis discrimen quod ta
men euadere nequeo. Mortis imperius
me premit: et separatio amara me ledit.
Heccine separat me amara mors. O fe
lix penitentia et conuersio matura: quia
secura. Qui autem tarde penitentie se com
mittit: dubius et incertus erit: quia nescit utrum
verum an fictum peniteat. Uibe mihi: quia tam diu
vitam meam corrigere distuli: quia tandiu
salutem meam tardavi. O longa nimis pro
tractio emendationis mee: qualiter me negle
xisti. Propositum bonum sine incubatione:
voluntas sine opere: promissa bona sine
executione perdiderunt me. O cras cras
quam longas restes fecisti: et in baratrum mori

tis me procrastinando traxisti. Decepisti
me et deceptus sum. Nonne hec miseria
superat omnes miseria huius mundi?
Nonne merito super his affligitur cor
meum: sauciabitur anima mea? En om
nes dies mei pertransierunt. xx. anni eta
tis mee dilapsi et perditum sunt et miserabi
liter perierunt. Transierunt tam negligenter
quam nescio si unquam diem ex omnibus his
expendi in voluntate dei et in exercitio con
tractarum virtutum tam laudabiliter et pro
fecte sicut forte potuisses et debuisses:
vel si unquam placitum famulatum con
ditorem meo exhibui tam gratum et acce
ptum sicut statum meum requirebat. **Deus**
me perdidit: hoc est ergo unde vulne
rantur omnia interiora mea. Ab deo eter
ne quam verecunde coram te et sanctis om
nibus ad iudicium tuum stabo: cum red
dere rationem de transactis commissis
et omissis cogor. Et quid adhuc dicam?
In proximo est tribulatio mea ut ex hoc
mundo recedam. Attendite ad me nunc
queso diligenter. Ecce in hac hora ma
gis gauderem de breui oratione: puta
salutatione angelica deuote per me di
cta: quam super milia auri et argenti. O mi
deus quanta bona neglexi: quam male ac
cidit mihi quod hec non prouidi quando
bene prouidere potui. Quot horas nun
quam redituras perdidit. Quam modica
facta et negotia inutilia pertractans tam
multa, et pretiosa bona neglexi: negotijs
non necessarijs me implicavi et necessa
ria dimisi. Aliorum adiutorio plusquam neces
se fuit vel mihi expediebat intendebam. et me
ipsum negligebam. Eorum manibus me commisi. et
meipsum iuuare prece neglexi. Ut enim cognouit
quod ad magnitudinem primorum celestium
plurimum mihi contulisset sollicita custodia cordis
mei et omnium sensuum meorum cum animi puritate
quam hac neglecta vel per affectum inordinatum infe
cta et triginta annis quam quis alius per prostrationem
suas apud deum mihi premia obtinere ni
tetur. Audite audite omnes qui meis interestis
miserijs: quia tempus ut videtis mihi defecit.
Accessi ad ceteros alicuius meos: et quasi singulos

II. Secundus.

De quibus spes mihi erat petens elemo-
synā sterilez & tenues mihi dari de abū-
dantia spūaliuz diuitiaruz & bonoz ope-
rū suoruz in suppletionez egestatis mee
& in emendationē delictoruz meoruz &
frustratus suz: repulerunt me. d. Ne sō-
te nō sufficiat nobis & vobis. Ab de' pijs-
sime: misericordiaz pater mitissime hec
loquere & cōpatere patienti. Deu quāta
bona in tāto tēpore sano corpore potuis-
sem fecisse & nō feci. Quā imensas diui-
tias spūales & thesauros celestes potuis-
sem congregasse & neglexi. O de' meus
& q̄stum nūc minima opera satisfactoria
mihi grata & accepta essent cupiens re-
creari de micis que cadūt de mensa do-
minorū meorū & nemo mihi dat. O vos
omnes compatimini mihi & miseremini
mei: & q̄diu vires suppetūt & tēp' iuuat
cōgregate in hōrea celestia thesauros:
vt cū defeceritis recipiant vos in eterna
tabernacula & relinquamini vacui in ta-
li hora vobis superuētura sicut me vacu-
us & bonis opib' priuātū videtis. Di-
scipulus. Amice dilecte video dolorē
tuū vehemētē eē nimis: & sō ex cōde tibi
cōpatior: adiurās te per oipotentes deū
vt mihi des cōsiliū ne periculū simile
mortis indisposire tā subitaneae incurrā.

Silitudo mori. Ad hec imago respō-
dit. Optimū cōsiliūz sūma prudentia &
maxima prouidentia in hoc consistit: vt
per verā contritionem & puram ac inte-
gralem confessionē te disponas sanus &
fatis: & per satisfactionem condignā cū
eta que q̄z norā a salute eterna te tra-
hentia ac impedietia proiciās: & te om-
ni tēpore iugiter sic teneas ac si hodie
in hoc diei spatio vel cras: vel ad longi'
in hac septimana discessurus sis de hoc
mūdo. Donec in corde tuo ac si anima
tua iā sit in purgatorio: & decē ānis for-
nacem ignis ardentis in penaz pro deli-
ctis suis receperit & solus iste presens an-
nus in adiutorū tuūpius sit concessus.
Sic igit' ipam crebraus intueri inter flā-

meos globos ardētem: attende vocem
ipius miserabilē ad te clamantē & dicen-
tem. O amicoz omnium dilectissime suc-
curre aīe tue misere: succurre in carcera-
te: miserere mihi & prebe auxiliū desola-
to. Ne diutius me pmittas affligi i hoc
carcere caliginoso: q̄ derelict' sum ab
hoc mūdo. Nō est qui fidelitatez osten-
dat nō est qui manū porrigat egētī. Si
guli q̄ sua sunt querunt: & me vlticibus
flāmis desolatū derelinquūt. Disci'.
Utilissima prorsus hec doctrina esset si
quis eaz per experiētā haberet sicut tu.
Sylz verba tua motiua & acuta vald' vi-
deant: parū tamen apud multos profici-
unt. Auertunt faciē suam ne videant in-
finez: oculos habent & nō vident: aures
habent & nō audiunt: diu se viuere arbi-
trantur. Et q̄ mortez indispositam nō
metuūt: ideo miseri prouidere ipius dā-
na ptēnunt. Cuz nuntius mortis infirmi-
tas grauis adest: cōueniunt amici & sorij
ad egrotū gratia visitandi: oēs que bōa
sunt prophetādo pmittūt: & neq̄q̄z mor-
tem adesse sz neq̄z oīo sibi timendus eē
vel etiā periculū iminere attestamur: sz
fluxū transeuntē vel qualēcunq̄ humo-
rum deordinationē aut mēbrozū ac ner-
uorum oppilationē in breui trāsituram.
Sic amici corporis inimici hānime fiunt
& miserum negligunt: q̄ dū singulis mo-
mentis infirmitas i grauescit: & egrotus
semper de cōualescentia sperat: tandem
erb aus' improiise deficit & sine fructu
salutis spūz infelicē erhalat: sic & hī au-
ditores tui qui v3 prudentie humane in-
nituntur verba tua post dorsuz p̄ciūt:
& nequaq̄z cōsilio tuo salubri aquiescunt.
Silitudo. Idcirco cū laq̄o mortis ca-
pti fuerit: cū irruerit sup eos repētina ca-
lamitas & interit' quasi tēpestas i gruēt
q̄ venerit sup eos tribulatio & angustia
clamabūt & nō exaudient: eo q̄ erosam
hūerit sapiāz & p̄siliū meū audire cōtē-
pserit. Et sicut nūc pauci valde iueniūt
q̄ ex verbis nūc p̄puncti vitā suā i meli'

corrigat: sic re vera pp malitiā & tps de-
fectū feruoris spūalis ac mūdi senescen-
tis malignitatē paucissimi repiunt tam
pfecte ad mortē dispositi q̄ in tanta ob-
secratione & cordis deuotioe existant vt
pre desiderio vite eterne mori cupiāt: &
cū christo esse totis viscerib⁹ cōcupiscāt:
sz morte amara puenti indispositi inueni-
unt: sicut & ego preuent⁹ suz: & iō nō taz
hinc exeūt q̄ violēter quodā mō rapiūt:
ita vt bene sibi iā reputēt accidisse: q̄ ve-
lut pecora sine oi rōne moriūt. Et si vis
scire cām tanti & taz cōis piculi ecce ho-
noris appetit⁹ inordinatus: corporis cura
supflua: amor terren⁹ & sollicitudo nimia
questus rei familiaris excecant multi-
tudinis corda diuersa & ad hec perdu-
cunt discrimia. Tu vero si cum paucis
ab hoc piculo mortis indisposite saluari
desideras audi cōsiliū meū & hāc me-
am quā vides tristē personā frequenter
oculis tuis obijcias: & ad memoriā iugi-
ter reducas: & statiz sēties doctrinā me-
am tibi fore vtilissimā. Et ea nāq̄ pfiti
es vt nō solū mori nō timeas. verūēt mō-
tem cunctis viuētib⁹ terribilē tanq̄ labo-
ris terminū & eterne felicitatis initiū ex-
pectabis: & excipies cuz desiderio cordis
tui: hoc tm̄ facias vt me quotidie pfun-
de recogites: verba mea diligenter ad-
uertas: & ea in corde tuo conscribas.
Ex visis i me dolorib⁹ & angustijs cōsi-
dera & pēsa ea que tibi i proximo super-
uentura sunt. Memento iudicij mei: sic
eis erit & tuū. Mibi heri: tibi hodie. Re-
spice i me & memento mortis hui⁹ quo
ad vixeris. O q̄ beatus es arseni q̄ semp
horā añ oculos hūisti. Stūs que cū ve-
nerit dñs & pulsauerit ianuā iuenerit vi-
gilatē. felix que bñ patū h̄ hora iuenēit
q̄ feliciter migrabit: si ēt i amaritudine
mortis imēsa afflict⁹ fuerit. Quacunq̄
eīm morte poccupat⁹ fuerit i refrigerio
erit: purgabit⁹ & ad visionē dei dispōet:
a scis anglis custodiet⁹: a supnis ciuib⁹
deduceet⁹: & a celesti curia suscipiet⁹: erit⁹

sui spūs erit eterne p̄ie felix itroit⁹. Sz
heu me misū: vbi putas i hac nocte de-
get spūs me⁹: q̄s suscipiet miserā aiāz
meā: vbi hospitabit⁹: vl' pernoctabit: vl'
q̄ erūt q̄ eā suscipiāt i ea regiōe ignota.
O q̄ desolata erit aiā mea: o q̄ dereli-
cta & abiecta sup aiās vniuersas. Et q̄
est q̄ ei fidelis adsit: q̄ eā iuuare efficacitē
velit: Ideo mihi ipsi cōpatiēdo iter ver-
ba amara lachrymas quasi torrentē ef-
fundo. Sz qd valet me amō flere & ver-
ba amarissima exaggerare: Cōclusus ē:
mutari nō pōt. Cōclusi vias meas inimi-
cus: insidiator scūs ē mihi sicut leo in ab-
sccondito: repleuit me & inebriauit me a-
maritudine: deduxit i lacuz mortis vitaz
meaz. O mi de⁹ nunc sinē verbis meis
ipono: vltorius plāgere nō valeo. Ecce
venit hora q̄ me aufert de terra. Heu
me nūc video nūc expior: qz viuere apli⁹
nō valeo: & qz mors est in propi quo. En
man⁹ iualide icipiūt rigescere: facies pa-
lescere: visus obūbrare: & oculi p̄fudari
ac trāsūti. Heu me miserū: pūcture mor-
tis amarissime circūdant me: & cor debi-
le suffocare nitūtur. O cordis angustie &
p̄ssure mo: tiferere. En pulsus icipit capza-
re: halit⁹ deficere: & quasi ex p̄fundo se
colligere. Lucē mūdi hui⁹ aplius non vl-
deo: & ecce iā statū alteri⁹ mūdi pre ocu-
lis mētalib⁹ quasi meditādo p̄spicef in-
cipio. O mi deus q̄ miserabilis affectus
En cruce bestie laruales demonū faci-
es: nigri ethiopes innumerabiles circū-
dant me. insidiātes & inspectātes misaz
aiā in proxiō exiturā: si forte torquēda
eis in forē tradatur. O districtissime iu-
dex q̄ seuerissima sūt iudicia tua: q̄ mul-
tū pōderis in iudicādo me miserū ea q̄
pro sui modicitate pauci ēt curare presu-
mūt. En sudor mortis adest mēb: a pene-
trās & victā nāz eē & iā succubuisse atte-
stās. O aspect⁹ terribil' iusti iudicis mihi
iā p̄ntis p̄ timorē subito vēturi p̄ exhibi-
tionē. Nūc valete socij & amici charissi-
mi: qz hic exitur⁹ oculos mētis ad purga-

21. Secundus.

torium quo iam deducend' sum p'uerto ide no
eritur' vsqz dū reddā minimū q'drantē.
Illic oculo cordis itue' miserā & dolorē
penā & afflictionē multiplicē. Heu me
miser' vbi iter alias penas illi loco debi-
tas erurgē video flāmas ignū & iuoluē
& p'cingē quasdā aīas miserorū q' velut
scintille flāminome in medio ignis can-
dētis discurrūt: sicut cū magna villa to-
ta icēdio ponit' & i igne: & fumo scintille
p'iter sursus ac deorsū ferūtur vlulantes
ac p' dolore cruciatuū clamātes singule
ac dicētes. Misemī mei misemī nū sal-
tez vos aīci mei. Ubi ē nūc aīcoz meoz
adī toriū? vbi sūt p'missioēs bone san-
guineoz & alioz p' quoz iordiatū aīcū
nosīpos neglexim': & hanc penā nobis
meritis adaurimus? Heu: cur hec feci-
mus? Laborauim' placē eis volentes: &
male remunerati sum'. Ardem' & estua-
m': nec ab eis adiutoriū recipim'. Heu
cur de salute n'ra nobisīpis n' puidim'?
En mīoz afflictio purgatorij hoc qd pati-
mur supat supplicū qd cūqz isti' mūdi
vl' t'pis. Unice hore isti' quā experimur
penalitatis acerbitas: cētū ānoz in se pu-
taf' h'ē scī trāseūtis miserias. Sz super
oīa cetera tormētoz gnā ledit nimīū illi
faciei diuie felicissime abntia. Hec in vl-
timo agōe p'stitut' tibi p' memoriali reli-
quo: & his dictis agonizando expiro.

Disce'. Ad hāc visionem valde i'ge-
nuit: & p' timore cōtremuerūt omnia of-
sa. ei': cōuersusqz cū lachrymis ad deuz
dixit. Ubi es eterna sapia ēc nūc? Quāqz
dereliquisti me dñe famulū tuuz: docere
me sapias voluisti: & nūc vsqz ad mortē
deduct' sū. O mi de' q'stū me terret mō-
tis visa p'ntia. Sic me imago totū rapu-
it vt pene igno:ē vtrū hoc qd vidi sit i re
vel i similitudie. O dñator dñe terribilis &
miserico:s tibi grās refero & emendare
p'mitto: magno nāqz nimis p'territ' sū
timore. Neqz eīz i tota vita mea sic eui-
dēter aduertū i dispositē mortis picla: sic
i hac hora. Ego p' certo credo q' hec

horrenda visio semper valebit aīe mee.
Certissime valebit anime mee: Certissi-
me nunc cognosco quia non habemus
hic manentes ciuitatem sed futuram in-
quirimus: ideo ad futuram anime imu-
tabile statū me toto nūc extēdē cupio
Discere mori p'pono: differre p'ntias no-
lo: p'logare p'uerisionem nullaten' volo:
emēdare vitā meā absqz retractione di-
spono. Intātū q'ppe terrū sum de sola
memoria: qd q' fieret d' p'ntia? Tolle tol-
le nūc a me lecristerioz mollitiē: vestīū
p'iositatē: torporē sōni me ipediētē. En-
tū ledor: tū affligor: tū crucior de mi-
nimis: & qd fiet de maris? Difficiter pos-
suz sustinere modicas lesioēs: heu me & q'
liter possuz tā imēsos pati dolores? O si
sic mortū' fuissē vel si iā decederē q'staz
in me ignis ille māz iuenisset p' p'co:uz
multitudinē & incōpletā satisfractionem?
Scio nunc quid faciam quia dilectam
animam meam non sic perire permittā
sed ei in transitorio & breuissimo tempo-
re hoc per tolerantiam laborum & exer-
citiū virtutum prouidebo: vt i hora ta-
li exnea nō penā sz quietē iueiat. O scē
& misericors saluator tam amare mortē
ne tradas me. En coram te prouolurus
cum lachrymis peto vt me hic ad libitū
punias: neqz in finē iratus reserues ma-
la mea. In illo. n. horēdo loco tāta ē
miseria & afflictio: vt null' dicē sufficiat.
O q's' isipiēs hucusqz fui: eo q' mortē i dis-
positam & penam purgatorij immentas:
tam parum curauī & q's magna sapientia
est sepi' p're oculis habere ista. Sz nūc
paterne admōnitus oculos aperī & ipas
vehementer pertimesco. Sapientia.
Hec fili mi dum adhuc iuuenis es & sa-
nus ac robustus & emendare vitā tuā
poteris: omni tempore memorare. Sed
cum in veritate ad hanc horam perue-
neris & iuuare te aliter non poteris: ni-
hil restat nisi vt te misericordie dei soli-
us comunitas & passionum materiaz in-
ter te & iudiciū meū interpōat ne iustias

Li. Secundus.

meam ultra quæ necesse est pertimescens excidas a spe tua: ipso vero timore modo perterritus anime quior es: o: sciens quod timor domini initium est sapientie. Scrutare scripturas et inuenies quæ multa bona conferas homini mortis memoria. Si animis multum vixerit homo inquit sapiens et in omnibus his letus fuerit: meminisse debet te nebroso teporis et dierum multorum qui cum venerit: vanitatis arguentur preterita. Memeto ergo creatoris tui in diebus iuuentutis tue antequam veniat tempus afflictionis et appropinquent anni de quibus dicas: non mihi placet: antequam reuertatur pulvis in terram suam unde erat: et spiritus redeat ad dominum qui dedit illum. Tu autem benedic deum celi ex toto corde tuo et gratus esto quia paucorum valde est sic aure cordis percipere huius temporis instabilitatem: mortis omni tempore insidiantis dolositatem: et future patrie permansuram felicitatem. Quia oculos tuos circumspice diligenter et vide quæ multi sunt qui mente excecati claudunt oculos ne videant in fine aggrauant aures ne audiant et conuertantur et sanentur: quorum perditio non tardabit. Illorum quoque turbam innumerabiles quos discrimen mortis indisposuit iam perdidit considera: dinumera si potes multitudinem eorum copiosam. Attende quæ multi sunt qui temporibus tuis pariter tecum commorantes obierunt et sublati sunt de terra: quæta fratrum ac sociorum et ceterorum tibi notorum multitudo in tantis paucis annis te adhuc iuuenem precesserunt: qui ad modicum tempus te post se reliquentes dormierunt. Nos intueere: ipsos alloqueri et veterem hominem cum ipsis reputa transisse. Interroga omnes: quere a singulis et docebunt te: cum fletu et gemitu respondebunt tibi et dicent. O quæ felix qui hec nouissima preuidet et sibi a peccatis cauet: qui consilium tuum non negligit: qui se omni tempore ad hanc horam disponit. Igitur post positos retrahentibus cunctis dispone domui tue: prepara te ad viam vniuersæ

se carnis ad viam mortis: quia pro certo nescis qua hora veniet et quæ prope est. Ecce in ianuis est: et ideo sicut viator in portu nauem velociter transeuntem: longinquas partes petentem. Stans prospectat: ne se negligat: sic omnis vita et actio tua ad hoc dirigatur ut obitum beatum obtineas et peruenias ad locum immortalitatis et felicitatis eterne. Amen.

Formula compendiosa vite spiritualis. Capitulum. .iiij.

Emini me in diebus vanitatis meæ in quibus frustra laboravi sub sole legisse in doctrina sapientum huius mundi qui contra philosophi appellantur quod finis habeat se in operabilibus velut principia in speculabilibus. Cum igitur tu summa sapientia cordis mei desiderata sophia: tuam mihi tradideris principio artem beate morienti: congruum est bonitati tue ut subinferas nunc doctrinam bene viuendi et hec compendiose et sub breuitate. Gaudent namque de breuitate moderni. faciendi quippe plures libros nullus est finis. Denique iam a seculi initio pertransierunt plurimi: et multiplex fuit scia. Mundus diuersitate doctrinarum repletus est. Ad ille quidem modi sunt viuendi: vnus quidem sic: alius vero sic. Tot sunt codices de vitis et virtutibus magisterialiter tractantes: tot sunt quaterni questiones subtilissimas et propositiones diuersas pertractantes: ut prius vita breuis deficiat quæ omnia studere sed ne dum perlegere contingat. Quis dinumerare posset omnia rationalia: naturalia: historialia: moralia: ac diuina: omnia scripta: cuncta comenta noua et vetera elementationes: compilationes singulorum tractatus ac sumas quibus vniuersa superficies terre tanquam fluuius inundante irrigata est. Nec omnia tedioso et infirmo discipulo reuoluere dispendiosum esset: et ideo ex his oibus breuissimam perfectioris formulam quattuor verbis expressam prout rudimentis militie spiritualis congruit peto

21. Secundus.

mibi dari seu tradi. Sapiētia. In illo choro sanctorū qui velut astra matutina i nocte mundi istius resulgebant, et velut lūaria magna claritate scie corru- scabant inuenies quosdam qui vehemē- tius nō solum in actuali veruz etiā theo- rica virtute flagrabāt: quorū traditione et exēplo recipies vite spiritualis pfectissi- ma documenta. Uerum ierpientie et in- erudiūōi tue cōdescendere cupiens que- dā tibi vite spiritualis pncipia breuissime quasi pro memoriali tradas. q̄ semp ad- manum habēs dirigi poteris i agendis. Igitur si optabilem cūcta vite spiritua- lis perfectionem habere desideras: si vi- riliter ipam aggredi affectas: debes te- ipsum abstrahere a societatibus et fāilia- ritatib⁹ nociuis et ab hominibus oibus p- positum tuum ipedientibus et breuiter a- cunctis mortalibus q̄tum possibile ē ex- voto tue professiōis: salua semp obediē- tia humili et prompta superiorum: semp captans oportunitatē vbi et quando pos- sis reperire locum: quietis et cōtempla- tōis carpere secreta silentia pntisq; secu- li vitare naufragia et perturbationes mū- di fugere pstreptis. Omni tēpore puri- tati cordis principaliter intendere debes vt v3 continue velut clausis carnalibus sensibus in temepisuz conuertaris: et cor- dis hostia a formis sensibilibus et imagi- nibus terrenorum q̄tum potes: et possibi- le est habeas diligenter lerata. Puritas nāq; cordis inter omnia exercitia spi- ritualia quodāmodo tāq; quedam fina- lis intentio ac laborum omnium retribu- tio quam in hac vita miles christi emeri- tus recipere consuevit: sibi vēdicat pnci- patum. Affectum tuum cum omni dili- gentia absolvas ab his omnibus que li- bertatē ipsius ipedire possēt: et ab omni- re possibilitatem habente alligandi et te- nendi ipsum affectum ad inherendū iur- ta illō legis mosayce. Adācat vnusq; q; apud semetipsum: nullus egrediatur ho- sium domus sue die sabbati et sabbati-

zabit populus. In semetipso nāq; esse: ē dispersiones cordis sui et affectiones ad vnum veruz et simplicissimū bonū recol- ligere: et collectas habere. Sabbatizare vero: est cor ab affectōe carnali animam- ificiente et a curis mundanis ipaz distra- hentibus absolutā esse et in pace cordis sui tāq; i porta silentij i amore et fruitōe conditoris suauiter quiescere. Super omnia autem alia hec tibi sit principalis- semper cōatus: vt animū tuū iugiter sur- sum i cōtēplatōe diorum habeas eleua- tum: vt diuinis rebus ac deo mens sem- per inhercat et derelicta fragilitate terrēa ad superna iugiter transferatur. Quicq; autē ab his diuersum est q̄uis magnuz videatur sicut corporis castigatio: ieiuni- um vel vigilie et similia virtutis exercitia quasi secundaria et inferiora iudicanda sūt et tm expedientia q̄tum ad cordis profi- ciunt puritatem. Inde est q; tā paucissi- mi ad veram perfectōnem perueniunt q; i medijs nō multum proficiunt tps et vi- res expendunt: debita remedia negligūt et postponunt. Tu vero si recto tramite ad finē intentū puēire desideras: debes sumopeiad ppetuā cordis puritatē et mē- tis tranquillatē anhelare atq; cor sursum iugiter ad dñm eleuatū hē. Discipu- lus. Quis i hoc fragili corpe pōt huic spūali theorie sp affixus esse? Sapia. Nullus mortaliū pōt huic cōtēplatiōi iugiter inherere. Sz iō dictū est vt scias vbi mentis tue intentionē debeas habē fixā et ad quā destinationē sp aie tue re- uoces intuitū: quā cū potuerit obtinere mens gaudeat et a qua distracta doleat atq; iuipiret quotiescūq; se ab illo intui- tu viderit sepatā seu dephenderit. Qd si forsitan q̄rulosa voce inibi obuiare vo- lueris dicens te diu in vno eodēq; statu pmanere nō posse: nosce debes q; diuina virtus plus pōt facere q; hō possit cogita- re et q; frequētia actus filēm sibi hitum generare cōsuevit. Vñ sepius ptingit q; illud ad qd fortassis hō in principio se cō-

21. Secundus.

stringit cū violentia q̄daz & difficultate:
postea faciliter opabit̄ & tādē cū magna
delectatiōe: dūmō a ceptis non desistat.
Audi fili mi disciplinā p̄ris tui: attēde di-
ligenter verba mea: & ea in corde tuo q̄si
in libro scribe. Noli emulari multitudi-
nem eoz q̄ iā retro cōuersi sunt post de-
sideria cordis sui: in q̄bus deuotio tepuit
charitas refriguit & defecit: humilis obia
p̄strata est: q̄ placere hoibus cupiūt: ho-
nores q̄runt: ventri suiūt: q̄ supra modū
diligūt munera: sequūt retributiones: q̄
in hoc mūdo ipsum qd̄ q̄runt p̄ merce-
de opis sui recipiūt & in futuro vacui re-
manebūt: s̄z illos egregios flores sanctis-
simos p̄res q̄ icōpabili flagrabāt studio
scitatis attende: & eoz festines p̄positus
fili studio & p̄uersatiōe suscipe quemad-
modū tibi iā p̄positū est. Siue igit̄ co-
medas siue bibas siue aliqd̄ aliud facias
sp̄ hec vox p̄ris resonet in aurib⁹ tuis
cōmonētis & dicentis. fili mi ad cor rede-
as: ab oibus quantū possibile est teipsum
abstrahendo. Adentis oculū sp̄ in puri-
tate & trāquilitate custodias & intellectū
a formis rez infimaz p̄seruando. Volū-
tatis affectū a curis terrēoz penitus ab-
soluas: sūmo bono amore feruido sp̄ in-
herendo. Memoria quoq; iugiter sursum
elevatorā hēas p̄ cōtemplationē diuinorū
ad supna tendendo: ita vt tota aīa tua cū
oibus potentijs suis & viribus in deū col-
lecta vn⁹ fiat sp̄s cū eo: in quo sūma p̄-
fectio vite cognoscit̄ cōsistere. Hec igit̄
breuis doctrina p̄ tue vite formula tibi
sit tradita: in qua sūma sūmaz totius p̄-
fectionis cōsistit in qua si diligenter stu-
dueris & fideiter affectū mancipare cu-
raueris: bt̄us eris & quodāmō felicitatez
in hoc fragili corpe inchoabis. Hec fili
mi salutis via quā tuus arsenius ab āge-
lo edoct⁹ suauit: & seruari suis discipul⁹
mandauit. fuge: tace & quiesce. Hec in-
quiens sunt p̄ncipia salutis. Hęc quoq;
doctrinā clarissimā diuina sapia cuidaz
discipulo suo quē nosti reuelauit: cū euz

de statu suo euidenter isformauit. Pre-
dictus nāq; discipulus cū sciētis huma-
nitus adiuuentis adhuc sp̄tenus isistere
p̄poneret: ceperūt plime vāitates quasi
post tergū suū succrescere & cepit ad ho-
nores & p̄motiones plusq̄ oportuit aspi-
rare tpales. Cūq; tempus eius p̄ quo la-
borauerat diu adesset: & sublimari ad ho-
nores desideratos debuisset: cepit cogita-
re inter se qd̄ nā magis ei expediret vel
qd̄ deo placeret. Quadā igit̄ vice p̄-
matutinas in orōne se p̄stravit deuotis-
sime petens a dño vt qd̄ sibi faciendum
eēt reuelare dignaret̄. Tandē ab orōne
surgens & sup̄ allerē se inclinans vidit in
visione quēdā iuuenē decoz ad se veniē-
te: q̄ ipm p̄ manū accipiēs duxit ad quā-
dā ecclesiam in qua erat cōstructa q̄daz
pua cellula quā inhabitabat solitari⁹ qui-
dā anachoriticam vitā ducēs. & hic erat
grandeu⁹ & can⁹ plixā hñs barbā: & luce-
bat in eo gr̄a diuina. Appuit at̄ iuxta cel-
lā eiusdē senis scala sursum erecta vel in
quo iuuenis p̄dictus q̄si ascendēdo & de-
scendēdo iudebat. Vocās igit̄ iuuenis il-
le frat̄e: dixit ei. Veni & audi lectōnem
quā tibi volo legere. Cui frater letus ac-
currebat cupiens primo videre libroz de
quo lectōem auditurus erat. Et ecce in
manu ei⁹ liber antiquissimus pue q̄statis
qui quasi nullius reputatōis s̄m faciem
putabat̄ & quasi abolit⁹ nō curabat̄. In-
cipiēs igitur iuueētis hic legebat. fons &
origo oīum bonorū homini sp̄uali ē i cel-
la sua iugiter commorari. Que verba ex
ore iuuenis p̄cedentia d̄ libro antiquo le-
cta tam dulciter i auribus fratris resona-
bāt & in corde dulcescebāt q̄ totus sibi
i amorē celestē resolui videbat̄: & ita vt
ex efficacia verborū celestū euidentissime
demonstraret̄ q̄s nūc eēt q̄ predicta legis-
set. Cū at̄ frater isfaret iuueni vt sibi pre-
dicta verba iterato repeteret: statim peti-
tionē impleuit & sicut p̄aus eadem verba
relegit. d. fons & origo oīum bonorū ho-
mini sp̄uali est in cella sua iugiter p̄mora

21. Secundus.

Et. Tunc frater per exultatione spiritus sui dixit ei. O quam pretiosa et utilis est hec sana doctrina: et subiunxit querendo quod nam esset de numero sapientium quod sententiosus habebat dictum protulisset. Iuuenis respondit. Sumus ille philosophus arsenius. Cui frater instabat ut sibi plus de predicto hoc legeret. At ille inchoavit iterum legere in hec verba excoersio. fons et origo omnium malorum sunt discursus inutiles euangelizationum. Quod verbum predictus frater cum aliquantulum cordis turbatione recipiens nitens arguere in diu adducens in medium discursus omnium apostolorum qui per uniuersum mundum sola euangelizatione gratia discurrebant. non attendens tunc quod hoc simile querit ad hanc partem locum in proposito non habebat et quod ista verba ex intentione non plus tangerent euangelizantes quam uniuersaliter deo placere cupientes. Nam inuestum quippe est quod unicuique inuitum omnium malorum erit: si discursibus inutilibus frenum laxare voluerit. Ad hec autem iuuenis nihil respondit: sed cum omni mansuetudine dixit. Scias frater quod inutiles discursus predictus philosophus multum detestatur. His dictis visio dispuat. Supradictus autem frater consolationem celestem sibi sentiens infusam in tra semetipsum resumere cepit que viderat et audierat: et cum admiratione multa cogitare quod nam esset ille arsenius philosophus. Siquidem illo tempore mundane philosophie studiose intentus erat adhuc: et eiusdem scie philosophis oculum dabat de spirituali autem philosophia et eorum tractationibus nondum tamen curabat. Dicebat enim intra se. Ecce quot libros philosophorum legisti et quot philosophos allegari audisti de hoc arsenio a nulla philosophia unquam mentionem fieri audisti. Tandem ad se reuersus cogitare cepit dicens. fortassis iste est arsenius famosissimus doctrine christiane philosophus anachorita precipue: quem ante multos annos allegare audivi sed nunc a memoria exciderit. Et fortassis in argumentum huius est quod vidisti predictum senem

celam modicam inhabitantem: et iuuenem in manu tenentem et predicta legentem: per que datur intelligi vite sanctorum patrum et eorum collationes: qui liber a plerisque tamquam antiquus et abolutus parum curatur sed nucleus totius perfectionis et vera scientia christiane philosophie in ipso esse perfectissime cognoscatur. Surgens predictus frater diluculo petijt a librario vitas patrum volens scire in veritate verum nam sic esset et verum predictum arsenium versus quod in ipso contentum iueneret: de cuius dictis pro tunc nihil omnino conscius erat sibi. Cum autem librum aperuisset: subito predictus arsenius occurrit et eandem finem in dictis suis qualem iuuenis in libro antiquo legerat clare inuenit. Et hinc ergo sufficienter informatus secum ad manendum contulit: et scholas quas ab alijs salubrius regi extimabat deserens ipse tanquam animo infirmus resignavit: et se dictis prefati philosophi conformare optabat.

Discipulus. Verba tua tamquam de celesti sermone assumpta sic me totum mouent ut eorum suauissima dulcedine seruo: de uotionis augetur et via planissima vite perfectionis audienti prebeatur omni difficultate remota.

Qualiter christus in sacramento eucharistie sit deuote recipiendus. Cap. .iiij.

Uoniam ad virtutum scholas
Quod summa et eterna sapientia feruenti desiderio properare ac sedula mente eis intendere doctrine tue utilitas et verborum tuorum gustata suauitas me prouocauit: ubi duz crebro inuenio qualiter mori ac viuere debeo: fateor: me in horum actuali exercitio propter fragilitate succumbere: atque id ad omnipotentiam tuam confugiens peto ut ad quam remedia in aduersis recurrere debeam omnem tuam pietate digneris. Sa. Septemecle
 sacra: septem remedia sunt per quam homo quodammodo in spirituali creaturam generat: fouet et nutrit et gratia mediate ad summum bonum in gradus

21. Secundus.

perfectiois promouere: inter quod tamen quodam excellentiori modo diuini amoris ac celestis gratie quidam fluuius deuotas animas feliciter incendens ac suauiter inebrians de sacro eucharistie noscitur peculiari emanare. Nam sicut arida ligna magis idoneam prestant igni materiali et flamas eius faciunt in altum succrescere et se diffundere circumquaque: sic re vera hoc sacrum caloris spiritualis incentiuum igni diuini amoris in me sum prestat fomentum et ipsum fouet deuote susceptus. Nam iter omnia amoris indicia nihil est quod a deo totum sibi rapiat animam diligenter sicut dilecti desiderata prentia: quod ceteris omnibus antefertur. Proinde in ultima cena dilectis discipulis me metipsum sacramentaliter obtuli: ipseque ac omnibus huius sacrificii ministris in virtute verborum meorum potestate hanc in mensam delegavi: ut me corporaliter prentem habere possint quod per diuinitatis prentiam censeor esse vbius.

Discipulus. Oro domine mi loquatur seruus tuus Verbum in auribus tuis: et ne irascaris famulo tuo. Tu es enim dominus meus: et ego seruus tuus. Si bene aduertit dixisti te in hoc sacro esse non figuratim sed realiter: non intentionaliter sed corporaliter: quod an ita sit precor humiliter edoceri: quod hoc prentaret magnam materiam te seruide diligendi.

Sapientia. Certissime et veraciter et absque omni dubitatione contineor in hoc sacramento deus: et homo cum corpore et anima carne et sanguine: sicut cum prodiij ex utero matris et in cruce pedem ac sedeo ad dexteram patris. **Discipulus.** Ne quod indignis domine mi si loquar. Non enim ex radice infidelitatis: sed ex admiratione inmensa huius mea sententia precedit. Valde namque mirabile videtur si fas est dicere: qualiter corpus domini mei formosum cum suis dimensionibus et omni moda perfectio contineri possit sub formis minutis spirituum sacramentalium sibi inpropotionaliter incomensuratum. **Sapientia.**

Qualiter corpus meum in sacramento contineatur nulla lingua valet explicare neque sensus aliquis percipere nec ratio humana va-

let hoc apprehendere: sed sola fide conuenit hoc scire. Hoc enim die solius virtutis operatio est inmensa: et ideo hoc fideliter tibi credendum est et cauendum a presumptuosa perscrutatione. Verumtamen deuote simplicitati tue cupiens ad exercitandum seruum esse tuum magis quam ad rei soli deo cognite manifestationem verbis tuis simplicibus respondebo: via sum esse et notis se tibi aut ignotis ad ea que noticia omnium mortalium excedunt. Dic mihi igitur tu que perspective scie ignarus es qualiter modica pupilla totum emispertum celi in se claudere possit vel quo nam modo speculum fractum in quatuor pre sui imagine perfectam recipere possit: cum tamen huius sint in equalia et inpropotionalia? Et licet in hoc exemplo simplici maior sit dissimilitudo quam similitudo sicut et quilibet res naturalis maior: in inportat in proposito dissimilitudinem quam similitudinem: nihilominus tamen ex his non incongrue accipi potest hoc vix quod si natura potest totum miranda in sua operatione quare virtus auctoris nature non se extendat ad longe maiora in sua operatione. Item si possibile videtur quod conditor orbis dixit et facta sunt vniuersa ex nihilo: quare tamen impossibile videtur hec transmutatio? Et siue maior sit actus iste transubstantiationis creatione siue minor siue equalis: non in consonum tamen rationi est credere quod hic qui mundum ex nihilo producere potuit virtute suam nequaquam ad hunc solum actum limitauerit: sed sicut omnia quecumque voluit fecit: sic non erit impossibile apud deum omne verbum: sed eius subest cuius voluerit posse. Cuius ergo miraris vnum reliquum vero non miraris? Preterea credis quod diuina sapientia de quatuor panibus quatuor millia hominum paut: quod qualis fuerit materia que omnipotentie sue tunc subiebat

Discipulus. Adhuc respondere ex simplicitate mea nescio: nisi quod mirabilia opera dei exclamo. **Sapientia.** Sed et hanc quoque interrogationem simplicitati tue congruentem submiseram. Dic mihi: si credis te animam huius vel aliqua entia inuisibilia esse. **Discipulus.** Ego non credo me animam

II. Secundus.

habere sed scio: cum huius rei cognitio-
nem ex motu et sensu habeat et ceteris se-
cundum traditionem sapientis huius mundi
de anima diffinita. Igitur ratio dicitur:
entia in rerum natura existere quod nullo sen-
sui subesse possunt: et fortassis plura opa
dei sunt immensa quam ea que sensus com-
prehendere potest: quod ex ordine uniuersi optie
dispositi diligens inquisitor: facilliter iue-
nire potest. Sapientia. Ex similibus col-
lige ad propositum tuum: quod vix longe plus
intellectus cuiuslibet beati excedit intel-
lectum cuiuscumque sapientis quam intellectus sa-
pientis intellectum alicuius idiote: et tamen
experientia docet quod multi illitterati pro i-
possibili habent ea de quibus propheta habet
demonstrationem certissimam: sicut patet pro-
cipue in geometria et astrologia. Sic in pro-
posito licet cognitionem viatorum hec ma-
teria transcendat qui et circa manifestissi-
ma nature intellectum cecutientem ha-
bere noscuntur: tamen hi qui scientia beato-
rum perficiuntur hic in deo perfecte itue-
tur. Audi de hoc cōtionato: ecclesie di-
cente. Est inquit homo qui diebus et nocti-
bus sonum oculis non capit: et intelli-
git quod omnium operum dei nullam possit homo inuenire
rationem eorum que fiunt sub sole. Quanto
plus laborabit ad querendum tanto mi-
nus inueniet: etiam si dixerit sapiens se no-
sce: non poterit reperire. En quod quidam phi-
losophus gentium pulcherrimum tibi dicit
protulit documentum. Cum enim numerum mo-
torum orbium sagacissime perquireret. et que-
rendo deficeret. sic dicebat. fortioribus
hec relinquamus. Quot putas hi qui sunt
nature profundissimi scrutatores et rati-
onum subtilissimi venatores et complexio-
num sillogisticarum acutissimi argumentato-
res veritates scientificas deductionibus se ha-
bere gaudeant. Utique valde vanae. Nam
et hoc sufficienter probat opinionum pluras:
rationum contrarietas circa eandem conclusio-
nem que tamen interdum a deo cois et accomoda est

ut per sua accidentia sensui subiaceat ita ut
videatur et sentiantur: quod est. Quod si huiusmodi se ha-
bent in his que a natura sunt et que in prospectu habentur
ea que in celis sunt et que videri non possunt sed omnes
naturam excedunt quod inuestigabile. Si terre-
na dixi vobis ait sapientia et non creditis: quomodo
si dixerero vobis celestia credetis? Tales
dubitatioes et conceptioes erronee de his
que sunt fidei interdum surgunt ex hoc quod homo
imaginatur et iudicat de diuinis esse sicut
de humanis: et de supernaturalibus sicut de
naturalibus constantibus. Sic autem non est faciendum:
maximeque in proposito cauendum. Corpus
naturae diuinae non est eo modo in sacro sicut
corpus in loco quod suis dimensionibus loco
comensurat: sed est ibi quodam spirituali modo.
Et si queris qualis sit iste modus: dico quod
est talis que est proprius huic sacro: ad quem
sciendum imaginatio tua peruenire non
potest. Cum et intellectus tuus tamquam cecutiens
redigendus est in captiuitatem in obsequium
christi et per oculos habendum quantum virtus in-
finita possit cui omnis natura obedit ad nutum:
sed et vocat que non sunt tamquam ea que sunt: licet
homo hoc videre non possit ex defectu poten-
tie visive oculi intellectualis. Exemplum
coe satis de hoc habes de puero in carcere
nato et diu nutrito qui per mirabili habet si quis
et de cursu siderum et dispoitione orbium multa
narrare vellet. Proinde necessario valde
diuine sapientie ignorantie humane descendens
predicta tamquam facultatem humanam exce-
dentia hominibus tradidit credenda. cui tamquam
veritati infallibili adherentes solido fide-
les inueniunt fundamentum maiorem inde certi-
tudinem habentes quam si intellectui cuiuscumque siue
proprio vel alieno in re scita et proportiona-
ta initerent. Discipulus. Evidentis-
simis utique persuasioibus fidei huius mihi
sacri astruis: et admiratioes noxias timi-
dasque cogitatioes animi infirmum impulsan-
tes tollis. Et his namque propendo quod stultus
est intellectus querens impossibilia et perscruta-
ri cupiens imperscrutabilia: que opera dei sola
f. iiij

21. Secundus.

magnalia scire ostendit: et tñ in cognitiōe
 opationis nature deficit. Quid amplius
 mihi est necesse scire vel inuestigare?
 Scio et firmissime credo: quia tu es summa et
 infinita potentia quae omnia potes: summa et
 eterna sapientia quae omnia scis et vides: si implicis-
 sima et immutabilis veritas quae mentiri et fal-
 lere non potes. Et ideo finis fidei meae archo-
 ra spei meae tu es nunc et in eternum. scies
 quia beatus homo qui sperat in te. Quam-
 obrem gaudete nunc viscera mea: quia quod
 quasi inueni quod volui obtinui: quod diu de-
 sideravi nunc impetraui. Quare tristis es
 anima mea: et quare conturbas me? Je-
 sum quaesisti: iesum inuenisti. Absesse di-
 lectum tuum sepius hucusque causabaris
 et cum quamlibet letari de dilecti presen-
 tia videbas inuidebas ac ingemiscebas:
 eo quod illum quam tu diligebas minime
 presentem inueniebas: dicebasque. O di-
 lecti mei subtractio crudelis: cuius me so-
 la pascit memoria. Litteras scribit: nunci-
 os mittit: suam vero presentiam subtra-
 hit et oculo quodam inuisibili omnibus com-
 muni me respicit: sed per dolo: hoc ama-
 ti non sufficit. In lectulo meo per noctes
 ipsum quero nec inuenio: in mensa cir-
 cumspecto nec ipsum video: in lateribus
 domus meae vitem abundantem habere
 concupisco et defrando. Sic inquam
 dilectum habens dilecto careo: quia pre-
 sentem mihi non inuenio. Nubes eum
 de medio tulit: ad dexteram patris con-
 sedit. Circa cardines celi perambulat: nec
 nostra considerat. O utinam talis esset mi-
 hi dilectus qui mihi et si non semper sal-
 tem frequenter adesset et conuiuere: de
 cuius presentia possem gaudere et inter-
 dum de tribulationibus meis consolati-
 onem recipere. Sed nunc insperata mi-
 hi salus oriri visa est: quia vox meroris
 mutata est in vocem iocunditatis et affe-
 ctus querentis in affectum transiit grati

lantis. Nam quem plangebam abesse
 nunc reperi adesse: et quem longe esse
 credidi: nunc iuxta me esse inueni. Et ideo
 congratulamini mihi omnes qui diligitis
 dominum: quia inueni dilectum me-
 um: non solum secundum diuinitates om-
 nibus presidentem sed secundum humani-
 tatem sacraliter presentem. Inueni non
 quo aberat: sed ubi plus non tam mihi
 clare apparebat. Inueni non ubi prius non
 fuit: sed quia me de sua presentia nouo
 modo quodam doctrine scilicet radio il-
 lustrauit. Occulta reuelauit. absconsa in
 lucem produxit: et que prius sciebam tra-
 dente littera: nunc instruit spirituali qua-
 dam et mystica gratia. Mirum est si de
 cetero ab ecclesia auelli potero et quod non
 ibi die noctuque remaneo: ubi dominum
 meum presentem habeo non solum spi-
 ritualiter sed corporaliter: non solum ut
 deum sed ut fratrem et amicum meum
 dilectum. O quam gratus quandoque fu-
 issem: si vel unicam guttam tam precio-
 si sanguinis de dilecti mei apertis vune-
 ribus in os meum recipe potuissem vel meruisse
 felicem me reputassem si de eius pectore
 tam pretiosissimi liquoris stillicidium su-
 mere potuissem. Nunc autem diligen-
 tissima consideratione incipio aduertere
 quod non solum unam guttam vel duas de
 manibus vel pedibus seu de pectore pro-
 fluentibus recepi: quinimo totum san-
 guinem ipsius sumpsi et corpus eius cor-
 porum meo sociatum est. O gaudium et ex-
 ultatio cordis mei immensa de tam ineffa-
 bili gratia mihi prestata a dilecto. Nam
 ne istud est maximum donum atque pre-
 cipuum et dignis laudibus extolliendum
 ad quod neque angelica natura audeat
 aspirare: atque ideo utinam omnes artus
 et tota virtus mea et omnia interiora
 mea in laudem tuam resolverentur: ut
 amor tuo pro posse meo respondere pos-

II. Secundus.

sem. Ratio consulle tantum hospitem reuereri: amor cogit tam dilectum sponsum amplecti. Tu quidem es deus n. e. us & dominus meus sed & frater n. e. s. & si dicere audeo dilectus sponsus meus. Et n. quanta bona in te vno solo simplicissimo bono possideo. Non enim in te habeo hoc vel illud particulare bonum sed summi bonum in quo omnia bona tanquam in suo fontali principio continentur. O quam digne presentia huius boni affectum debet mouere. Et licet manifeste prout in patria hic videri in sacramento non possit: seruidus tamen affectus fidei fundamento innixus & ideo tantum solidatus esse deberet: vt huius sacramenti presentia in corde suo omnem terrenum affectum superaret. Bene itaq; appellatur sacramentum hoc: sacramentum amoris. Quid enim magis est amoris inflammatum quid dilectionis: quam coniunctio dilecti cum dilecto familiaris? Nunc anima mea consolare: quia quod quesisti inuenisti. Suscipe chalum presentialiter & veraciter quemadmodum symeon ille iustus & timoratus ipsum presentialiter suscepit. Nam diu in oratione hoc optasti: & vltra votum nunc quod voluisti obtinuisti. Licet enim symeon ipsum visibiliter suscepit tu autem invisibiliter: non tamen minus ipsius veraciter suscepisti. Denique sicut oculus meus corporeus nunc in sacramento non potest videre tuam humanitatem: sic nec predictus symeon, te in vlnis portans videre poterat tuam diuinitatem nisi oculis fidei sicut ego nunc presentem video. Sed quid mihi de visu corporeo cum beati dicantur oculi qui vident solum carnem sicut scribe & pharisei: sed spiritaliter: sicut electi discipuli. Quid ergo vis apostoli? o anima scire de tuo dilecto? quid amplius queris? quis desideras? Certissime & absque omni dubitatione ipsum habeo

in sacramento presentialiter licet invisibiliter. Sed attende diuinam ordinationem. Nonne multo conuenientius sub aliena specie: quam sub propria forma hoc agitur mysterium? Quis enim tante posset esse ferocitatis: vt ipsum presumeret sub forma carnis & sanguinis masticare? Unquam dia sapia optie disponens oia prouidit vt carne & sanguine remanente sub specie panis & vini quod ceteris humane refectioni defuit hoc sacrum sumatur. Quid aptius: quod leuius: quod decetius poterat iueniri: quod & nobis congruet & veritatem non deseret? Cum huius & filia opera tua magnalia & mirabilia tam optime disposita considero o eterna sapia per stupore officio exclamans in me metipso. O altitudo diuitiarum sapie & scie dei qualis es in ipsa tua ecentia quod talis es ac tantum in rerum creaturarum effluencia tam virtuosas. Nunc igitur rex meus, & deus meus quod non meis meritis ad officium sacerdotale dignatus es eligere & ministrum faceret tanto mysterio vt possim te quotidie agnum immaculatum sumere & offerre: peto vt doceas qualiter te digne valeam suscipere ita vt sit ad gloriam tuam & salutem anime mee: bene sciens pro certo quod nullus unquam rex tam magnus vel gloriosus tam honorifice & reuerenter fuit ab aliqua susceptus ciuitate: nec aliquis charissimus amicus de via longinqua veniens tam letanter & affectuose salutatus: nec sponsus dilectus a fidei sponsa tam gratanter & amoroze receptus & reuerenter tractatus: sicut anima mea te meum gratissimum imperatorem: dulcissimum amicum & hospitum: dulcissimum sponsum & amatorem hodie desiderat introducere & recipere in domum suam & in cubiculum cordis sui secretissimum: ubi quoque tibi omnem exhibere reuerentiam & impendere amorem ac deferre honorem a pura creatura creatori possibile. Sapiencia. Cum ad reuerendum altare accedes sacri dei tui corpus & sanguinem fidei oculis respice: sic vt certissime vt sine omni hesitatione totum

21. Secundus.

to corde credas & ore profitearis q̄ hostia consecrata sit verus dei filius de virgine natus: q̄ mortu⁹ est & surrexit iudex viuorum & mortuorū: vt sis de numero illoꝝ qui sunt veri iudei nō littera s̄ spū: non s̄m carnem sed s̄m rep̄missionem: indutus confessione cordis & ois sicut vestimento: vt omnia interiora tua euz eē dominum cōfiteantur: & omnia ossa tua ad ipsum proclament. Deinde euz reuerentia debita & honore p̄cipuo occurrēs deo tuo deuotione quadam humili mirare q̄ tantus dominus ad tantillum seruum & tanta nobilitas ad tam miserum vermiculum & maiestas tanta ad vilem lep̄osum dignatur venire: & dic euz metu & reuerentia. Domine non suz dign⁹ vt intres sub tectuz meum: sed confusus de tanta pietate & clemētia accedo infirmus ad medicū vite: sitiens ad fontē misericordie: egenus ad dominuz celi & terre: ouis ad pastore: figmentum ad suum creatorem: desolatus ad meum piuz cōsolatorem ac liberatorem. Postea ardentissimo desiderio: manu cordis haustu interiori tam preclaruz suscipe sponsuz ei⁹ presentia dulcissima delectatus. Et hoc est qd̄ super oia deberet mouere aimū amozosum cum .s. cogitat se presentem habere ipsam dilectum suum amicū p̄ cuius amore huic mūdo quotidie moritur & omnem terrenū amorem execrat. En hui⁹ mūdi stulti amatores quacūqz die solūmodo viderint vbi dilectum eē meminerint tota die illa ampli⁹ gaudēt & letiores redduntur. Perpede ergo ex hoc q̄s digne gaudebit & vehemēter exultabit qui non creaturam vilem s̄ omnium creatore: non stercus inuolutū sed dei sapientiam humanatam recipit sub hac visibili forma. Adirus q̄ animus amozosus die illa qua dilectū creatore suum sumpserit p̄ aliqua re temporalī po-

terit contristari: qz absqz dubio tam imensam apud se materiam habet gaudiorum: q̄ merito omnē euentū contristabilem absorbere & annihilare deberet sicut oceanus guttam in se receptāz aceti. Demum si sacramenti huius saporem tibi inexpertum experiri desideras: cura animā prius abstrahere a negotijs secularibus: a vitijs & carnalitatibus: vt eius sumptionem precedat profunda cōtritio & pura confessio: itēqz actualis deuotio te potius trahat q̄ indulta consuetudo. Ardentissimis affectionibus & sanctissimis meditationibus tanq̄ rosas rubescentibus & lilijs allefcntibus hospitium cordis tui ei adorna: & thalamum tanto sponso per veram cordis pacē prepara. Et cum presentem senseris: inter cordis brachia ipsam reclina per exclusionem terreni amoris & inclusionem sp̄s si celestis. Deinde deuota anima me audire faciat vocem suam cantando mihi de canticis syon: cuius melodia ex triplici proportione composita suauissimum reddit sonū: v3 ex perfecta obliuione terrenorum: feruido affectu eternorū & laudis quadam inchoatione spūum beatorum. Felix qui hoc gustu interno percipere meruit: qui hoc per veraz experientiam magis q̄ per verba vel scripta cognouit. In hac felici vnione si concessa fuerit desuper ineffabilis pausatō: raptica quedam contēplatio & inusitata fructio illi⁹ sūmi & veri presentis boni qui animam sursum trahat & ad puram contemplationē dilecti paulisp̄ trāsmigrare faciat: gratias referat bonoz omnium largitori: nec se verbis effundat s̄ secretum secretum teneat: sciēs qz aīal homo nō percipit ea que sunt spūs s̄ stultitia illi videtur: ne qz alienus vescetur ex eo: sed cum profundo cordis gemitu in hāc vocem erūpat & dicat. Vere tu es de⁹ ab-

Li. Secundus.

conditus. Et quod oculus non vidit nec auris audiuit et in cor hominis ascendit terrestri: non solum que deus electis suis in futuro reseruauit: sed nec ea que in hac vita suis amato: ab eis dare consuevit. Discipulus. O mira et stupenda cordis nostri cecitas et duritia ingemiscenda. In abundantia namque maxima spiritualium deliciarum tanto tempore pauperrimus existi: in copia tantarum deliciarum miser fui: in redundantia gratiarum aridus remansi. Miser ego: tantalus alter ego: rubescentes rosas delectabiles de rosario tali: nec earum suauem percipio odorem: flores vernantes manu gestabas: et pulchritudinem eorum non aduertebam. Oculos apertos habui: et ignauia ad tot mirabilia non resperi. Stillentia celestia recepi: nec persensi. Ad mensam delitiosam quotidie inuitatus fui: et vacuus ac matie confectus inde recessi. O mi deus: tibi conquero: cum intimo gemitu cordis mei quod tam diu longe a te aberas: et tu mihi tam prope fuisti: tu mecum eras: et ego tecum non eram: quod me curis mundanis et vanitatibus superfluis inuoluens te modicus curabam. O dulcis hospes anime qualiter ab ineunte maturatione etate cum primum ad me venisti usque ad hanc horam te recepi: qualiter te pertractavi summa pulchritudo. Deum me miserum: quod frequenter te summa maiestas irreuerenter suscepisti: quod tepide panem angelorum summe desiderabilem sumpsi. O insensibilitas anime mee liquorem balsamicum melitum: delitiosum atque suauissimum saporis habui: nec fragrantiam ipsius sensi. O tantum iocundissimum speculum cunctorum beatorum: et gaudiosum speculum omnium angelorum: et felicissima letitia hominum bonorum: sic vitam meam miseram expendi quod raro vel nunquam suauitatem tantam ex presentia tua expertus sum: nec spiritua-

lem aliquando consolationem de tua dulcissima presentia habui quantum possibile fuisset: si me cum debita reuerentia et deuotione ad tuum sacrosanctum corpus et sanguinem disposuissem. Deum pro dolor me miserum sic me terrenis actionibus et affectionibus mundanis implicaueram: sic eis per desiderium inherescebam ut palato meo non sano magis saperent corporalia quam spiritualia: et terrena plus mouerent quam eterna. Unde si in crastino amici alicuius dilecti aduentum prescuissem: pro gaudio noctem illam insomnem durissem: et studioso totis viribus precogitassem qualiter sibi in omnibus placere potuissem. O mi deus: sed e regione te sum me reuerendam summe dilectum quem celi concentus honorant: quem terra: potentius: ethera colunt: adorant: predicant: cuius faciem abyssus contremiscit: et cui omnis creatura obedit: nunquam cum tanto affectu et desiderio recepi nec honoravi ut potui et debui. Ab me miserum et stultum quantum in hoc deliqui. O quam cito me a te ad alia conuertit: auerti faciem meam ne viderem in finem. Quam cito te expulsi: nec tibi in me locum ad amandum permisi. Sic me sepius tediose ad te habui ac si tu deus meus presens mihi fuisses: sic dissimulaui ac si te presentem minime aduertere vellem. Nunc autem omni dissimulatione prolecta quasi de somno ad vigiliam expergefactus oculos aperui tuam presentiam affectuosissime amplectens cum desiderio cordis et anime mee. Nam quotienscumque presentiam tuam recogito: exultare incipit spiritus meus pro gaudio quasi per bonum nuntium recipit venientem de longinquo. Taceo de dei mei presentia reuerenda certe quod minus est sola angelorum tuorum felix presentia: in quocumque loco etiam multum distanti inuenta: mihi fa-

21. Secundus.

rat affectu precipuo amplectenda: quos
et si oculus corporeus non vidisset: saltem
per fidei experimenta affectu interiori
edocuis eorum presentiam honorabilem
Nunc autem certissime cognosco: quia
non solum angelorum delectabilis exer-
citus sed etiam angelorum dominus lo-
cum hunc honorabilem reddit. Vere enim
dominus est in loco isto et ego ne-
sciebam. Et ideo vehementer doleo quod
huic loco magnam reuerentiam non ex-
hibui verbo et facto. Nam ubi dominum
nunc presentem scivi humiliter inclina-
re debui: cum aliud signum reuerentie
sibi exhibere non potui: quid fecit dani-
el vir desideriosus qui in terra aliena con-
stitutus verso vultu contra civitatem ubi
templum domini esse sciebat dominum
suum adorabat. Et ecce templo maior
hic est. Neque quotiens in choro in prese-
ntia sacramenti steti tam indevotus et di-
stracto corde et per oculorum evagationem
cordis mei ostendebam indevotio-
nem. O quotiens locum hunc in quo sub
sacramento hospes dulcissimus presens
fuiti negligenter et festinanter preterij:
quod nec vocem quidem devote salutatio-
nis cor meum tibi modo amabili cum af-
fectuosa inclinatione exhibuit. Propter
ea nempe quod tu deus meus et dominus
meus amor meus es et cordis mei the-
saurus pretiosissimus: ideo tue presentie
debit cor meum aggaudere: animum
applaudere. oculum letiter arridere: os iubi-
lare: labia te benedicere et glorificare: et
singula queque membra et artus tui ostē-
dere signa amoris. Quis enim ignem in
sinu suo tenere potest ut non comburatur
et amorem ignitum presente amabili abscon-
dere ut non prodatur? Velit nolit prodit
tur lumine suo. Uide ergo quod negligens
amator tu es: atque ideo non amator quia
negligens. Intensus namque amator ne-

gligens esse non potest. Operatur enim
magna si est. si autem non operatur a-
mantis non est. Quid fecit ille tuus sim-
phonides homo secundum cor tuum: qui
nudatus velut unus de furis cum or-
ganis armigatis totis viribus saltavit co-
ram archa in qua fuerunt solum res cor-
porales umbram futurorum habentes:
que nunc veritate detecta ad lucem pro-
dierunt: Nam hoc sacramentum conti-
net manna non quidem hoc quod man-
ducauerunt hi qui in deserto mortui sunt
sed panem celestem quem qui mandu-
cauerit vivet in eternum. Et ideo nemo
mihi decetero molestus sit: si hec magna
lia opera inrisice extollo: quia si cuncta
corporis mei membra in unum erofitate are-
na maris excendentia essent organa dul-
cisona: et omnes potentie mee essent vo-
ces iubilose: his omnibus te laudare cu-
perem totis viribus meis conditor orbis
frens isuper ac dolens quod hucusque ad hoc
celestem mysterium intellectum habui tam
excecatum et affectum induratum: eo quod
numis superficialiter transivi nec ponde-
randa ponderavi: et nunc ad tantam glori-
am non habilitavi. Sed nunc expansis
in modum crucis manibus et erectis in ce-
lum luminibus: precor veniam de obmis-
sis. In tenebris namque desidiose confide-
rationis sui usque adhuc. Nunc autem lu-
men sapientie tenebras propulsavit: et te
mihi affectu quodam ineffabili demon-
stravit: desidiam repulit: et fidem dormi-
tantem excitavit. Restat igitur nunc ut
quem tua grata presentia veluti pane vi-
te et intellectus cibasti: potu quoque sapi-
entie salutare potando instruas respon-
dens tuo famulo ad quesita. Nam
igitur quero quid per tuam presentiam
conferas homini te devote in sacramen-
to suscipienti. Sapietia. Queso unde
procedit hec interrogatio? Amator es

II. Secundus.

an mercenarius? Putas ne hanc interrogationem idoneam esse animo amoroso? Intense amans dummodo suum amatum habeat: non multum alia curat. Dilectum querit: et ideo dilectus habendo bonum vult dissimulando transijt. Pro amore queris: aut pro amoris mercede? Quid melius: quid vtilius: quod ve pretiosius habeo memetipso? Qui habet hoc quod noscitur amare: quid vltius hoc debet desiderare? Qui seipsum totum amico dedit: quid queso ei negavit? En in sacramento meipsum tibi tribuo te tibiipsum aufero: et te in meipsum conuerto. Non enim tu me mutabis in te sicut cibum carnis tue: sed tu mutaberis in me. Sed fortassis nundum in amore perfectus es: non solum ipsum sed eius aliqualem diligens mercedem: ideo tibi nunc respondeo per interrogationem equipolentes. Dic mihi quid confert solis fulgor: aeri: cum in tota virtute sua absque nube rutilat: et ipsum quasi perpendiculariter penetrat in tempore meridiano: vel quid prestant micantes plades aut lucifer radiosus caliginose nocti: aut certe quod decoris affert vernalis serenitas terre hiemali glacie constructe. **Discipulus.** Multum itaque fructum et magis decorem singula hec secum afferre dubium non est. **Sapientia.** Magna quidem hec tibi videntur atque gloriosa: quia non sunt et comprehensibilia. sed reuera dona spiritualia in sacramento collata suo modo sunt multo maiora. Nam minima gratia gratum faciens quam in sacramento deuote sumens meretur recipere magis animam in futuro spirituali irradiatione clarificabit quam aliquis solaris radius aerem purum possit illustrare: cum spiritualia incomparabiliter excedant corporalia: tacitis nihilominus diuinis et occultatis quibusdam illuminationibus quibus anima interdum

etiam in hac erumosa meretur perfundi: in tantum ut sibi putet abyssum claritatis aperiri que tamen a nullo sensu comprehendi possunt sed a solis recipientibus cognoscuntur. Item talis gratia maioris illuminationis in futuro seminarium existit quam si omnia sydera celestia in vicino terre posita essent: et hunc mundum tota virtute illuminarent. Item talis gratia fideliter reseruata maiorem prestabit anime in futuro venustatem et pulchritudinem spirituales: quam aliqua estas cunctis terre germinantibus corporalibus unquam poterit prestare decorem. Et si vis hec omnia certius noscere: diligenter perpende conditiones huius sacramenti. Nonne diuinitatis radius in hoc sacramento velatus in propria autem clarus et manifestus prestatio est ad clarificandam hanc animam sibi per gratiam iunctam: in futuro autem per gloriam quam sol iste visibilis ad illuminandum totum aerem emisserit. Nam ipse sol est qui illabitur eentie et spiritus beatus seipso replet: ut iam cum eo unum spiritus fiant. O quanta erit gloria quam imensa claritas. cum anima tota ex se posita tota in deum transformabitur. Item corpus meum glorificatum hic fideliter cum gratia sacri sumptum nonne totam celestem curiam et quilibet electam animam maiori venustate valet decorare quam cursus syderum et varietates temporum terram hanc possint corporaliter adornare? Item anima mea nobilissima et verbo vicissime unita in hoc sacramento contenta nonne maioris est luminositatis suo modo formaliter et effectiue quam sint omnia astra matutina et sydera vespertina? Et hec omnia fideli anime ex sacramenti huius debita perceptione in futuro largientur: exceptis alijs gratijs et vtilitatibus quotidianis magnis et innumeris que et sepius replicantur. **Discipulus.**

Stupeo cum audio tot insignia de hoc sacramento glorioso et mirabilia: sed pre-

II. Secundus.

cor: ne spnas vnaz quā ppono dubitatio
nē. Ex quo op̄s deus b̄ venerabile sacra
mentū tā innumeris ⁊ glorioſis effectib⁹
spūalibus dignatus est decorare: nō so
lum in futuro sed i p̄nti: q̄so quā hoc to
tus sit sic occultū ⁊ absconditus vt pene a
nullo percipiā nec ei⁹ notus si audeo dice
re credētibus apparere satis videatur?
Quid circa alios agat nescio: cū n̄ si ex
plorato: cōscie aliene: hoc vnū aliquoti
ens i me expert⁹ sum q̄ cū ad sacrosūz
corpus ⁊ sanguinē dñi cū accedere volui
a quo tāta bona pcedere audiui i tanta
cordis duritia ⁊ mētis quadā hebetudie
me iueni accedētē ⁊ recedētē q̄ oīum
spūalium illuminationū ⁊ diuinorū cha
rismatū de hoc sacro pcedētū put adū
tere potui tā exp̄s remāsi: q̄ nec i aliquo
suauē ei⁹ gustū i me sētere potui: s̄ sic si
ne fructu remāsi ac si penit⁹ nullū effec
tū ip̄s sac̄m i se hēret. O magnū consi
liū altissimi. O si auderet famulus inspi
ens ⁊ stultus rēphēdere dñz sapientissi
mū ⁊ irrēphēsilē poptie oīa disponen
tē. Quare q̄so tāta sic occultasti bōa ⁊ tā
i mēsa? Nōne melius eēt: vt euidentiorib⁹
inditijs ⁊ manifestioribus exp̄mētis fidē
tātorū istaurasses mysteriorū. Sapiē
tia. An ignoras q̄ p̄ fidē ambulas ⁊ n̄
per sp̄m? S̄ qd̄ sensus i dicat exp̄ientia
pbat: fides qualiter p̄t recipere? Quim
mo necesse e fidē deficere: vbi demonstra
tio cognoscitur locū habere: ⁊ p̄ conse
quēs meritū fidei p̄bit p̄clarū. Si ḡ vis
sac̄i huius mysteriū exp̄ientie cōmitte
re: necesse erit fidē ⁊ fidei meritū de me
dio tollere. Et qd̄ si ellectus aliq̄s cogi
tatiōes timidās p̄teruolātes sentit nec tñ
cōsentit? Utiq̄ coronabit si legitie certa
uerit. Api q̄so librum cordis tui ⁊ vide q̄s
euidētissima cogitatiōe huius sac̄i my
sterium dat̄ cognosci quorūdā cordibus
Et qd̄ si nō semp: qñ q̄s tñ ex gratia ⁊ p̄

uilegio sp̄ali dat̄ quodāmo ineffabiliter
percipi veritas huius sac̄i: ita vt ⁊ si possi
bile sit eē aliquā sciaz maiore ⁊ certiore
scia fidei: p̄ hāc sciri ⁊ cognosci dat̄ hu
ius iertimabilis sac̄i verissima existentia
vt p̄ tūc fides quodā mo actualiter cessa
re videat̄ ⁊ res putentur transisse in ve
rā p̄fectāq̄ cognitionē. Nec qd̄ dixeris
n̄ s̄ cursuz cōez: cum oīum sciarum ele
mēta ⁊ p̄ncipia hec excedat cognitio.
Nec ip̄s quidē charissimis hec scia sem
per aderit deo melius eis p̄ fidei p̄nci
pia p̄vidēte: sed solum iterdū cū vs ani
ma ad sup̄na rapit̄ ⁊ ad celestia myste
ria cognoscēda eleuat̄: prout tūc diuina
gratecā hīc vel hīs similia dignatur mani
festare q̄ reuelat de tenebris occulta ⁊ eni
gmaticas ac sensibiles iterdū dat̄ sup
grediēdo manifestatiōes ⁊ ad inuisibilia ⁊
archana secretorū dei extollit: a quibus tñ
cū auulsus fuerit rursus redibit ad cōsue
ta fidei documēta p̄orū pene ignarus.
Igit̄ ex his patenter collige q̄ hoc sac̄z
non ideo minus est verum q̄ spūalis ei⁹
effectus inuisibilis vel sensibiliter imper
ceptilis est. Nam presentia diuina ibi
dem existens lux est: non quidē talis que
ab oculo corporeo videri possit vl̄ que se
ad exteriora diffūdat: sed que a solo itel
lectu diuino vel saltem ab ip̄so beatifico
videri possit ⁊ que in sui ipsius essentia
lux essentialiter existit. Nam ⁊ substan
tie spirituales q̄to fuerint nobiliores: tā
to simpliciores minima nēpe q̄titate sūt
maxima autem virtute. Discipulus.
O q̄s pauci sunt in hoc mundo qui di
ligenti sollicitudine curent ponderare sa
cramenti huius pretiosissimam virtutem
⁊ utilitatē. Accedunt quidam arida qua
dam ducti consuetudine morem com
munitatis seq̄ntes: festināter n̄ vt accedāt
s̄ vt recedāt: festinātes n̄ ex affcū deuo
tōis s̄ ex defectu diuini feruoris: ⁊ ad sic

21. Secundus.

vacui accedunt sic et inanes et sine gratia
 cedunt. Et hi sunt sicut aialia non ruminā
 tia que in lege tanquam imunda reicieban
 tur. Non eis studiose recogitant nec per
 tractant quem recipiunt vel quanta bona
 seu mala hincinde sequaris bene vel ma
 le recipiētes. Sed et si superficialiter fortas
 sis et quasi perfunctorie hec eorum memo
 rie occurrūt: statim velut parua scintilla
 in frigido pectore extinguitur et ultra non
 comparet. Sapiētia. Tria sunt ge
 nera hominum me sacraliter recipientium
 Quidam sunt oīo indispositi sicut illi qui
 sunt cialibus inuoluti: quidam bene dispo
 siti sicut perfecti: quidam medio modo se habent
 sicut ideuota. Primi merentur eternam
 mortem et temporalem maledictionem: secu
 di vitam eternam et spiritalem benedictionem: ter
 tii panem arctum et cibum insipidum comedentes
 eius non percipiunt suauitatem. Discipu
 lus. Quid si homo fragilis peccata aliquid oc
 culta fortassis commisit sed in punctum ac
 cedendi de peccatis cōteritur et facit sicut sta
 tuta ecclesie hoc quod potest: nunquid aude
 bit de tua gratia homo hic peccator accedere?
 Sapiētia. Si vere cōteritur et consilio
 spiritualium vult medicorum: iam proprie loquendo
 peccator non est. Maria magdalena dum
 corde cōpuncta ad pedes domini accessit et
 lachrymis hos rigauit: nomen quidem pec
 catricis habuit: peccatrix tamen amplius non fu
 it: quia ei peccata dimisit. Discipulus.
 Unusquisque in sensu suo abudet: ego
 autem in proposito vere existimo quod huius sa
 cramenti diuina mysteria omnem virtutem tra
 scendant et omnia mirabilia opera dei in hoc
 mundo supercellant. Quis enim vivit in hoc
 mundo tam pure vel innocenter qui sit ido
 neus minister vel susceptor huius sacri: vel
 qui presumere audeat de semetipso quan
 do petrus apostolorum princeps inclutus expu
 lit dicens: etiam a me quia peccator sum domine? Sic et
 ille cuius fidem singulariter in israel dei
 sapientia laudabat dixit. Non sum dignus ut
 intres sub tectum meum. Quis igitur natus
 de muliere se condigne ad tanta mysteria

poterit preparare? Sapia. Inter na
 tos mulierum non surrexit qui ex sola virtute
 et iustitia operum suorum tamquam ex condigno se
 sufficienter preparare possit: et si vnus homo
 haberet naturalem omnium angelorum puritatem et
 omnium comprehensorem mundiciam et claritatem
 omniumque viatorum merita per vite austerita
 tem. Et his omnibus circūscripta diuina
 gratia non fieret satis idoneus ad percipi
 enda tanta mysteria. Discipulus. O
 deus eterne que terribile est mihi meisque
 similibus peccatoribus hec audire.
 Heu: heu domine deus et si celi non sunt
 mundi in conspectu tuo et in angelis tu
 is reperisti prauitatem homines quoque
 magnorum operum te non merentur ex iusti
 tia tua recipere: vhe mihi quod erit de no
 bis qui in luto peccatorum continue volu
 tamur: sed et velut claudas in limo sic in
 ipsis nostris vteumque bonis operibus mo
 dicis fluctuantes in duas partes claudi
 camus: qui parum vel nihil deuotionis
 habentes: nec de ipsis quidem negligē
 tibus nostris prout oportet compungimur
 cum quanta nobis formidine merito est
 accedendum et timendum ne forte hoc quod de
 beret cedere ad veniam cedat ad ruinam?
 Sapia. Attēde diligenter quod hoc pie
 tatis sacramentum est in remedium in
 stitutum: et ideo quancumque homo facit
 hoc quod potest habilitando se ad grati
 am sufficit: nec requirit deus ab homine
 hoc quod sibi viderit impossibile esse. Quā
 cumque igitur suscipiens facit id quod po
 test: diuina pietas supplet per gratiam hoc
 ad quod sine gratia puenire non potest. Et
 ideo ceteris paribus potius est accedendum
 ex confidentia diuine pietatis quam ex confide
 ratione proprie fragilitatis abstinendum:
 quis vtrumque pro loco et tempore red da
 tur commendabile. Non ne egrotus se
 stinat ad medicum: et pauper diuitis pul
 sat ad hostium? Accede: pulsa nihil hesi
 tans. Medicus enim et piissimus distribu
 tor: largissimusque remunerator: ipse solo
 verbo restaurat vulnera sua presentia

II. Secundus.

curat vulnera: medetur cordib⁹: tristitia depellit & cordis letitia tribuit. Quis ergo tam incōsulte audeat dicere: q^o hi q^o sunt spūaliter infirmi nō debēt accedere ad eū qui languores mundanos tollit & infirmitates ipse portauit? Ecce mulier imūda accessit retro tangensq³ eū sanata est. Peccatrix dū osculatur eius pedes est mūdāta. Chananea dum sequit^r nec desistit: exaudita ē. Leprosi accedentes curati sūt: palitici & cūcta nature mōstra dū credunt & accedunt salutē consequūtur. Mā virtus de illo exibat & sanabat omnes. S3 & publicani & peccōres dū appropinquāt ad iesuz veniam merēt. q^o nō conuiuū atq³ hospitium eorum non spernit: qui non venit vocare iustos s3 peccōres in hunc mūdum. Unde nō in cōuenienter dici potest: q^o sicut aduētus eius in carne fuit in saluationē peccatorum: sic & hec salutaris hostia sit fidelib⁹ collata in remedium peccatorū. Nam & dei sapiētia in vltima cena in institutiōe huius salutiferi sacramenti sit dicebat. Hoc est corp⁹ meū quod pro vobis tradetur: & hic est calix q^o pro vobis effūdet^r in remissionē peccatorum. Quapropter cum feceris quod in te est: accede secure absq³ trepidatione & fide & charitate nihil hesitās de ipsius pietate. Disci⁹.

O verbum gloriosum & amabile vt & ego miser peccator: proprie cōsciū prauitatis audeā accedere ad dominū n. a. testatis. S3 nunc quoq³ obs. cro vt dicas mihi vtrum melius sit accedere frequenter vel rarius ad hoc celeste sacramentum. Sapia. Super hac re cōmunem & notam egregij doctoris augustini accipe sententiam: qui vtrunq³ pro loco & tempore dixit esse commendabile: vt & pro reuerentia interdum abstinetur & ex deuotione nihilominus accedatur. Quibus vero ex frequēti accessu reuerentia sacramenti pariter & deuotio accrescit: his frequentatio utilis erit Discipulus. S3 quid de his q^o qua-

si semper in eodem videntur permanēt affectionis confinio nō percipiētes se ex hoc multum proficere s3 neq³ deficere notabiliter: adhuc quoq³ frequēter sentiunt se duritia quadā oppressos: ita vt eis celum desuper ereum & terra videatur cē ferrea ex ariditate spūali & cordis duritia: & s3 solitus numerū expleāt psalmodum & orationum: & se per cōfessiōis lauacrum expurgent: corde tamen duro & affectu remanēt frigidus: nec gratie spūritualis fructum aliquem percipiūt. S3 & istud subinferam quod satis quidē flebile & afflictuum est bonarum mentū que crebrius de hoc conquerūtur: q^o v3 interdū in eius pceptione gratia notabilius more solito se subtrahere videatur: ita vt quodam modo sequentem se spernere & clamantes post se fugere putet. Hoc mihi pro: sus satis videtur mirabile pariter & iam etabile. Sapia. Adulter ex causis atq³ modis duritia talis animam deuotam affligere consuevit vt expertorum erstat sententia. Quib⁹ omnibus pretermisissis hoc solum teneas vt quodocunq³ per diligentem inquisitionem te eidem causam non dedisse muneris s3 quod tuū erat fecisti: si sup hoc mentis duritia pmissiōe diuina emerferit qui electos suos mille modis tribulare consuevit non te res hec frangat: nec te notabiliter huius rei causa a salutari hoc sacramento subtrahas: sciens q^o diuina pietas salutem anime sepius secretissime & fidelissime operatur cum solo fidei subsidio anima inicitur: nec aliqua dulcedine spūrituali fulcitur non minus q^o si cum prosperitate spūaliū charismatum afflueret: nec tamen in his se prout oporteret caute teneret. Et ideo interdum tales vtilius subtrahuntur vt subtrahere auidius repetantur & recepte cautius conseruentur: & vt sic anima dilecta in humilitatis schola excitetur. Porro vnus est q^o valde notabile est quod & debet attendere diligenter. s. q. hic pmiss

II. Secundus.

his spūalis sapor ac internus quidam gustus nō est fidei debitus effectus: neq; ē presentis tēporis s; est eterne beatitudinis: et cum datur in sacramēto vel extra grās age: cum non datur gratias age et patienter sustine: sciens q; nō est in potestate tua s; summi et benignissimi largitoris q; non prout vis et quādo vis: sed quādo sibi placuerit dabit put iudicauerit: s; ad suam laudē et tuam utilitatem. Notandū quoq; q; sūmum illud bonum ē tam copiosum et infinitū: vt q;to magis participatur: tanto participans quodāmodo capatio: ipsius efficiatur. Cū et in hoc sacramento sepius contingit q; quāto ex timore inordinato se quibus notabilius subtraherit: tāto de die in dies differēdo maiorem indispositionē incurrit. Melius est ceteris partibus accedere ex amore q; abstinere ex timore. Melius est singulis hebdomadibus vel etiam diebus accedere cū vera humilitate et imperfectionis pprie recognitione: q; semel in anno ex proprie iustitie presumptione.

Discipulus. Dic queso que sit hora quā principalissime d; accedens attendere: et se totus recolligere atq; ad eius grām preparare. Sapia. Ip̄m nūc illius scissime susceptōis ac spūalis masticationis: q; tunc celus quodāmodo aperitur et filius dilectus anime disposite corporaliter et spiritualiter mittitur et vn̄: pp̄ qd et missa a missiōe paterna appellatur. Discipulus. Quid de his qui maximo cū desiderio te in sacramēto recipere cupiscūt: et tñ hoc qd desiderant hēre non pnt. Vident añ se huius sacri misty stantē et te sumētes respiciunt: et pre desiderio cordis brachia ad te extendunt: os anie aperiūt te recipere cupiētes: nec est qui exaudiat qui te porrigat et aiām esuriētē impleat tua pntia desiderata. Tu scis q; videre et nō gustare est multū afflictuū amātī aie. Sapia. Sūt qui me in hac mensa sacraliter recipiūt et tñ seini recedūt. Et sunt q; hac mēsa frau-

dant: et tñ de plenitudine ei⁹ copiosius me inebriant. Nā illi quidē solū sacri isti autē sacramentū et eius virtutē recipiunt. Discipulus. Adhuc duo mihi in hac materia dubia restant: v; v; hic aliqd plus hēat qui te corporaliter et spūaliter māducat: vel hic qui solū spūaliter. i. q;tu nō ad effectū sacramenti. Et rō dubij est: q; nosti eum qui dicit. Crede et manducaasti. Itē q;diu remaneat istud sacramentus reuerendū post q; fuerit ab homine susceptū. Sapia. Re vera: ampliozem materiam deuotionis et gratie habet hic qui vtrūq; suscipit q; qui alterū tantus: quia simul habet donatorem cū dono: causam cuz effectū. De secūdo satis habes manifeste patrum sententias: q; v; corpus dominicum tandiu manet q;diu manent species sacramētales. Discipulus. Que sanctissimum corpus dominicum in hoc sacramento contentus. Te confiteor: labiis te toto corde diligo et totis visceribus concupisco. Dignare queso hodie infirmam aiām te salutare: victimā et fontes oīus grāy recipe cupiētē tā clemēter et grōse misere: vt medelā in corpe et in anima tua experiētia gaudeā iuēisse. Ne respicias diē ad iniquitates et negligētias meas plurias s; ad miserationes tuas infinitas. Tu nāq; es per quē orbis terre ē creat⁹ et sanat⁹: p quē oēs herbe et cūcteres virtuose suas sortiūt virtutes. Tu es agn⁹ ille immaculat⁹ qui hodie p totius mūdi redēptiōe p̄ri eterno victimāis. O māna dlicissimū: o nectar suauissimū cōfer oī mō tue salutāis p̄tie mellifluum gustū. Accēde i me chāritatē tuā: extingue vitia: infunde virtutes: gratias adauge: salutem mentis et corporis tribue. Inclina queso celos tuos et descende ad me: vt tibi cōiunctus et vn̄ tecū pariter vn̄ efficiar spūs. O venerabile sacramentū p te queso omnes inimici mei repellāt p̄cā dimittātur et oīa mala p tuā presenāā excludantur: propositus bonū tribu-

II. Secundus.

mores corripere: et omnes actus meos in tua voluntate dispone. Intellectus per te iesu dulcissime hic nouo lumine illustretur: affectus inflammetur: spiritus roboretur: et vita mea emendata semper proficiat in melius: et tandem conferat exitus beatissimus. Amen

Quod eterna sapientia sit ex toto corde et ex tota anima iugiter omni tempore laudanda. C. V.

Baudite me diuini fructus aquarum: et quasi rose plantate super riuos aquarum fructificate. Quasi libanus odorem suauitatis habete. florete flores quasi lilium: date odorem et frondete in gratia actione: et collaudate canticum et benedicite dominum in operibus suis. Date neminem eius magnificentiam: et confitemini illi in voce tabularum vestrorum: in canticis lily et citharis: et sic dicetis in confessione. Opera domini vniuersa bona valde. Benedicentes dominum exaltate illum quantum potestis. Magna est omnia laude. Discipulus. O dilecte mihi: quis mihi det ut cor languidum in tuo amore et desiderio laudandi te sitibundum concetum laudis huius feruorem ante mortem vicinam ad effectum perducere valeam: et ut ignis ille in interioribus estuans foras erumpat et latitudines totius orbis pertransendo vniuersa corda in laude tua sursum erigat et in tuo amore vehementer accendat. O vtinam cuncta suauia instrumenta musicalia celestes quoque armonie ac terrestres melodie de cœlo meo sursum procederent et cœdignas laudes tam dulciter personarent: ut oculis diuine maiestatis tue grates fierent ac totam celestem curiam nouo quodam et ineffabili gaudio letificarent. Sed quid dicam? Ade metipsum domine tua laude indignum esse cognosco. Quam ob rem precor: ut saltem ceteræ creature nobilitate preclare in perfectum meum dignentur supplere. Itaque opto et ex toto corde desidero ut orbis planetarum ac celum siderum limpidissimo lumine radiorum florentia quoque gemina vernali decore conspicua pulchrisque coloribus adornata: necnon et omnia

ignitacharitatis desideria de cordibus te vehementissimo amore diligentium procedentia: te laudent et benedicant in secula. Ad laudem tue solam memoriam domine mihi cor meum liquefacit. Sensus stupet: miratur ratio: verba deficiunt: an memetipsum quersus altius suspiro. Nam quoddam ineffabile desiderium quod omnem naturam supergreditur facultatem te summum bonum laudavi et in me inuenio: quod tam in se me relinquit sua ex impossibilitate deploro. Nam si te intelligentibus seu spiritualibus creaturis comparare voluerim: in infinitum te supergredi cunctas creaturas certissime inuenio. Si bona ac dulcia spectiosa vel gratiosa considero te super hec omnia ineffabiliter gratissimum esse in eo quod plus est hec omnia spiritualiter et essentialiter te esse verissime cognosco: Unum est quod dicere volo: quod ex eiusmodi occurrence in me actitari sentio. Cum interdum pulchre species et ad videndum delectabiles habilesque ad amandum oculis mentis vel etiam corporis nonnumquam vltro se offerunt: subito hec verba cordi meo clara voce se mentali subiungunt. Eia respice et aduerte quod formosus est ille qui me formosam creauit. Quis ille inquam? Lerte pulcherrimum ipse: Denique meditatione curiosa celum perambulo circueo terram polum articum intueor: per scrutor: maris abyssum: mundum hunc cum suis oblectationibus considero: nemora foliorum ariditate conspicua admiro: prata virentia ac floribus multicoloribus perornata completo: transseo campos: montes ascendo: transilio colles: valles percurro: et cetera omnia considero et singula intueor: velut dulci quadam armonia hec omnia concertu parili cor meum accendunt in laudem creatoris. Cum autem speculatione quæta diligenter considero quod pulcherrime et optime o tu diuina sapientia cuncta creata bona pariter et mala iusta et iniusta ordinas: ita ut in tuo vniuerso nihil inordinatum relinquant: qui facturam tuam in sua operatione taliter disponis ut eius ex sagaci

lat
op
cta
qu
ve
lat
ra
cu
mi
cu
et
tra
ene
mi
et
tu
di
pie
tie
ete
ete
ge
tra
sta
me
qu
ctu
col
in
dne
Au
Si
nat
qui
ne
ger
cre
Ma
cite
rati
cui
bul
scio
cato
stra
am

21. Secundus.

late opus vere censeatur quodā modo
opus intelligentie: qui certis legibus cun-
cta vallasti: & terminos singulis iposuiti
qui cum magna reuerentia dispois nos
vehementer exultare iapio & voce gratu-
labūda prouper cogor i hec vba. Ope-
ra domini vniuersa bona valde. **Pono**
cum hec omnia supergredi iapio & te su-
mum bonū increatā & eternā sapiāz pre-
cūctis electā cordis mei vnicā esse spōsā
& amicā recogito: pre stupore & extasi vl-
tra spūm nō habeo: sed totus i me defici-
ens i te vehementer exulto. **Eia ergo dñe**
mi respice nūc p̄cipuū cordis mei affectū
& doce me laudare te & glorificā nomē
tui gloriosuz: q̄ hoc ē qd̄ pre cūctis mū-
di huius gaudijs appeto & regro. Sapi-
entia. Nunquid ne amozosus sapiē-
tie discipulus laudare cupit suā amicam
eternā sapiētiā. Discipulus. O de-
eterne vt qd̄ affligis gratis aiūm te dili-
gētis: quid q̄ris de cognitis: vt qd̄ per-
trahis a iūm angustiat̄is: dñe tu oia no-
stru scis q̄ h̄ ex itimo corde a pueritia
mea semper desideram: & votis oibus ex-
quisiui. Sapia. An ignoras di-
ctum p̄phetiā: quoniam vs̄ rectos decet
collaudatio: & quia non est spetiosa laus
in ore peccatoris. Discipulus. Utiq̄
dñe. Et iō vbe mibi q̄: qd̄ dicā nō hēo.
Aut qd̄ respōdebit mibi: cum ip̄e feceris
Si iustificare me voluero: os meū cōdē-
nabit me. Sed nunqd̄ iō te nō laudabo:
quia in mundum me esse cognosco. Nō
ne & vermes & rane imūde ex putredine
generate coaritantes i paludibus te suū
creatorē laudare cupiūt prout sciūt & p̄nt
Nā & si velut laudula & philomena dul-
citer cantare nesciunt sed neq̄z velut hō
rationalis te cognoscere p̄nt: saltem h̄ fa-
ciunt q̄ te cognoscentibus materiā tri-
buunt tue laudis. O pater misericordiaz
scio & vere cognosco q̄ me miserum pec-
catorē magis deceret corā te iacere p̄-
stratū & cum fletu & gemitu pctōrū veni-
am flagitare: q̄ te ore polluto laudare.

Sed tamē de tua pijsima bonitate ac i
finita dulcedine oibusq̄ mortalibus pro-
mulgata virtute cōsilius te laudare cupio
ex itimis p̄cordijs obsecrās viscera mise-
rat onū tuarū: vt me vermes imundum:
canem mortuum: cadauer putridū non
despicias domine deus meus. **Mempe**
virtutes celozum te condigne laudare ne-
q̄unt: q̄to min⁹ homo fragilis: putredo
& vermis? Bono:um quidem meozum
non indiges: sed tuam superercellentem
bonitatem tanto magis nobis manifestā
facis: q̄to infirmitatibus nostris magis
miserando condescendis & gratiam gra-
tis ex sola liberalitate largiris. Sapiē-
tia. Umbram nititur apprehendere &
sequitur ventum qui se ex condigno lau-
dare me extinat: impossibilia attentat q̄
me ad plēnum laudare laborat. Nec ta-
men ideo a laude cessandum est sed tibi
pariterq̄ omnibus creaturis laudare cō-
uenit suū creatorē: quia nulla crea-
tura est que op̄ificē suū non laudet vl-
saltem laudabilem reddat. Pensandū
quoz est q̄ in aurbus diuine maiesta-
tis dulci⁹ sonat meditatio sancta: q̄ ver-
ba sonora sū sēsū plato: & gemit⁹ cordis
q̄ clamor totius oris & humilitas sine-
ra q̄ vox fracta. Et vt melius quod dixi
viuo intelligas sub exemplo: attende in
me & vide q̄ licet tota vita mea in ter-
ra fuerit ad gloriam summi patris: excel-
lentius tñ quodāmodo in me clarificat⁹
fuit: cum ip̄sum in cruce confitendo & ge-
nus humanum redimendo dolores mor-
tis ex obedientia sustinui. Sunt nonnul-
li qui verbis declamatorijs me laudāt &
factis displicilibus me irritant: labijs
me honozant: cor autem eozum longe ē
a me. Et sunt nonnulli qui in prosperis
succesibus dominum laudant: in aduer-
sis at̄ euētibus ipatiētā eraggarāt: quo-
rum laus deo grata nō ē. Gratissima at̄
apud deū & acceptabilis laus ē eoz q̄ in
aduersis sicut i p̄speris ex toto corde suo
oī tpe deū cōfiteūtur: & multipliciter fla-

Li. Secundus.

gellati & afflicti, gr̄as agūt. Discipul⁹.
 Loquat̄ q̄sō hūus tu⁹ ad cor dñi sui ver-
 bū. Vere fateor me i p̄dictis hucusq; mi-
 nus hūisse: magisq; cōfessiōez laudis tue
 i p̄speris q̄s i aduersis extulisse. S; nunc
 me totū i holocaustū volūtati tue offe-
 ro aiūm hñs p̄mptū ad b̄ vt si quīs ma-
 la seu aduersa euenirēt: te ex b̄ n̄ minus
 vellē laudare q̄n poti⁹ i oib⁹ gr̄as agere
 atq; vniuersa b̄ pp te patietē sustinere.
 Itē si p̄ gloria tua eēt magis mors mea
 q̄ vita: vtiq; vitā iuētuti adhuc gratas
 mori libētē vellē erponere: & reliquos
 ānos q̄bus viuere poterā si morte preuē-
 tus n̄ fuisset totaliter dño meo cupere
 offerre. Optarē nāq; ex itimis p̄cordijs
 meis vt si iuētus celeri⁹ cōsumata āno-
 ritate matusalē coequasset: q̄ vnusq; q̄s
 ānus tā lōgeui t̄pis p̄dci & vnusq; q̄s mē-
 sis ānoz eorūde & vnaq; q̄s hebdomada
 horū mēsiū & q̄lib; dies hebdomadarū
 & quelibet hora dierū illorū ac q̄libet
 minutum horarū p̄dci t̄pis te ex persona
 mea collaudarēt tā deuote & affectuose
 q̄tū vnq; aliq; de nūero btōz spūm in
 splēdorib⁹ sctōz te laudare i tāta durati-
 one potuisset ac si b̄ oia i p̄sona p̄pria cō-
 pleuissē & q̄ hui⁹ laudis fr̄q̄ns inodatio
 sua i finitate oēs excedēt spēs nūero:uz.
 Adhuc quoq; si q̄ absit volūtatis tue be-
 neplacitū & laudis iconomū i b̄ cōsistēt
 q̄ aia a corpe eruta ignē purgatorij aut
 certe iferni supplicij i penā suorū crimi-
 nū recipe debēt: nihil de laude dñi mei
 vellē diminuere s; p̄mpto aīo vellē si tñ
 posse supplē oēs negligētiā hoīuz & oēs
 irreuerentiaz a seculo tibi exhibitā emē-
 dare. Sed & supposito p̄ ipossibile q̄ in
 iferno vbi tue laudis nulla ē cōfessio aia
 mea hoc modo. v; ex charitate te lauda-
 re cupiēs tā eēt posita: vtiq; de profūdis
 infernorū tenebris in vocē tue lau-
 dis tā efficaciter vellē erūpere vt vox alti-
 sona totū ifernorū terminū ac machinaz

medialē aeris quoq; ac celorū altitudinē
 penetraret: ac pueniret vsq; ad solū glo-
 rie tue in excelsū. Quid plura? fac de
 me hic q̄ tibi placuerit: q̄ q̄diū ē halit⁹
 i naribus meis a tue laudis p̄conio non
 cessabo. Sed & cū virtus loquēdi mortis
 hora defecerit & meus iesū p̄ debilitate
 amplius p̄ferre n̄ valebo: peto saltem vt
 nutus oculoꝝ vel extēsiō digitorū sit in-
 nouatio & cōfirmatio oīum desiderabili-
 um affectuū & verberū ac operū p̄terito-
 rum & futuroꝝ q̄ vsq; ad extremā iudi-
 cij diē tibi euz deuoto famulatu offerre
 vellē si tandiū viuere posses. Insuper di-
 lecte mi adijcio vt q̄n corpus meū fuerit
 i pulueres minutissimos redactus & lapsi-
 de clausum q̄ de qualibet pulueris par-
 ticula minutissima vox amena laudis et
 glorie tue erurgat que durissimū lapi-
 dem penetrās celorū altitudinem ascen-
 dat vsq; ad extremā iudicij diē viue lau-
 dis p̄conij extollat donec i resurrectiōe
 beata corpus & aia pariter vnita i tue lau-
 dis glorificatione eternaliter copulentur
 Sane q̄diū sum i hac corporis ergastu-
 lo peto i formari qualiter ad hec perue-
 niam: vt ex toto corde & ex tota aia & ex
 oibus viribus meis oī tpe quadā i cessa-
 bili iugitate te valeā laudare. Istius nā-
 q; rei p̄e maximo desiderio itra me cor-
 de seruido dicebam. O p̄mi mobilis mo-
 tus vellocissimus quid festinas? Cur taz
 velociter pertransis? Quamobrē sic pro-
 peras? Obsecro te qd' ē ipossibile fac pos-
 sibile. Sta paulisper: morosius age: sol i
 occasum non moueatur: nec in hoc pun-
 cto & in presenti icu oculi huius horule
 deum meum dilectum meū: vnicū cor-
 dis mei gaudium centies milies collau-
 dem & glorificem ex int̄mis viscerib⁹ p̄e-
 cordiorū meorum. Hoc quoq; sepius
 mibi fateor accidisse cum me p̄ tempo-
 re animus ad diuersa abstraxisset: ad me
 reuersus & in me conuersus subito aiebā

II. Secundus.

O dilecte mi mille āno:um ptransierūt spatia ex quo te dilectum non habui i actuali memoria. Eia ergo p̄cōdialis amor aperi thesaurum tuū mihi: et doce queso q̄ diu uiuo et subsisto: qualiter te iugiter absq̄ vliis interruptionis impedimento q̄tum possibile est valeam laudare.

Sapientia. Quicūq̄ in omnibus actibus suis deum intendit et sibi a peccatis cauet et exercitia virtutum non deserit: deum iugiter laudare non desinit. Verum vt sincere intentioni tue satisficiam: nosce debes s̄m patrum notas tibi sententias: q̄ cum mens hūana a terrenis vitijs expurgata cunctisq̄ emundata fecibus passionibus fuerit et q̄tum humane fragilitati conceditur ad immobilem tranquillitatem mentis ac perfectam puritatem peruenerit: hic ad indurptā laudis mee perseverantiam que finis et consumatio totius perfectiōis hominis spūalis eē dignoscitur pueniet. Cumq̄ mens tali fuerit tranquillitate fundata vel ab omnium carnalium passionum nexibus absoluta et illi vno summoq̄ bono tenacissima adhaerit mentis intentione: sine intermissione deus laudabit. **Mac. ii.** puritate si dici potest sensu mentis absorto ac de terreno situ ad spirituales atq̄ angelicam similitudinem reformato: quicquid in se receperit: quicquid tractauerit: quicquid egerit: purissima ac sincerissima laus dei et oratio erit. **Discipulus.** Nunc quoq̄ superest o amantissima sapientia vt post hec verba tua dulcissima de promptuario diuine sapientie allata: de quibusdam dubijs me informare digneris. Et primum est vbi maximū incentiuum et precipuam materiam tue laudis valeam inuenire. **Sapientia.**

In contemplatione illius summe ac diuinissime ac superexcellētissime maiestatis in qua sicut in suo fontali princi-

pio omnia bona simplicissime et vniformiter ab eterno continentur: deinde in riuulis bonorum particulariū ab isto summo bono profluentium que diuersimode a creaturis participantur sed plus et minus prout ea causa causarum dignatur singulis cōmunicare. **Discipulus.**

Ad contemplationem istius altitudinis diuine maiestatis egrotus nequaquā assurgere valeo sed hoc cedris libani scilicet fortioribus relinquo: sed cur carduo locum mihi proportionatum in vno requiro. Verumtamen a laude tua ea propter non tacebo. si quomodo fortassis ex impotentia mea saltem potentibus occasionem videar ministrasse. Sic nimirum videmus q̄ plerumq̄ inter dulcissimas nemoris auiculas et terminantes philomenas curui corui crocitantis adsunt i hoc codez modico quod acceperūt creatori suo subseruientes. Sic et ego quoq̄ peccator cum sim tantum adhuc habeo peccatorum: et prout possum dominum meum per ipsum laudo et glorifico in eternum. Si quidem de eo aliud dulcius canere nescio nisi hoc videlicet qm̄ suavis dominus vniuersis et q̄ misericordia eius super omnia opera eius. **O deus meus misericordia mea.** In hoc letatur anima. exhilaratur conscientia: et gaudio immenso irrigatur omnia ossa mea. **Hoc sume canticum aia mea vsq̄ i sc̄lz iter spūale gen^o auū cū leto d̄c̄iq̄ canit carmine.** Quotiescūq̄ enī mente reuolue qualis aliquādo fui qualia discrimina euasi et a q̄tis periculis me protexisti et a quibus malis me eripuisti vincula mea et laqueos periculosos contriuisisti et vulnera putrida sanasti et me dulciter ac paterne liberaisti: cū hec inq̄ et similia bona mihi a te exhibita pertracto mirum est q̄ in horum oium affectuosa recordatione me ipm̄ pre amore pos-

II. Secundus.

sim portare: ardentissimis siquidē ignib⁹ i
cādesco. O deus meus q̄dū petōrem ti-
bi recalcitrantē patienter expectasti: quo
tiens & q̄d paterne nunc quidem dulciter
nunc vero dure me admonuisti: nescien-
tem in benedictionibus dulcedinis proue-
nisti: filio prodigo & peccatis pregrauato
ac gratis nudato in occursum veniens
paterne accurristi: ab intrate vias prauas
miseritōdem faciem non auertisti: s; sp̄
& ubiq; pi⁹ & misericors fuisse: Et q̄ his
oibus maius est: q̄ in oib⁹ his bonis tā
multiplicibus ingratus semper extiti: nec
tu summa bonitas pp hoc distulisti donec
tādez me post te dulciter traxisti. Ab su-
ma & ineffabilis pietas: nūqd in his om-
nibus meipm a laude tua cōtinere pote-
ro? Nequaquā. De⁹ me⁹ misericordia mea
pro his omnib⁹ & alijs innūeris bñficijs
tuis opto & desidero: vt talis nāq; locū
da laudatio tibi sit ex me qualis fuit brō-
rum spūm laus: tūc cuz in primo aspe-
ctu tue dignissime maiestatis gaudebāt
se eternaliter i tua laude cōfirmatos: ma-
los vero a se sine fine detrusos: itēq; tā
magna tāq; iocūda sit illi laudatio q̄ta
ē altarū scāz cū a carcē purgatorij erep-
te vultu glie tuo p^o pntāt vt tuā iocun-
dā faciē inueāt: & q̄ta erit laus in plate-
is hirlm p^o silēm oīuz resurrectionē q̄n
electi a malis segregati deū iocūdo cor-
de laudabūt ac de sua saluatiōe eterna-
liter gliabūt. O dulcis & pie mag⁹ nūc
quoq; vellē a te scire q̄lī affectiōes iter-
dum i me exurgētes de qb⁹ dubito vtrū
nāles sint aut gratuite in laudē tuā pos-
sim quertē: itēq; q̄lī nōsolū bona s; etiā
mala: vt v; innūsiōes malignas p ange-
los malos scās atq; vlr oīa visa & audi-
ta & sensiblī pcepta i laudē possis vertē
mei creatoris. Sap⁹. Ad h tria p or-
dinē talia tibi dam⁹ rñsa: & p^o dicim⁹ q̄
hoz affectiū p̄dcōz difficulter hēri pōt
disti^o pp eoz mariam similitudinez. Et iō
oēs tales affectiōes puras qdē & synce-
ras vt ē gaudiū & exulta^o te ad hilarita-

tem q̄dā puocātes: vel ēt vt iterdū fie-
ri solet ad dulces lachrymas vel silēs af-
fectiōes de qb⁹ nescis vñ veniāt aut quo
vadāt incitātes: has oēs pigues & irrigu-
as affectiōes statim vt debes deuota q̄-
das exhibitiōe sursum ad rez oīum crea-
tores erigē ad mōz acceptabilis sacrificij
qd abel deo obtulit: vt ei⁹ in laude expē-
dant: q̄ & actores nāe & grē largitor. Et
sic qdē grē tales que vt sic sūt nāles nec
meritorie: ex sine suo quodāmō pnt fieri
supnāles. i. meritorie. Quotiescūq; vero
sensieris malignorū spūm blasphemias
suggestiōes irrosius incipe sibilare: statī
surge & dic. O de⁹ altissime vt in aīa mīa
bul⁹ maligni spūs locū vel officium quo
te in ppetuis eternitatib⁹ laudare debu-
erat si p̄stulisset subripe valeat opto & de-
sidero: vt quotiescūq; hic malign⁹ spūs
has abominādas cogitatōes cōtra volū-
tatem meā mēti in miserit: toties ex voto
oīum desideriorū meorū ineffabilis laus
& grāz actio inenarrabilis tibi sit in per-
petuas eternitates: & quotiescūq; ista ne-
phanda susurria i mīssa sustineo: totiens
laudis sacrificia gratissima tibi offerā cū
affectu. Sic igitur vt vides diligentibus
deū oīa cooperātur in bonū: cuz ēt talis
suggestio possit cedere in vtilitatē. Por-
ro de vltimo qd q̄sisti: sic faciēdū ē. Quā
cūq; videris vel pceperis quōcūq; rerū
aliquarū preeminentiam singularē: puta
nemus frōdosus: pratū floribus grōsuz:
cāpum honustum semibus: arborē reple-
tam fructib⁹ & in oibus ceteris similib⁹
sursum corde eleuato & oculis ac manib⁹
in celuz eleuatis dic ex itimis cordis tui
affectib⁹. O grōsa & pulcherrima sapia
sm spōsissimas & excellētes huius rei p-
rogatiuas & grās milia miliū celestium
agminū tibi mistrantū te ex me salutē
& decies milies cētena milia tibi assisten-
tium te glorificēt: & vlis melodia omnū
creaturaz te ex me collaudet nunc & i e-
ternū. Discipulus. De⁹ eterne si tā
iocūda ē laus vie: qualis erit laus p̄rie?

21. Secundus.

O si tantum delectat eius memoria: quod erit de presentia? Sed pro dolo: per hanc miras tue laudis et ineffabile dulcedine o diuitia sapia cor meum pater iocundat: et tamen introitus quasi dolo: e graui sauiatur. Cum enim in hac valle miserie me esse cogito et a perfecta laude beatorum me adhuc tam longe distare percipio: iter vocem laudis erumpunt pariter et lachryme meroris. O quando veniet dies illa desiderata que me liberabit de corpore mortis huius. Quis enim non cupiat et desideret vehementer dissolui et esse cum christo: et transire de statu miserie et de loco pugne in libertatem glorie filiorum dei? Tunc est dominus: sufficit mihi. tolle animam meam. Neque enim melior sum quam presens mei. Ecce quam periculosus huius mundi status incipit esse: ecce quot mala incipiunt ex omni parte succrescere. Ubi ubi perituri et nutritibus in istis diebus. felix qui bene parat mortem expectat propinquam. Sed ego feliciorum direxerim quia iam de loco mortalitatis transiit et ad ethereum thalamum feliciter peruenit. Ego autem que neutrum habeo quod consolari poterem? O deus meus: quod debet interim in tot laboribus et angustiis prementibus reficere vel letificare animam meam? Sapientia. Ecce habes unde interim tibi aliquando consulere possis: videlicet hanc paginam iocunde laudis diem quam frequenter replicando consolari poteris in aduersis. Namque leticia spiritualis et alacritas laudis diuine est quasi quoddam preludium omnium gaudiorum: ubi ore pleno et corde iocundo omnes sancti et electi me laudabunt et glorificabunt in eternum. Hec laus diuina mentem in aduersis reficit: animum sursum trahit: tristitiam inordinatam depellit. Ipsa inimicos spirituales fugat: deum placat: angelos letificat: animas a purgatorio liberat: et toti celesti curie gaudia noua proponit. Discipulus. Consurge consurge nunc anima mea et loquere canticum: canticum utique laudis in voce exultationis. Limbae preparent: corda combulent: tellus om-

nino resultet in laudes saluatoris. O amantissima sapientia bonitas eterna te precor ut omni mane diluculo cum ad te surrepero et oculos aperuero: simul quoque cor meum in laude tua aperiat: et quodam lucifero splendore ac flammato ardore laudis tue facula immensa ex eo simul erurgat in se continens tui amoris intensissimum gradum cordi humano vel in quantum desursum concessum: similitudinem quoque arcus in se gerens spiritus illi qui inter supremi ordinis celestia agmina in te et de te ardentia maxime tuo calet in amore ad exemplar nihilominus filius super substantialis et super essentialis ac ineffabilis charitatis in qua tu o pater celestis feruentissimum diligis tuum unigenitum in spiritu sancto. Et peto ut hec laus tam suaviter ac blande resonet in corde tuo paterno: sicut sonare consuevit suo modo omnium cythararum ac musicalium instrumentorum suavis modulatio in corde iocundo statu iuuentutis florido. Et in hac laudis facula simul ascendat tue laudis tam odorifera summi virgula: tam gratiosa: ac si esset composita ex omnibus aromatis myrrhe et thuris et uniuersi pulueris pigmentarij: tam specioso sicut cum vernali tempore flores herbarum pullulant in campis pulchris coloribus et arbores stant frondibus ornatis gratis odoribus. Sicque laudis huius facula tam amorosa ac deuota: ut in ea oculi tui ferantur delectabiliter totaque celestis aula resultet. Et hoc iugiter sine intermissione feruidissimo estu et rapidissimo calore tui amoris sursum erurgat: ex corde per deuotam meditationem: ex labijs per feruendam locutionem: ex omnibus operibus per sanctam ac celestem conuersationem. Et hec laudis facula sua virtute omnes inimicos repellat: gratiam augeat: finem beatum obtineat et gloriam eterne beatitudinis acquirat: ut finis huius laudis temporalis sit initium eterne laudis patrie celestis. Amen.

21. Secundus.

Formatio qualiter predicta sint tra-
bēda ad sermones & collatiōes. Ca. vi.
Desaurus desiderabilis in ore sa-
pientis erit hec tua preclarissima
doctrina o amantissima sapiētia
si fuerit taliter ordinata vt nō solum faci-
lis sit ad intelligendū vel delectabilis ad
audiēdū: s; & generalis p̄ cuiuslibet sta-
tu se ad dilatandū. Nam & hoc ip̄m ei
perfecta requirit integritas. Ad verū q̄
pe amorem tue q; laudis condignā frē-
quentationē zelus pertinet aiaz. Sigdē
fidelis seruus & prudens apostolici ordi-
nator: existēs non solum sibi sed & sa-
luti animarum & proximorū utilitati in-
tendere fraterne charitatis obligatione
tenetur. Et ideo post premissa huius sa-
pientie salutaris documenta: peto infor-
mari qualiter ad proximorū utilitatez
hanc eandem doctrinam faciliter cōuer-
tere & copiose valeam dilatare: insuper
& formulam artēq; tribue discipulo sim-
plici compendiosam & vtilem hoc idem
faciendi in quacūq; alia simili materia
indistincta & informi: vt sic de obstruis
fauorum cellulis mel producere & panē
paruulis frangere ac in turbas distribu-
ere valeam secūditate gratiosa. Sapi-
entia. Pulchre & compendiose huius
q; a me petis eruditionem habere po-
teris: si dictū illud perutile quod quōdā
in scientijs humanit̄ inuentis legisti nō
vellis proijcere sed effectui curaueris stu-
diose mādare. Queris quid sit hoc? Cer-
te illud cuiusdam famosi qui sic dixit.
Sapientis est ordinare. Quid huic me-
lus? quid vtilius? quid nobilius? Nam &
ea que a deo sunt: ordiata sunt. Qui nō
ordinem retinet durabile erit. Ut ergo si-
militer in hoc sicut & in premissis omni-
bus exemplo magis q̄ verbo te instruā
de quesito modus & o: do hic tibi mon-
stratū tibi erit vtiliter obseruāndus. No

ta ergo circa premissa q; quiscūq; sapien-
ter atq; seruenter non solum seipsum s; &
& proximum ex hac sapientie doctrina edi-
ficare desiderat: studiose perquirēdo in-
ueniet sibi quod proficiat vtriq;. Quedā
nāq; materie taliter sunt posite vt de se
quodam modo sint applicabiles ad eiu-
smodi. Si quis tamē aliquale diligentia
voluerit adhibere: sicut sunt omnes ille
que de christi sunt passione sunt: vbi so-
lus aduertendus est numerus eorum q̄
& qualia christ̄ fuit passus: & quomodo
in his homo se eisdem spiritualiter de-
bet conformare. Verbi gratia. Materia
illa superius posita vbi diuina sapientia
incohauit discipulo pro ip̄us seruo ere-
tando suam passionem explicare taliter
est ad populum ordinanda. Si quidem
christus dei filius imminente sibi passio-
ne horrenda cū p̄ angustijs superuēture
in proximo mortis guttas sanguineas su-
dando funteret in terra: nihilominus ta-
men libere suam voluntatem patris vo-
luntati commisit: & quod ceperat deu-
te perfecit: sic quilibet deuotus in omnē
aduersitatis pressura & tribulationis an-
gustia licet forte naturam habeat reluc-
tantem se paterne voluntati committat:
& deuote hoc suscipiat quod occurrit.
Et sicut christus fuit captiuatus & vincu-
latus ne quo vell̄ possēt abire: sic homo
seipsum debet captiuare ne sequatur cō-
cupiscentias carnales ac sensualitatis ap-
petitum ad nociua trahentem. Item ea-
dem nocte omnes illusiones sibi factas
ac verecundias illatas ab iniquis patien-
ter sustinuit: sic homo omnia verba con-
tumeliosa & turbatiua atq; opprobria &
cuncta mala irrogata a malis & impo-
tunis hominibus patienter ferat amore
sui creatoris redemptoris similia vel po-
tius multo maiora propter ipsum patien-
das. Deinde in mortis discrimine a

21. Secundus.

egyptum adductus veritatem non deseruit: sed ante maledicentem & condemnantem se dei filium cum omni modestia confessus est: sic verus ipse seruus propter nullum temporale periculum debet veritatem deserere sed usque ad mortem perdurare. Dulcissima mater eius filio sic angustiato viso valde doluit & ei ex intimis visceribus compassa fuit ac amarissime fleuit: sic fidelis amicus suo dilecto amico mala patienti condoleat & compatiatur. Deinde cum ante presidem statueretur & iniquis accusationibus false vigeretur omnem mansuetudinem & patientiam ostendit: sic verus christi imitator non murmuret nec reclamet: nec contradicat cum indebite ab emulis leditur aut impugnatur. Divina sapientia veste alba induitur & tanquam satius expuitur & irridetur: sic omnes irrisiones que solent a vanis huius mundi hominibus deum pro oculis non habentibus homini spirituali irrogari sufferat patienter. Spinea corona rex glorie coronatur: sceptro ac purpura subsanatorie deluditur: sic etiam cum seruus christi in hoc mundo vilipenditur velut omni honore indignus abijcitur atque a presumptuosis despicitur: & illusionibus molestat: cogitet quod seruus non est maior domino suo: nec pro malo habeat si summo regi similia patiat. *Post hec nudat* verberatur & flagellis nodosis caro illa sanctissima & membra delicatissima accerrime dilacerantur: corpus eius formosum plagis liuet & sanguine undique rubet: sic miles strenuus debet corpus suum per asperitates & duritias castigare ne inobedienter incipiat recalcitrare. Tandem sententia mortis super actorem vite data crucem sibi baiulans confe-

stin ad locum supplicij foras educitur tanquam malefactor: qui huius mundi vita indignus estimatur: sic verus iesu christi imitator seipsum abneget tollens crucem suam & extra castra exeat in properia ipsius portando tanquam purgamentum huius mundi factus semperque mortificationem iesu in corpore suo circumferat: ut & vita iesu in corpore suo tandem manifesta fiat. Itaque simili modo his decem articulis faciendum est in omnibus consequentibus materijs que sunt de christi passione. Eodem quoque modo fiat in materia preterata de utilitate videlicet temporalium tribulationum: de quibus similiter poterit combinare & applicare prout placuerit. Sic ergo uniuersaliter faciat in omnibus talibus que sunt his similia motiua multa que ordinate componendo & commemorando auditoribus proponat: & diffusius pertractando ad libitum faciat collationem motiuam. Quedam autem diligentiori indigent perscrutatione. Verbi gratia. In prima materia superius posita de tractatu diuine desponsationis diligens lector inueniet inter alias desponsationis diuine sapientie has utilitates. Ex hoc namque habebunt conscientie puritatem: mentis serenitatem: fame claritatem: nominis immortalitatem: spiritualis delectationis ac gaudiorum diuinorum affluentissimam ubertatem: somnum quietum: quod securum protectorem: gloriam & honorem ac perennem felicitatem. Qui eam sibi in amicam assumit decore vite decorabitur: stolla glorie vestietur & corona gratulationis coronabitur pro modico labore magna rege profuerit: & vera atque perfecta beatitudine que in contemplatione summi verique boni consistit beatificabitur. Itaque erit honorabilis & gratus pacificus & fortunatus

21. Secundus.

sapiens atq; expertus spiritualis ac diu-
nus: amabilis & omnium bonorum possessio:
securus. Item circa materiam de seruida
penitentia: nota ibidem qd hec mala inter
alia peccatum consequit' vsq; sena peniten-
tia gemitus & fletus: meror & tristitia &
cordis clamor: atq; miseria: deus perdit
anima a summo bono separatur gratis
nudatur ac bonis celestibus spoliatur:
confusione induitur ac ignominia reple-
tur. decipitur dereliquitur & quodamo-
do bonis omnibus priuatur. remorsu p
prie conscientie cruciatur. Timens mortē
ac sanus existens languid' efficitur: no-
men sponse amittit deum offendit seip-
sum perdit saluatore: in bonor: inimicos
lesificat: sanctos autem angelos con-
tristat: replebitur verecundia: pauore &
angustia. Peccatum astute hominem
circumuenit aufert sensum: cor: trāssigit
& suauitossico hominem perdit. Pecca-
tor: gladijs inimicorum inermis obiscit'
in se marcescit & sibi metipsi grauis effi-
citur: aliorum bona videns amplius de
suis confunditur & conturbatur. Dec-
catum plumbo & leoni: tonitruo & absin-
thio comparatur priuat quietē interi-
orem & honore quoq; dormientes con-
turbare consuevit. Inde animus amari-
satur & deniq; omnis creatura tormen-
tum eius efficitur. Interdum suadet ho-
mini diem natiuitatis sue maledicere &
in foueam corruere desperationis infeli-
cis. Circa materiam de malis religiosis
in quibus extinctus est seruo: deuotio-
nis. Nota qd religiosus tepidus vel va-
nus est lamentabilis: quia miserabilio-
quodammodo omnibus creaturis scilicet
cet carens deo & mundo. Comparatu-
ciuitati ruinose que subitaneae corruit, vr
paulatim deficit donec tandem ex toto
perit: item monstro marino propter de-
formitatem interiozem & exteriorē. Nā
verus atq; perfect' religiosus debet ha-
bere has condiciones. Omnia scilicet
mundana spernere: i solo cōditōis amo

re flagrare: sanctasq; meditatioes & bo-
nas operationes semper habere: seipsum
& proximum edificare: neminem autem
circūuenire aut ledere sed in simplicitate
& sinceritate vitam beatam ducere.
Item carnem suam cum vitijs & concu-
piscētijs crucifigere: exercitia quoq; ma-
gna & consuetudines deuotione plenas
habere: ac fortissime & strenuissime con-
tra nequitias inimici bellare & semetip-
s pro defensione veritatis & iusticie i mor-
tem vsq; tradere. Condiciones vero ma-
li religiosi sunt hec vsq; proterua contra su-
os superiores: item querulositas: est aut
querulosus qui nihil vult sustinere sed
sue vult voluntati viuere: cupiditas rerū
temporalium inordinata: & latatio freni
nimis libera ad circūstantias peccati car-
nalis. Item defectus diuine charitatis
inuidia fraterne psparitatis: honoris am-
bitus inordinatus: & negligentia sancta-
rum consuetudinum. In seruitio dei sūt
pigri: pro questu rerum temporalium sūt
soliciti & omni tpe circa curam corporis
nimis intenti: & iterum qd proni sunt ad
imitandum mala exempla magisq; bo-
na & suam negligentiam defendere per
aliorum tepiditatem. Discursus faciunt i
utiles: & per colloquia praua corumpūt
bonos mores. Verba quidem habent in-
terdum ad bona spiritualia: s; facta quā-
doq; subintrant carnalia: timentes ocu-
los hominum magisq; dei. Cor: habent
mundanis desiderijs repletum: & si qua
habent parua bona multis malis sunt p-
mixta. Hoc igitur modo consequenter i
omnibus alijs materijs huius libri vsq;
in finem poterit quilibet studiosus cum
diligentia flosculos extrahere vnde pos-
sit ad salutis viam proximum trahere et
ad deuotiones exercitare. Quod sibi met
faciendum ideo reliquimus vt ei ex hoc
studio fructus salutis & merces crescat
eterne retributionis. Amen.

Qualiter multi fideles possunt diuinā
sapiētiā desponsare & quomodo per

21. Secundus.

quotidiana quedam leuia exercitia debent se continue in eiusdem amore renouare. Capitulum. .vij.

Enite filij audite me: venite et audite et narrabo vobis oēs q̄ time-
tis deū q̄ta fecit dñs aie mee. fe-
cit enim mihi magna q̄ potēs est et san-
ctum nomē eius. Plane spectabilia et
magnalia sunt hec tāq̄ insignia: vt ex his
nō imerito admiretur oīs homo magni-
ficans deū ac dicēs qm̄ bonus qm̄ in se-
culuz misericordia eius. Quāob̄rē si ego
quidem inter hec sobria quadam ebrie-
tate videar mentē excedere: deo conce-
dendus ē. Charitas enī ch̄isti vrget nos
Jam q̄ os nostrū pater: sed et cor: nostrū
dilatatum est. Auditū ergo hunc iocun-
ditate et exultatione plenū multorum p̄
salute indultum magno cordis deside-
rio vobis eructuare cupio festinanter. et
enim sac̄m regis abscondere bonū est:
opera at̄ dei reuelare et confiteri honori-
ficū ē. Audite ergo nūc me populi oēs o
regalib⁹ nuptijs v̄cio: ex vino celi potat⁹
madeo: nuptiali thalamo potit⁹ gaudeo
insuper bonum nuncium porto cūctisq̄
noua gaudia sero. Et ideo me ipsuz p̄ iu-
bilo non capio: sed totus iocunditate in-
fusus exulto in domino. Queris vnde tā
rara tāq̄ insolita gaudiorū materia sit i
terra nostra suborta? Admirū ex hoc q̄ i
his paschalibus gaudijs v̄z regalibus et
spūalibus nuptijs ipse rex sūmus ac ipe-
rator: diuinus suā mihi vnicā ac dilectaz
eternā. s. sapientiaz i sponsam copulauit
spōsalia cōtraxit et me quodāmd̄ suū ge-
nerū fecit. O quis ego qui sim gener re-
gis? Quis ad tātam dignitatē audeat as-
pirare? Quā magnū ē hoc qd̄ tā paup̄
et mendicus tam v̄cis et indignus nullis
meritis p̄cedentibus ad tantā dignitatē
meruit sublimari. Quis extimare queat
hec dona charissima omniq̄ gratiarum
actione dignissima? Sed neq̄ his contē-
tus rex magnificus adauxit munera: cu-
mulauit beneficia: ampliauit dona et gra-

tiam copiose dilatauit. Nam humilis hu-
sus sapientie discipulus i ea visionis gra-
tia quodam nouo et mystico nomine fra-
ter Amandus nuncupatus dum in cor-
dis cubiculo nuptiali thalamo cum dini-
tissima sponsa sua secreta silentia petis-
set et inter ipsius amoris brachia dulci-
ter soporatus obdormisset cordis tamen
seruido affectu ad modū p̄fecte vigilaret
atq̄ de aliorum p̄ter salute secum trac-
taret: predicta sponsa huiusmodi verba
nimium dulcia intellectualiter ac super-
naturaliter omnimq̄ mortaliū vocum
conditionibus dissimiliter depromebat
dicens. Ex te nāq̄ egredietur i quo oēs
gentes benedicentur. Ex quibus verbis
celitus prolatis nimium delectatus pari-
ter et admiratus gratitudine precipua ad
eam cōuersus dicebat. O lumen oculoꝝ
meorum: o desiderium aie mee et gaudi-
um mentis mee qd̄ non voce exprimi po-
test: amica dulcissima nimium formosa
et p̄e cunctis incomparabiliter generosa oī-
bus gratijs decentissime perornata ecce
tu nosti hanc esse conditionem ac prope-
tatem amoris intensi: vt hoc quod quis
intense amat alijs etiam placere cupiat
et a ceteris omnibus adamari ac laudari
sine tamen sui p̄iudicio concupiscat. O
amoroza iam presens mei conditio cor-
dis tot miscens interi ignita suspiria ver-
bis. Sed ecce tu vnica et sola es illa cun-
ctis optabilibus bonis supereffluēter cu-
mulata talisq̄ teipsa tradente est tua sin-
gularis prerogatiua: vt quāto quis ama-
tor: te pluribus sine inuidia cōcauerit: tā-
to perfectius in semetipso possidebit.
Quapropter o benigna de salute cuncto-
rum sollicita da modum aliquem excogi-
ta viam congruentem per quam hic tu-
us amator ac spiritalis desposatio mul-
tiplicetur vel etiam sicut iam in nonnul-
lis desidijs antiquata est aliqua iter re-
nouetur. Nam et natura a te optime in-
stituta quibusdam prouidit de necessari-
is remedijs: per que eorum continua de-

21. Secundus.

fectio quam vniuersa temporis legibus subiecta incurrere certum est cōtinue restauratur. Sic reuera ⁊ gratie dona ne p̄dantur vel diminuantur: frequenti egēt renouatione. O mi deus si multi scirent p̄ experientiam desponsationem tuā eē adeo iocundam: o si noscent tam modicum ipsius esse laborem ⁊ remuneratio- nis tam imensam mercedē. Tot⁹ est uocum cogito q̄ tanta bona de prope po- sita a multis negliguntur: ⁊ q̄ messis tā multa oparij uero tam pauci inueniunt. O q̄tum huius rei p̄e desiderio flagra- bat doctor ille egregius paulus qui fra- terna charitate p̄mot⁹ cupiebat anathe- ma esse pro fratribus suis: ut spiritalia hic conciliaret connubia. Quid deniqz ait: Despondi inquit uos vni viro virgi- nem castam exhibere xp̄o. Sed ⁊ diui- nus ille dominicus pater noster despon- sationis huius quasi celestis quidam p̄- animabus cupiebat seipsum vendere: ut totus posset impendi ⁊ superimpendi p̄ animarum salute huiusqz diuini amo- ris restauratione. Sic ⁊ totius ipsius idl- uidu⁹ euangelicus ille franciscus oīa ar- bitratus est ut stercoza: ut ad amorē hūc gratiosum ⁊ pretiosum omnes attrahēt multosqz amatores christo lucrificeret. Similiter multi alij deo dilecti ab initio mundi fecerūt qui se huius rei causa tor- mentis ⁊ periculis innumeris exposuerūt tanto feliciores huius desponsationis p̄ci- pites se fieri arbitantes q̄to plures po- tuissent sibi attraxisse consortes ⁊ conso- dales. Nunc ergo domine mi paternis inherendo deuote uestigijs ego quoqz huius amoris iaculo vlnatus ⁊ zelo fra- terne charitatis medulitus tractus gēua cordis mei ad te flecto ⁊ ex totis precordi- is cum singultu ⁊ lachrymis te flagito: ut hanc tuam desponsationem spiritua- lem in diebus nostris non sic perire per- mittas: sed gratiam renouationis ipsius aliqualem cordibus diuersorum infun- das. fac uobiscum non secūdu nostrorū

meritorū paruitatem: sed s̄ q̄ decet tuā amabilem atqz piissimam bonitatem. In tua nanqz clementia dependet tota salus nostra. Ex eo quippe miseris es tā ineffabiliter amabilis: q̄ ipsis indignis es tam pius atqz placabilis. Sed ne diu- tius te protraham en ego miser pecca- tor: p̄p̄ijs delictis p̄grauatus s̄ de tua imensa pietate confusus coram te p̄o- stratus iaceo: de terra non surrecturus donec ex labijs tuis uerbum egrediatur gratiosum: donec surgas ⁊ p̄p̄ius fias: consensum p̄beas: ac te nūc quoqz sicut olim desponsari p̄mittas. Sapiencia. Ego quidem paratus essem omni tē- pore hoc q̄ petisti adimplere ⁊ in hec spi- ritualia cōnubia consentire: si tam essent qui huic desponsationi uellent legitime operā dare. Sed mirum in modum mul- ti sunt qui hanc desiderāt arrā habere: uerūtamen pro eius adeptione nolunt la- borare. Uerum quidem si sine labore s̄ mea felicissima desponsatio obtineri pos- set inumeri me sibi i amicam eligerent. Quis. n. nisi insanus auri imensus pon- dus sibi gratis oblatū nō tollat ⁊ vadat? Nunc uero sic ē q̄ sapientia trahitur de occultis: ⁊ qui uoluerit ip̄as possidere ne- cesse habebit eam cū labore ⁊ sollicitudi- ne quasi pecuniam querere ⁊ effodere quasi thesauros. Non enim inuenitur in terra suauiter uiuentium. Siquidē consi- lio diuino decertū est q̄ nullus hāc di- gnissimā sponsam accipit nisi prius stre- nuissime in atie propter ipsam militauerit ⁊ aduersa sustinuerit multa. Et qui- cūqz in his tribulationib⁹ uiriliter usqz i finem p̄seuerauerit i hoc mundo eius in obsequio: hic tandem feliciter eides co- pulabit sine fine in regno suo glorioso. Nunc mirū: qz labor p̄ire solet merce- dem. Quis nāqz ⁊ in hoc breui tempore optando ⁊ non operando obtinet quod uult? Et ideo digni non sunt ipsius perfe- cta desponsatione: qui aduersa de dignā tur ei ob amorē sustinere Discipulus.

II. Secundus.

Utique dñe: nā & catelli edūt de micis
q̄ cadunt de mensa dominorum suorum
Et ideo saltem hoc fiat vt ex participa-
tione illius perfecte desponsationis diui-
ne quibusdā singularit̄ collate: tuis quoq̄
firmis ac fragilibus prout iuenerit ma-
nus tua puidere digneris. Condescende
queso infirmitatibus nostris & malitie tē-
poris huius instantis: & da modū aliq̄
hanc gratiā s̄ diuersos gradus partici-
pandi. Nā & diuersos gradus hēs in en-
tibus. Aut nunqd vnā tm̄ bñdictionē ha-
bes pater? Da igitur modū aliq̄ facile
& tā gnālē vt oēs te p̄ ip̄s collere cupien-
tes siue tibi charitate p̄fcā iūgāt̄. v̄l fra-
gilitate hūana p̄pediti ab hac retrahāt̄
seu ēt postmodū iūgne purgatorij p̄digne
purgētur: mereantur benedictionis ip̄i
esse consortes. Nec v̄lia vt soles docu-
menta de hac re p̄ponas: sed ad singula-
ria ac p̄ticularia & quedam leuia & com-
munia descendas: tanq̄ si nutrit̄ puulis
suis lac prebeat non solidus cibum. Nec
nāq̄ i potentibus quibusq̄ ac simplici-
bus suauis sapiunt & facilius adiplent̄.

Sapiētia. Quoniā ex euangelico p̄-
misso statui esse me cū fidelibus vsq̄ ad
cōsumationem seculi nauiculamq̄ petri
licet multipliciter quassatam nequaquā
deserere velle vsq̄ quaque: ideo s̄m di-
uersa tempora ad excollendam vineam
meam operarios destinavi eisq̄ salutis
eterne remedia contuli ac sepius collata
renouare nō omisi: sed ab initio p̄ natio-
nes i animas sanctas me trāsūndo: amī-
cos dei ac prophetas constituo. Quam-
obrem & in presenti nūc quoq̄ quedam
opera ac dilectionis consueta satis exer-
citia quibus a multis diuersorum gradu-
um ac statuum hominibus desponsatio-
nis huius eterna salus diuersimode p̄ti-
cipari possit tibi indicabo: simulq̄ quali-
ter amor meus iūgiter renouari valeat
demonstrabo: adiciens nihilominus q̄
hi qui eiusdem sapientie doctrine super

firmā petrā catholice & apostolice veri-
tatis fundate extiterint deuoti imitato-
res benedictionis quoq̄ ipsius que per
semen fidelis abrae rep̄missa est i ch̄ri-
sto iesu erunt in sempiternum heredes
Igitur quicunq̄ desiderat eterne sapiē-
tie amabilis fieri discipulus cuiuscūq̄ cō-
ditionis sit vel status aut serus seu ordi-
nis aut etiam religionis: debet diligen-
ter seruare ea que sequunt̄: que sic sunt
temperata vt nihil difficu' tatis importēt
& quilibet possit ea facere sine omni p̄e-
iudicio sue p̄fessionis & status. Siquidē
diuina sapientia non intendit p̄ istas sta-
tuere aliquā obligationem vel professio-
nem aut strictionē qualēcūq̄: sed solum
quandam nouam dormitantis deuotio-
nis spontaneam excitationem: in qua q̄
se exercitare voluerit bene facit & lauda-
biliter: qui autem hec non facit pro tan-
to nō peccat nec delinquit. Ante oīa igit̄
quilibet sapientie discipulus d̄s amorem
carnalem si habet relinquere & ipsam
preclaram eternamq̄ sapientiam diuinā
in sponsam sibi assumere & amicam. N̄
si fortassis quispiam adeo ligatus esset p̄
amorem aliquem priuatum q̄ sibi ipsi tā
subito v̄n inferre asperum iudicaret es-
se ac nimis durum: saltem bonum hēat
propositum vt ab hoc amore nociuo se
velit abstrahere cum adiutorium diuinū
occasione aliqua inuenta sibi senserit ef-
ficaciter arridere. N̄i autem qui terreno
amore ligati non sunt sed alias desides
hucusq̄ ac tepidi & negligentes eius in
amore fuerunt: debent hanc spiritualem
sponsam quasi de nouo desponsare: et
se in eius amore recenter renouare pio
quodam deuotionis affectu. Hoc au-
tem sic dicimus esse faciendum vt ei-
dem cui prius seruire solebant tanquā
domino per timorem: sibi nunc stude-
ant pariter placere & adherere tanquā
dilectissime sponse per spiritualem & i-
tensum amorē semp cogitātes excellētā

II. Secundus.

et pietate huius diuinissime sponse: et quod
beati sunt illi qui eius amicitia in hac vi-
ta meruerunt decorari. Et hec despon-
satio vel desponsationis, antique inno-
uatio propter feruentiorem deuotionis
excitatione debz fieri non solum ab intra in
anima sed et exterius hoc occulte per aliqua si-
gna: puta per tres prostrationes seipsum
in eisdem tante sponse dando: offerendo et
exhibendo et aram desponsationis ab ea pe-
tendo. scilicet aliquam nouam gratiam in signum mu-
tue dilectionis et fidelitatis: quam neque mors
neque vita neque quecumque creatura alia in
perpetuum debeat violare. Et quod plerumque fa-
cta plus mouent quam verba: factum quoddam
valde notabile ac rarum multumque motiuum
spectans ad propositum tibi reuelabo. Erat
quidam iuuenis seruicus amator: qui amore
terreno relicto hanc celestem sponsam diuinam
scilicet sapientiam sibi in amicam elegit: cupiensque di-
lectam hanc intimis visceribus cordis sui
plenus incorporare secretum locum petijt et
per amoris stupenda uehementia surgens et
vestimenta sua a parte superiorum corporis extra-
bens arrepto ferro accuto supra nuda pro-
cordia pectoris sui in ea parte ubi cordis vi-
talis pulsus precipue videtur viuere predictum
ferrum carni sue infixit tam valide: ut singulis
ictibus cruor sanguineus erumpens secreta
ictus ferientis et sanguinis unde desuper
procordijs deorsum defluentes decurreret
minutatim. Sic quod tot accutas puncturas
seuasque fixuras hinc inde defixit donec tam-
dem hoc modo nomen preclarum sue sponse quod
est iesus magnis et capitalibus lris super
latitudinem cordis sui exarauit. Cum autem hec
amoris vulnera recensa et sanguinolenta
sibi dulcia in carne liuida aliquandiu cum
multo amoris incendio portasset: tandem
post multos dies sanatus clare et perfecte
predictum nomen caro illa in eodem loco ite-
graliter preseruauit. Postmodum igitur cum
hic diuinus amator quendam terrenum ama-
torum sue sponse vanum nomen in veste secu-

lari ut a nonnullis fieri solet deferri vide-
bat: ex intimis procordijs diuinam ad spon-
sam suam conuersus eiusque amoris super-
cellentissimas prerogatiuas commemorans
ipsius nomen non in tabulis lapideis aut ve-
stimetarijs picturis rubrica vel atramē-
to conscriptis sed in talibus carnalibus cor-
dis atque lris sanguineis rosea vernanti-
bus floratura consignatis se aitare inde-
libiliter in suis procordijs gaudebat. fru-
ctum vero salutiferum diuini amoris inde
sibi crescere notabiliter sentiens ex presentia
tanti nominis memoriam iugiter admonē-
tis: cupiensque quoslibet deuotos in amo-
re diuino proficere suavit eis proinde huius
nominis maiorem curam habere non quidem
ut ipsam facerent et se periculo incon-
sulte committerent: neque illud villo modo
imitari deberent quod sibi ex singulari do-
no datum fuit virtute diuina superare:
sed quod illud nomen salutiferum qualitercum-
que formatum vel conscriptum secrete quod-
dem et latenter aut in veste aliqua vel ali-
as ad libitum pro diuini amoris excitatioe
semper deferrent. Sane predictus ado-
lescens amicus memoratum amoris opus
ideo fecit ut quotienscumque contingeret no-
men predictum sibi soli ac deo ibidem co-
gnitum a se videri: totiens contingeret
pristinam amicitiam rememorando qua-
si recenter in corde suo renouari. Simi-
le huius quantum ad intentionem facti le-
gimus de simone summo sacerdote qui
amicitiam quam iudas machabeus fra-
ter eius dudum cum romanis statuerat
quasi iam inueteratam cum renouare
vellet: clipeum aureum illum in signum
misit et antiquam amicitiam innouauit.
Sic et ipse dominus in signum federis
hominibus archum in nubibus dedit.
Sic et filij israel in toto federe cum domi-
no aquam effuderunt et vel aras edificantes
aut lapides ponentes aut res aliquas
corporeales statuerunt: ut per exteriora

Li. Secundus.

signa iterio: fragilis humana iuuaret memoria. Multi quoque sci noui testamenti i tractatis ante nos temporibus per incitamento sue deuotionis picturas sibi diuersas fecerunt: quidam imagines vel cruces iuxta se haberunt: nonnulli et reliquias et certa filia apud se ut legitur huius rei gratia detulerunt. Hoc ergo ut predictum est faciat. scilicet d. nomine iesu qui gratiam habuerit. Amm' human' facillime a ceptis labit: nisi frequenter i ceptis renouat. Itē sapie eterne deuoti cultores ac discipuli possunt qui uolunt quotidie horas subscribas. scilicet curius breuē eiusdē sapie legere. Ad autē qui legere nesciunt uel legitime occupati sunt: seu et qui eas commutare cupiunt: dicat loco eorum septem per nō pro septē horis cometis pro qualz hora unū. Hoc autē dicitur eorum intētio in his horis: ut diuina sapia custodiat eorum cōdā et opa: ne ab hoc mūdo stultissimo et modernis temporibus uanitatibus ac malignitatibus pleno irremantibus: sed caute et sapienter ambulando a cunctis malis et piculis pferuent. Itē in mēsa post bñdictionē anās incipiāt comedere dicat unū per nō pro elemosyna spūali his aiab' marie que sūt indigētes in purgatorio: accēdētes quō piculosum sit gratis elemosynā comedere. et per cōtinua suffragia fideliter ei nō deseruire: et quō piū sit in nullo se iuuare ualētes iuuare: et cū quanta ei' gratitudie gaudeāt se in tanta miseria uel in minima guttā aut micā unā que cadit de mensa dñorū suorū recipe per refrigerio quicunqz. Et ut hoc quoque exercitiū pietatis magis gratū ac psualibile deuotis mētibus fiat: sciēdū quod dñi deuota quidā approbata religiois psona simul cū ceteris quibusdam has orōnes faciēdas de nouo suscepisset: p̄cipue tñ magna deuotione erga ipm̄ de profundis per aiab' desolat: dicendis flagraret: appuerūt ei i quadā uisioe aīe multe locis purgabilibus deputate quod ex uili hitu et gestu miserabili pferrebāt suffragiorū se bñficijs indigē deflebant. Inter quas tñ una singl'r ad ipam

accesit: flebiliter ab ea petijt ut se pmitteret eē hunc suū medicū cū quotidie in mensa de profundis predictū per elemosyna erat largitur'. Ex qua uisione postmodū feruētius erga hāc agebat elemosynam spūales. Itē unū per nō dulcissimo et saluifero nōi eterne sapie quod est iesus ut domin' et saluator nōi oēs hos eterne sapie discipulos scām quō matrē nr̄em ecclesiā saluet et custodiat a cunctis aduersis et ab omnium tueatur hostiū insidijs. Sane ob reuerētiā tantī nōis eiusdē premittēdo uel etiā subiūgendo dicant hec uerba. Benedictū sit nomē dñi nr̄i iesu christi dei et gloriose uirgis marie matris eius i eternū et ultra. Amen. Et de hoc extant indulgentie. Ratio huius orationis de hoc nomine est ut ille dulcis iesus qui phdolo: his ultimis temporibus de cordibus multorum quō ad deuotōis feruorē delet: extinguit et tā dānabiliter ias pietus ē eo quod tā inumeri sūt qui sua se querūt nō quod iesu xp̄i: ut iō hoc mellifluū nomē aliquo mō reuiuiscat et cordibus fidelium iculcet ac renouet: p̄fatū fiat pietatis exercitiū. Hāc nimirū pietioz iesu a suis quōdā dilectis ipsamet diuina sapia nō nullis i uisione apparet cōquestā ē uoce quod ruloza. Itē p̄ma die ab ecclesia instituta per historia sapie cātāda uis p̄ dñica m̄ angustū: an̄ uigiliā natitatis dñi quō icho atē ad uespas an̄t. O sapia. et diebus sequentibus usque ad noctē illā glōsā cū i hūc m̄dū p̄is genitura eterna sapia dignata ē introire: fiat aliq' spūalis mēoria de ea i oōnibus priuatis per atiphonā uel collectam uel orōnē dñicā: si ē aliqz temporibus illis cū uacaret missas puatā de eterna sapia celebraret: gratū hēz. Itē discipulis et amatoribus sapie tres adhuc dies in anno debēt eē p̄cipue obseruabiles: ita ut qualz i t̄az triū diez aliqō obsequio spūale faciānt huic spōse spūali. Hāc ē dies circūcisiois dñi. In hac eim die incipit annus: et p̄ p̄suetudinē quōdā terrarū iueteratam hac die hi qui sūt iuicē in aīctia singl'r cō

II. Secundus.

sancti consueverunt sibi mutuo sternas dare: et bonum animum optare. Sic ergo sicut pro excitatione deuotionis et dormitantis anime ad amorem diuinum quibus deuotus sapientie discipulus et amator: in hac die ad suas unice ac dilectissimam sponsam diuinam accedat: et bonum animum pro sternis sibi ipsi et omnibus ipsius condiscipulis et sancte matri ecclesie fideliter deponat aliquam orationem spiritalem faciendo: vel et cui hoc congruit cereum accessum in honore ipsius que eterna lux est ad altare vel ante crucifixum offerendo vel procurando: in signum quod omnem salutem suam fidelis discipulus in hoc instabili tempore recognoscit et vult se a sola sponsa diuina habere: et quod amor eius solius in corde suo debeat ardere et lucere: et petat quod si hic amor: fortassis aliqua occasione extinctus est: tamen misericorditer, reaccendant ut decetero nunquam extingatur. Secunda dies est dominica in quinquagesima que dies a plerisque appellatur carnis primum: et hic ab huius mundi stultis amatoribus celebris habetur et cum vanitatibus superuacuis expeditur. Tunc enim amici et sodales conuenire consueverunt et solatia mundana ac pitura sibi inuicem facere. In signum ergo quod illa diuissima sponsa suo discipulo deus esse hoc totum quod est gaudium ac solatium et amoris in hoc mundo et in futuro: id est pro excitatione deuotionis tepidi cordis sui faciat sicut patet. Tertia vero est prima dies mensis maii cum vernalis serenitas omnibus grata et desiderabilis incipit in terre germinantibus pulchre apparere. Nam tunc consuetum est et maxime in partibus sueuie terre alemanie que adulescentes de nocte siluas petunt: et arbores viriditate foliorum venustas precipitunt et floribus ornatas pro foribus locant ubi se putant habere amicos in signum aicitie et fidelitatis. Sic ergo ut ex iniquo principio consistit sancta deuotio: sicut et de die prima mensis augusti noscitur ab ecclesia sanctam esse hoc quod ab illis superuacue fit homini mortali ab istis deuote fiat omnium conditor: et tanto solitius quanto hec diuissima amica omnes mortales in gratia precellere dubium non

est. Unde illa de se sue charissime sponse diuine ad excitationem sue deuotionis lumen corporale offerant vel aliquam orationem deuotam dicant seipos eide affectuosi recomandando. Discipulis quoque sapientie summo cordis affectu ab ipsis honoranda est illa mater summi regis eterne sapientie que eisdem tanquam proprio filio spirituales et spirituales sibi vult assumere filios et eorum curam gerere materno cum affectu. Unde quilibet deuotus sapientie discipulus debet eam quotidie honorare cum salutatione angelica nouem vicibus dicta: unumque autem maria dicat cum genuflexione summo mane cum primo surgit de lecto omnia bona opera sua die illa facienda regine celi ad manus deuote porrigendo: ut cum tam reuerenda et dilecta mater ea presentauerit filio suo regi summo grata et accepta fiant ob reuerentiam tante meditationis que fortassis modica ac vilia minusque grata fierent immediate presentata per manus peccatoris. Similiter in sero faciat post eius orationes cum iam immediate ad lectum est eundum. Et ut eo securius dormiat ab ea petat ut quicquid illa die minus factum est per ipsam suppleatur: quod malefactum per ipsam pie relaxetur: et quod benefactum est per eam conseruetur et gratificetur. Item septem autem maria dicat comodi genitricis dei dulcissimo omniumque peccatorum refugio piissimo: ut ipsa illud suauissimum eterne sapientie triclinium cunctarum miserationum domini depositorium supereffluentissimum misericorditer aperiat: et inclinet ad omnes huius sapientie filii sui discipulos in ultimo exitu spiritus sui: ut eos tunc pie defendere et ad celi palatia comomitare dignetur. Postremo vero omni anno proxima feria immediate sequente diem animarum pro eisdem hanc orationem participibus defunctis: et pro ipsorum charis amicis missas dicant qui sunt sacerdotes vel offerant: aut centum pater noster dicant que sacerdotes non sunt subiungentes deuote premissis.

II. Secundus.

Orationibus hanc supplicationem: vt de^o & dñs noster per suā eternam sapientiam misericorditer ecclesie sue dudū tribulate subueniat: & eam ad pacē ponat & tranquillitatē. Cōpendiosius autē predcā recapitulātes: sciendū q̄ amatores seu cultores eterne sapiētie s̄m̄ premissa debent carnales seu terrenū amorē qui occasio est multoz maloz deserere: & eternam sapiam in sponsam spiritalē assumere: vel despōsationez hanc duduz cōtractā nouo deuotiōis affectu renouare: & ad maiores deuotionis icitationē tres prostrationes in loco oꝛonis secreto facere: cum se primo ad hoc offerunt. Itēz p̄nt facere ea que sequūtur: v̄z quodtidie dicere septē pater noster pro septem horis sapiētie pro qualibet hora vnū. Itēz in mensa ante sumptionē cibi dicant vnuz in elemosynam spiritalē pro his animabus que sūt magis egētes in purgatorio. Itēz nomini iesu dulcissimo vnū contra omne malum & infortunium mētis & corporis ei premitendo vel subiungendo hec verba. Benedictum sit nom̄ dñi n̄ri iesu christi dei & g. N. m. ma. ei⁹ in eternum & vltra: & sic erunt nūero nouem pater noster. Et qui habent gratiā possunt p̄ incitatiōe & gratia diuini amoris iesu secū occulte portare. **N**ō autē qui sciunt legere debent dicere p̄ maiori deuotione cursuz de sapiētia & intermittere septem pater noster predicta. Itēz beate virgini cū primo surgunt dicāt vnuz aue maria: vt ipsa sit bonozum ab ipsis ea die factorū presentatrix: & in sero vnū post omnes orationes: videlicet cuz sunt in procinctu se deponendi: vt sit malozū commissozum ab ipsis reconciliatrix. Itē cordi suo misericordissimo septē vt omnium horum discipulozum in mortis articulo sit adiutrix: & hec similiter erūt nouem aue maria. Itē debent prima dominica mensis augusti cum incipit historia de sapiētia: & ante natale domini dū

incipiunt solēnes antiphone: o sapia &c. aliquam orationem vel memoriā ad libitum de sapiētia facere. Itē diem circūcisionis & dominicā in quinquagesima & primā diez madij debent in specialī obsego h̄re oꝛones faciendo vel candelam accē am offerendo vel procurando qbus hoc facere puenit. Et itē priā feria post diem aiaruz pro oib⁹ huius sapiētie discipulis defunctis & p̄ ipozū charis amicis missam celebrare vel offerre vel centū p̄ n̄r dicere s̄m̄ p̄ tunc p̄gruit statui vnusquisqz. Si vero essent aliqui adeo debiles vel infirmi: vel occupationibus licitis dediti vt pro tempore a predictis impedirentur: vel si essent tam durī cordis & secularis animi q̄ propter eorum ignauiam nescirēt singula prout dictum est applicare: dicant nouem pater noster cum totidem aue maria: & faciāt suffragium predictum: & hoc faciant illa intentione implicite qua & ceteri explicitē & sufficit. Si etiā aliqui essent q̄ predicta aue maria vellent cōmutare in totidem salue regina: & illud pater noster quod in mensa dicitur ante cibum pro animabus in psalmum de profundis: bene facerēt ad honorem sapiētie eterne que est benedicta s̄i secula. **S**apientia. **P**orro vt ad propositū nunc paululum redeamus considerare libet q̄ b̄ mea inquit diuina sapiētia perutilis doctrina simplicitate quidem sermonis inculta: sed re vera omni spiritali fructu operose secunda tibi erit deuotione precipua suscipienda. Nam vt ipse cernis & experiri potes per eam seruo: deuotiōis accenditur: cultus diuinus ampliatur: proximus vtiliter edificat: s̄z & animabus in locis purgabilibus degentibus piū inde auxiliū confertur: nulliqz nisi forte inuidō detractori vel impio derogatori habentibus intellectum obcecaturum & affectum induratum poterunt hec iusto examine probata displicere. Ordine igitur

II. Secundus.

charitatis obite h' suato erin pmo deuo
toez tibi haurias: dein primoz puldeas
animaruz saluti. fructus multiplex

diuine bndictois que discipuli sapie me-
ref accipe ex ei' despofatioe. Ca. viij.

Uz auroza fine daret a tps h' io-
c cūdu nocturnis cū gaudijs a fe-
stiuil laudib' i hui' dulcissime spō

se die felici allocutioe ipesuz sine h'eret
iā qz discipul' q diuis iteriz vacauerat cō

spectib' ad exteriora opa laboriosa voca-
ret sōnū qz hui' getissime cōtēplatiois a i

terne suauitatis iterrūpere obie stimulis
vrgeret: tot' ad dilectā puerfus a i amo-

ris iach. ymas resolut' i oscula scā ruēs
ei quā diligebat aia ei' precordialissime

vale dixit crebroqz brachijs amoris affe-
ctuosissime eā sibi spōfaz spūalē cōstrin-

gēs sustinuit quasi horā dimidiā a talia
iter qruosa vale dictiois verba voce sb-

ūtulit dicēs. Nūc g' pmo me' ad te diri-
git. O p'cordialis amor cordis mei: cui so-

li me totū cōmisi cupiēs h' i eū ppetua-
ri. Gratias tibi dilecte refero p his a ali-

is numeris bnficijs a te ex grā sola col-
latis: tibi la' a gloria i secula. Te obsec'

stimo cordis a ignito dsiderio p viscera
mificordiaz tuarū a virtutē sāguis rosei

quē abūde i tua passiōe p hūani generis
redēptōe effudisti: vt hos oēs q te eternā

sapias decreuerit mō p'fato dispōsare te
qz voluerit collē cū pmissis o'zonū deuo-

tis exercitijs seu etiā hec eas fidelib' stu-
duerit cōicare vt i qz hos oēs bndictione

salutari bndicas rex me' a de' me'. Tu
nāqz es fruct' ille bndict' oliz mūdo re-

promissus i h' singlr pūlegiat': vt cuiū-
qz tu bndixeris sit ille bndict'. Benedic

ergo p' mi pueris tuis amatoib' v3 ac
discipulis tuis bndictōe oīuz p'iarcharū

a cūctoū electo: uz tuoz q tibi ab initio
placuerūt: vt eo:ū tādē felici numero cuz

dis dirigat. Angelus pacis ipos custodi-
at: a pspitas aie a corpis eis arrideat. sa-

lutaris. Da eis dñe locū pnie: vt p veraz
cōtitionē a purā cōfessioez atqz satisfā-

ctionē pfectā añ mortē suā ad te suū cre-
atorē pūctāt tibi qz pfecte recōciliēt nec

nō a sacrosai corpis tui pceptōne pro via-
tico in extremis laborātes muniant: ita

vt nequaqz subitanea a improuisa morte
ac indisposita preoccupentur. fac eis

domine propter nomē tuum grām hāc
vt sicut nūc p hec deuota exercitia tibi sa-

mulantur: sic in hora extrema sue expira-
tionis a te benedicantur a tua dulcissi-

ma matre: matre inqz misericordie ad re-
gna glorioza perducant vbi in celesti pa-

tria sancta illa agmina bonoz spūuz p'
pntis incollatum miserie ab vbertate do-

mus dei feliciter iebuantur: te reges glo-
rie dominumqz virtutū i decore tuo con-

spicientes iesum chastum dominum no-
strū. Qui cū p're a spū scō viuit a regnat

in secula seculozum. Amen.

Explicit liber qui intitulatur horologi-
um sapiētie editus a beato h'rico cogno-

mento filo ordinis sacri p'dica o'zū mysti-
co noie appellato a sapia i septio capitu-

lo secūdi libri huius opis amandus. Hic
beatissim' vir multa miracula fecit: a su-

it pntatus ad canonizādū cū scō thoma
de agno eiusdē ordinis: cui' sacrū corpus

regescit añ altare sancti petri martyris i
conuentu vlmensi prouincie alemanie.

Claruit aut p'fatus doctor anno gratie.
M.ccc. Imp'essus venetis per De-

trū a querengijs d palazago. M.cccc.
lxxxij. die. xxij. mensis Januarij. Augu-

stino barbadico inclyto p'ncipe venetia-
rum regnante.

Registrum.

a. b. c. d. e. f. g. h. Oēs sunt quaterni.
preter. h. qui est duernus.

Officiū eternę sapie.

Incipit cursus seu officium de eterna sapientia compositū a beato Henrico syro ordinis predicatorū. V. Salutē mē

tiō & corpis docet nobis Iesus sapia p̄ris. Omne labia mea &c. De⁹ i adiutorū. Inuita. Eterne sapie fontē adoremus. Et p̄ gloria nois eius iubilemus. ps. Venite. Eterne. Glia. Et pro gloria. Hymnus.

Esu dulcis memoria: dans vera cordis gaudia: s̄ super mel & oīa eius dulcis p̄ntia. Il canit sua uis: auditur nil iocundius: nil cogitatur dulcius: q̄ Iesus dei filius. Iesus spes penitentium q̄ pius es petentibus: q̄ bon⁹ te querentibus sed quid inuenientibus. Eterna sapientia tibi patriq; gloria cuz spū paraclito i sēpiterna scia. Am. ps.

Ubilate deo omnis terra psalmū dicite nomini eius. date gloriam laudi eius. icite deo q̄ terribilia sunt opera tua don: in: in multitudine virtutis tue mentietur tibi inimici tui. n. nis terra adoret te deus & psallat tibi: psalmū dicat nomini tuo. Glia. ps.

Sapientia edificauit sibi domum: scidit colūnas septem: subdidit sibi gentes: superborum & sublimium colla propria uirtute calcavit. Ego autem in domino gaudebo. Et exultabo in deo iesu meo. Pater noster. Benedictio. Iesus sapientia patris depellat cuncta aduersa tua nobis. Lectio prima.

Sapientia eterna splendor glorie & figura substātie patris: qui uersa de nihilo creasti & ut hoies ad paradisi gaudia reduceres in hāc uallem miserie descendisti ei q; uiam redeūdi per tuam dulcissimam conuersationē demonstrasti & pro satisfactione cunctorum tanq; agnus innocens patri immolari uoluit: aperi per tuas pretiosa mortem cor meum ut te regem regum & dominum dominantium oculis integrē fidei semper aspiciam. Pone meam i tu

is uulneribus p̄ciam: in tuis stigmatibus sapientiam ut uiterius in te solo charitatis li⁹ & morte tua proficiam & omnibus mutabilibus deficiam: ita ut ego n̄ ego hic tu in me & ego in te indissolubili uinculo amoris eternaliter maneamus. Tu autem domine. Enutite domine sapientia de sede magnitudinis tue ut mecum sit & mecū laboret. ut scientia quid acceptus sit coraz te omni tempore. Da mihi domine sedium tuarum assistricem sapientia. Ut sciaz. Benedictio. Eterna sapientia custodiat corda & corpora nostra. Lectio secunda.

Iesu mi dulcissima & felicissima sapia uerbu p̄ris finis & p̄ncipiuz oīuz entiu: pijs oculis q̄so me intuerē q; puluis suz & caro & q; nō sū uolētis neq; currētis sed tui miserētis. Recogita obsecro amarissimā passionē quā p̄ me idigno pctōre ptulisti & bonā uolūtatē a te incohatam pie custodias. O misericordia mea ne derelinquas me. O refugiū meū ne discesseris a me. O liberator me⁹ itēde i adiutorū meū: & me huic mundo mortuo i sepulchro tuo tecum sepellias & ab eibus inimicorum in fidijs abscondas ut me a te nec uita nec mors nec uilla fortune fors separet sed p̄ maneat morte fortio: amor noster nunc & in eum. Tu autē. Da mihi dñe sedium tuarum assistricem sapiāz & nolē me reprobare a pueris tuis. Qm̄ seruus tuus suz ego & filius ancille tuę. Adit te illā a sede magnitudinis tue ut mecuz sit & mecū laboret. Am̄. Benedictio. Do no sapie & intellectus impleat nos sp̄ritus sanctus. Amē. Lectio tertia.

Refugiū meū & liberator me⁹ per inensuz amorē qui te i patibulo crucis amarissimaz mortem pro me subire coegit: peccata q̄ ego imūdis pctō: cōmisi misericorditer idulgeas a cōmitendis & a cunctis piculis in uilne re lateris tui pie me custodias. Gressus meos in huius uite fluctibus ad sanctuz

Officiū eterne sapie.

finē dīrigas ⁊ ad cōspectū glorie tue me
puenire cōcedas. Tu autē. **R.** Sup salu-
tē ⁊ oēs pulchritudinē dilexi sapiāz ⁊ p-
posui p luce habere illā. venerūt at mibi
oīa bona pariter cū illa. **V.** Dixi sapie so-
ror mea es: ⁊ prudētiā vocaui amicā me-
am. **Ue. S. Ue. Canticum.**

U rex glorie xpe. Tu p̄is sem-
piternus es fili? **rc. Usq; i finem**
in laudibus. **V.** Salutē mētis ⁊ corpis.
R. Dōet nob̄ iesu sapia p̄is. **V.** De? i ad
iuto. **P̄dictus. V. l.** Salutē. **Imittat̄ ate**
pmā ⁊ ad oēs portas psalmus.

I Audate dñm oēs gētes: laudate
eū oēs populi. **Qm̄ cōfirmata**
sup nos misericordia ei? ⁊ veritas dñi ma-
net in eternū. **Gloria p̄i. an̄.** Sapia cla-
mitat i plateis si q̄s diligit sapiāz ad me
declinet ⁊ eā iueniet: ⁊ eā cū luenerit bea-
tus erit si tenuerit eā. **Cap.**

B Anc amauī ⁊ exquī a iuuentute
mea ⁊ quasi mibi spōsā assumere
⁊ amator fact? sum forme illi? **R.** Deo
gras. **Hymnus.**

I Esu rex adm̄ rabills ⁊ triūpha-
tor nobills: dulcedo ineffabilis: to-
tus desiderabilis. **V.** ec lingua pōt dicē
nec l̄ra exp̄mero: exptus p̄t crederē qd̄ sit
iesum diligere. **A**mor iesu cōtinu?: mibi
lāgor assidu?: mibi iesus melliflu?: fruct?
vite ppetu?. **E**terna sapia. **V.** Sapien-
tia requiescit i corde ei?. **R.** Et pruden-
tia i simone oris illi?. **Ad bñ. an̄.** O sapia
q̄ ex ore altissimi p̄disti attigēs a fine vs-
q; ad finē fortiter suauit̄ q; disponēs oīa
veni ad docēdū nos vā prudētie. **Oratio**

Deus q̄ p coeternā tibi sa piāz ho-
minē cū n̄ eēt p̄didisti p̄dit ūq; mi-
sericorditer reformasti p̄sta q̄s: vt
eādē corda nostra te ispirāte tota mēte
amem? ⁊ ad te toto corde curam? p eū.

Ad primam Hymnus.

Amor iesu dulcissim? ⁊ vere sua-
uissim? p̄ milies gratissim? q̄ di-
cere sufficimus. **I**esu dec? angelicū: i au-
re dulce cāticū: i ore mel muricū: i cord

nectar celicū. **I**esu mi bone sētā amo-
ris tui coplā: da mibi p̄ p̄ntiaz tuam vi-
dere gloriā. **E**terna **rc. ps.**

A Udita fac mibi mane misericordiā
tuā: q; i te spauī. **M**otā fac mi-
hi viā i q̄ ābulē: q; ad te leuaui aīaz me-
az. **E**ripe me de inimicis meis dñe ad
te cōfugi: doce me facere volūtātē tuāz
q; de? meus es tu. **G**loria p̄i. **an̄.** Ego
diligētes me diligo ⁊ q̄ mane vigilauit̄
ad me inuenient me. **Capitulum.**

Sapia vincit malitiā: attigit a fine
vsq; in finē fortiter ⁊ dispōit oīa
suauit̄. **R.** Iesu xpe **rc. V.** Qui
nat? es. **G**loria. **I**esu. **V.** Exurge dñe **rc.**

O da n̄ra q̄s dñe eterne **oīo.**
C sapiētie splēdo: illustret quo mū-
di hui? tenebris caref̄ valeamus
⁊ pueniam? ad p̄iam claritatis
eterne. **P**er eūdē. **Ad tertiā hymnus.**

Ua iesu dilectio grata mētis re-
fectio: replēs sine fastidio dās sa-
mē d̄siderio. **Q**ui te gustāt esu-
riūt: q̄ bibūt adhuc sitiūt: d̄siderare ne-
sciūt nisi iesus quem sitiūt. **D**esidero te
milies: mi iesu qñ venies: qñ letū me fa-
cies: me de te qñ saties. **E**terna sapia
tibi p̄iq; gloria cū spū paclito **rc. ps.**

Ius tu? bon? deducet me i ter-
raz rectā: pp nomē tuū dñe viu-
ficabis me i eqtate tua. **E**duces
de tribulatiōe aīaz meā: ⁊ i misericordia
tua dispdes inimicos meos. **E**t perdes
omnes qui tribulāt animam meā: quo-
niam ego seruus tuus sum. **l**oria pa-
tri. **an̄.** f illi concupiscens sapiētiam cō-
serua iustitiā ⁊ prebebit eam tibi domi-
nus. **Capitulum.** **D**anc amauī **rc. R.**

Ego autem in domino gaudebo. **V.**
Et exultabo in deo iesu meo. **In. S.**
Ego. **V.** Sit nomē domini benedictū
R. Et hoc nūc ⁊ vsq; in seculum. **oīo**
Deus qui coeternā **rc. Ad sextā hymn?**

Esu sūma benignitas: mira cor-
dis iocunditas: incōprehēsa q; bo-
nitas tua me stringat charitas.

Officiū eterne sapie.

Bonū mibi diligere iesus nūl vltra que
rere: mibi p̄sus deficere vt illi queā vi
uere. **I**esu mi dilectissime spes suspirā
tis anieſte q̄runt ple lachryme ⁊ clamor
mētis intime. **E**terna sapia tibi patriq̄
gloria cum ſpiritu paraclyto ⁊c. **Ps.**

Anima n̄ra ſuſtinet d̄m: quoniam
am adiutor ⁊ p̄tector noſter eſt.
Quia i eo letabitur cor meū ⁊ in
noie ſcō eius ſpauim⁹. **I**at miſericordia
tua d̄ne ſup nos que admodū ſperauim⁹
i te. **G**loria p̄. **an.** **D**ns poſſedit me: i ini
tio viarū ſuarū an̄ q̄ q̄c̄q̄ faceret a p̄nci
pio dicit d̄ns. **Capitulum.**

Cando: ē enim lucis eterne ⁊ ſpe
culū ſine macula diuſe maieſtatī
⁊ imago bonitatis illius. **K.** Sit nomen
d̄ni **B**enedictū. **V.** Ex hoc nūc ⁊ vſq̄
i ſeculū. **G.** **S.** **S.** **S.** **V.** A ſolis ortu vſq̄
ad occaſus. **K.** Laudabile nomen d̄ni.

Laudi nos miſico: s de ⁊ **oro.**
e mētib⁹ n̄ris ſapie tue lumē onde
⁊ te ſup oīa diligē cōcede, p̄ eū.
Vocūq̄ loco **ad. ix. hymnus.**
q ſuero ſp̄ iesus deſidero: q̄ let⁹ cū
iuenero: q̄ felix cū tenuero. **T**ūc
Apler⁹ tūc oſcula q̄ vicūt mellis pocula:
tūc felix xp̄i copula ſz i his pua morula.
Iam qd̄ q̄ſiui video: qd̄ cōcupiui teneo
amore xp̄i languo ⁊ corde totus ardeo

Eterna ſapia. **psalmus.**
c **O** mundum crea in me deus ⁊
ſp̄m rectum inoua i uisceribus
meis. **A** e proſicias me a facie tua: ⁊ ſp̄
ritum ſc̄m tuū ne auferas a me. **M** e dde
mibi leticiā ſalutaris tui ⁊ ſp̄ p̄ncipali
cōfirma me. **G**loria **an.** **M**ecduz erant
abyſſi ⁊ ego p̄turiebar: quando p̄para
bat celos ad erā cū eo cuncta componēs

Aſp̄ntia ſp̄oſio: **Capitulum.**
s ſole ⁊ ſuper oēm diſpoſitionem
ſtellarum: luci cōparata inuenit
prio: **K.** A ſolis ortu: vſq̄ ad occaſus. **V.**
Laudabile nomen d̄ni. vſq̄. **G.** **A** ſolis.
V. **S**apia regeſcit i corde e. **K.** **E**t p̄u
dentia i ſermone oris eius. **Oratio.**

Aſunde queſumus domine cor:
dibus noſtris lumē ſapientie tue
vt te veraciter agnoſcamus ⁊ fi
deliter diligamus. p̄ eū. **Ad veſpas ps.**
Edemptionem miſit domin⁹ po
pulo ſuo mandauit in eternū te
ſtamentum ſuum. **S**anctum et
terribiſſe nomen eius initium ſapientie
timor domini. **I**n tellectus bonus oib⁹
facientibus eum: laudatio eius manet in
ſeculum ſeculi. **G**loria **an.** **O**mnis ſapie
tia a domino deo eſt ⁊ cum illo fuit ⁊ ē
ante eum. **Capitulum.** **M**anc amari ⁊
exquiſiuit. **Hymnus.**

Eſu ſole ſerenior ⁊ baſſamo ſua
uio: omni dulcore dulcior: p̄e cū
ctis amabilior. **T**u mentis dele
ctatio: amoris conſumatio: tu mea glo
riatio: ieſu mundi ſaluatio. **I**eſus auc
tor clementie: totius ſpes leticie: dulco
ris ſons ⁊ gratie vere cordis leticie.

Eterna ſapientia. **V.** **E**go autem i do
mino gaudebo. **K.** **E**t exultabo in deo
ieſu meo. **Ad Magnificat. an.** **O**riens
ſplendor lucis eterne ⁊ ſol iuſticie veni ⁊
illumina ſedentes in tenebris ⁊ umbra
mōtis. **Oratio.** **D**eus qui coeternaz ⁊c.

Ad completorium psalmus.

Illumina oculos meos ne vnquā
obdormiam in morte: nequan
do dicat inimicus meus preualui
aduerſus eum. **Q**ui tribulant me exul
tabunt ſi motus ſuero: ego autem in mi
ſericordia tua ſperauī. **E**xultabit cor me
um in ſalutari tuo: cantabo domino qui
bona tribuit mibi ⁊ pſallam nomini do
mini altiſſimi. **G**loria **an.** **E**go in altiſ
ſimis habito ⁊ tronus meus in colūna nu
bis.

Capitulum.
Obetatem ⁊ ſapientiam do
cet ⁊ iuſticiam ⁊ veritatem: qui
bus nihil vtilius eſt in vita ho
minibus. **K.** **I**n pace in idipſum. **D**or
miam ⁊ requieſcam. **V.** **S**i dederō ſō
nus occultameis ⁊ palpebris meis do: m i
tationem. **D**o: **G.** **I**n. **Hymnus.**

Officiū eterne sapie.

Esu i pace sperat qui oēm sensū
supat: hūc mea mēs desiderat &
nō frui ppat. **Te** celi chorus
p̄dicat & tuas laudes replicat: iesus orbē
letificat: & nos deo pacificat. **I**us ad
patrē redijt: celeste regnū subijt: cor me-
um a me transijt post iesum simul habi-
t. **E**terna sapia. **I**n pace factus est
locus eius. **Et** habitatio eius in syō.
Ad nūc dimittis. an. Rex gloriose q̄ in-
ter sanctos tuos semp es laudabilis & tñ
ineffabilis: tu i nobis es dñe & nom̄ scūy
tuū iuocatum est super nos: ne derelin-
quas nos de⁹ noster vt i die iudicij nos
collocare digneris inter scōs & electos tu-
os rex benedicte.

Oragio.
Ragilitatē n̄faz q̄s dñe pp̄iti⁹ re-
spice & sapore nobis eterne sapie
benign⁹ ifunde: vt eius dulcedine
melliflua p̄gustata oīa terrena valeam⁹
despicere & tibi summo bono ardenti de-
siderio iugiter adherere. per eundez do.

Oratio in honore sapie.

I Ex dñi irreprensibilis conuer-
tēt alas: testimoniū di fidele sapiāz
prestans puulis. **C**eli enarrāt gloriā
dei: & opera manū ei⁹ iūntiat firmamē-
tum. Gloria patri & filio. **O**ro. Deus q̄
coeternam vbi supra.

Ixit salomon: deus patrū nostro-
rum & dñe misericordie q̄ fecisti
oīa verbo tuo & sapiētia cōdidisti
hōlem vt dñaret creature tue q̄ a te scā
est & disponat orbē terrarū i equitate et
iusticia & i directione cordis iudiciū iudi-
cet da mihi sedū tuarū assistitē sapien-
tiā & noli me reprobare a pueris tuis qm̄
seruus tuus sum ego & filius ancille tue
Propitius esto dñe pctis n̄ris neqñ
dicāt gētes vbi est deus eoz. **A**diuua
nos deus salutaris noster & propter ho-
norē noīs tui dñe libera nos. Alleluia.
Dñs sapia sūdauit terrā: stabiluit ce-
los prudentia.

In illo tpe. **R**ūdēns iesus dixit.
Cōfiteor tibi dñe pater celi & ter-

re qz abscondisti hec a sapientib⁹ & prudē-
tibus & reuelasti ea paruulis. Ita pater
qm̄ sic fuit placitū ante te. Oīa mihi tra-
dita sunt a patre meo. Et nemo nouit fi-
lium nisi pater neqz patrē qz nouit nisi fi-
lius & cui voluerit filius reuelare. Venite
ad me oēs qui laboratis & onerati estis
et ego reficiā vos. Tollite iugū meū sup
vos & discite a me qz mitis sū & humilis
corde & inuenietis requiem aiabus v̄ris.
Iugum. n. meum suauē est & onus meū
leue. **O**ro. Iustitie domini recte letificā-
les corda & iudicia eius dulciora sup mel-
t & fauum.

Secreta.

Anctificet q̄s dñe de⁹ huius n̄re
s oblatiōis munus tua cooperante
sapiētia vt tibi placere possit ad
laudē & nobis proficere ad salutem. per
eundem. **C**ommunio. Tu mādasti man-
data tua custodiri nimis: v̄tinā dirigant
vie mee ad custo. in. tuas. **P**ost eo. oro.

Ifundē q̄s dñe deus p̄ hec sa-
cramenta q̄ sumpsim⁹ tue cordi-
bus n̄ris lumē sapiētie vt te vera-
citer cognoscamus & fideliter diligam⁹.
per eundem. **C**enti meditaciōes cum. c.
oro. n̄bu. n̄per passiōē dñi n̄ri iesu xp̄i
s̄m beatū henricū ordinis predicatorum
pertinentes ad horologiū sapientie vt i
p̄mo prologo ipsius horologii patet. p̄-
ma meditatio.

Ancissime domine iesu chris̄te cre-
ator ineffabilis: qui mirabiliter ho-
minem creasti & mirabilis rede-
misti passiōibus tuis letamabilib⁹ atqz re-
pletis virtutibus meritis & documentis
quos flagito imprimi in anima mea ad
hec situndus propter tuam immensaz
clementiam & earum virtutes ac etiam
propter reuerentiam & intercessionē tue
dulcissime. matris eas in suo sacratissimo
pectore gestantis. Et qui ad eas cōplen-
das quando transitureus eras et hoc mū-
do ad patrem transire dignatus es trās-
torem cedron dolore inutile interp̄-
tarum: per hoc nobis inuenio qz qui de

Meditationes.

Voluēt sequi & particeps tuarū passionū esse necesse hēbit relinquere mundanas affectiones.

Oratio.

f Ac me quō te seq cū discipulis tuis trāstōrentem mūdānū & tecū quiescere in hortū religiōis & obseruatiē q̄ diu vixero nec inde reuerti retrospectiōdo mēte aut copre vt apt' efficiar regno di

e **T** qui ibidē incepisti **meditatio. 2.** tristis & mest' esse vsqz ad mortē.

p **L**aceat tibi mihi cōceder' trī **oio.** stitiam salutarem & vitare ineptas letitias me a diuotidē retrahētes: vt finaliter possis obtinē b'itudinē hic lugētū.

e **T** q̄ oratur' elōgari ali **meditatio. 3.** q̄tuluz ab aplis voluisti: tres ex eis dūmē: v3 petrū: iacobū & ioānez: ostēdēs tres eē comites orōnis. s. firmā fidē p̄ceptū mūdānōrū & grām. **oiano.**

c **O**ncedē mihi digneris i orōnibus meis firmā fidē: elevationē mētis & grāz atqz istātiā orādī pp reuerētiāz & virtutē tue p̄seuerātis orōnis atqz interuentū & imitationē dēorū discipulo: m.

e **T** q̄ tātū timuisti qm̄ **meditatio. 4.** sēsualitati tue imp̄ssisti tā terribilia tormēto: ū gnā tibi in p̄orio supuētura: nā tua delicata nāliter illa horētē vt sola cogitatio te sudar' sāgniez cogēt. **oio.**

f **A**c me quō sp h̄e mortēz p̄e oculis mētis: & eā expectare cū tali p̄paratiōe vt cū aduenerit secure & gaudens eam recipiam. **meditatio. 5.**

e **T** q̄ scīs i agōia p̄fortationē aglī recipe dignat' es: lz nō idigē **oio.**

f **A**c me p grām tuā p̄fortari & dirigi per angelum tuum mihi deputatū q̄ diu vixero in istis tenebris & periculis

e **T** qui libere voluntatem tuam voluntati patris commisisti dicendo. non mea voluntas sed

q **U**eso clemētiā tuā **oio.** tua fiat. vt voluntatē meā reluctantē: rebellē & i rebellioib' assuetā talr dirigē digneris q̄ i oī effectū sēp dicā ex affectu euz patia voluntaria nō mea voluntas s3 tua

e **T** pp reuerētiā **meditatio. 7.** fiat. & virtutē tante sollicitudis quā gerbas erga aplos tuos vt ēt iterrūperes orōnē tuā ad eos exortādos ne intrarēt in tentationē. **oiano.**

Laceat tibi mihi cōcedere tantā sollicitudinē primorū q̄ si videā aliqz deficiētes aut errantē s̄m modulū meū valeas cōfortare & dirigere charitatiue.

e **T** q̄ inimicis tuis te **meditatio. 8.** p̄dere volētib' obuia3 p̄cessisti qui fugeras pplz te regē facē volētē. **oiano.**

f **A**c me ad imitationē tui p̄spa mūdi despiciere & nulla e' aduersa formidare. **meditatio nona.**

e **T** q̄ potēter inimicos tuos solo verbo strauisti dicēs ego sum: vt eo audito abirēt retro: sum: vt illo timore eos retrahēs ab eorū mala voluntate. **oio.**

p **L**aceat tibi dñe i me icutere timorēz suillē & p̄uiū ad filialē. **meditatio. 10.**

e **T** cū cernēs eos illo timore nō **oio.** desistē ab eorū mala voluntate ipsas taliter obstinatis q̄ icobata itēdebāt p̄ficere: eos benigne allocutus es ostendēdo eis eorūz pericula: quia opera tenebrarum. **oiano.**

p **L**aceat tibi mihi ostēdere opa mea tenebrarum per clarā contritiōnē vt te operante valeā illa integre & clare confiteri & illa emēdare. **meditatio. 11.**

T qui iudam benigne allocutus es ēt vocando euz amicum nec ei osculum negasti lz sicte accederet: atqz ei peccatum suū intimasti ne confiteri erub

f **A**c me queso inimic' **oio.** besceret. cos meos si quos habeam sine fictione ex corde diligere & eos benigne alloqui: nec osculum familiaritatis eis negare & me eis vtilem p̄bere p̄ posse.

e **T** qui tam hostiliter **meditatio. 12.** capti: ligari: & verberari tūc voluisti.

f **A**c me queso amore tui ligari **oio.** & verberari in austeritatib' religiōnis sancte & obseruantie: taliter q̄ amodo non incipiam vagari nisi s̄m volun

Meditationes.

tatez tuā & prelatorū meorū. **medita^o. 13.**
e T q petro te defendē volētī & sūz
vni auriculā abscidētī phibūisti re-
sistētiaz facef s3 quertēf gladiū suū i va-
ginā & poti^o bonū p malo reddē ei^o sa-
p Laceat tibi **oro.** nando auriculas.
mibi cōcedere grām nō resistendi
aduersarijs meis s3 s3 p silū tuūz oī me
petētī bōa p bere: ne me defendēdo ipe-
diar a maiori bono. **meditatio. 14.**
e T q nō solū ab extra facef resistētīā
volūisti. s3 nec ab itra i aīo petēdo a dō
iustitiā aut vindictaz de inimicis iuriāz
faciētib^o dicēs petro. An nō possūz roga-
re p rem & exhibebit mibi mō plusq. 12.
e Contra ini^o **oro.** legiōes āglorū.
micos pcedere mibi digneris tātaz
patiaz in anio q molestias aut iniurias
equo aīo pp te gaudēter recipiā. **medi^o.**
e T q ab aplis tuis derelinq vo^o **15.**
lūisti sicut oliū ppba p dixerat: frēs
mei elongauerunt se a me. **oro.**
e Oncede mibi mētis elōgationē ab
amicis meis carnalib^o vt possim obli-
scē pplm meū & domū pūs mei ad libe-
rius vacādū tuo seruitio. **meditatio. 16.**
e T q qtuor iniqs iudicib^o subijci: &
ab eis immaniter tractari dignat^o es
ad gen^o hūanū liberādū pp pēnī p mōz
pētū: qtuor qterniōib^o subiectum & eis
traditū crudelr tractādū & custodiēduz:
quorū p m^o ē denudatio iustie originalis
& p nīs immortalitatis cui^o milites sūt fo-
mites retrahētes a bono & inclinātes ad
malū ē ignorantia & pēnī Scōs qternio
ē mortalitas cui^o milites sūt quatuor: cō-
plexōes hūie se ptiue ipugnātes vsqz ad
mortē. Terti^o qternio ē loc^o disposit^o q
scūs fuerat p bestijs: c^o milites sūt qua-
tuor: elemēta sibi iuicē hūia. Quart^o qter-
nio ē tps idispositū: cui^o milites sūt qtu-
or: āni tpa hoīem diuersimode custodiē-
tia: ad quorū oīum liberationē dignat^o
es his qtuor iudicib^o subijci & immaniter
n E qso in hoc cru^o **oro.** tractari.
dell cācer positū vinctū cathēis du-
ab^o: vsqz mūdanoz sotietate retrahēte &

mala p̄suetudine detinēte: do: mientēqz
iter duos milites āglū bonū & malū dī-
gneris liberare āglō tuo me excitante &
vsqz extra carcēm mūdi deducēte pp re-
uerētīā & virtutē me multiplicis subiectio
ē T qui in domo **meditatio. 17.** nis
anne dignat^o es examinari de tua
doctrina quā oñdisti eē bonā ēt testimo-
nio eoz & inimicorū tuorū. **oratio.**
p Laceat tibi mibi pcederē grāz docē-
di sūm modulū meū & hūe verba exami-
nata & irrephēsibilia. **medita^o. 18.**
e T q ibidē examinat^o de tuis disci-
pulis tacuisti: eo q tūc eos laudare non
poteras veridice: qz erāt in pco mortali.
p Laceat tibi mibi pcederē hāc **oro.**
grām vt nū lū diffamez in debite s3
solū mō charitatiue apud eos q possunt
prodesse & nō obesse: nec intēdas eoz le-
dere famā sicut noles meā. **medita^o. 19.**
e T q eū q tibi dedit alapā pp veri-
tatez tam patiēter & benigne corre-
p Laceat tibi mibi cō **oratio. 20.** risti.
cedē grāz corūpiendi p̄simos de-
linqntes arguēdo: obsecrādo: increpādo
cū oī patiētīā & doctrīnā. **meditatio. 20.**
e T q adductus in domo cāpphe vbi
tot ip:opia & falsa testimōia audisti
p Laceat tibi mibi **oro.** nec rñdisti.
hāc grām cōcedere vt eūz me dissa-
mantib^o nō p̄tēdas: s3 sp studeā locū da-
e T q beatissi **meditatio. 21.** re ire.
mūz petrū rōne male sotietatis per-
misisti cadere in trinā tui negationē ad
maiozem sui hūiliationem. **oratio.**
p Laceat tibi mibi cōcedere vitatiōez
puerorū & seq sotietatē iustorū vt
ad eorū imitationē sanctus efficiar.
e T qui eūz diu i illo **medita^o. 22.**
scelere stare nō permisisti: s3 eū rediref
ad sui cognitionē duplici signo volūisti:
vsqz galli cantu q p̄dicatores significat &
tuo intuitu misericordi eū respitiēdo. **oro.**
p Laceat tibi dñe me reducē ad emē-
dationē vite hoc duplici signo: vsqz qz
libēter audiā correctionē fr̄nā & tuo intu-
itu me docēte & dirigēte. **meditatio. 23**

Meditationes

P **T** q ad flendū amare tuā negatio
nez fecisti eū egredi foras ne ab ali
f **A**c me q̄so elō **oro.** his impediret.
gari a tumultu dñz me impedire va
lentiuz vt liberi valeā plangē pcā mea
pp tuā clemētaz ⁊ intercessionē ipi be
atissimi petri: ⁊ sicut p totā vitā suam ne
gationez fleuit: sic ⁊ ego q̄ d i u r r i o ei
crepulo ffeā peccata mea. **meditatio. 24.**
e **T** q tot verba ⁊ iniurias inuērabī
les tā paciēs sustinuiſti. **oratio.**
p **L**aceat tibi mihi ꝓcedere paciāz ne
cessariā ad possidēdā aiāz meā **meditatio.**
e **T** qui iter alias iniurias ꝓmisiſti ⁊
fatiē tuā spetiosā in quā āgeni desiderāt
ꝓspicere tā turpiter ꝓspui ad fatiē anime
p **L**aceat tibi **oratio.** mee decorādā.
bi mihi ꝓcedere hāc imitationez vt
amore tui semp desiderem despiciabilis
omnibꝫ appere. **meditatio. 26.**
e **T** q et ad me illūmanduz dignatꝫ
p **L**aceat tibi dñe auē **oro.** es velari.
tere oculos meos ne videāt vanita
tes: ⁊ me ꝓseruare ad vidēduz tibi bene
e **T** q deriso **meditatio. 27.** placita.
re regrebaris ꝓꝓbizāre q̄s te ꝓcus
p **L**aceat tibi mihi misere **oratio.** sit.
rico: aiter cōcedere q̄d petē nō ꝓre
sumo: q̄ ad hoc nō suz dignꝫ aut dispo
sitꝫ: vꝫ spūm ꝓphetie futura ꝓdicētē: sꝫ
spūm grē gratū fatiētē ⁊ me docentē: vt
in die bonoruz semp sim memor: malo
ruz: ⁊ in die malorū semp sꝫ memor: bo
noruz: ⁊ sic semp me reddētē sollicitum
e **T** qui **meditatio. 28.** de futuris.
reuerenter capite demisso rñdebas
ꝓncipibꝫ sacerdotuz ꝓꝓ tāā reuerētiā
p **L**aceat tibi **oratio.** dignitatis eoz.
bi dñe n. ab concedere erga ꝓlatos
meos reuerētiāz ⁊ obiam vt eis obediā
in oibꝫ q̄ nō sūt ꝓtra volūtātē tuā: sꝫ ali
qñ in eis nō ꝓcipiā scitatē ꝓsonales
e **T** q adiuratꝫ ꝓ deuz **mediatio. 29.**
viviū teipm declasti eē filiū dei: ⁊ vētuz
finali i nubibꝫ celi. sꝫ scires eos tibi non
crederē: sꝫ ex hoc maiorē occasionē te cō

p **L**aceat tibi **oro.** denandi recipere.
mibi ꝓcedere timorē iurādi iminen
te neēitate ⁊ cū iustia: iuditio ⁊ vitate.
e **T** q ꝓꝓ vitatē blas **meditatio. 30.**
phemꝫ adiudicatꝫ fuisti: vnde ⁊ ꝓn
ceps sacerdotū fecte scidit vestimēta sua.
p **L**aceat tibi mihi cōcedē nō **oratio**
soluz nō blasphemare: sꝫ cū audie
ro blasphemias nois tui aut scōꝫ q̄ scin
daz ab intra vestimēta aie mee ꝓ doloē
e **T** q ab eis uisti ꝓdē **meditatio. 31.**
natꝫ tāq̄ mēbz putridū tradēdū in
stite seculari ad mortem. **oratio.**
f **A**c me timē cēsuras eccliaſticas: ⁊
semp desideratꝫ eiꝫ suffragia ⁊ idligētias
e **S** q iudā ꝓnia sꝫ inu **meditatio. 32.**
tū q̄: nō fuit scidata in amō: sꝫ ti
more ꝓmisiſti cadē in despationē. **oro.**
f **A**c me q̄so de penitere d ꝓnti sine
retardatiōe: ne ꝓcrastinādo ꝓueni
as ad ꝓniam serotina: ⁊ sic hora mortis
cadam in despationē. **oro.**
e **T** q eū iā despātū fecisti restitueſ
ꝓtū tue bñdce vēditionis. **oratio.**
f **A**c me q̄so oibꝫ obita rēddē: siue dē
obita fuitia: siue stātibꝫ i purgato
rio suffragia: siue ꝓris ab eis iuste abla
ta ⁊ q̄ erūt mihi possibilis supplē digni
ris misericorditer ꝓꝓ reuerētiā tue bñdce
e **T** q dcm **meditatio. 34.** vēditionis.
ꝓtū noluiſti ꝓi in co: bonā sꝫ ex eo
emi agrū figli i seplurā pegrioz. **oro.**
d **I**gnis me ꝓꝓ te i hoc mūdo mo
tū sepeliſ i tua bñdca passiōe. **me**
e **T** q cū magno tumultu te **oro. 35.**
ꝓmisiſti duci ad domuz ꝓilati alijs
te ꝓpellētibꝫ alijs te plāgētibꝫ **oro.**
f **A**c me q̄so te seq ꝓ opa ꝓnialia sꝫ a
lōge: ⁊ ꝓpossibilitatē meā digneris misē
e **T** q tā **meditatio. 36.** cordis supplē.
tas ⁊ fallas accusationes audiebas
nec respondebas. **oratio.**
f **A**c me queso imp: operia ⁊ detra
ctiones hominum impiorum non
timere sꝫ ꝓꝓ infamiam ⁊ bonam famā
ad te semp festinare. **meditatio. 37.**
b m

Meditationes.

e **T** qui agnito q galile⁹ ees missus
fuisi ad domu herodis vbi potuis-
ses liberari si tibi placuisset facere aliqua
signa cora indignis: quia cupiebat te ad
hoc videre. **Oratione.**

c **O**ncede mihi hac pfectione vt pro
quibuscūq; periculis vitandis aut pspis
acqrēdis nō reqrā auxiliū malorū: sed in
omni euētū semp me cōmittā tue volū-
e tati. **meditatio. 38.**

T qui derisorie ibidem fuisti idut⁹
veste alba i signū fatuitatis o etna sapia
p **L**aceat tibi me vestire stolla **Oro.**
alba inocētie. s. p pñiam restituta
in ea pseuerare. **meditatio. 39.**

e **T** qui pace & amicitia cōcessa inter
duos pncipes reductus fuisti in domum
pilati cū manu armata: vbi stabas inter
inimicos tuos terribilibus oculis te respi-
cientes & immaniter te tractātes tam paci-
fice sicut agnus inter lupos. **Oratione.**

f **A**c me queso eē pacificū nō solum
inter bonos & pacificos: sed etiam i-
ter discholos & q nulli sim odibilis nisi
propter te. **meditatio. 40.**

e **T** qui non solū corā pncipibus sa-
cerdotū false & multipliciter accusari di-
gnatus es sed etia corā iudice seculari: &
semper tacebas & patienter audiebas.

p **L**aceat tibi mihi concedere **Oro.**
hac pscōne vt amore tui & i cōte-
ptū mei libentius audias de psona mea
vituperatiōes q̄s laudatiōes & bonorū sp
desiderē audire laudatiōes & virtutes ad
eos imitandum. **meditatio. 41.**

e **T** qui pilato volēti te liberare mul-
tipliciter te excusando: inocentiā tuā alle-
gando nō applaudebas sed equaliter te
habebas ad te excusantē & accusantes.

f **A**c me queso vt amore tui **Oro.**
amicos & inimicos reputē mihi sub
ferre equalitē ad vtilitatē. **meditatio. 42.**

e **T** qui pilatū excusasti ei⁹ aleniādo
peccatum. **Oro.**

f **A**c me q̄so pctā primorū excusare
& aleniare: mea at̄ aggrauare & nō
declinare i verba malitie ad excusandū

e excus. in peccatis. **meditatio. 43.**
T q te corā eo regē cōfessus es & rei-
gnū tuū n̄ eē de hoc mūdo. **Oratione.**

p **L**aceat tibi dñe me eligere de hoc
mūdo & apli⁹ n̄ sūire mamone vt li-
berius & citius i me adueniat regnū tuū.

e **T** qui dignatus es **meditatio. 44.**
a deo fieri opprobriū hoīuz & abie-
ctio plebis: & taliter q̄ magis peterēt ba-
rabā & de te tāq̄ digniore morte clama-
rēt: tolle: tolle: crucifige eum. **Oratione.**

p **L**aceat tibi mihi cōcedere vt ad imi-
tationem tue tante abiectionis q̄
amodo nullū me pponā s; postponā me
te & corpore sicut expedit mihi i virtute.

e **T** q̄ inimic⁹ hūa **meditatio. 45.**
ni generis cōiecturaliter ip̄cogno-
scēs nr̄am liberationē p tuā benedictaz
passionē puenire missus est eā ip̄edire p
vrozē pilati eid̄ mādātē: nihil tibi & iusto
illi: vt sicut p euā mortē nostrā pcurauit
rat: sic p eā ip̄ediret nr̄az saluationē. **Oro.**

p **L**aceat tibi mihi pcedē talē vitatio-
nem malorū q̄ nec ēt sub quacūq;
scitatis spē q̄rā eas frequētare: ne aium
meū valeāt iclinare: nec demō p earum
spēs me valeat tēptare. **meditatio. 46.**

e **T** q̄ pilat⁹ credēs iudeorū malitia
& iuidiā p̄pescere fecit te in colūna
nudū ligari & flagellis acerrimis tā cru-
deliter & iestabiliter vberari: q̄ a plan-
ta pedis vsq; ad v̄ticē nō erat in te sani-
p **L**aceat tibi dñe mihi mi **Oro.**
serico: dīter cōcederē tātā deuotiōez
ad tuā imēfaz castigationē & disciplinā:
q̄ amore huius & imitatiōe libēter & de-
uote recipiā pñias & austeritates ordinis

e **T** q̄ derisorie idut⁹ **meditatio. 47.**
fuisi veste purpurea q̄: dīxas te re-
p **L**aceat tibi dñe me: **Oro.** gem eē.
iduē hac veste spūali: v; duota cha-
ritate & ardētī.

e **T** q̄ **meditatio. 48.** ritate & ardētī.
ad me acqrēdū coronā glē dignat⁹
es tā crudeliter coronā spīca coronā
p **L**aceat tibi dñe mihi **Oro.** pūgenti.
pcedē tātā hūilitatē q̄ si cernā me ho-
norari pp aliquas v̄tutes q̄ ille bonor

Meditationes.

fit mihi corōa pūgens: et q̄sto plus hono-
rib⁹ aut virtutib⁹ extollē volueris: tanto
plus me humiliē i oib⁹. **meditatio. 49.**
e **T** h̄ pilat⁹ i principio te vellet dimit-
terē sciēs q̄ p iuidiaz te tradidissent
sūmī sacerdotes: tñ i fine ad cōplacēduz
eis q̄scia ei⁹ p̄trariū iudicāte te p̄denavit
p **L**aceat tibi dñe me: **oratio** ad mortē.
tali radicare i bona volūtate q̄ ad
cōplacētā cuiusq̄ vel timore displicendi
nūq̄ faciā nisi s̄z p̄ q̄scia dictabit te in-
e **T** q̄ decept⁹ **meditatio. 50.** spirāte.
in hoc q̄ tā grāde pc̄m iudei rece-
perunt sup se et sup filios suos: et q̄ lauit
man⁹ suas corā pplō dicēs: inocēs ego
suz a sāguie iusti h̄ audaci⁹ te tradidit
p **L**aceat tibi dñe **oratio** volūtati eoz.
me p̄seruare a tāta cecitate cordis:
ne p̄ minas aut p̄missiones mūdanoz
aut sub spe cōsistēdi misericordie tue au-
daci⁹ peccē aut remissi⁹ istē seruitio tuo
e **T** q̄ s̄niaz mortis p̄tra **meditatio. 51.**
te iuste plātā tā modeste et volūta-
rie accepisti p̄ amous magnitudie. **oratio.**
p **L**aceat tibi mihi p̄cedē grāz volun-
tarie acceptādi oēs pnias et labores
e **T** q̄ p̄ **meditatio. 52.** q̄diu vixero.
s̄niaz mortis sustinuisti vniuersā co-
hortē malignātū corā te fremētū. **oratio.**
p **L**aceat tibi dñe me tueri et defendē
ab insidijs et insultib⁹ oīnz inimicōz
meoz visibiliū et invisibiliū. **meditatio. 53.**
e **T** q̄ ad maiorē tui p̄fusionē et vere-
cūdiā iterū idur⁹ fuisti vestimentis
tuis p̄p̄ijs ad hoc vt q̄ te nō possent co-
gnoscere ex vultu tuo pulcherrio s̄z p̄
sp̄ta et verbera d̄turpato: aut ex forma
tui sacratissimi corp̄s oli sp̄tiosa p̄ filijs
hoīnz: s̄z tūc lacerata et sāguinolēta. sal-
tez ex vestimētis tuis te possēt cognoscē
euntem ad mortem turpissimā. **oratio.**
c **O**ncede mihi misericorditer vt qui
sic verecūdari dignatus es q̄ amō
te aut s̄mōes tuos n̄ erubescā. **meditatio.**
e **T** sicut inter alias d̄risiones te **54.**
genus fiero salutabant dicentes: aue
f **A**c amodo te de- **oratio** ter iudeoz

note salutem et tibi seruam i officio di-
uino cū deuotis cerimonijs p̄strationū
et inclinationū cū iocūditate p̄salēdo men-
te corpore et spiritu. **meditatio. 55.**
e **T** q̄ in tā breui tpe fuisti vitupat⁹
vbi taz honorifice fueras recept⁹ et
rex israel cum tanto gaudio p̄clamatus
ad hoc dūtarat vt passio tua verecūdioz
p **L**aceat tibi dñe **oratio** appareret.
in mētē m̄am itellectū et memoriā
tuas verecūdias et ipropia ip̄mer vt cō-
tinue possis mētē erire post te atq̄ i pro-
peria tua portā. **meditatio. 56.**
e **T** q̄ ab eodē pplō et i eodē loco in
tā breui tpe honorat⁹ fuisti: et opprobriū
hoīnz fact⁹: vt dñica die clamaret: bñdī-
ct⁹ q̄ vēit i noie dñi. et feria sexta clama-
rēt: tolle crucifige eum. **oratio.**
f **A**c me q̄so fauorē ppli tā modicus
durātē nō q̄rere: s̄z solū in te sp̄m
meā ponē et in te cōfidē. **meditatio. 57.**
e **T** q̄ scās mulieres te plāgētes et la-
mētates dulciter et pie p̄fortasti. **oratio.**
filie h̄rlin nolite flere super me. **oratio.**
p **L**aceat tibi dñe mihi p̄cedē fletū sa-
pidū q̄ ē iutiū vite sp̄ualis: vt quoti-
die fleā pc̄ā p̄p̄a et priorz p̄ntez p̄gria-
tionē et sup oia tuā bñdictā passionē p̄p̄
tuā clemētiā et eaz meritū et itercessōez
e **T** q̄ eis vētura mala **meditatio. 58.**
clemēter denunciaſti. **oratio.**
m **I**bi quoq̄ idiḡ pc̄oz norificāſ digne
ris nūez diez m̄oz vt sciaz qd̄ desit
e **T** q̄ tūc adeo **meditatio. 59.** mihi.
debilitatus fuisti q̄ erat tibi ipossi-
bile tuā crucē tā pōderosam portare ad
qd̄ supplendū dignat⁹ es a d̄ntoz tūc
p **L**aceat tibi mihi p̄cedē **oratio** recipe.
vt me pc̄is honestū et grauātū p̄hiā
nō valētē portāſ p̄dignā neq̄ p̄pe vale-
as adlutoria aliena ip̄loz: re: v̄z suffragia
scōz: orōnes ecclie et priorz et sup oia tu-
as imēfaz clemētiā. **meditatio. 60.**
e **T** q̄ te tā d̄bitatū p̄misisti i petuo
se et ignominiose duci extra ciuita-
tem ad locum supplicij. **oratio.**
p **L**aceat tibi mihi cōcedere h̄ac grāz

Meditatio.

vt of pigrítia ⁊ retardatiõe cessantib⁹ sp̄
diligéter ⁊ cū festinatiõe tēdā ad p̄fectō
nē iuxta meā p̄fessionē: ⁊ q̄ erūt mibi di
ficilia ⁊ impossibilia uirtute laborū tuorū mi
sericorditer suppleant. **meditatio. 61.**

e **T** q̄ vestimētis tuis spoliat⁹ fuisti
vsq; ad plenariā nuditatē q̄ milites
te vidēte sibi diuiserūt ludēdo sortē mit

q̄ **U**eso vestimēta anie **oro.** tentes.
mee turpiter pdita iocādo cū de
monib⁹ mūdo ⁊ carne restituere digne
ris mibi ⁊ p̄suare ne videāt vniuersi tur

e **T** q̄ in **medita. 62.** i pitudinē meā
cruce crucifigi ⁊ tā rigide ⁊ fortiter
extēdi ⁊ p̄clauari voluisti vt iuxta danid
p̄p̄biam nō solū dimūeraret oīa ossa tua
vex ēt oīa iteriora tua veraret iertiabilr

q̄ **U**eso itū **oro.** parari nec p̄pe.

clēmētiā tuā imēsaz vt q̄ hui⁹ tue
passiōis iertiabilis tā pi⁹ ⁊ larg⁹ aliquibus
aicis tuis distributo: fuisti: vt interdū ex
deuotioe ad hāc efficerēt exanies: ⁊ alij
cruis mortificationē iugiter in suo cor
porē p̄ tui nois amorē portaret: mibi quo
q; lz mīmo ⁊ vilissimo p̄cōri digneris cō
cedere ⁊ im̄p̄mere vt uirtute hui⁹ p̄ cōti
nuaz meditationē: deuotionē ⁊ imitatio
nez valeā iuenire oīum p̄cōrū meorū re
missionē: vite emēdationē: uirtutū aug
mētationē: ⁊ me p̄ducef digneris ad bo

e **T** p̄p̄ reuerē **medita. 63.** naz sinē.
tiā ⁊ uirtutē tituli triūphalis sup ca

d **I**gnoris mibi **oro.** put tuū positi.
eē q̄ uerba illa sonāt: vs: iesus nazaren⁹
rex iudeorū: p̄ sis mibi sanatio ifirmita
tuz ⁊ vlnex: ⁊ sic x̄ps: ēt augmētatio gr̄a
ruz ⁊ uirtutū: ⁊ sic nazaren⁹: ⁊ ne sis ace
phalus: sis mibi rex: ne dimittas me tra
bi in reprobū sensuz sz sis de nūero ve
rorū iudeorū: nō lra sz spū. i. veraciter te

e **T** q̄ te p̄m **medita. 64.** cōfiteū
sisti eleuari in altū vt molle tui sa
cratissimi corpis to: mēta tua iertiabilr
aggrauaretur ⁊ passio tua turpissima eo
ruz iudicio lōgi⁹ ⁊ a plib⁹ videret. **oro.**

q̄ **U**eso p̄p̄ reuerētiām ⁊ uirtutē tue
atrocissime exaltatiōis a terra: di
gneris misericorditer eleuarē mētez meā
a terrenis ⁊ trāsitorijs affectibus: nec ad

e **T** qui **medita. 65.** eas reuertī.
de te sic afflicto faciebāt derisioes
Inūcrabiles mouētes capita sua: nec p̄p̄
hoc dimittebas attēte orare p̄zem. **oro.**

p **L**aceat tibi mibi p̄cedē intētionē ⁊
attētionē sic in orōne radicatā ⁊ fir
mataz q̄ p̄p̄ i p̄tinētia noīa dimittā qn
hoc verset in corde qd̄ p̄ferā i ore.

e **T** q̄ brachia tua bñ **medita. 66.**
dicta voluisti i cruce extēdi. **oro.**

p **L**aceat tibi brachia mā sic i tuo ser
uitio ifatigabilr extēdere q̄ possis tps p̄
ditū redimē opib⁹ uirtuos. **medita. 67.**

e **T** q̄ pedes tuos bñdictos imobilr
in cruce p̄clauari voluisti crurib⁹ tu
is bñdcis iertiabiliter extēsis. **oro.**

p **L**aceat tibi pedes aie mee i tua cru
ce. spūalr sic affigere vs affectioes ⁊ desi
deria: q̄ amō nō descēdāt ad ifima co
gitāda ⁊ desiderāda. **medita. 68.**

e **T** cū vidēs malitias iudeorū p̄leue
rare ⁊ crescē: derisorieq; dicē. alios sal
uos fecit seipm ⁊c. ⁊ si rex israel ē descē
dat nūc de cruce vt credam⁹: ⁊ sic conti
nue captabāt aīaz tuā p̄ducere ad ama
ritudinē: nec istis mot⁹ ad ipatiaz oñdi
sti charitatē tuā imēsaz: talr q̄ plus plā
gebas eorū scelera q̄ tua vlnera: ⁊ p̄ eis
ēt nō petētib⁹ p̄mū x̄bū tuū i cruce al
te platū fuit p̄ eis. d. p̄ ignosce eis: ga

p **L**aceat tibi dñe mi **oratio.** in. q. f.
hi cōcederē gr̄az inimicos diligendi
nō eis iputādo iurias mibi scās vl̄ ifien
das: sz p̄p̄ p̄cā mea a te p̄ma cā mibi iu
ste. i serēti ⁊ ad utilitatē meā ⁊ uirtutem
tue orōnis i me accēdē charitatē ⁊ exti
guerē odiū digneris. **meditatio. 69.**

e **T** q̄ i vita tua n̄ solū cū p̄cō:ib⁹ ⁊ pu
blicāis p̄uersari ⁊ que sci dignat⁹ es: vex
ēt i morte cū inigo deputari dignatus es
vñ nob̄ p̄cō:ib⁹ sp̄e magnā dedisti.

p **L**aceat tibi dñe mef p̄suare. **oro.**

Meditationes.

ne i corde meo ptenaz pcores qstuciqs
appeat magni: ignoras qles sint futuri.
ret diuitias misericordiaz tuaru. **medita**
s **T** q ta pi' r pmp' erau: **oio. 70.**
dito: eras r ee te ondisti q ad vna
petitione boi latrois paradisu: pmisisti
ad hoc celit' edoct': non pp sua merita
ab iniquitatib' no cessans sz vt extimo ab
vmbra tua tract' du ipij te leuarer in al
r **O**go igif tua imelas cle: **oio** tus.
mentia vt sub vmbra tue bndce pas
siois me qescere facias r refrigerare di
gneris ab estu carnallu r seculariu affe
ctionu: vt i die obit' mei audire merear
Xbu tuu solatoriu: hodie mecu eris in
paradiso: aut saltē i via. s. purgatorio. **me**
e **T** q sup affictos pia sep **oio. 71.**
gestabas viscera mulierib' te plan
geb' aplisqz dispis r tristib' condole
bas: sz icopabiliter tue mri bndce r me
stissime oes passioes tuas i corde suo ge
stati qsi sagittas acutas q fm sci syme
onis pphiaz: ipi' aiam tue bndce passio
nis gladi' ptrasibit oi gladio acipiti acu
tior: eo q te plusq se diliges leui' i cor
pore suo sine ppatioe portalles q sic ve
bemeter dolere cernes ppatiebaris i im
mesuz: r quoda mo doloꝝ tuoru oblit'
solabaris ea. d. Mulier ecce fili' tuus.
O bone iesu qd ite debes vocado ea mu
lierē r no mfez: pscō sciebas q sicut ar
monie sonore r iocude corda tristia red
dūt tristiora: iō cauebas ea vocare mfez
ne ea tristissimā adhuc redderes tristio
rez: r inter vos duos singularit' verifica
bat pphiaz: fortis ē vt mors dilectio. **oio**
i **S**it ex meis pcorijs genib' flexis
hūiliter r deuote pcor tuaz imelas
clemētiā vt pp reuerētiā r virtutē amo
ris vri tā intensū r doloꝝ tue dulcissime
matris r tuoru: mibi lz idignissimo pco
ri pceder dignersi charitatē ardētem er
ga dolores vros ierribiles: r de magni
tudine vre charitatis tā imēse isundere
digneris in pectore meo frigido scintillā
deuotiois r amoris vt ea calefact' possis.

viuificari r pseuerare i vsta spūali. **medit**
e **T** q dilectissimā mrem **oio. 72.**
tuā loco tui pmedasti dilectissimo
ioāni pp puilegiuz Xgitatis. **oio.**
p **L**aceat tibi mibi misericordit' pcedē
castitatē mris r cōpis sine q ipossibile ē
tibi pacere pp tuā clemētiā r itercessio
nes r merita tue btissime mris r ei' cu
stodis pcpui: r q a me tollatur effectus
fomitis pci quo ad culpā. **me. 73.**
e **T** q ad ondedū magnitudinē tuaz
passionū excedētū icopabl'r passioes ali
oz scōꝝ dististi: de' de' me' respice i me
qre me dereliquisti: nō q diuitas te dimi
sit: sz q te dimittebat agē r pati qd tuū
erat sicut ppba oli pdirerat: nō es auxili
at' ei i bello: nec idigebas: q assumēdo
nros dscūs nō assupseras fomitē iclinan
tē ad malū: aut retrahētē a bono: qd nō
erat sic de alijs scis: iō diuitas eos adiu
uabat talr q libētissime r gaudēter susti
nebat martyria lz maria: tibi at fortiori
istabat crutiatio maior r p maiori cā v3
ad rdimen' gen' hūanū abūdātissime. **oio**
m **E** at hntē fomitē icliantē ad malū
r retrahētē a bono: r qd dterit' ē af
fuetū ad mōstra pp malā puetudinez r
q sū plāta' nouella q nō possuz pfitē si
ne cōtinua irrigatiōe tui adiutorij: digne
ris me retrahere a malo r fortificare in
bono Xtute tue acerrie passiois r et pp
merita passionū alioꝝ scōꝝ. **medit. 74.**
e **T** q pp iestibiles labores r sudō
res atqz sanguis effusionē tm sitie
bas q d cruce tacēs clamares: sitio: quā
sitiz potauerūt felle r aceto. **oio.**
p **L**aceat tibi mibi cōcedere vt sit me
moriam tue sitis q in fame r siti sic
castigem corpus meum in ieiunijs mul
tis taliter q non amplius incipiat recal
citrare contra spiritum aut tuam volun
tatem. **medit. 75.**
e **T** qui ab eterno tm desiderabas
r sitiebas salutē meam q illa sitis te pie
coegit ad nos dscēdē: r i te tantum exar
sit q cū inextimabili desiderio voluisti

tam imensas penas p nobis sustinere in
nillo tibi parcendo p amoris magnitudie
que sitis adhuc durat: qua sitim ego mi
ferrimus peccator: potavi aceto mee cor
rup: e voluntatis r cibavi felle peccoz mox

Placeat tibi dne venire ad me **110.**
r pulsare ad hostiu pscie mee ad ce
nandu mecu r ego tecu: r q amo te refi
cia ep: b' sapidis r odouferis: v3 virtuti
bus deuotis qd diu vixero. **111. 76.**

Et q opa nre redemptiois ppleuisti
ta abude q ifiniti mudi si tati cent
possent saluari si se ad hoc disponerent i te
crededo r tibi obediendo. **112.**

Fac me qso opa superrogatiois fa
cere no solu adiplendo pcepta s3 et
psilia tua r ispiratioes: vt i fine possis di
cere Xbu tuu: v3 psuatu e. **113. 77.**

Et q aures tuas diuinas pmisisti re
pleri blasphemis opprobrijs r ma
ledictioib' ad habitandu aures meas vt

Placeat ti **114.** audia iubilu agloz
bi obtura aures nias ne libet au
diat vana r marie dtractioes r scurilita

Et q oculos tuos **115. 78.** ites
tuos multo lucidiores sole obtene
brari voluisti a nullo fletu r iopia. **116.**

Placeat tibi dne redige itelectu me
uz i obsequiu tuu: aut et pserua a ce
citate n etis r illuina oculos cordis mei
ne vnq obdormia in morte: ne qn dicat
inimic' me' pualai aduers' eu. **117.**

Et q tcedo ad motu tantu de
bilitari voluisti vt vix in te remanet
Placeat tibi dne ro **118.** anbell'.

ho: at me i iteriori hoie: talr q pp
qscu q: tetatioes aut infirmitates corpis
no minuat in me seruo: deuotiois.

Et q i pectu erit' spūs **119. 80.**
tui pmisisti diabolū eē iuxta te expecta
entū aie tue btē vt solit' erat de lege coi
adhuc te ignoratē eē deū verū. **120.**

Placeat tibi dne me tuē ab ei' laqis
inueris ne in exitu spūs mei aliquid
fueite repiat s3 sin' abrae te iubete me

Et q moies **121. 81.** recipiat
miraculose cū clamoz valido r la

chymis animam patri comēdasti. **120.**

Placeat tibi dne misericōdiē me corpi
tuo mystico icorpare r virtute tue
ozonis sps me' pū tuo bndcō r finalr de
grā tua merear i virtute tue bndcē passi

Et q ead' **122. 82.** quis expirāe.
die r hora multis anozū circulis ex
cursis q adā mortē icurrit pomū come
dedo morrē gustare r sustiere dignatus
es in remediū mortis eterne. **123.**

Propt' fuerētā tue acerbissie mor
tis q' p me sustiuiisti amōis ardōe:
sio mibi iola iū i mōtis agōe. **124. 83.**

Et q te patiēte voluisti q infesibilia
p qb' nō patiebaris tibi eoz crea
tori s3 eoz modulū cōpaterēt signa mi
rabilia ad hoc ostēdēdo. **125. 84.**

Placeat tibi dne mibi pcedere eozū
deuotā admirationez r imitationem vt
qd illa tūc ostēderūt corpaliter in me fi

Et q solē **126. 85.** at spūaliter
tūc obscurāi r obtenebrari voluisti
r tenebras ingruere p tres horas. **127.**

Placeat tibi in me extiguere r anni
hilare tres mudi tenebras pncipa
les: v3 pcupiam carnis r oculoū r sup

Et q terrā tre **128. 86.** bia vite
mere r velū tēplī scindi voluisti vt i
cuteres inimicis tuis timores. **129.**

Placeat tibi dne me docere instabi
litate eius pōposam: r sic eā despi
cere vt in ea timeam viuere r de ea desi
derem exire ad pueniēduz in terrā viuē

Et q mōimēta **130. 87.** tuū.
multa sāctoū aperiri voluisti. **131.**

Placeat tibi consciētiam meas ple
nam cadauerib' mortuoz: i. pec
catorum fetidoū aperire r mūdare per
veram cōtritionem r integraz cōfessio
nem vt que quōdaz viua fuerunt resur
gant: r q nūq' viua fuerūt remittantur:
vt in ea te possim digne recipere. **132.**

Et q petras scidi voluisti. **133. 88.**

Placeat tibi cor meū lapideuz
mollesce r mutare in cor carneuz
ad tibi r mandatio tuis r superioribus
prompte obediendum. **134. 89.**

Meditationes.

e Qui post mortē tuā p̄tiosas lat̄ tuū b̄ndictū ap̄iri voluisti oīro mureone lancee ex quo virtutes sac̄oz fluerūt & tūc tibi d̄icta fuit ecclesia & d̄sp̄sata: sicut olim fuit figuratū q̄i de' formavit euā de latē adēe dormiētis. **o. 92.**

p Luceat tibi mihi cōcedere virtutes sac̄oz mihi neōiorū virtute quorū merear i ter filios adop̄i oīs an̄erāi.

e T q̄ miracloſe de eo **medita. 93.** exire voluisti a f̄ & sanguinē i laua cruz & redēptionē hūani generis. **o. 93.**

p Luceat tibi miſericorditer ex hac aq̄ lauar̄ ſcelēa m̄a & ſtollā m̄az i tuo pretioſo ſanguine. **meditatio. 90.**

e T q̄ cēturionē vidētē ſigna q̄ fiebāt adēo i fide illūinaſti: vt nō ſolū crederet te ſcūm ſz ēt filium dei. **oratio.**

p Luceat tibi dñe illuminare & eleuare fidē meaz vt nō ſolū credā magna ſia q̄ geſiſti i vita tua ſz ēt credā te eē eq̄lem p̄ri & creatorē oīuz ſin d̄iuitatē & redēptorē hūani generis q̄tū ad h̄anitatē: nō tñ duas p̄ſoas ſz vnā. **medi. 91.**

e T q̄ ppl̄s p̄ri te deridētē adō i deuotiōe iſlāmaſti: vt multi reuertentes p̄cuterēt pectora ſua. **oratio.**

p Luceat tibi dñe iſlāmare pect̄ meum frigidū i deuotiōe pp̄ reuerētiam & d̄uitē tue b̄ndicē paſſiōis. **medita. 92.**

e T qui hora vespertina de cruce deponi voluisti. **oratio.**

e Oñcedē mihi digneris hāc gr̄am: vt in vite mee vesp̄era te deponam ſpiritualiter. **meditatio. 93.**

e T q̄ p̄ totā vitā meā te crucifiri & te nui crucifirū q̄tū in me fuit i p̄cis p̄ ſenerādo q̄ amodo te deponam ab eis abſtinēdo: & ſatiffactionē de eis faciēdo p̄ virib'. **o. 94.** **pluceat. medita. 94.**

e T q̄ q̄dū viriſti ſine honoz & reuerentia reputari voluisti & tractari a mūdania & fugiebas honores: ſz p̄ mortē tuā p̄tiosas aīa tua gl̄ificata: voluisti tractari cū honore & deuore a ſcis p̄ſoas cin̄is filio teneorārū. **o. 95.**

p Luceat tibi dñe me mutare in virū alterū ita vt ego iam non ego ſz tu in me & ego in te & q̄ fui de nūero p̄ſequutus te: amodo ſin de nūero te deuore & reuerētē tractantius. **meditatio. 95.**

e T q̄ de cruce deſiſt' recipi voluisti ſi inter brachia & i ſinu tue d̄ciſſime m̄is & meſſiſſime faciē tuā & plagas tuas tenerrime deoſculantis & cū tanto gemitu cordis rugiētis vt fideles tūc tenerent me i tantis dolorib' expiraret. **o. 96.**

f Ac me q̄ſo eā iū cruce tuā aſſotiare cū deuoto ſtatu ſpirituali & perfeuerare q̄ſiū vixero. **meditatio. 96.**

e T q̄ nō ſolū viuens inungi voluisti vnguētis pretioſis & odoueris ſz etiam mortuus & copioſe. **oratio.**

p Luceat tibi mihi p̄cedere hāc gr̄az vt te caput meū vngā vnguētis pretioſis ſp̄ualibus: v̄z deuotarū affectionū & oīonuz atq̄ opum & virtutū redolentium vt te mitiorem & dulciorem inueniam erga me. **meditatio. 97.**

e T qui in mūdāis & pretioſis lintheaminibus inuolui voluisti o amato: puritatis & munditię. **oratio.**

p Luceat tibi cōſciam meā mundare & ſup̄ niūē dealbare: vt in ea digne digneris h̄itare & ego te ſeq̄ valeā in veſtib' albis. **meditatio. 98.**

e T q̄ aīa tua btā ſepata deſcendere voluisti ad inferiores p̄tes terre ad cōſolationē & liberationē iuſtoꝝ te cum fertiliſſimū deſiderio expectantiū & ad maiorem punitionē damnatoꝝ. **oratio.**

f Ac me q̄ſo loca illa quotidie mente viſitare vt ex pena d̄natoꝝ mihi ſincutiam & indigētib' remedia pro poſſe ſubueniam. **meditatio. 99.**

e T q̄ piā litē miſerāde cōpaſſionis voluisti eſſe inter matrē tuā tūc meſſiſſimā te theſaurū ſuum retinere volētē & p̄ſonas deuotas te ſepelire volētes. **o. 100.**

p Luceat tibi dñe in me extinguerē litē tibi nō placētē: & in me accēdere litē tibi placētē: & q̄ſiū

Oro ad sancti dilectissimi.

deuote supplicatiois mee: ad te confugiens
pauper et medica anima mea tibi se proster
nit quasi humili mente potest tibi se se conatur
languida presentare: tibi moribunda quantum
valet nititur supplicare: ut potest tibi meritis
et pijs precibus tuis eam digneris viuificare
atque sanare benedictionis tue dono copiose
replere. Scio namque scio vere et certum suum
quod potes: perfido et magna charitate tua:
quod vales: spiritu ex imensa misericordia sal
uatoris: quod ad apostolum eum quod vales efficies.
Spero utique ex nimia familiaritate dilecti
ssimi tui et electi ex milibus iesu christi: quod tibi
non negabit: sed apud eundem dominum et ami
cum tuum quicquid volueris obrinebis. Quid
eum dilecto suo negare poterit tam dile
ctus: quod non dabit illi quod postulat omnibus se
ipsum totum et sua omnia sibi dedit? Sic utique
didicimus: sic te laudamus et veneramur.
Tu in etate adhuc florente viginatate tua
spetioso virginum sposo dedicasti: tu casti
datis fonte sacro et dotata spiritu sancto
amicam tuam amatori regi regum castissimo
sposum dedisti: tu corpus tuum hostiam viuen
tem sanctis deo placere exhibuisti: tu instituti
one diuina formatum tempus totum deo tradi
disti: tu iam prudenter regularibus armis instructus
ascensiones in corde tuo disposuisti: tu de
virtute crescens in virtute: de bono semper in
melius profecisti. Tu via demum profeciois
aggressus derelictis omnibus nudum nudum christum
sequendo thesaurizare magis in celestibus
elegisti: tu vehementer temetipsum abne
gans atque viriliter crucem tuam baulans re
deptoris nostri et ducis veri sequi vestigia
studuisti: tu zelo dei atque superno igne suc
cessus propter nimiam charitatem tuam in vehemē
tis spiritus seruoze et paupertatis voto perpetue
aplice religioni et euangelice predicationi te
metipsum totaliter impendisti: et ad hoc opus al
to iam dudum prudente consilio ordinem sanctum
predicatorum instituisti: tu per orbem terrarum glo
ris meritis et exemplis tuis sanctam ecclesiam il
luminasti: tu derelicto carnis erga lulo ad
supernam assumptus curiam ascendisti: tu deco
rat stolla iam prima aduocat noster ad dominum

accessisti. Te igitur queso mihi et in omnibus chris
tis meis subueni et vniuerso clero et populo
atque deuoto semineo serui: quod salutem gentis
humani tanto zelo desiderasti: tu per beatam re
ginam virginum spes mea dulcis atque sola
tium: tu singulare mihi refugium intende pro
piti in meum auxilium. Ad te unum: ad te con
fugio: ad te solum audacter venio: ad tuos
pedes me prosterno: te patronum supplex in
uoco: te implozo et tibi deuote me recomen
do. Tu suscipere et custodire: tu protegere
et adiuuare me dignare precor: ut iterueniente
te gratia tua desiderata dei gratiam recupa
re et misericordiam eius inuenire: et presentis atque
future vite remedia ad salutem merear im
petrare. Sic sic magister optie: sic queso fiat
at fiat: dur iclyte per alme beatissime dñice: sic
mihi precor: adus et omnibus nobis esto verus
dominus domini gregis custos assiduus. Custodi
nos semper et gubernare et tibi commissos nos
emenda: et emendatos recomenda: et cum
gaudio post hoc exilium nos reperta benedico
dono et dilecto tuo altissimo dei filio iesu
christo saluatori nostro: cuius honor laus et glo
ria: inenarrabile gaudium et beatitudo ppe
tua cum gloriosa virgine maria et vniuer
sa ciuium supernorum curia sine fine ma
net in sempiterna seculorum secula. Amen.

FINIS.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second section of faint, illegible text, appearing as a distinct paragraph.

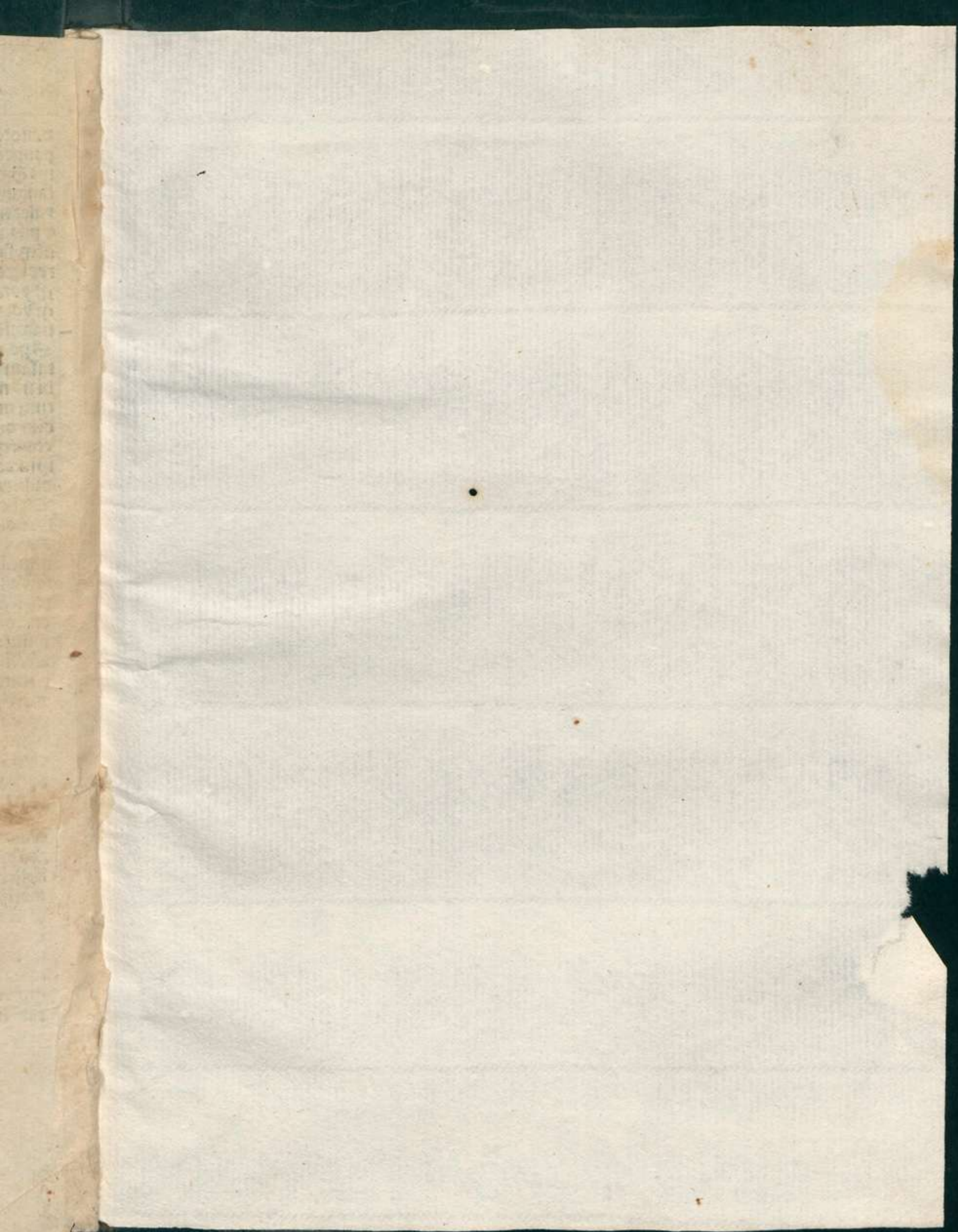
Third section of faint, illegible text, continuing the narrative or list.

Fourth section of faint, illegible text, showing further detail or a new entry.

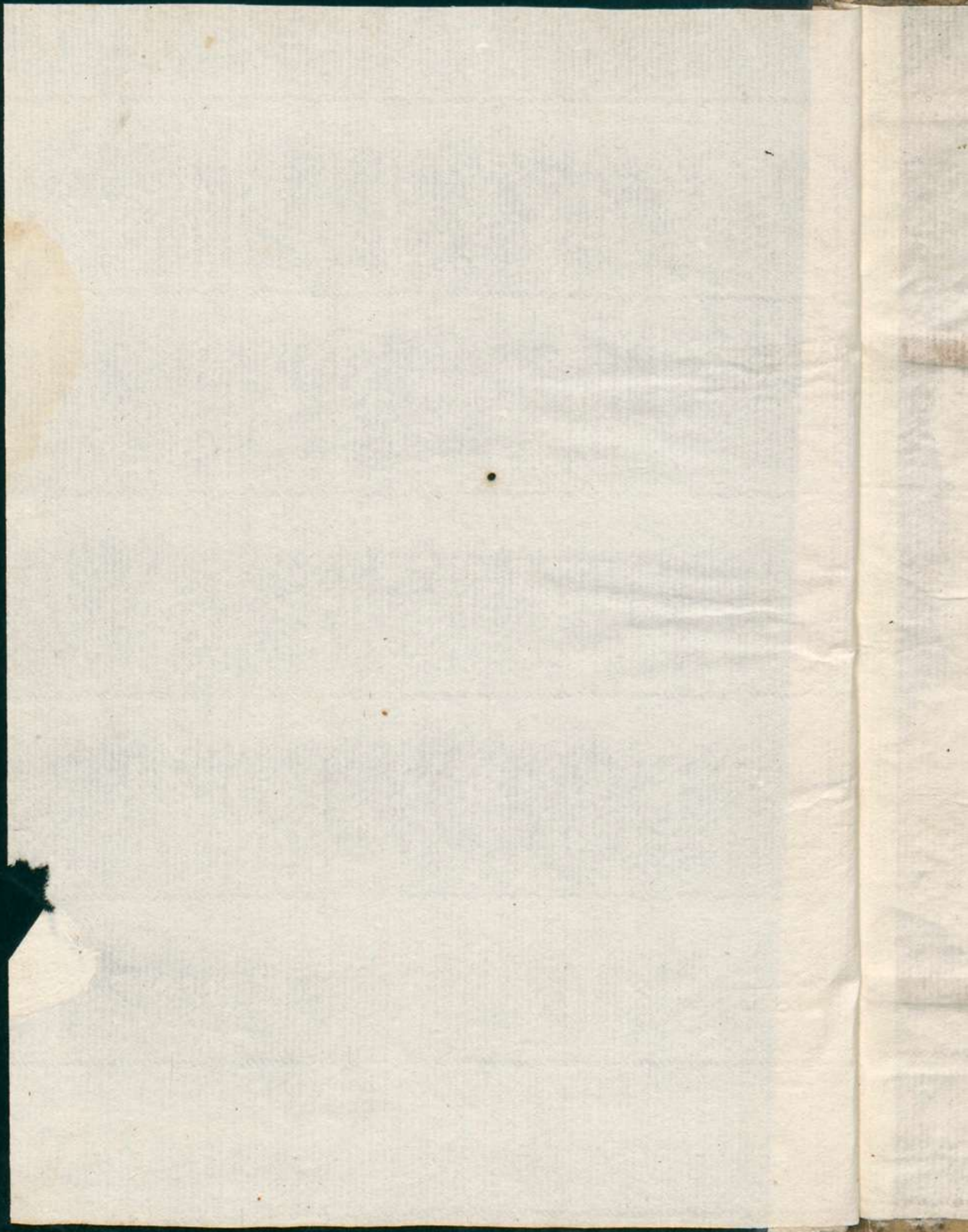
Fifth section of faint, illegible text, located in the lower half of the page.

Final section of faint, illegible text at the bottom of the page.

Sau

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Biblioteca de Catalunya

Reg. 478.567

Sig. Narrat

Mar 256-8°

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001801316

